

T.C. HAZİNE VE
MALİYE BAKANLIĞI

► **2019**

KAMU İŞLETMELERİ RAPORU

KAMU SERMAYELİ
KURULUŞ VE İŞLETMELER
GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

EKİM 2020

T.C. HAZİNE VE MALİYE BAKANLIĞI

2019 KAMU İŞLETMELERİ RAPORU

Raporla ilgili görüş ve önerilerinizi
Hazine ve Maliye Bakanlığı
Kamu Sermayeli Kuruluş ve İşletmeler Genel Müdürlüğü
Tarım Sektörü ve Koordinasyon Dairesine
(312) 204 72 38 ile (312) 204 64 92 numaralı telefonlar
veya
kski.koordinasyon@hmb.gov.tr adresi üzerinden
iletebilirsiniz.

BAKAN SUNUŞU

Hazine ve Maliye Bakanlığı, Genel Yatırım ve Finansman Programı Hakkında Kararlar ile 2019 – 2023 Stratejik Planı doğrultusunda belirlediği “Kamu sermayeli işletmelere ilişkin uluslararası kurumsal yönetim ilkeleri ile uyumlu kurumsal görüş oluşturulması” hedefi doğrultusunda, portföyünde bulunan kamu işletmelerinin faaliyetlerine yönelik gelişmeleri, pay sahipliği sorumluluğunun bilinciyle kamuoyu ile paylaşmaktadır.

Bu itibarla Bakanlığımızca, kamu kaynaklarının etkin ve verimli bir şekilde kullanılması, kurumsal yönetim anlayışının gelişmesi ve yerleşmesi ile hesap verebilirlik ve şeffaflığın artırılmasını teminen, kamu işletmelerine yönelik düzenli istatistik ve raporlar yayımlanmaktadır.

Kamuoyunu bilgilendirmenin araçlarından birisi olarak gördüğümüz ve bu yıl on dördüncüsünü hazırladığımız 2019 Kamu İşletmeleri Raporu, kamu işletmesi tanım ve kapsamına yönelik değerlendirmelerin yanı sıra, Bakanlığımızın Hazine adına pay sahipliği görevini üstlendiği kamu işletmeleri ile Özelleştirme İdaresi Başkanlığı portföyünde yer alan kamu şirketlerinin mali durumları, personel bilgileri, yönetim kadroları, performansları ve sektörde buldukları konumları hakkında ayrıntılı bilgileri ve bu işletmelere yönelik genel ve kuruluş bazlı analizleri içermektedir.

Pay sahipliği fonksiyonu diğer kurum ve kuruluşlarca icra edilen özel statülü kuruluşlar ve mahalli idare işletmeleri gibi diğer kamu işletmelerinin bilgileri de, uluslararası tanım ve standartlara en uygun kapsam ve içeriğe ulaşma hedefimiz doğrultusunda, kapsam ve içerikleri güncellenmek suretiyle ayrıca sunulmaktadır.

Bu çerçevede, 2019 Kamu İşletmeleri Raporu’nun tüm paydaşlarımıza katkı sağlamasını diler, Raporun hazırlanmasında emeği geçen mesai arkadaşlarıma teşekkür ederim.

Dr. Berat ALBAYRAK
Hazine ve Maliye Bakanı

BAKAN SUNUŞU	iii
İÇİNDEKİLER	iv
TABLolar LİSTESİ	vii
GRAFİKLER LİSTESİ	vii
KISALTMALAR	viii
2019 KAMU İŞLETMELERİ RAPORU YÖNETİCİ ÖZETİ	xii
KİT'LERE İLİŞKİN ÖZET FİNANSAL GÖSTERGELER	xiv
KİT'LERİN FİNANSAL GÖSTERGELERİNE İLİŞKİN GRAFİKLER	xv
SEKTÖREL BAZDA KİT GÖSTERGELERİ	xvi
BÖLÜM 1: KAMU İŞLETMELERİ	1
1.1. Giriş.....	2
1.2. Uluslararası Sınıflandırmalara Göre Kamu İşletmeleri.....	2
1.2.1. Ulusal Hesaplar Sistemi (SNA 2008).....	2
1.2.2. Avrupa Hesaplar Sistemi (ESA 95).....	2
1.2.3. Devlet Mali İstatistikleri Kılavuzu (GFSM 2001).....	3
1.2.4. Avrupa Kamu İşverenleri ve İşletmeleri Merkezi (CEEP).....	3
1.3. Ülkemiz Mevzuatına Göre Kamu İşletmeleri.....	3
1.3.1. Merkezi Yönetimle İlgili Olanlar.....	5
1.3.2. Mahallî İdarelerle İlgili Olanlar.....	5
1.4. Rapor Kapsamında Yer Alan Kamu İşletmeleri.....	5
BÖLÜM 2: HAZİNE VE MALİYE BAKANLIĞI PORTFÖYÜ	7
2.1. Hazine ve Maliye Bakanlığı Görev Tanımı.....	8
2.2. Hazine Portföyü ve Sermaye Durumu.....	8
2.3. Amaç ve Hedefler.....	10
2.4. KİT - Merkezi Yönetim Bütçesi İlişkisi.....	10
2.4.1. Bütçeden KİT'lere Yapılan Sermaye Aktarımları.....	10
2.4.2. KİT'lere Yapılan Görevlendirme Bedeli ve Kamu Sermayeli Bankalara Yapılan Gelir Kaybı Ödemeleri.....	11
2.4.3. KİT'lerden Bütçeye Yapılan Ödemeler.....	12
BÖLÜM 3: 2019 YILI KİT PERFORMANSI	15
3.1. Mali Durum.....	16
3.1.1. Gelir Tablosu.....	16
3.1.2. Bilanço.....	17
3.1.3. Rasyo Analizi.....	18
3.1.4. Katma Değer.....	21
3.2. İstihdam.....	22
3.2.1. Personel Sayıları.....	23
3.2.2. İstihdam Giderleri.....	24
3.2.3. Ortalama Personel Maliyeti.....	24
3.2.4. Personel Profili.....	24
3.3. Diğer Göstergeler.....	24

İÇİNDEKİLER

BÖLÜM 4: KAMU İKTİSADİ TEŞEBBÜSLERİ	27
4.1. Boru Hatları ile Petrol Taşıma A.Ş.	29
4.2. Elektrik Üretim A.Ş.	32
4.3. Türkiye Elektrik İletim A.Ş.	35
4.4. Türkiye Kömür İşletmeleri Kurumu	38
4.5. Türkiye Taşkömürü Kurumu	41
4.6. Türkiye Petrolleri A.O.	44
4.7. Eti Maden İşletmeleri Genel Müdürlüğü	47
4.8. T.C. Devlet Demiryolları İşletmesi Genel Müdürlüğü	50
4.9. Devlet Hava Meydanları İşletmesi Genel Müdürlüğü	52
4.10. Kıyı Emniyeti Genel Müdürlüğü	55
4.11. Et ve Süt Kurumu Genel Müdürlüğü	57
4.12. Tarım İşletmeleri Genel Müdürlüğü	60
4.13. Toprak Mahsulleri Ofisi Genel Müdürlüğü	62
4.14. Çay İşletmeleri Genel Müdürlüğü	64
4.15. Devlet Malzeme Ofisi Genel Müdürlüğü	67
4.16. Makina ve Kimya Endüstrisi Kurumu	70
4.17. Türkiye Elektromekanik Sanayi A.Ş. Genel Müdürlüğü	72
4.18. Türkiye Elektrik Dağıtım A.Ş.	74
BÖLÜM 5: BAĞLI ORTAKLIKLAR	77
5.1. Türkiye Demiryolu Makinaları Sanayii A.Ş.	79
5.2. Türkiye Lokomotif ve Motor Sanayii A.Ş.	81
5.3. Türkiye Vagon Sanayi A.Ş.	83
5.4. TCDD Taşımacılık A.Ş.	85
BÖLÜM 6: ÖZELLEŞTİRME PORTFÖYÜ	87
6.1. Türkiye Şeker Fabrikaları A.Ş.	89
6.2. Sümer Holding A.Ş.	92
6.3. Türkiye Denizcilik İşletmeleri A.Ş.	94
6.4. Ankara Doğal Elektrik Üretim ve Ticaret A.Ş.	96
BÖLÜM 7: KAMU SERMAYELİ BANKALAR	99
7.1. Türkiye Cumhuriyeti Ziraat Bankası A.Ş.	101
7.2. Türkiye Halk Bankası A.Ş.	104
7.3. Türkiye Vakıflar Bankası T.A.O.	106
7.4. Türkiye Emlak Katılım Bankası A.Ş.	110
7.5. Türkiye Kalkınma ve Yatırım Bankası A.Ş.	112
7.6. Türkiye İhracat Kredi Bankası A.Ş.	115
7.7. İller Bankası A.Ş.	117
7.8. Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası A.Ş.	119
BÖLÜM 8: DİĞER KAMU İŞLETMELERİ VE FONLAR	121
8.1. Posta ve Telgraf Teşkilatı Anonim Şirketi	123

8.2. Türksat Uydu Haberleşme Kablo TV ve İşletme A.Ş.....	125
8.3. Türkiye Radyo Televizyon Kurumu.....	127
8.4. Atatürk Orman Çiftliği Müdürlüğü	129
8.5. Türk Hava Yolları A.O.....	131
8.6. Anadolu Ajansı	133
8.7. Borsa İstanbul A.Ş.....	135
8.8. Mahalli İdare İşletmeleri	138
8.9. Türkiye Varlık Fonu Yönetimi A.Ş.....	139
8.10. Diğer Kamu İşletmeleri.....	141
• Milli Piyango İdaresi Genel Müdürlüğü.....	141
• Spor Toto Teşkilat Başkanlığı.....	141
• Toplu Konut İdaresi Başkanlığı	141
• Türk Silahlı Kuvvetlerini Güçlendirme Vakfı.....	142
• Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonu Bünyesindeki Bankalar	142
• Askeri Fabrika ve Tersane İşletme Anonim Şirketi (ASFAT A.Ş.).....	143
• Uluslararası Sağlık Hizmetleri Anonim Şirketi (USHAŞ).....	143
• Nükleer Teknik Destek A.Ş. (NÜTED A.Ş.).....	144
• Uluslararası Uygunluk Değerlendirme Servisi A.Ş. (ICAS).....	144
BÖLÜM 9: KAMU İŞLETMELERİNDE KURUMSAL YÖNETİM	147
BÖLÜM 10: EKLER	153
Ek 1: KİT'ler ve Bağlı Ortaklıkları Mali Tabloları.....	155
Tablo 1: Özet Gelir Tablosu.....	156
Tablo 2: Özet Bilanço.....	157
Tablo 3: Mali Rasyolar.....	158
Ek 2: KİT'ler ve Bağlı Ortaklıkları İstihdam Bilgileri İstihdam Bilgileri.....	159
Tablo 1: Personel Sayıları ve Maliyeti.....	160
Tablo 2: Personel Profili.....	161
Ek 3: KİT'ler ve Bağlı Ortaklıkları Diğer Seçilmiş Göstergeler.....	163
Ek 4: KİT'ler, Bağlı Ortaklıkları ve ÖİB Portföyü Mali Tabloları	165
Tablo 1: Özet Gelir Tablosu	166
Tablo 2: Özet Bilanço.....	167
Tablo 3: Mali Rasyolar.....	168
Ek 5: KİT'ler, Bağlı Ortaklıkları ve ÖİB Portföyü İstihdam Bilgileri.....	169
Tablo 1: Personel Sayıları ve Maliyeti.....	170
Tablo 2: Personel Profili.....	171
Ek 6: KİT'ler, Bağlı Ortaklıkları ve ÖİB Portföyü Diğer Seçilmiş Göstergeler	173
Ek 7: Vergi Dışı Gelirler	175
Ek 8: Bağlı Ortaklıklar ve İştirakler	177
Ek 9: 2019 Yılında ISO 500'de Yer Alan Kamu İşletmeleri.....	191
Ek 10: Kullanılan Mali Rasyolara İlişkin Bilgiler	193

TABLOLAR VE GRAFİKLER

TABLOLAR LİSTESİ

Tablo 1: Hazine ve Maliye Bakanlığı Portföyü Sermaye Durumu.....	9
Tablo 2: KİT – Bütçe İlişkisi.....	13
Tablo 3: KİT Özet Gelir Tablosu.....	17
Tablo 4: KİT Özet Bilanço.....	18
Tablo 5: KİT'lerin Mali Rasyoları.....	20
Tablo 6: KİT Personel Bilgileri.....	24
Tablo 7: KİT Diğer Göstergeler.....	25
Tablo 8: EÜAŞ Kurulu Gücü ve Üretimi.....	33
Tablo 9: Kuruluşlar Bazında Türkiye Elektrik Enerjisi Kurulu Güç ve Üretimi.....	35
Tablo 10: Türkiye Kurulu Gücünün Kaynaklara Göre Dağılımı.....	36
Tablo 11: Türkiye Elektrik Enerjisi Üretimi-Tüketimi.....	36
Tablo 12: TKİ Tüvenan ve Satılabilir Kömür Üretim Miktarları.....	38
Tablo 13: TKİ 2019 Yılı Müşteri Bazında Kömür Satışları.....	39
Tablo 14: TTK 2019 Yılı Müşteri Bazında Kömür Satışları.....	41
Tablo 15: TVF'ye Aktarılan Kamu Sermayeli İşletmeler.....	140

GRAFİKLER LİSTESİ

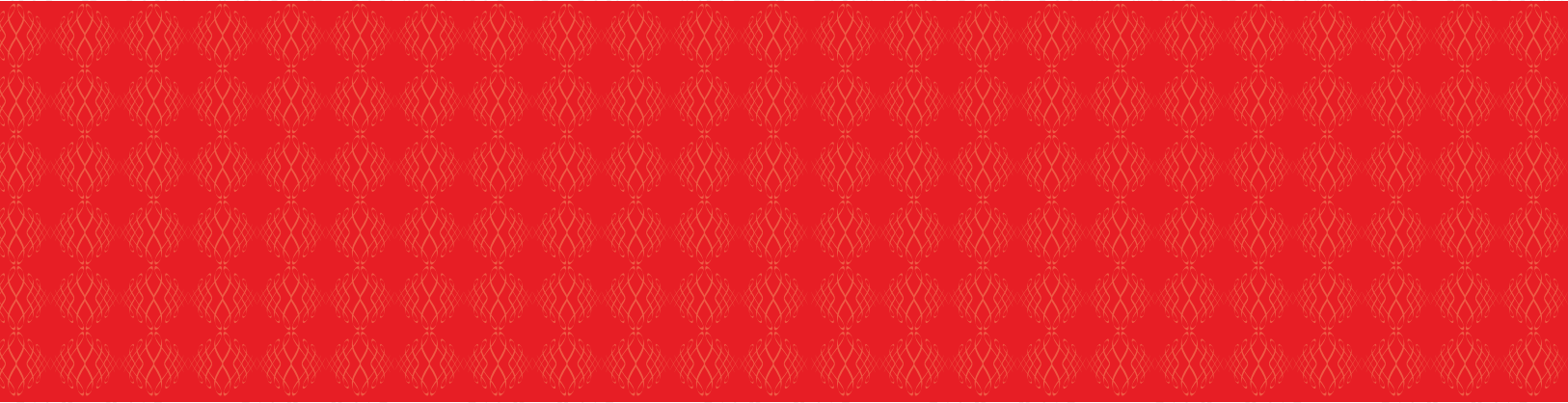
Grafik 1: Görevlendirme Bedeli ve Gelir Kaybı Ödemeleri.....	11
Grafik 2: Özkaynak / Yabancı Kaynak Dağılımı.....	17
Grafik 3: KİT'lerin Mali Rasyoları.....	20
Grafik 4: KİT'lerin Katma Değeri.....	22
Grafik 5: KİT'lerde Personel Yapısı.....	22
Grafik 6: Bor İhracatının Bölgesel Dağılımı.....	48
Grafik 7: ÇAYKUR Yaş Çay Alım Bilgileri ve Prim Ödemeleri.....	65
Grafik 8: TŞFAŞ Pancar Alım Fiyatları.....	90

KISALTMALAR

AA	Anadolu Ajansı
AB	Avrupa Birliği
ADÜAŞ	Ankara Doğal Elektrik Üretim ve Ticaret A.Ş.
AOÇ	Atatürk Orman Çiftliği Müdürlüğü
ASFAT	Askeri Fabrika ve Tersane İşletme Anonim Şirketi
BDDK	Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu
BİST	Borsa İstanbul A.Ş.
BKK	Bakanlar Kurulu Kararı
BOTAŞ	Boru Hatları ile Petrol Taşıma A.Ş.
ÇAYKUR	Çay İşletmeleri Genel Müdürlüğü
DHMI	Devlet Hava Meydanları İşletmesi Genel Müdürlüğü
DİBS	Devlet İç Borçlanma Senedi
DMO	Devlet Malzeme Ofisi Genel Müdürlüğü
ESK	Et ve Süt Kurumu Genel Müdürlüğü
EPDK	Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu
EPIAŞ	Elektrik Piyasaları İşletme A.Ş.
ETİ MADEN	Eti Maden İşletmeleri Genel Müdürlüğü
EÜAŞ	Elektrik Üretim Anonim Şirketi
FDF	Faiz Dışı Fazla
GSYİH	Gayrisafi Yurt İçi Hasıla
HMB	Hazine ve Maliye Bakanlığı
HES	Hidro Elektrik Santrali
ICAS	Uluslararası Uygunluk Değerlendirme Servisi A.Ş.
IMF	Uluslararası Para Fonu
İMKB	İstanbul Menkul Kıymetler Borsası
KEGM	Kıyı Emniyeti Genel Müdürlüğü
KEY	Konut Edindirme Yardımı
KHK	Kanun Hükmünde Kararname
KİT	Kamu İktisadi Teşebbüsü
KOBİ	Küçük ve Orta Büyüklükteki İşletme
KSKİ	Kamu Sermayeli Kuruluş ve İşletmeler
LNG	Sıvılaştırılmış Doğalgaz
MKEK	Makina ve Kimya Endüstrisi Kurumu
MPİ	Milli Piyango İdaresi
NDK	Nükleer Düzenleme Kurumu
NÜTED A.Ş.	Nükleer Teknik Destek A.Ş.
OECD	Ekonomik İşbirliği ve Kalkınma Teşkilatı
ÖİB	Özelleştirme İdaresi Başkanlığı
ÖYK	Özelleştirme Yüksek Kurulu

KISALTMALAR

PTT	Posta ve Telgraf Teşkilatı Anonim Şirketi
PMUM	Piyasa Mali Uzlaştırma Merkezi
RTÜK	Radyo ve Televizyon Üst Kurulu
TBMM	Türkiye Büyük Millet Meclisi
TCDD	T.C. Devlet Demiryolları İşletmesi Genel Müdürlüğü
TCMB	Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası
TCZB	Türkiye Cumhuriyeti Ziraat Bankası A.Ş.
TDİ	Türkiye Denizcilik İşletmeleri A.Ş.
TEDAŞ	Türkiye Elektrik Dağıtım A.Ş.
TEİAŞ	Türkiye Elektrik İletim A.Ş.
TEAŞ	Türkiye Elektrik Üretim İletim A.Ş.
TEMSAN	Türkiye Elektromekanik Sanayii Genel Müdürlüğü
TETAŞ	Türkiye Elektrik Ticaret ve Taahhüt A.Ş.
THP	Tekdüzen Hesap Planı
THY	Türk Hava Yolları Anonim Ortaklığı
TİGEM	Tarım İşletmeleri Genel Müdürlüğü
TKİ	Türkiye Kömür İşletmeleri Kurumu
TKK	Tarım Kredi Kooperatifleri
TMO	Toprak Mahsulleri Ofisi Genel Müdürlüğü
TMSF	Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonu
TOKİ	Toplu Konut İdaresi Başkanlığı
TPAO	Türkiye Petrolleri Anonim Ortaklığı
TRT	Türkiye Radyo Televizyon Kurumu
TSKGV	Türk Silahlı Kuvvetlerini Güçlendirme Vakfı
TŞFAŞ	Türkiye Şeker Fabrikaları A.Ş.
TTA	TTA Gayrimenkul A.Ş.
TTK	Türkiye Taşkömürü Kurumu
TÜDEMSAŞ	Türkiye Demiryolu Makinaları Sanayii A.Ş.
TÜFE	Tüketici Fiyat Endeksi
TÜİK	Türkiye İstatistik Kurumu
TÜLOMSAŞ	Türkiye Lokomotif ve Motor Sanayii A.Ş.
TÜRK EXİMBANK	Türkiye İhracat Kredi Bankası A.Ş.
TÜRKSAT	Türksat Uydu Haberleşme Kablo TV ve İşletme A.Ş.
TÜVASAŞ	Türkiye Vagon Sanayii A.Ş.
USHAŞ	Uluslararası Sağlık Hizmetleri Anonim Şirketi
TVF	Türkiye Varlık Fonu Yönetimi A.Ş.
YPK	Yüksek Planlama Kurulu

YÖNETİCİ ÖZETİ

2019 KAMU
İŞLETMELERİ
RAPORU

2019 KAMU İŞLETMELERİ RAPORU YÖNETİCİ ÖZETİ

2006 yılından bu yana yayımlanmakta olan Kamu İşletmeleri Raporları ile kamuoyunda kamu işletmelerine yönelik bir farkındalık oluşturulması hedeflenmektedir. Bu Raporda kamu işletmelerinin genel durumu ile 2019 yılı sonu itibarıyla 233 sayılı KHK'ya tabi 18 Kamu İktisadi Teşebbüsünün (KİT) tanıtımı, malî durumları ve performansları hakkında genel ve kuruluş bazında veri, bilgi ve analizler bulunmaktadır.

2019 yılı Kamu İşletmeleri Raporu'nda, KİT'ler ve bağlı ortaklıklarının¹ yanı sıra, uluslararası tanımlama ve sınıflandırmalara göre kamu işletmesi özelliği gösteren, bir başka ifadeyle yönetim kontrolü ve yaptıkları işin türü itibarıyla bakıldığında kamu işletmesi olarak nitelendirilebilen işletmelere de yer verilmiş, böylelikle ülkemizde "kamu işletmesi" tanımı ile uluslararası alandaki kamu işletmesi tanımları arasında bir uyum sağlanması amaçlanmıştır.

Raporda Yer Verilen İşletmeler / Kuruluşlar

Kamu İşletmeleri Raporu'nda;

- KİT'ler ve bağlı ortaklıklarına,
- Özelleştirme İdaresi Başkanlığı (ÖİB) portföyündeki Kuruluşlara,
- Kamu sermayeli bankalara,
- Sermayesinin yüzde ellisinden fazlası kamu kurum ve kuruluşlarına ait olan işletmelere ve
- Yönetim kontrolü kamuda olan şirketlere yer verilmiştir.

Bu bağlamda KİT'ler ve bağlı ortaklıkları ile ÖİB portföyündeki kuruluşlar detaylı biçimde, diğer kamu işletmeleri ise tanıtım amaçlı olarak Raporda yer bulmuştur.

Raporun Bölümleri

Raporun ilk bölümünde ulusal ve uluslararası literatürde kabul gören kamu işletmesi tanımlarına

yer verilmiş, ikinci bölümde KİT'lerin Merkezi Yönetim Bütçesi ile ilişkilerine değinilmiştir.

Raporun üçüncü bölümünde KİT'ler ve bağlı ortaklıklarının toplanmış malî verileri ve istihdam bilgileri sunulmuş, dördüncü ve beşinci bölümlerde ise kuruluş bazında genel bilgiler verilerek 2019 mali yılı performansları değerlendirilmiş, ayrıca, yıl içerisinde sektörü ve/veya kuruluşu etkileyen önemli gelişmeler özetlenmiştir.

Raporun altıncı bölümünde ÖİB portföyünde yer alan kuruluşlar hakkında genel bilgiler verilerek bu kuruluşların 2019 yılı performansları değerlendirilmiş, kuruluşların faaliyet alanları ve önemli gelişmelere değinilmiştir.

Yedinci bölümde ise kamunun pay sahibi olduğu bankalara yönelik bilgilere yer verilmiş ve bu bankaların 2019 yılı faaliyetlerine yönelik değerlendirmeler yapılmıştır.

Sekizinci bölümde KİT'ler, özelleştirme programındaki kuruluşlar ve kamu sermayeli bankalar dışında kalan ve ülkemizde faaliyet gösteren ve uluslararası tanımlamalar çerçevesinde kamu işletmesi olarak değerlendirilebilecek diğer kurum ve kuruluşlara yönelik bilgilere yer verilmiştir.

Raporun son bölümü olan dokuzuncu bölümünde ise kamu işletmelerinde kurumsal yönetime ilişkin bilgiler yer almaktadır.

Hazine ve Maliye Bakanlığı Portföyü ve Sermaye Durumu

Hazine ve Maliye Bakanlığı portföyünde 2019 yılı sonu itibarıyla 18 KİT, 4 Kamu Bankası ve 6 diğer kuruluş olmak üzere toplam 28 kamu işletmesi bulunmaktadır. Bu işletmelerin 31/12/2019 itibarıyla toplam nominal sermayesi 186 milyar TL, toplam ödenmiş sermayesi ise 164 milyar TL'dir.

¹ 233 sayılı KHK'ya tabii kuruluşlar için kullanılan ifadedir.

KİT - Bütçe İlişkisi

KİT'ler ile Merkezi Yönetim Bütçesi arasındaki mali ilişkiler, KİT'lerden bütçeye yapılan hasılat payı ödemeleri, temettü ödemeleri ve diğer vergi ve yasal yükümlülüklerden oluşurken, merkezi yönetim bütçesinden KİT'lere sermaye ve görevlendirme bedeli ödemeleri yapılmaktadır.

2019 yılında Bütçeden KİT'lere 17,21 milyar TL sermaye ödemesi ve 1,67 milyar TL görevlendirme bedeli ödemesi olmak üzere 18,88 milyar TL ödeme yapılmıştır. KİT'lerden bütçeye yapılan ödemeler ise 2,64 milyar TL temettü, 1,41 milyar TL hasılat payı ve 3,55 milyar TL Kurumlar Vergisi olmak üzere toplam 7,61 milyar TL olmuştur.

Mali İstatistik

KİT'lerin aktif büyüklüğü 2018 yılında 238 milyar TL iken 2019 yılı sonunda bir önceki yıla göre %16,5 artışla 278 milyar TL'ye ulaşmıştır. Brüt satışlar ise 2019 yılında 2018 yılına oranla %22,5 oranında artış göstererek 153,46 milyar TL olmuştur.

2019 yılında mal-hizmet satış maliyeti bir önceki yıla göre %15,6 artmıştır. Bu artış brüt satış hasılatındaki artıştan daha düşük olduğundan her ne kadar satışların kârlılığını olumlu etkilemiş olsa da KİT sisteminin 2018 yılı sonunda 2,88 milyar TL olan dönem net kârı 2019 yılında olağan dışı gelir ve kârlardaki düşüş sebebiyle 1,66 milyar TL zarara dönüşmüştür.

KİT sistemi için 2018 yılında 1,26 olan asit test oranı 2019 yılında 1,12, 104 gün olan alacakların tahsil süresi 84 gün, 73 gün olan nakit çevirme süresi 82 gün, %2,02 olan özsermaye getiri oranı %-1,07 ve %-4,89 olan faaliyet kârının net satışlara oranı %-0,85 olarak gerçekleşmiştir.

Finansal kaldıraç oranı 2019 yılında 2018 yılına kıyasla artmış ve 0,41 olmuştur. Satışların aktiflere oranı ise 2018 yılındaki seviyesinin biraz üzerine çıkarak 0,54 olarak gerçekleşmiştir.

İstihdam

Personel Sayısı: KİT'lerde 2000 yılında ortalama 207 bin kişi istihdam edilmekte iken, bu

sayı 2018 yılında 100.657 kişiye, 2019 yılında ise 100.516 kişiye gerilemiştir.

İstihdam Gideri: 2019 yılında KİT'lerin toplam istihdam gideri bir önceki yıla göre %21,4 artarak 12,8 milyar TL olarak gerçekleşmiştir. 2000 yılında gelir tablosuna yansıtılan toplam satış ve faaliyet giderlerinin %29'u istihdam giderinden oluşmakta iken, bu oran 2019 yılında %8,4'e düşmüştür.

Personel Maliyeti: KİT'lerde 2019 yılında çalışanların işverene maliyeti memur ve sözleşmeli için aylık ortalama 9.340 TL ve işçiler için aylık ortalama 11.706 TL olarak gerçekleşmiştir.

Personel Profili: 2019 yılı sonu itibarıyla KİT'lerde 94.916 kişi istihdam edilmiş olup toplam personelin;

- %37,3'ü 20 yıl ve üzeri hizmet süresine sahip,
- %30,6'sı 30 – 40 yaş grubunda,
- %37,4'ü lisans ve üzeri eğitime sahip,
- %10,3'ü kadın ve
- %5,6'sı yabancı dil bilgisine sahiptir.

Sosyal sorumluluk ve yasal nedenlerden dolayı toplam personelin;

- %2,1'ini engelli,
- %0,8'ini eski hükümlü,
- %0,7'sini gazi-şehit aile yakını,
- %0,8'ini Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumunda yetiştirilen

kişiler oluşturmaktadır.

Yatırım Harcamaları ve Faiz Dışı Fazla (FDF)

KİT'lerin yatırım harcaması 2019 yıl sonu itibarıyla bir önceki yıla göre yaklaşık %4,45 oranında artarak yaklaşık 20,3 milyar TL seviyesine ulaşmıştır. Bu tutar, 2019 yılı GSYİH'nin yaklaşık %0,48'ine denk gelmiş olup 2019 yılında en çok yatırımı sırasıyla TCDD, TPAO, BOTAŞ, TEİAŞ ve DHMİ gerçekleştirmiştir.

KİT'ler 2018 yılında yaklaşık 3,2 milyar TL faiz dışı açık verirken, 2019 yılında bu tutar 7,3 milyar TL'ye yükselmiştir.

KİT'LERE² İLİŞKİN ÖZET FİNANSAL GÖSTERGELER

SEÇİLMİŞ GÖSTERGELER (milyon TL)	2017	2018	2019	Değişim % 2019-2018
I- GELİR TABLOSU				
Brüt Satışlar	103.340	125.312	153.458	22,46
Faaliyet Kârı-Zararı	2.451	-6.029	-1.281	78,75
Finansman Giderleri	1.389	3.519	4.701	33,56
Dönem Net Kârı-Zararı	5.280	2.880	-1.667	----
II- BİLANÇO				
Aktif Toplamı	196.104	238.265	277.557	16,49
Hazır Değerler ve Menkul Kıymetler	11.686	7.516	11.478	52,71
Ticari ve Diğer Alacaklar	39.073	51.408	54.055	5,15
Stoklar	13.121	16.462	24.416	48,32
KV Mali Borçlar	3.928	8.411	17.082	103,10
KV Ticari ve Diğer Borçlar	25.349	38.907	46.654	19,91
Ödenmiş Sermaye	126.971	140.670	161.567	14,86
III- FİNANSAL RASYOLAR				
Cari Oran	2,0	1,6	1,5	-6,02
Özsermaye Kârlılık Oranı (%)	4,2	2,0	-1,1	----
Finansal Kaldıraç Oranı	0,3	0,4	0,4	9,20
Stok Devir Hızı Oranı	7,2	8,3	6,9	-16,37
Alacakların Tahsil Süresi (Gün)	77,4	104,4	83,5	-19,98
IV- VERİMLİLİK GÖSTERGELERİ				
Kişi Başına Brüt Satışlar	1.020	1.245	1.527	22,63
Kişi Başına Maliyet	927	1.214	1.405	15,72
Kişi Başına Faaliyet Kârı	24	-60	-13	78,72
V- İSTİHDAM				
Personel Sayısı (Ortalama Kişi)	101.306	100.657	100.516	-0,14
İstihdam Giderleri	9.329	10.525	12.777	21,39
İstihdam Giderlerinin Toplam Giderler İçindeki Payı ³ (%)	9,4	8,1	8,4	2,95
Ortalama Personel Maliyeti (TL/Ay)	7.674	8.714	10.593	21,57
VI- DİĞER FİNANSAL GÖSTERGELER				
Bütçeden KİT'lere Transferler	11.666	14.719	18.876	28,24
Görevlendirme Bedeli ⁴	3.395	2.176	1.670	-23,26
Sermaye	8.271	12.543	17.207	37,18
KİT'lerden Bütçeye Ödemeler	6.987	6.968	7.606	9,16
Temettü	2.199	3.249	2.637	-18,83
Hasılat Payı	869	1.322	1.414	7,00
Vergi ⁵	3.919	2.397	3.554	48,27
KİT – Hazine Mahsup Tutarları	0	15,4	0	-100,00
Katma Değer ⁶	25.720	27.463	26.108	-4,93
Yatırım Harcaması	13.442	19.449	20.315	4,45
Faiz Dışı Fazla	1.552	-3.185	-7.321	-129,89
VII- MAKROEKONOMİK GÖSTERGELER⁷				
TÜFE 12 Aylık Ortalama (%)	11,1	16,3	15,2	-7,04
GSYİH Harcama Yöntemi ile Cari Fiyatlarla Gelişme Hızı (%)	19,3	19,9	15,0	-24,62

2 233 sayılı KHK kapsamındaki kuruluşların bilgilerini içermektedir.

3 Toplam giderler, satış giderleri ve faaliyet giderlerinden oluşmaktadır.

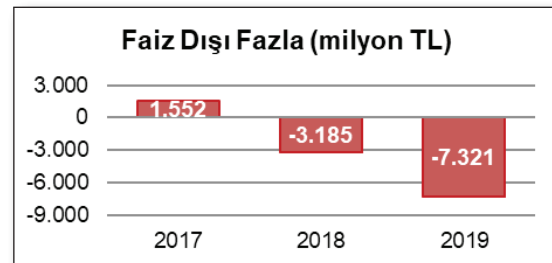
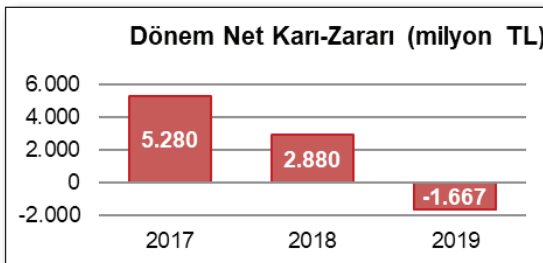
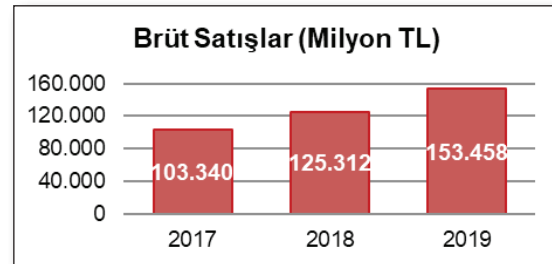
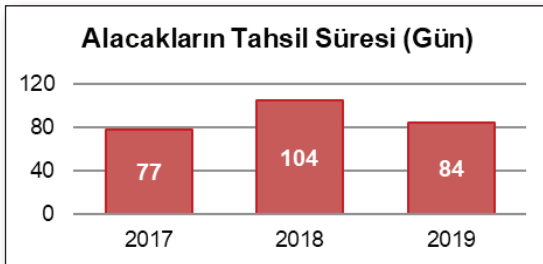
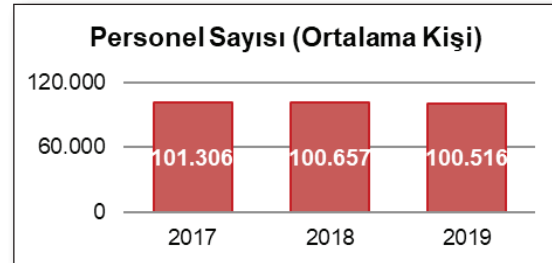
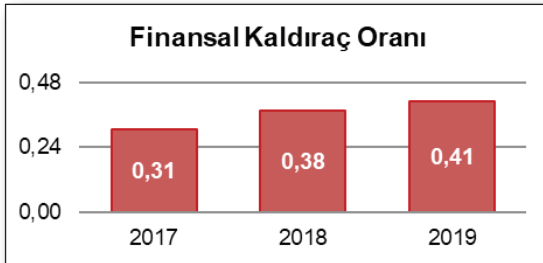
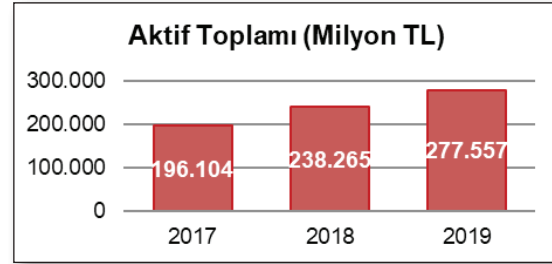
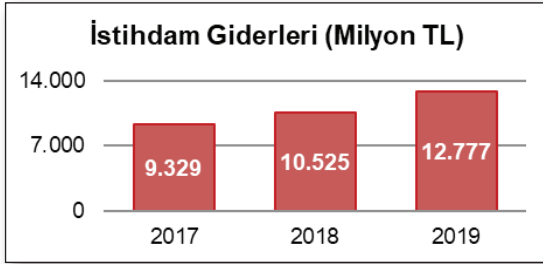
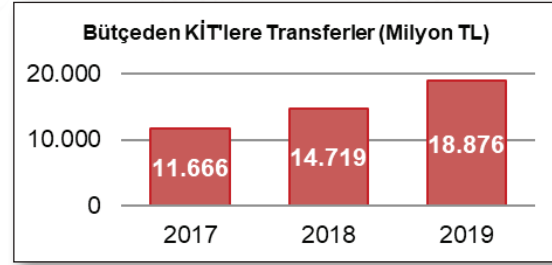
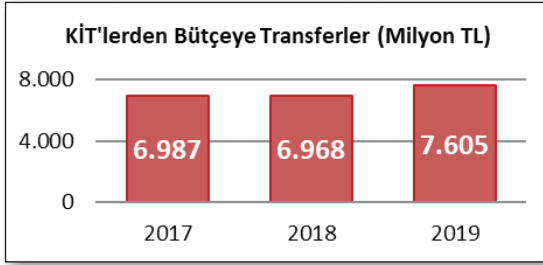
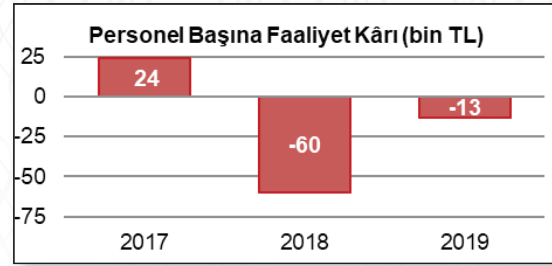
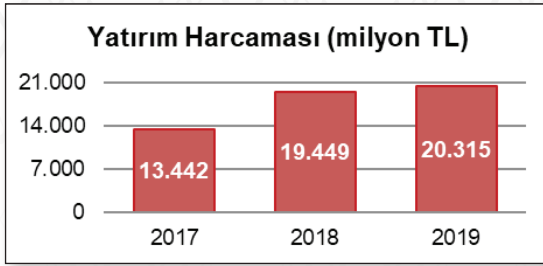
4 Mevcut durumda ÖİB portföyünde olup 233 Sayılı KHK'ya tabiiyen verilen görev nedeniyle KİT'lere yapılan ödemeleri de kapsamaktadır (Örneğin: TŞFAŞ).

5 Kurumlar Vergisi tutarını göstermektedir.

6 Katma değer tutarı, dönem kâr/zararından faiz, karşılık, kur farkı, amortisman ve istihdam giderlerinin ayıklanması ile hesaplanmıştır.

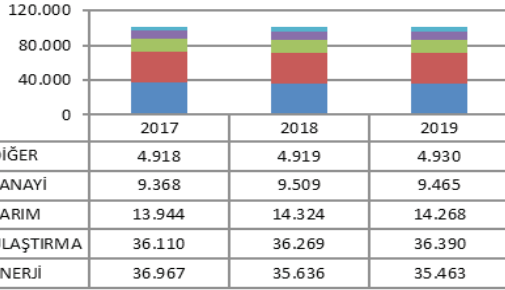
7 TÜİK rakamları esas alınmıştır.

KİT'LERİN FİNANSAL GÖSTERGELERİNE İLİŞKİN GRAFİKLER

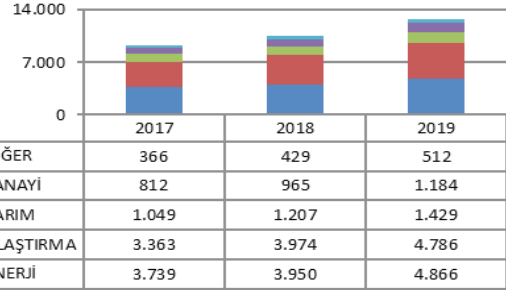

SEKTÖREL BAZDA KİT GÖSTERGELERİ ⁸

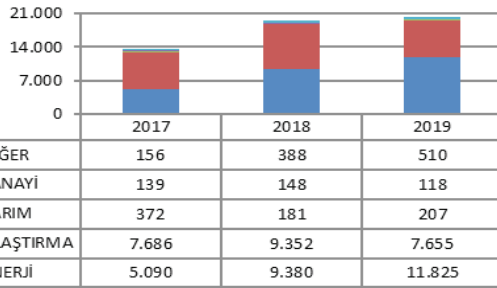
Toplam Personel Sayısı

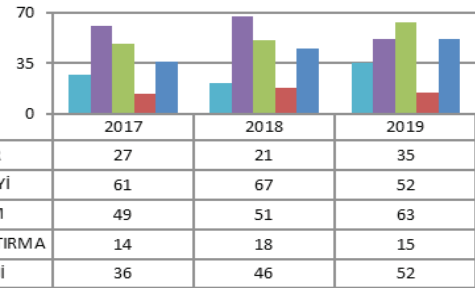
Toplam İstihdam Gideri (milyon TL)

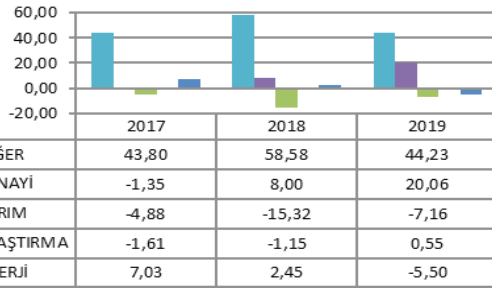
Toplam Yatırım Harcaması (milyon TL)

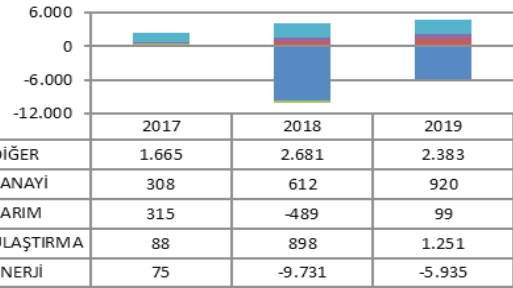
Finansal Kaldıraç Oranı (%)

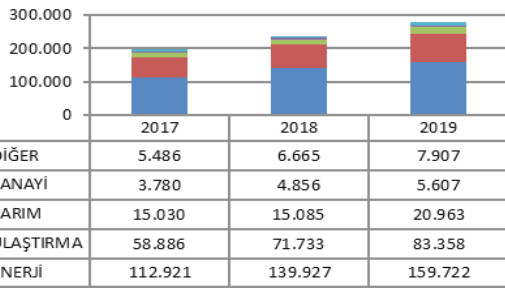
Özsermaye Getiri Oranı (%)

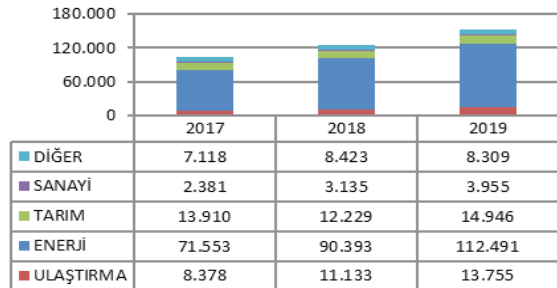
Faaliyet Kârı/Zararı (milyon TL)

Aktif Toplamı (milyon TL)

Brüt Satışlar (milyon TL)

8 Enerji sektörü kuruluşları olarak: BOTAŞ, EÜAŞ, TEİAŞ, TKİ, TTK, TPAO, TEDAŞ, Ulaştırma sektörü kuruluşları olarak: DHMİ, KEGM, TCDD, TCDD Taşımacılık A.Ş., Tarım sektörü kuruluşları olarak: ÇAYKUR, ESK, TİGEM, TMO, Sanayi sektörü kuruluşları olarak: MKEK, TÜDEMSAŞ, TÜLOMSAŞ, TÜVASAŞ, TEMSAN, Diğer kuruluşlar olarak ise DMO ile ETİ MADEN ele alınmıştır.

BÖLÜM 1

2019 KAMU
İŞLETMELERİ
RAPORU

KAMU İŞLETMELERİ

1.1. Giriş

Kamu işletmesi kavramı ülkeden ülkeye farklılık göstermekle birlikte, genellikle bir kamu idaresinin çoğunluk hissesine sahip olduğu ya da bir kamu idaresi tarafından yönetimi kontrol edilen işletmeler kamu işletmesi olarak adlandırılmaktadır. Bu kapsamda, kamu işletmesi kavramı bir yandan pay sahipliği, diğer yandan yönetimde kontrol kavramı ile ilişkilendirilmektedir.

Uluslararası literatürde ise çeşitli bakış açıları temel alınarak farklı kamu işletmesi tanımları yapılmaktadır. Aşağıda, kamu işletmeleri ile ilgili bu tanımların bazılarına yer verilmektedir.

1.2. Uluslararası Sınıflandırmalara Göre Kamu İşletmeleri

Avrupa Birliği'nin (AB) düzenlemelerinde kamu işletmeleri, merkezi veya mahalli idare farkı gözetilmeksizin sermaye ve yönetim kontrolü açısından ele alınmaktadır. AB, üye ülkelerdeki kamu pay sahipleri ile işletmeleri arasındaki idari ve mali ilişkilerin şeffaf bir şekilde yürütülmesini sağlayacak çerçeve bir düzenlemenin ve bu ilişkileri yansıtacak bir raporlama sisteminin gerekliliğini vurgulamaktadır (Kutu 1).

1.2.1. Ulusal Hesaplar Sistemi (SNA 2008)

Birleşmiş Milletler tarafından geliştirilen SNA 2008'e göre kamu işletmeleri kamu birimlerinin kontrolü altındaki şirketler olarak tanımlanmaktadır.

Anılan sistemde kontrol, genel kurum politikasının atanmış yöneticiler vasıtasıyla belirlenebilme yetkisi olarak ifade edilmektedir. Bu çerçevede kamunun, bir şirkette oy hakkı veren hisselerin yarından fazlasına sahip olması, hissedarların oy verme yetkisinin yarından fazlasını kontrol edebilmesi, özel bir kanun, karar ya da düzenlemeyle şirket politikasını belirleme

Kutu 1: AB Mevzuatına Göre Kamu İşletmesi Nedir?

2006/111/EC Sayılı Şeffaflık Direktifine göre kamu işletmeleri (public undertakings);

- Ödenmiş sermayesinin yarısından fazlası kamuya (merkezi veya mahalli) ait olan,
- Oy hakkının yarısından fazlası kamu kontrolünde olan veya
- Yönetim veya denetim kurulu üyelerinin yarısından fazlasının atama hakkı kamuda olan

işletmeler olarak tanımlanmaktadır.

Bu tanıma göre; Türkiye'de sermayesinin yarısından fazlası Hazine ve Maliye Bakanlığına veya Özelleştirme İdaresi Başkanlığı'na (ÖİB) ait olan kamu işletmeleri dışında, mahalli idarelere (il özel idareleri, büyükşehir belediyeleri ve belediyeler) ait olan şirketler ile sermayesinin yarısından fazlası devlete ait olmadığı halde imtiyazlı hisseler veya düzenlemeler yoluyla oy hakkının yarından fazlası kamu kontrolünde olan ya da yönetim veya denetim kurulu üyelerinin yarısından fazlasının kamu tarafından atandığı işletmeler de kamu işletmesi olarak adlandırılabilir.

veya şirket yöneticilerini atayabilme yetkisiyle donatılmış olması kontrol kavramının varlığını işaret etmektedir. Doğrudan bir kamu idaresinin kontrolü altında bulunmamakla birlikte, bir kamu idaresince kontrol edilen işletmelerin kontrol ettiği diğer işletmeler de kamu işletmesi olarak sınıflandırılmaktadır.

1.2.2. Avrupa Hesaplar Sistemi (ESA 95)

AB tarafından geliştirilen ESA 95, kamu işletmelerinin sınıflandırılmasına yönelik olarak SNA 2008 ile aynı yaklaşımı benimsemektedir.

1.2.3. Devlet Mali İstatistikleri Kılavuzu (GFSM 2001)

Uluslararası Para Fonu (IMF) tarafından geliştirilen GFSM 2001'de de kamu işletmeleri, benzer şekilde, genel yönetim birimleri tarafından kontrol edilen şirketler olarak tanımlanmaktadır.

IMF, kamu sektörünü genel yönetim ve kamu işletmeleri olarak ikiye ayırmaktadır. Kamu işletmelerini ise mali ve mali olmayan kamu işletmeleri olarak tasnif etmektedir.

1.2.4. Avrupa Kamu İşverenleri ve İşletmeleri Merkezi (CEEP)

Mali olanaklarının yarıdan fazlası merkezi veya mahalli kamu idareleri tarafından sağlanan veya işletme sonuçlarından bu idarelerin sorumlu olduğu ve bunlar tarafından denetlenen girişimler CEEP tarafından kamu işletmesi olarak adlandırılmaktadır.

Yukarıdaki tanımlamalar dışında, kamu işletmeleri konusunda değinilmesi gereken bir başka husus ise, söz konusu işletmeler ile genel yönetim birimleri arasındaki ayrımdır. Zira çeşitli ülkelerde hâlihazırda genel yönetimin bir parçası olarak sınıflandırılan bazı kamu birimleri kamu işletmesi özelliği gösterebilmekte, kamu işletmesi olarak yapılandırılan bazı kuruluşlar ise aslında genel yönetim sektörü birimi niteliği taşıyabilmektedir. Diğer taraftan, kamu sektörü-özel sektör ayırımına yönelik uluslararası sınıflandırma standartları, küçük farklılıklar dışında birbirine paralel bir yaklaşım sergilemektedir.

Buna göre;

- Genel yönetim birimlerinin kontrolünde bulunan,
- Tam bir defter tutma sistemine sahip ve kendi adına borç alıp verebilen,
- Ürünlerinin çoğunu ekonomik olarak anlamlı bir fiyattan satan,

- Ticari faaliyet gösteren ve bir şirket gibi yönetilen

kuruluşlar kamu işletmesi olarak değerlendirilmektedir. Genellikle, *satış hasılatının işletme giderlerinin yarısından çoğunu karşılaması halinde* söz konusu birimin ticari faaliyet gösterdiği ve ürünlerini ekonomik açıdan anlamlı fiyattan sattığı kabul edilmektedir.

1.3. Ülkemiz Mevzuatına Göre Kamu İşletmeleri

Ülkemiz açısından bakıldığında ise mevzuatta uluslararası yaklaşımlara uyumlu bir "kamu işletmesi" tanımı bulunmamaktadır. Ülkemizdeki kamu işletmelerinin bir kısmı "kamu iktisadi teşebbüsleri" kavramı içerisinde değerlendirilirken, merkezi yönetimin ve yerel idarelerin pay sahipliği fonksiyonunu üstlendiği pek çok işletme ve iştirak ise bu kavramın dışında farklı hukuki düzenlemelere tabidir.

Kuruluş kanunları dışında kamu işletmelerinin belli bir kısmını düzenlemeye yönelik ilk geniş kapsamlı kanun olarak nitelendirilebilecek olan 1938 tarihli ve 3460 sayılı "Sermayesinin Tamamı Devlet Tarafından Verilmek Suretiyle Kurulan İktisadi Teşekküllerin Teşkilatıyla İdare ve Murakabeleri Hakkında Kanun", sermayesinin tamamı devlete ait olan işletmeleri "iktisadi devlet teşekkülü" olarak tanımlamışken, 1983 tarihli ve 2929 sayılı "İktisadi Devlet Teşekkülleri ve Kamu İktisadi Kuruluşları Hakkında Kanun", bu tanımı genişleterek sermayesinin tamamı devlete ait olan işletmeleri kamu iktisadi teşebbüsleri olarak tanımlamış ve bu teşebbüsleri Kamu İktisadi Kuruluşları (KİK) ve İktisadi Devlet Teşekkülleri (İDT) şeklinde ikiye ayırmıştır. Halen yürürlükte olan 18/06/1984 tarihli ve 18435 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren 233 sayılı "Kamu İktisadi Teşebbüsleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname" de aynı kurguyu kabul etmiştir (Kutu 2).

Diğer taraftan, Anayasa'nın "Kamu İktisadi Teşebbüslerinin Denetimi" başlıklı 165. maddesinde KİT'ler "Sermayesinin yarısından fazlası doğrudan doğruya veya dolaylı olarak Devlete ait olan kamu kuruluş ve ortaklıkları" şeklinde tanımlanmaktadır.

5520 sayılı Kurumlar Vergisi Kanunu'nda ise mevzuattaki en geniş tanım yapılmıştır. Bu Kanunda devlete, il özel idarelerine, belediyelere, diğer kamu idarelerine ve kuruluşlarına ait veya bağlı olup faaliyetleri devamlı bulunan ticarî, sınai ve ziraî işletmeler "iktisadî kamu kuruluşları" olarak tanımlanmıştır.

11/10/2011 tarihli ve 662 sayılı KHK'nin 65'inci maddesi ile de mülga 09/12/1994 tarihli ve 4059 sayılı "Hazine Müsteşarlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun"da değişikliğe gidilmiş ve Kamu İktisadi Teşebbüsleri Genel Müdürlüğü'nün ismi Kamu Sermayeli Kuruluş ve İşletmeler Genel Müdürlüğü olarak değiştirilmiştir. Böylece, anılan Genel Müdürlüğün görevleri arasına "Sermayesinin yarısından fazlası, mahallî idareler dâhil kamuya ait olan veya faaliyet alanı itibarıyla ticarî nitelik taşıyıp Sayıştay Başkanlığı'na denetlenen ve kapsamı Müsteşarlıkça belirlenecek olan kamu kuruluş ve işletmelerinin mali ve mali olmayan verilerini toplamak, izlemek ve değerlendirmek" görevi eklenmiştir. Mülga Hazine Müsteşarlığı, 10/7/2018 tarihli ve 1 sayılı "Cumhurbaşkanlığı Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi" kapsamında Hazine ve Maliye Bakanlığı olarak yeniden yapılandırılmış olup, Kamu Sermayeli Kuruluş ve İşletmeler Genel Müdürlüğü bu Kararname kapsamında faaliyetlerini sürdürmektedir.

Bu kapsamda, ülkemizde kamu sektöründe şeffaflığın ve hesap verilebilirliğin artırılmasını teminen, genel yönetim¹ kapsamı dışında kalan

Kutu 2: Ülkemiz Mevzuatında KİT Nedir?

Kamu İktisadi Teşebbüsleri (KİT), 233 sayılı Kanun Hükmünde Kararname'ye (KHK) tabi ve sermayesinin tamamı devlete ait olan İDT ve KİK'lerin ortak adıdır.

İDT: İktisadi alanda ticarî esaslara göre, kâr amacı güderek faaliyet gösteren teşebbüslerdir (Örneğin: MKEK ve TPAO).

KİK: İktisadi alanda tekel niteliğini haiz mal ve hizmetleri kamu yararı gözeterek üreten ve pazarlayan teşebbüslerdir (KEGM ve DHMİ).

Bu kapsamda, her ne kadar pay sahibi kamu olsa da, kamu sermayeli bankalar, özelleştirme portföyündeki kuruluşlar, mahalli idare işletmeleri ve TMSF iştirakleri 233 sayılı KHK kapsamında olmayıp, bu KHK'de yer alan KİT tanımına girmemektedir.

kamu işletmelerinin faaliyetlerini izleyerek mali ve mali olmayan verilerinin toplanmasına, derlenmesine ve raporlanmasına ilişkin usul ve esaslar Hazine ve Maliye Bakanlığı tarafından belirlenmektedir. Bu kapsamda izlenecek olan kamu işletmeleri, 17/06/2009 tarihli ve 27261 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan "Kamu İşletmelerinin Faaliyetlerinin İzlenmesi ve Raporlanmasına Dair Tebliğ"de (Tebliğ) belirtilmiştir.

Tebliğ'de kamu işletmeleri, sermayesinin yarısından fazlası kamu kurum ve kuruluşlarına ait olan veya faaliyet alanı itibarıyla ticari nitelik taşıyıp Sayıştay tarafından denetlenen işletmeler olarak tanımlanmıştır.

Tebliğ'de ayrıca herhangi bir şekilde toplam kamu payı %50 ve altına düşen işletmelerin takip kapsamından çıkarılması, toplam kamu payı

¹ "5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu" ile genel yönetim; merkezi yönetim (genel bütçe kapsamındaki kamu idareleri, özel bütçeli idareler, düzenleyici ve denetleyici kurumlar), sosyal güvenlik kurumları ve mahalli idareler şeklinde uluslararası sınıflandırmalarla uyumlu olarak belirlenmiştir.

%50'nin üzerine çıkan işletmelerin ise kapsama dâhil edilmesi öngörülmüştür. Anılan oran hesaplanırken işletmelerde birden fazla kamu kurum veya kuruluşu pay sahibi ise toplam oran dikkate alınmaktadır.

Ülkemizde mer'î mevzuat uyarınca faaliyet gösteren kamu işletmeleri aşağıdaki başlıklar altında sıralanmıştır.

1.3.1. Merkezî Yönetimle İlgili Olanlar

- 233 sayılı KHK'ye tabi KİT'ler ve KİT'lerin Bağlı Ortaklıkları,
- Çoğunluk sermayesi Devlete ait olan kamu sermayeli bankalar (Ziraat Bankası, Halk Bankası, Eximbank, Emlak Bankası, TCMB ve Kalkınma Bankası),
- 233 sayılı KHK'ye tabi olmayan işletmeler (TÜRKSAT, TÜRK TELEKOM, TRT, AA, PTT, AOÇ ve BİST),
- Özelleştirme kapsam ve programında olan ve pay sahipliğini ÖİB'nin yürüttüğü kuruluşlar (TŞFAŞ, Sümer Holding, TDİ, ADÜAŞ),
- Çoğunluk sermayesi devlete ait olmamakla birlikte, yönetim kurulunun yarısından fazlasının atama hakkı kamu kuruluşlarında olan şirketler (THY),
- Şirket statüsünde olmayıp yaptığı faaliyet itibarıyla kamu işletmesi niteliğini haiz, özel statülü işletmeler (Örnek: Milli Piyango İdaresi, Spor Toto Teşkilatı),
- Toplu Konut İdaresi (TOKİ) ve iştirakleri,
- Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonu (TMSF) iştirakleri,
- Türk Silahlı Kuvvetlerini Güçlendirme Vakfı (TSKGV) iştirakleri.

1.3.2. Mahalli İdarelerle İlgili Olanlar

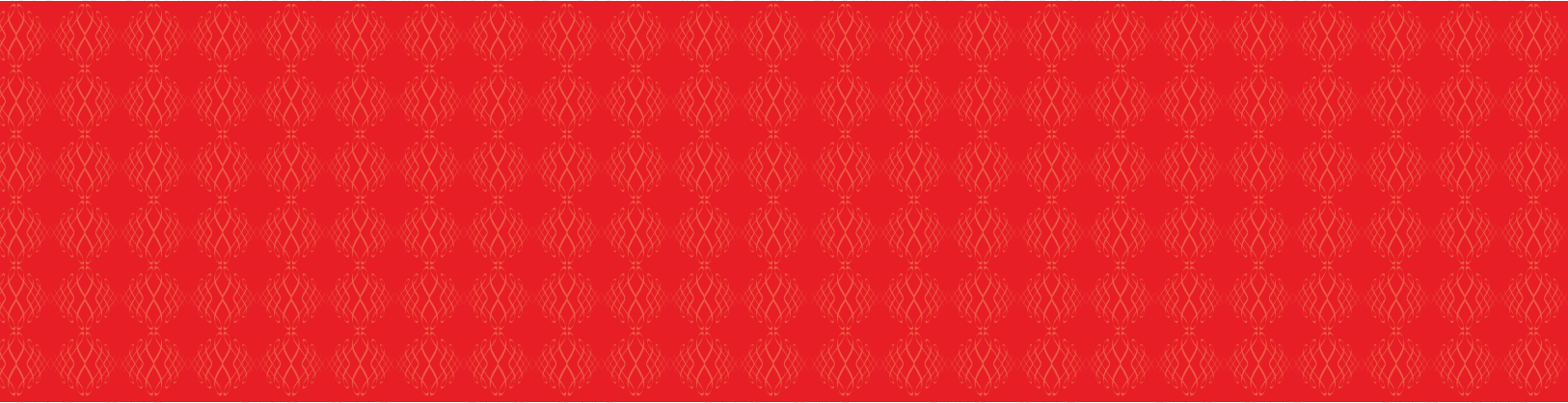
- İl özel idarelerine ait şirketler (Örnek: ÖZİDAŞ),
- Büyükşehir belediyelerine ait şirketler (Örnek: BELPA A.Ş.), belediyelere ait şirketler (Örnek: AFJET A.Ş.).

Yukarıda da görüldüğü üzere, ülkemizde merkezi yönetimin ve mahalli idarelerin pay sahipliği fonksiyonunu üstlendiği farklı statülerde çok sayıda işletme ve iştirak bulunmaktadır.

1.4. Rapor Kapsamında Yer Alan Kamu İşletmeleri

Kamu İşletmeleri Raporu'nun kapsamının belirlenmesinde uluslararası sınıflandırmalar göz önünde bulundurulmaktadır. Bu çerçevede, Rapor kapsamında, ülkemiz mevzuatı uyarınca KİT olarak nitelendirilen işletmelerle birlikte, özelleştirme programında yer alan kuruluşlara, kamu sermayeli bankalara, farklı mevzuata tabi olmakla birlikte uluslararası sınıflandırmalar uyarınca kamu işletmesi niteliği gösteren TÜRKSAT, AOÇ gibi kuruluşlara ve TSKGV iştiraklerine yer verilmektedir. Mahalli idare işletmeleri hakkında ise söz konusu işletmelerin kuruluş ve işleyiş esasları ve bağlı oldukları mevzuata yönelik genel bir bilgi verilmektedir.

Diğer taraftan, Sayıştay Başkanlığı tarafından da her yıl Kamu İşletmeleri Raporu yayımlanmakta olup, iki rapor arasında bir kısım farklılıklar söz konusudur. Hazine ve Maliye Bakanlığı tarafından hazırlanan işbu Rapor, birinci bölümde anlatılan "kamu işletmesi" tanımı çerçevesinde şirketler açısından "kamu kontrolü"nü esas alarak oluşturulurken, Sayıştay Başkanlığı raporu denetim çerçevesini yansıtmaktadır.

BÖLÜM 2

2019 KAMU
İŞLETMELERİ
RAPORU

**HAZİNE VE MALİYE BAKANLIĞI
PORTFÖYÜ**

2019 yılı sonu itibarıyla Hazine ve Maliye Bakanlığı portföyünde, 18 KİT, 4 kamu sermayeli banka ve 6 diğer kuruluş olmak üzere toplam 28 şirket ve/veya teşebbüs bulunmaktadır.² Hazine ve Maliye Bakanlığı, 1 sayılı “Cumhurbaşkanlığı Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi” kapsamında “Hazine adına pay sahipliği fonksiyonunu icra etme” görevini, Kamu Sermayeli Kuruluş ve İşletmeler Genel Müdürlüğü aracılığı ile yürütmektedir.

2.1. Hazine ve Maliye Bakanlığı Görev Tanımı

Hazine ve Maliye Bakanlığının kamu sermayeli kuruluş ve işletmeler ile ilgili görev ve yetkileri 1 sayılı “Cumhurbaşkanlığı Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi”nde aşağıdaki şekilde belirlenmiştir:

- KİT’ler ve Hazinesinin iştirak ettiği şirketlerle ilgili olarak hazine pay sahipliğinin gerektirdiği her türlü işlemi yapmak,
- KİT’lerin yıllık genel yatırım ve finansman programlarını hazırlamak ve Cumhurbaşkanının onayına sunmak ve uygulamasını izlemek, gerekli hallerde programda değişiklikler yapmak,
- KİT’lerin faaliyetlerinin mevzuat hükümlerine uygun olarak yürütülmesini takip etmek,

- KİT’lerin etkin ve verimli çalışmasını sağlamak veya özelleştirilmelerine hazırlık amacıyla faaliyetlerinde veya organizasyon yapılarında gerekli değişiklikleri yetkili organlarca verilen görevler kapsamında yerine getirmek,

- Kamu sermayeli kuruluş ve işletmelerin faaliyet gösterdikleri sektörlerle ilişkin politika geliştirme çalışmalarına katkıda bulunmak,

- Kamu sermayeli kuruluş ve işletmelerin mali ve mali olmayan verilerini toplamak, izlemek ve değerlendirmek.

2.2. Hazine Portföyü ve Sermaye Durumu

2019 yılı sonu itibarıyla, Hazine ve Maliye Bakanlığı portföyünde bulunan şirket ve/veya teşebbüslerin listesi ile sermaye durumları Tablo 1’de sunulmaktadır. 31/12/2019 tarihi itibarıyla, Hazine ve Maliye Bakanlığı portföyünde bulunan 28 şirket ve/veya teşebbüsün toplam 186 milyar TL olan nominal sermayesinin 164 milyar TL’si (%88,4) ödenmiştir.

² Terekeden Hazineye devredilmiş hisse senetlerini de kapsayan iştirak payları değer olarak göz ardı edilecek kadar düşük seviyelerde oldukları için Rapora dâhil edilmemiştir.

**Tablo 1: Hazine ve Maliye Bakanlığı Portföyü³
Sermaye Durumu (31/12/2019 itibarıyla, Milyon TL)**

Kamu İşletmeleri	Nominal Sermaye	Ödenmiş Sermaye	Ödenmiş Sermaye Oranı (%)	Hazine Payı (%)
BOTAŞ	5.625,0	4.975,0	88,4	100,0
ÇAYKUR	2.945,0	2.443,4	83,0	100,0
DHİMİ	6.250,0	3.987,0	63,8	100,0
DMO	130,6	82,9	63,5	100,0
ESK	1.304,0	1.304,0	100,0	100,0
ETİ MADEN	1.500,0	600,0	40,0	100,0
EÜAŞ	14.000,0	14.000,0	100,0	100,0
KEGM	51,1	51,1	100,0	100,0
MKEK	1.000,0	675,0	67,5	100,0
TCDD	88.260,0	76.585,7	86,8	100,0
TEİAŞ	5.000,0	5.000,0	100,0	100,0
TİGEM	2.775,0	2.570,7	92,6	100,0
TKİ	1.000,0	1.000,0	100,0	100,0
TMO	2.550,0	2.550,0	100,0	100,0
TPAO	5.200,0	3.717,8	71,5	100,0
TTK	13.000,0	11.395,0	87,7	100,0
TEDAŞ	22.000,0	20.564,6	93,5	100,0
TEMSAN	285,0	275,0	96,5	100,0
KİT TOPLAMI	172.875,7	151.777,2	87,8	
T. EMLAK KATILIM BANKASI	750,0	749,0	100,0	100,0
T. KALKINMA VE YATIRIM BANKASI	850,0	850,0	99,6	99,1
T. İHRACAT KREDİ BANKASI A.Ş.	7.160,0	7.160,0	100,0	100,0
T.C. MERKEZ BANKASI ⁴	0,0	0,0	100,0	55,1
KAMU SERMAYELİ BANKALAR TOPLAMI	8.760,0	8.759,0	99,9	
TRT	182,0	182,0	100,0	100,0
AOÇ ⁵	0,0	0,0	100,0	100,0
9ANADOLU AJANSI	1,0	1,0	100,0	47,8
TÜRK TELEKOM	3.500,0	3.500,0	100,0	25,0
USHAŞ	10,0	10,0	100,0	100,0
TÜRK REASÜRANS A.Ş.	600,0	150,0	25,0	100,0
DİĞER KURULUŞLAR TOPLAMI	4.293,0	3.843,0	89,5	
GENEL TOPLAM	185.928,7	164.379,2	88,4	

Kaynak: Hazine ve Maliye Bakanlığı ve ilgili kuruluşlar

3 2017 yılı Raporunda bu tabloda yer alan ve özel hukuk hükümlerine tabi olan T.C. Ziraat Bankası, TÜRKİYE İÇİŞLERİ BAKANLIĞI VE İLİMLER BAKANLIĞI (TVF) devredildiklerinden tablodan çıkarılmışlardır. Ancak, TVF'ye devredilen KİT statüsündeki BOTAŞ, ÇAYKUR, ETİ MADEN ve TPAO 233 sayılı KHK'ya tabiyetlerinin devam etmesi nedeniyle tabloda muhafaza edilmiştir.

4 TCMB'nin sermayesi 13.780,70 TL olup tamamı ödenmiştir.

5 AOÇ'nin sermayesi 500 TL olup tamamı ödenmiştir.

2.3. Amaç ve Hedefler

Hazine ve Maliye Bakanlığının 2019 – 2023 yıllarını kapsayan Stratejik Planında⁶ kamu işletmelerine yönelik amaç, hedef, stratejik adımlar ve bu çerçevede takip edilecek performans göstergeleri aşağıdaki şekilde belirlenmiştir:

Stratejik Amaç: Kamu mali varlık ve yükümlülüklerinin yönetiminde etkinliği artırmak

Hedef: Kamu sermayeli işletmelere ilişkin uluslararası kurumsal yönetim ilkeleri ile uyumlu kurumsal görüş oluşturulması

Stratejik Adımlar:

- Tüm kamu sermayeli işletmeleri tespit etmek ve kamu sermayeli işletmelerin ticarilik seviyelerini belirlemek
- Uluslararası uygulamaları incelemek ve bu çalışmalar dikkate alınarak mevzuat taslağını hazırlamak
- Taslağı paydaşlar ile paylaşarak nihai hale getirmek

Performans Göstergeleri:

- Kurumsal doküman oluşturulması
- Mevzuat taslağının hazırlanması

2.4. KİT - Merkezi Yönetim Bütçesi İlişkisi

KİT'ler ile merkezi idare arasındaki mali ilişkiler; Hazine ve Maliye Bakanlığı bütçesinden KİT'lerin ödenmemiş sermaye alacaklarına karşılık yapılan ödemeler, Cumhurbaşkanı ile mülga Bakanlar Kurulu tarafından KİT'lere verilen görevler sonucunda oluşan görevlendirmelere karşılık yapılan ödemeler ve sermayeye yönelik bazı kaynakların KİT'lerde bırakılması işlemleri

ile KİT'lerden bütçeye yapılan vergi, temettü ve hasılat payı ödemelerinden oluşmaktadır.

2.4.1. Bütçeden KİT'lere Yapılan Sermaye Aktarımları

KİT'lerin ödenmiş sermayeleri iki şekilde artırılabilmektedir. Bunlar;

1. Merkezi yönetim bütçesinden KİT'lere nakit sermaye transferi yapılması ve

2. Hazine ile KİT'ler arasındaki borç-alacak ilişkileri çerçevesinde KİT'lerin Hazineye olan borçlarının ödenmemiş sermaye alacaklarına mahsup edilmesidir.

Bir başka deyişle, KİT'lerin Hazine ve Maliye Bakanlığında olan ödenmemiş sermaye alacakları, yılı bütçe kanunlarına tahsis edilen ödenekler çerçevesinde nakden ödenebileceği gibi, KİT'lerin Hazine ve Maliye Bakanlığına olan borçlarına ve bazı özkaynaklarına karşılık mahsup edilerek de kapatılabilmektedir.

2.4.1.1. Nakit Aktarımlar

Her yıl bütçe kanunlarında KİT'lere yapılacak olan sermaye transferi ödenekleri belirlenmekte ve bahsi geçen ödemeler Merkezi Yönetim Bütçesi'nden nakden yapılmaktadır.

Sermaye transferlerinin büyük bir bölümü özellikle personel ve yatırım harcamalarına yönelik finansman ihtiyaçlarını karşılayabilmeleri amacıyla TCDD ile EÜAŞ'a yapılmaktadır. Söz konusu Kuruluşlara 2019 yılında 13 milyar TL tutarında (TCDD'ye 10,6 milyar TL ve EÜAŞ'a 2,4 milyar TL) sermaye aktarımı gerçekleştirilmiş olup anılan tutar bütçeden 2019 yılında KİT'lere nakden yapılan toplam sermaye aktarımlarının %69'una tekabül etmektedir. Sermaye transferi yapılan diğer KİT'ler arasında, yıllar bazında değişiklik gösterebilmekle birlikte, ağırlıklı ÇAYKUR, ESK ve TİGEM yer almaktadır.

⁶ Söz konusu plana Hazine ve Maliye Bakanlığının web sitesinden (<https://www.hmb.gov.tr/stratejik-plan>) ulaşılabilir.

2.4.1.2. KİT'lerde Mahsup İşlemleri

Mahsup işlemi KİT'lerin, Hazine ve Maliye Bakanlığından olan görevlendirme bedeli ve ödenmemiş sermaye alacaklarının, Hazine ve Maliye Bakanlığına olan temettü borçları ile diğer bazı özkaynak kalemlerine karşılık silinmesi olarak tanımlanabilir. Mahsup işlemleri, 233 sayılı KHK'nin 36. maddesinde yer alan hükümler çerçevesinde yapılmaktadır.

2.4.1.3. KİT'ler Haricindeki Kamu İşletmelerinde Mahsup İşlemleri

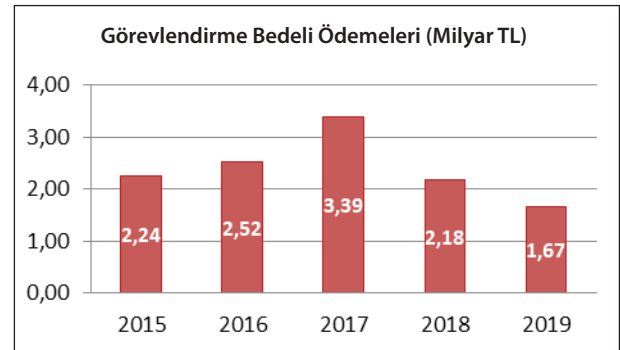
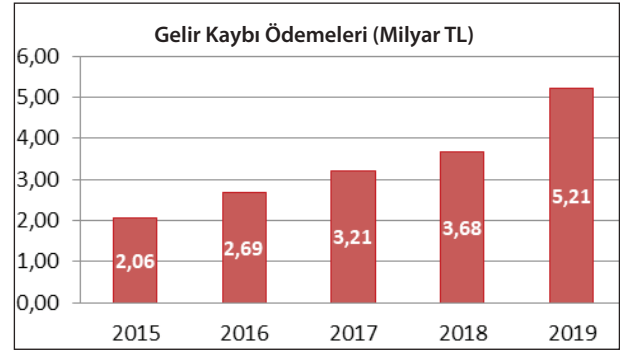
Hazine ve Maliye Bakanlığı pay sahibi sıfatıyla, ilgili mevzuatta ve kamu sermayeli bankalar ve pay sahibi olduğu diğer kamu işletmeleri ile ilgili mahsup işlemlerini de yürütmektedir. Mahsup edilecek tutarlar, kamu sermayeli bankaların ve genel kurulu bulunan kamu işletmelerinin genel kurullarında belirlenmektedir. Hazine ve Maliye Bakanlığı portföyünde olup genel kurulu bulunmayan kamu işletmelerinde ise bu konuda karar verme yetkisi, Hazine ve Maliye Bakanı'na aittir.

2.4.2. KİT'lere Yapılan Görevlendirme Bedeli ve Kamu Sermayeli Bankalara Yapılan Gelir Kaybı Ödemeleri

KİT'lere 233 sayılı KHK'nin 35. maddesi, kamu sermayeli bankalara ise 4603 sayılı "T.C. Ziraat Bankası, T. Halk Bankası A.Ş. ve T. Emlak Bankası A.Ş. Hakkında Kanun" ve 5570 sayılı "Kamu Sermayeli Bankalar Tarafından Yürütülen Faiz Destekli Kredi Kullanılmasına Dair Kanun" uyarınca Cumhurbaşkanı ile mülga Bakanlar Kurulu tarafından verilen görevler dolayısıyla anılan mevzuatta belirtilen usullere göre tahakkuk eden görevlendirme bedeli ve/veya gelir kaybı alacakları, bütçede yer alan ödenekler çerçevesinde, Hazine ve Maliye Bakanlığı bütçesinden yapılan aktarımlarla karşılanmaktadır.

KİT'lere yapılan görevlendirme bedeli ödemeleri ile kamu sermayeli bankalara ve Tarım Kredi Kooperatifleri Birliği'ne yapılan gelir kaybı ödemeleri aşağıdaki grafiklerde yıllar itibarıyla yer almaktadır. Yapılan toplam görevlendirme bedeli ödemelerinin, 2017 yılında %38'ini, 2018 yılında %55,4'ünü ve 2019 yılında ise %69,5'ini TKİ'nin görevlendirme bedeli alacaklarına karşılık yapılan ödemeler oluşturmuştur. TTK tarafından muhtaç ailelere yapılan bedelsiz kömür dağıtımı ile TMO tarafından tarımsal ürün piyasalarına yönelik yürütülen müdahale faaliyetleri diğer önemli görevlendirme bedeli kalemlerini oluşturmaktadır.

Grafik 1: Görevlendirme Bedeli^(*) ve Gelir Kaybı Ödemeleri (2015 – 2019, Milyar TL)

Kaynak: Hazine ve Maliye Bakanlığı

(*) Görevlendirme bedeli ödemeleri kuruluşun 233 sayılı KHK kapsamında iken verilen ve çeşitli nedenlerle bedeli bu statüde iken ödenmemiş olan görevler sebebiyle Özelleştirme Portföyündeki bazı Kuruluşlara yapılan ödemeleri de kapsamaktadır.

Kutu 3: Gelir Kaybı Nedir?

Yıllık veya 3 yıllık olarak yayımlanan Cumhurbaşkanlığı Kararları ile mülga Bakanlar Kurulu Kararları uyarınca, T.C. Ziraat Bankası A.Ş. ve Tarım Kredi Kooperatiflerince tarımsal üreticilere, T. Halk Bankası'na ise esnaf ve sanatkârlara düşük faizli kredi kullanılmaktadır. Bankalar ve Tarım Kredi Kooperatiflerinin kullandıkları düşük faizli krediler nedeniyle uğradıkları zarar (bankaların cari faiz oranları ile indirimli faiz oranları arasındaki fark) ise gelir kaybı olarak tanımlanmakta ve Hazine ve Maliye Bakanlığı tarafından aylık bazda Bankalara ve Tarım Kredi Kooperatifleri Birliğine ödenmektedir.

2.4.3. KİT'lerden Bütçeye Yapılan Ödemeler

KİT'lerden bütçeye yapılan aktarımların büyük bölümünü vergi ve diğer kanuni yükümlülükler oluşturmaktadır. Vergi ve diğer kanuni yükümlülüklerin yanı sıra KİT'ler bütçeye "Temettü Ödemeleri" ve "Hasılat Payı Ödemeleri" adı altında iki şekilde ödeme yapmaktadır.

2.4.3.1. Temettü Ödemeleri

KİT'lerin dönem kârlarından tahakkuk eden temettü tutarlarının dağıtımına ilişkin esaslar 233 sayılı KHK'nin 36., 37. ve 37/A maddelerinde düzenlenmiştir. Dağıtılabilir kâr, iktisadi devlet teşekküllerinde, anılan KHK'nin 36. maddesi uyarınca I. yasal yedek akçenin, dönem kârına tahakkuk eden kurumlar vergisi ile diğer yasal yükümlülüklerin, II. tertip yasal yedek akçenin ayrılması ve varsa geçmiş yıl zararlarının mahsubu sonucunda belirlenir. Kamu iktisadi kuruluşlarında ise, 37. madde uyarınca yasal yedek akçenin ve diğer yasal yükümlülüklerin ayrılması sonucunda kalan kâr dağıtılabilir kârı oluşturur. Ayrıca, 37/A

Kutu 4: Görevlendirme Bedeli Nedir? (*)

Görevlendirme bedeli, KİT'lere verilen görevler çerçevesinde yürütülen uygulamalar sonucunda katlanılan maliyet ile mahrum kalan kârın toplamı olarak tanımlanmaktadır.

Görevlendirme bedeli 233 sayılı KHK'nin 35. maddesinde düzenlenmekte olup anılan mevzuatta görevlendirme bedelinin iki şekilde ortaya çıkabileceği belirtilmektedir. Bunlar;

1) KİT'ler tarafından üretilen mal ve hizmetlerin fiyatlarının Cumhurbaşkanlığı tarafından belirlenmesi ve belirlenen bu fiyatların satış fiyatının altında olması ile

2) KİT'lere Cumhurbaşkanlığı tarafından faaliyet konularıyla ilgili görev verilmesidir.

Ortaya çıkan görevlendirme bedeli tutarları ise iki şekilde karşılanmaktadır;

1) 233 sayılı KHK uyarınca, KİT'lerin temettü borçları ile diğer bazı özkaynak kalemlerine karşılık mahsup işlemi yapılması,

2) Nakden ödeme yapılması.

Diğer taraftan, 233 sayılı KHK'nin 35. Maddesine ilave olarak, aynı KHK'nin 30. maddesinin dördüncü fıkrası çerçevesinde KİT'lere Cumhurbaşkanlığına yatırım görevi de verilebileceği, bu yatırımların KİT'lerin kendi özkaynakları ile karşılanmadığı durumlarda ortaya çıkan finansman ihtiyacının genel bütçeden sermaye aktararak karşılanacağı ifade edilmektedir.

(*) 02/07/2018 tarihli ve 703 sayılı Anayasada Yapılan Değişikliklere Uyum Sağlanması Amacıyla Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Hükmünde Kararname'nin 133. maddesi ile 233 sayılı KHK'da yer alan "görev zararı" ibaresi "görevlendirme" şeklinde değiştirilmiştir

maddesinde Hazineye devredilmesi gereken temettü tutarları ve bu tutarlara ilişkin ödeme tarihlerini içerecek ödeme planının Hazine ve Maliye Bakanlığı tarafından belirlenmesi düzenlenmiş olup zamanında ödenmeyen temettü tutarlarının 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü

Hakkında Kanun gereğince gecikme zammı uygulanarak tahsil edileceği hükme bağlanmıştır.

2.4.3.2. Hasılat Payı Ödemeleri

5018 sayılı Kanun'un 78. maddesinde, KİT'lerin ve kamu şirketlerinin gayrisafi hasılatlarının en çok %15'ine kadar bir bedelin tahsil edilerek genel bütçeye gelir kaydedilmesine hükmolunmuştur. Ayrıca aynı maddede, hasılat payı tahsil edilecek kurum ve kuruluşlar ile hasılat payı oranları, ödeme yeri ve zamanının Cumhurbaşkanınca belirleneceği de hüküm altına alınmıştır. Hasılat payı ilk defa 1996 Mali Yılı Bütçe Kanununun 29. maddesi ile yürürlüğe konulmuş olup 5018 sayılı Kanun yürürlüğe girene kadar ilgili yıl bütçe kanunlarında yer alan düzenlemelerle devam

ettirilmiştir. Hasılat payı ödemesi yapacak KİT'ler ve ödeme oranları 30/12/2005 tarihli, 2005/9916 sayılı ve 29/12/2006 tarihli, 2006/11442 sayılı Bakanlar Kurulu Kararlarıyla belirlenmiş olup söz konusu KİT'ler DHMİ (%14), KEGM (%10) ve TPAO (%10)'dur. Devlet Malzeme Ofisi Genel Müdürlüğünden alınan hasılat payı 07/11/2019 tarihli Bazı Kamu İktisadi Teşebbüslerinden Alınacak Hasılat Paylarına İlişkin 30/12/2005 Tarihli ve 2005/9916 Sayılı Bakanlar Kurulu Kararının Eki Kararda Değişiklik Yapılmasına Dair Karar ile kaldırılmıştır.

2019 yılında, bütçeye 7,6 milyar TL⁷ katkı sağlayan KİT'lere bütçeden 18,9 milyar TL nakit aktarım yapılmıştır.

Tablo 2: KİT – Bütçe İlişkisi (milyon TL)

	2017	2018	2019	Fark	%Değişim 2019-2018
Bütçeden KİT'lere Transferler					
Sermaye Ödemeleri ^(*)	8.270,9	12.543,2	17.206,6	4.663,4	37,2
Görevlendirme bedeli Ödemeleri ^(**)	3.394,8	2.175,9	1.669,7	-506,2	-23,3
Toplam	11.665,7	14.719,1	18.876,3	4.157,2	28,2
KİT'lerden Bütçeye Ödemeler					
Temettü Ödemeleri	2.199,4	3.249,1	2.637,4	-611,6	-18,8
Hasılat Payı Ödemeleri	868,8	1.321,7	1.414,2	92,6	7,0
Vergi ^(***)	3.918,6	2.397,5	3.554,0	1.156,5	48,2
Toplam	6.986,8	6.968,2	7.605,7	637,5	9,1
KİT - Hazine Mahsup Tutarları^(****)					
Görev Zararlarına	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Ödenmemiş Sermayelerine	0,0	15,4	0,0	-15,4	-100,0
Toplam	0,0	15,4	0,0	-15,4	-100,0

Kaynak: Hazine ve Maliye Bakanlığı

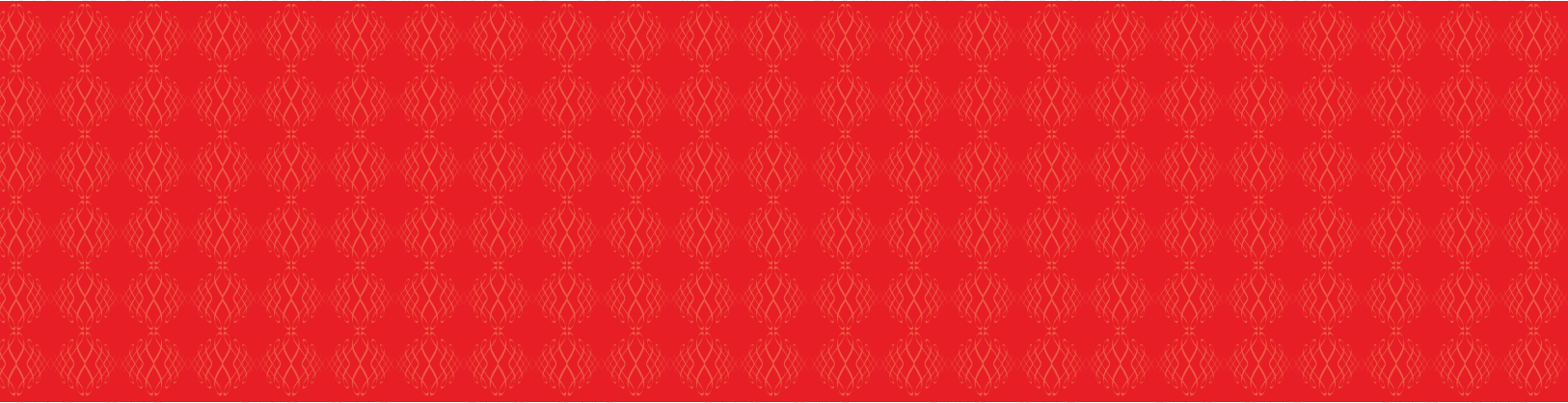
(*) T.C. Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı tarafından TCDD sermayesine mahsuben ödenen tutarları da kapsamaktadır.

(**) Mevcut durumda ÖİB portföyünde olup 233 Sayılı KHK'ya tabiyken verilen görev nedeniyle KİT'lere yapılan ödemeleri de kapsamaktadır (TŞFAŞ).

(***) Sadece KİT'ler tarafından ödenen kurumlar vergisi rakamlarını içermektedir.

(****) 233 sayılı KHK'nin 36. maddesinin 7. fıkrası kapsamında Hazine ve Maliye Bakanlığı Kamu Sermayeli Kuruluş ve İşletmeler Genel Müdürlüğü tarafından yapılan mahsup işlemlerini kapsamaktadır.

7 Ayrıntılar için, Hazine ve Maliye Bakanlığı web sitesinin (www.hmb.gov.tr) "İstatistikler" sayfasındaki Kamu Sermayeli Kuruluş ve İşletmeler İstatistikleri bölümünde yer alan Vergi Dışı Normal Gelirler Tablosu'na veya Ek 1'de yer alan Vergi Dışı Gelirler Tablosuna bakınız.

BÖLÜM 3

2019 KAMU
İŞLETMELERİ
RAPORU

2019 YILI KİT PERFORMANSI

Bu bölümde 2019 yılı sonu itibarıyla 233 sayılı KHK'ya tabi faaliyet gösteren 18 KİT ve TCDD'ye ait 4 bağlı ortaklığa ilişkin toplulaştırılmış veriler sunulmakta ve bu veriler belli başlıklar altında analiz edilmektedir.⁸

Bölümde, gelir tablosu ve bilançoya yönelik bilgilerin ardından rasyo analizine ve yaratılan katma değere ilişkin veriler yer alacaktır. Ayrıca, KİT'lerdeki personel yapısı ve personel profiline ilişkin veriler de bu bölümde özetlenmiştir.

Bölümün sonunda ise, yatırım harcamaları, FDF ve bütçeden sermaye ve görevlendirme bedeli adı altında yapılan transferlerle ilgili bilgiler bulunmaktadır.

3.1. Mali Durum

3.1.1. Gelir Tablosu

2019 yılında, KİT Sisteminin⁹ brüt satışları 2018 yılına göre %22,5 artarak 153,5 milyar TL'ye yükselmiştir. Brüt satışlardaki artış ağırlıklı olarak BOTAŞ'tan kaynaklanmaktadır. 2018 yılını 6 milyar TL faaliyet zararı ile kapatan KİT sistemi 2019 yılını ise yaklaşık 1,3 milyar TL faaliyet zararı ile kapatmıştır. Faaliyet zararındaki azalışa rağmen Olağandışı Gelir ve Kârlar kalemindeki düşüş sonucu KİT sisteminin 2019 yılı dönem kârı azalmış ve 924 milyon TL olarak gerçekleşmiştir. Vergi ve yasal yükümlülüklerinin ardından 2019 yılı dönem net zararı 1,7 milyar TL olarak gerçekleşmiştir.

8 Rapor içerisinde yer alan tablolarda genel olarak son 3 yıllık veriler bulunmakta olup son 5 yıla ait veriler Raporun sonuna eklenmiştir. Tablolar ilgili yılda 233 sayılı KHK'ya tabi KİT ve bağlı ortaklıkların verilerini içermektedir. Başka bir ifade ile daha önceleri ÖİB portföyüne alınma gibi nedenlerle 233 sayılı KHK kapsamından çıkmış iken şu anda 233 sayılı KHK'ya tabi olan teşebbüslerin (Örneğin: TEMSAN, TEDAŞ) ÖİB portföyünde oldukları yıllardaki verilerini kapsamamaktadır.

9 Raporun 2. Bölümünde, Hazine ve Maliye Bakanlığı portföyünde bulunan 18 KİT, 4 kamu sermayeli banka ve 6 diğer kuruluş olmak üzere toplam 28 kamu işletmesine ilişkin bilgiler sunulurken, Raporun bu bölümünde yalnızca 233 sayılı KHK'ya tabi faaliyet gösteren 18 KİT ve 4 bağlı ortaklığa ilişkin veriler sunulacak ve söz konusu Kuruluşların tamamı bundan sonraki nitelendirmelerimizde "KİT Sistemi" olarak anılacaktır.

Tablo 3: KİT Özet Gelir Tablosu

(Cari Fiyatlarla, Milyon TL)	2017	2018	2019	Değişim % 2019-2018
Brüt Satışlar	103.340,3	125.311,9	153.457,6	22,5
Yurt İçi	93.134,2	112.078,9	138.139,4	23,3
Yurt Dışı	6.828,6	10.417,4	11.659,5	11,9
Diğer Gelirler	1.637,3	1.441,5	1.678,9	16,5
Satış İndirimleri	1.496,4	2.110,6	2.361,1	11,9
Satışların Maliyeti	93.934,5	122.236,6	141.250,2	15,6
Faaliyet Giderleri	5.458,4	6.993,9	11.127,6	59,1
Faaliyet Kâr-Zararı	2.451,0	-6.029,2	-1.281,3	78,7
D. Faaliyetlerden Olağan Gelir ve Kârlar	11.130,8	28.333,3	23.672,4	-16,5
D. Faaliyetlerden Olağan Gider ve Zararlar	9.056,9	18.040,0	15.116,7	-16,2
Karşılık Gideri	2.256,5	1.276,5	942,1	-26,2
Finansman Giderleri	1.389,2	3.519,3	4.700,5	33,6
Faiz Giderleri	660,3	1.432,6	2.741,8	91,4
Kur Farkları	424,0	2.078,9	1.942,1	-6,6
Olağandışı Gelir ve Kârlar	7.547,0	9.208,1	1.797,5	-80,5
Olağandışı Gider ve Zararlar	3.005,4	3.519,0	3.447,3	-2,0
Dönem Kâr-Zararı	7.677,4	6.433,8	924,1	-85,6
Dönem Kârı Vergi ve Diğer Yasal Yükümlülük Karşılıkları	2.397,5	3.553,8	2.590,9	-27,1
Dönem Net Kâr-Zararı	5.279,9	2.880,1	-1.666,9	----
Dönem Net Kâr-Zararı / GSYİH (%)	0,17	0,08	-0,04	----

Kaynak: Hazine ve Maliye Bakanlığı

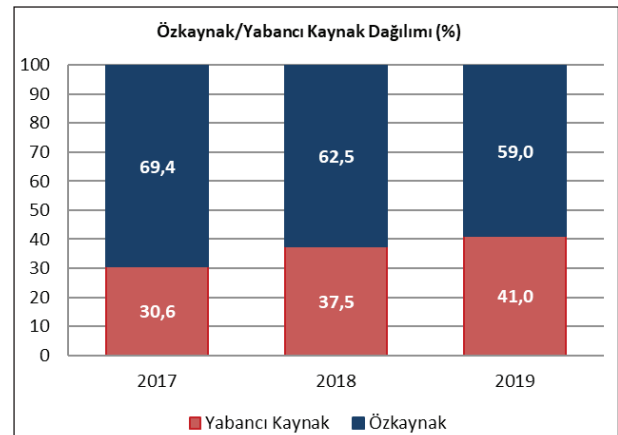
3.1.2. Bilanço

KİT Sisteminin toplam aktif büyüklüğü 2019 yılında bir önceki yıla göre %16,5 artışla 278 milyar TL'ye yükselmiş, 2019 yılında aktif büyüklüğünün GSYİH'ye oranı ise %6,5 olarak gerçekleşmiştir. Aktif büyüklüğündeki artışın ağırlıklı olarak duran varlıklardaki ve stoklardaki artıştan kaynaklandığı görülmektedir.

2019 yılında toplam özkaynak büyüklüğü %10,1 artışla 163,8 milyar TL'ye ulaşmıştır. Bazı KİT'lerin nominal sermayelerinde yapılan artışlar sonucunda KİT Sisteminin toplam nominal sermayesi 2018 yılına göre %15,4 artışla 183,5 milyar TL'ye yükselmiş, yine aynı KİT'lerin ödenmiş sermayelerindeki artış ise KİT Sisteminin toplam ödenmiş sermayesini %14,9 artırarak 161,6 milyar TL'ye çıkarmıştır. KİT sisteminin pasif yapısı incelendiğinde ise özkaynakların yabancı

kaynaklara oranla daha fazla olduğu dikkati çekmektedir. 2019 yıl sonu itibarıyla özkaynaklar toplam pasifin %59'unu oluştururken, yabancı kaynakların oranı %41 olarak gerçekleşmiştir.

Grafik 2: Özkaynak / Yabancı Kaynak Dağılımı (%)

Tablo 4: KİT Özet Bilanço

(Cari Fiyatlarla, Milyon TL)	2017	2018	2019	Değişim% 2019-2018
AKTİF TOPLAMI	196.104	238.265	277.557	16,5
Dönen Varlıklar	70.982	86.642	104.777	20,9
Hazır Değerler ve Menkul Kıymetler	11.686	7.516	11.478	52,7
Ticari ve Diğer Alacaklar	39.073	51.408	54.055	5,1
Stoklar	13.121	16.462	24.416	48,3
Duran Varlıklar	125.123	151.623	172.781	14,0
Ticari ve Diğer Alacaklar	20.026	29.881	31.814	6,5
Mali Duran Varlıklar	13.038	13.611	18.585	36,6
Maddi Duran Varlıklar	84.293	98.755	111.461	12,9
Kısa Vadeli Yabancı Kaynaklar	35.412	55.774	71.773	28,7
Mali Borçlar	3.928	8.411	17.082	103,1
Ticari ve Diğer Borçlar	25.349	38.907	46.654	19,9
Ödenecek Vergi ve Diğer Yükümlülükler	1.490	1.488	2.188	47,0
Uzun Vadeli Yabancı Kaynaklar	24.535	33.650	41.983	24,8
Mali Borçlar	15.241	22.237	26.007	17,0
Ticari ve Diğer Borçlar	1.091	4.425	7.771	75,6
Özkaynaklar	136.158	148.840	163.801	10,1
Nominal Sermaye	148.671	159.024	183.526	15,4
Ödenmiş Sermaye	126.971	140.670	161.567	14,9
AKTİF TOPLAMI / GSYİH	6,3	6,4	6,5	1,4

Kaynak: Hazine ve Maliye Bakanlığı

3.1.3. Rasyo Analizi

Likidite Rasyoları

Cari Oran: Bir işletmenin kısa vadeli borçlarını ödeyebilme gücünü ve net işletme sermayesinin yeterli olup olmadığını gösteren cari oran, dönen varlıkların kısa vadeli yabancı kaynaklara oranı olarak ifade edilmektedir. KİT sistemi için 2017 yılında 2,00 olan cari oran, 2018 ve 2019 yıllarında sırasıyla 1,55 ve 1,46 olarak gerçekleşmiştir.

Asit Test Oranı: İşletmenin likidite durumunu cari orana göre daha hassas bir şekilde ölçen asit-test oranı, cari oranın dönen varlıklar içerisinde

stoklar hariç tutularak hesaplanması olarak nitelendirilmektedir. Bu çerçevede, dönen varlıklar içindeki hazır değerler, menkul kıymetler ve ticari alacakların kısa vadeli borçlara oranı olarak hesaplanan asit test oranı, KİT sistemi için 2017 – 2019 döneminde sırasıyla 1,63, 1,26 ve 1,12 olarak gerçekleşmiştir.

Devir Hızı Rasyoları

Stok Devir Hızı: Stokların bir yıl içerisinde kaç defa devrettiğini, diğer bir ifadeyle stokların ne kadar zamanda nakde dönüştüğünü gösteren bu oran, KİT sistemi için 2017 yılında 7,18, 2018 yılında 8,26 ve 2019 yılında 6,91 olarak gerçekleşmiştir.

Alacak Tahsil Süresi: Alacak tahsil süresi, alacakların likiditesini gösteren bir ölçüt olup bu kapsamda, işletmelerin alacaklarını tahsil kabiliyeti hususunda yol gösterici nitelik taşımaktadır. KİT sistemi için, 2017 ve 2018 yıllarında sırasıyla 77 ve 104 gün olan alacak tahsil süresi, 2019 yılında 84 gün olarak gerçekleşmiştir.

Nakit Çevirme Süresi: İşletmelerin kasasından çıkan nakdin net olarak ne kadar sürede geri döndüğünü ölçen bu mali orandaki artış, işletmenin temel likiditesinde bir kötüleşme olduğuna, azalma ise işletmenin likiditesinin iyileştiğine işaret etmektedir. Bu çerçevede, KİT sisteminde 2017 yılında 80 gün, 2018 yılında 73 gün olan nakit çevirme süresi 2019 yılında 82 güne yükselmiştir.

Kaldıraç Rasyoları

Finansal Kaldıraç Oranı: Toplam aktiflerin ne kadarlık kısmının yabancı kaynaklardan fonlandığını gösteren bu oranın düşme eğiliminde olması işletmenin faiz ve borç ödeme açısından zor duruma düşme olasılığının azaldığı anlamını taşımaktadır. 2017 yılında yaklaşık 0,31 olan finansal kaldıraç oranı 2018 yılında 0,38'e, 2019 yılında ise 0,41'e yükselmiştir.

Faizleri Karşılama Oranı: İşletmelerin, ödedikleri finansman giderinin kaç katı kazanç sağladığını ifade eden faizleri karşılama oranının yükselme eğiliminde olması, işletmenin faiz

giderleri veya finansman maliyetini karşılama kapasitesinin arttığını göstermektedir. Bu çerçevede, 2017 yılında 6,53 olarak gerçekleşen bu oran, 2018 ve 2019 yıllarında azalış göstererek sırasıyla 2,83 ve 1,20 düzeyine gerilemiştir.

Kârlılık Rasyoları

Aktif Kârlılık Oranı: İşletmelerdeki varlıkların ne ölçüde verimli kullanıldığını gösteren bu oran KİT sistemi için 2017 yılında %3,52 olarak gerçekleşmiş, 2018 ve 2019 yıllarında ise kârlılığın azalmasıyla birlikte %2,62 ve %0,81 olarak gerçekleşmiştir.

Özsermaye Kârlılık Oranı: Ortakların işletmeye aktardığı fonların bir birimine düşen kârlılığı ölçen bu oran, KİT sistemi için 2017 yılında %4,2 olarak gerçekleşmiş, 2018 ve 2019 yıllarında kârlılığın azalmasıyla birlikte önce %2,0 seviyesine sonrasında ise %-1,0 seviyesine gerilemiştir.

Diğer kârlılık rasyoları arasında ise; brüt satış kârı oranı, faaliyet kârı/net satışlar, vergi öncesi kâr/net satışlar ve dönem net kârı/net satışlar yer almaktadır.

Aktif Kullanım Rasyoları

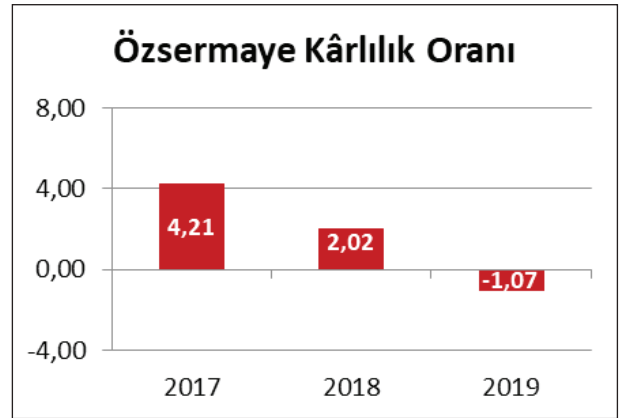
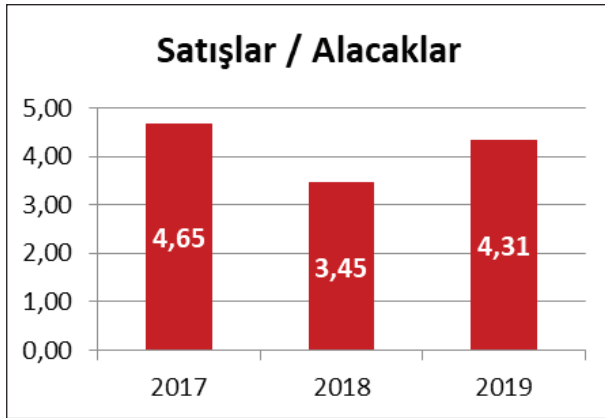
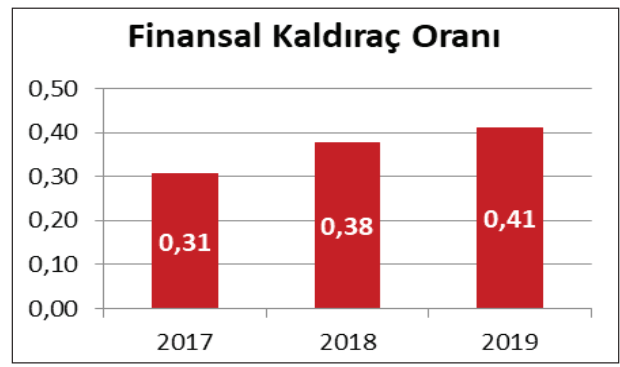
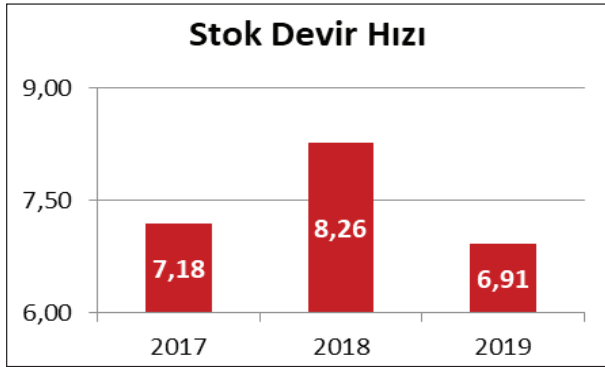
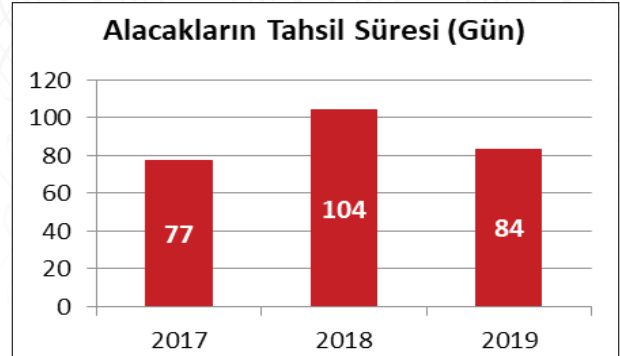
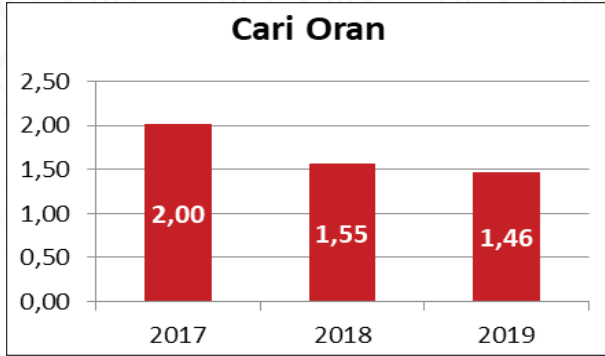
Rapor kapsamında aktif kullanım rasyoları; net satışlar/hazır kıymetler, net satışlar/alacaklar ve net satışlar/aktifler olarak yer almaktadır. 2019 yılında bu rasyolar sırasıyla; 18,91, 4,31 ve 0,54 olarak gerçekleşmiştir.

Tablo 5: KİT'lerin Mali Rasyoları

Likidite Rasyoları	2017	2018	2019
Cari Oran	2,00	1,55	1,46
Asit Test Oranı	1,63	1,26	1,12
Nakit Oranı (Disponibilite Oranı)	0,20	0,11	0,11
Devir Hızı Rasyoları			
Stok Devir Hızı	7,18	8,26	6,91
Alacakların Tahsil Süresi (Gün)	77	104	84
Nakit Çevirme Süresi (Gün)	80	73	82
Kaldıraç Rasyoları			
Finansal Kaldıraç Oranı	0,31	0,38	0,41
UV Borçlar / Özkaynaklar	0,18	0,23	0,26
Özkaynaklar / Aktifler	0,69	0,62	0,59
Faizleri Karşılama Oranı	6,53	2,83	1,20
Kârlılık Rasyoları (%)			
Aktif Kârlılık Oranı	3,52	2,62	0,81
Özsermaye Kârlılık Oranı	4,21	2,02	-1,07
Brüt Satış Kârı Oranı	7,77	0,78	6,52
Faaliyet Kârı / Net Satışlar	2,41	-4,89	-0,85
Vergi Öncesi Kâr / Net Satışlar	7,54	5,22	0,61
Dönem Net Kârı / Net Satışlar	5,18	2,34	-1,10
Aktif Kullanım Rasyoları			
Net Satışlar / Hazır Kıymetler	14,16	19,76	18,91
Net Satışlar / Alacaklar	4,65	3,45	4,31
Net Satışlar / Aktifler	0,52	0,52	0,54

Kaynak: Hazine ve Maliye Bakanlığı

Grafik 3: KİT'lerin Mali Rasyoları (2017-2019)

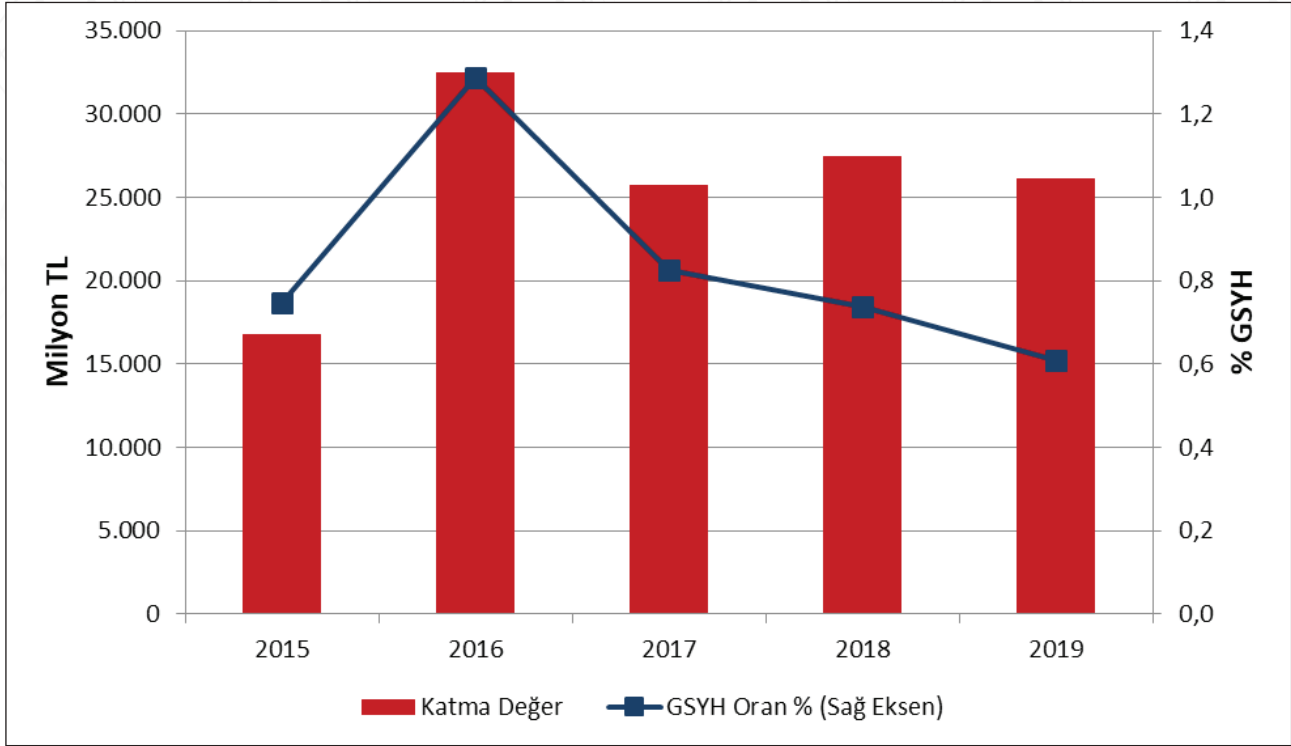
Kaynak: Hazine ve Maliye Bakanlığı

3.1.4. Katma Değer

Dönem kâr/zararından faiz, karşılık, kur farkı, amortisman ve istihdam giderlerinin ayıklanması ile bulunan katma değer GSYİH'ye oranı, KİT

Sistemi için 2017 yılında %0,83 olarak gerçekleşmiş, 2018 yılında azalan dönem kârı ile birlikte düşüş göstererek %0,74'e gerilemiştir. 2019 yılında ise dönem kârındaki azalışın devam etmesiyle birlikte %0,61 olarak gerçekleşmiştir.

Grafik 4: KİT'lerin Katma Değeri

Kaynak: Hazine ve Maliye Bakanlığı

3.2. İstihdam

KİT'lerin önemli bir kısmında genel olarak üçlü bir personel yapısı bulunmaktadır. Buna göre bu

kurumlarda çalışan personel ve tabii oldukları mevzuat aşağıdaki şemada yer almaktadır:

Grafik 5: KİT'lerin Personel Yapısı

Memurlar

14/7/1965 tarihli ve 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'na tabi ve 399 sayılı KHK'nin I sayılı cetvelinde bulunan, asli ve sürekli hizmetleri gören ve çoğunlukla yönetim kadrosunda yer alan müdür, müfettiş vb. personeldir.

Sözleşmeli Personel

399 sayılı KHK'nin II sayılı cetvelinde unvanları belirtilen, yönetim kadrosu dışında yer alan ve işçi sayılmayan diğer personeldir.

İşçiler

4857 sayılı Kanun çerçevesinde istihdam edilen personeldir. İşçiler üç farklı statüde çalışmaktadır:

- Kapsam İçi İşçi: 4857 sayılı İş Kanunu'na tabi olup toplu iş sözleşmesi yapma hakkı bulunan personeldir.
- Kapsam Dışı İşçi: 4857 sayılı İş Kanunu'na tabi olup toplu iş sözleşmesi kapsamı dışında tutulan personeldir.
- Geçici İşçi: 4857 sayılı İş Kanunu'na tabi olup 6 ayı geçmemek üzere geçici iş ilişkisi kurulan personeldir.

KİT'lerde memur maaşları ve sözleşmeli personel ücretleri Toplu Sözleşme ile, kapsam dışı işçi ücretleri YPK ile, kapsam içi işçi ücretleri ise Toplu İş Sözleşmeleri ile belirlenmektedir.

3.2.1. Personel Sayıları

KİT'lerde istihdamın rasyonelleştirilmesi çerçevesinde, atıl iş gücünün azaltılması, kalifiye eleman alımı yoluyla personel profilinin iyileştirilmesi ve kuruluşların daha rekabet edebilir hale getirilebilmesini amaçlayan bir personel politikası izlenmektedir. 2019 yılı Genel Yatırım ve Finansman Programına ilişkin Karar çerçevesinde KİT'ler, 2017 yılında ayrılan personelin %85'i kadar (%75'i açıktan veya naklen, %10'u özelleştirme uygulamaları nedeniyle Devlet Personel Başkanlığına bildirilen nakle tabi personelden olacak şekilde) yeni personel alabilmektedirler. Ayrıca, faaliyet alanı genişleyen veya yeni üretim tesisi veya hizmet birimleri faaliyete geçen kuruluşlara bir önceki yıl ayrılan personel sayısının %50'sine kadar ilave istihdam izni verilebilmektedir. Ek olarak, yatırım programı kapsamında kurulan, ancak personel ihtiyacı yukarıda belirtilen kriterler kapsamında karşılanamayan yeni tesis ve işletme birimlerine dair personel talepleri de değerlendirilerek, gerekli görülmesi halinde ilave atama izinleri verilebilmektedir. Sözü edilen tüm bu personel alımlarında, alınacak yeni personelin eğitilmiş ve nitelikli olmasına özel önem verilmekte, bu sayede ortalama personel kalitesinin artırılması amaçlanmaktadır.

KİT'lerde 2000 yılında yaklaşık 170 bin kişi (ortalama sayı) istihdam edilmekte iken, bu rakam giderek azalmış, 2019 yılında istihdam edilen ortalama kişi sayısı 101 bin civarına inmiştir (detaylı bilgiler Ek-2 ve KİT'lere ilişkin özet finansal göstergeler tablosunda yer almaktadır). 2018 yılı ile kıyaslandığında ise, 2019 yılında istihdam edilen ortalama kişi sayısı bir önceki yıla oranla %0,1 oranında azalmıştır.

Tablo 6: KİT Personel Bilgileri

Personel Sayıları (Ortalama Kişi)	2017	2018	2019	Değişim % 2019-2018
Memur + Sözleşmeli	47.045	46.794	47.288	1,1
İşçi	54.262	53.863	53.228	-1,2
Toplam	101.306	100.657	100.516	-0,1
KİT İstihdam Giderleri (milyon TL)				
Memur + Sözleşmeli	3.674,5	4.331,9	5.300,1	22,4
İşçi	5.654,6	6.193,6	7.477,3	20,7
Toplam	9.329,1	10.525,5	12.777,3	21,4
KİT Ortalama Personel Maliyeti (TL/Ay)				
Memur + Sözleşmeli	6.508,9	7.714,5	9.340,1	21,1
İşçi	8.684,1	9.582,3	11.706,4	22,2
Toplam	7.674,0	8.714,0	10.593,1	21,6
KİT İstihdam Giderleri / (Satış + Faaliyet Giderleri), %				
Memur + Sözleşmeli	3,7	3,4	3,5	3,8
İşçi	5,7	4,8	4,9	2,4
Toplam	9,4	8,1	8,4	3,0

Kaynak: Hazine ve Maliye Bakanlığı

3.2.2. İstihdam Giderleri

2019 yılında KİT'lerin toplam istihdam giderleri %21,4 artışla 12,8 milyar TL olarak gerçekleşmiştir.

2017 yılında gelir tablosuna yansıtılan toplam KİT satış ve faaliyet giderlerinin %9,4'ü, 2018 yılında ise %8,1'i istihdam giderinden oluşmakta iken, bu oran 2019 yılında %8,4 seviyesinde gerçekleşmiştir.

3.2.3. Ortalama Personel Maliyeti

KİT'lerde bir çalışanın işverene maliyeti 2019 yılında memurlar ve sözleşmeli personel için aylık ortalama 9.340 TL, işçiler için ise aylık ortalama 11.706 TL olarak gerçekleşmiştir.

3.2.4. Personel Profili

Personel profiline yönelik ayrıntılı istatistik veriler Rapor sonunda yer almaktadır (EK-2). KİT'lerden elde edilen verilere göre 31/12/2019 tarihi itibarıyla KİT'lerin personel profili aşağıdaki şekilde özetlenebilir:

KİT'lerde istihdam edilen personelin;

- %37,3'ü 20 yıl ve üzeri hizmet süresine sahip,
- %30,6'sı 30 – 40 yaş grubunda,
- %37,4'ü lisans ve üzeri eğitime sahip,
- %10,3'ü kadın,
- %5,6'sı yabancı dil bilmektedir.

3.3. Diğer Göstergeler

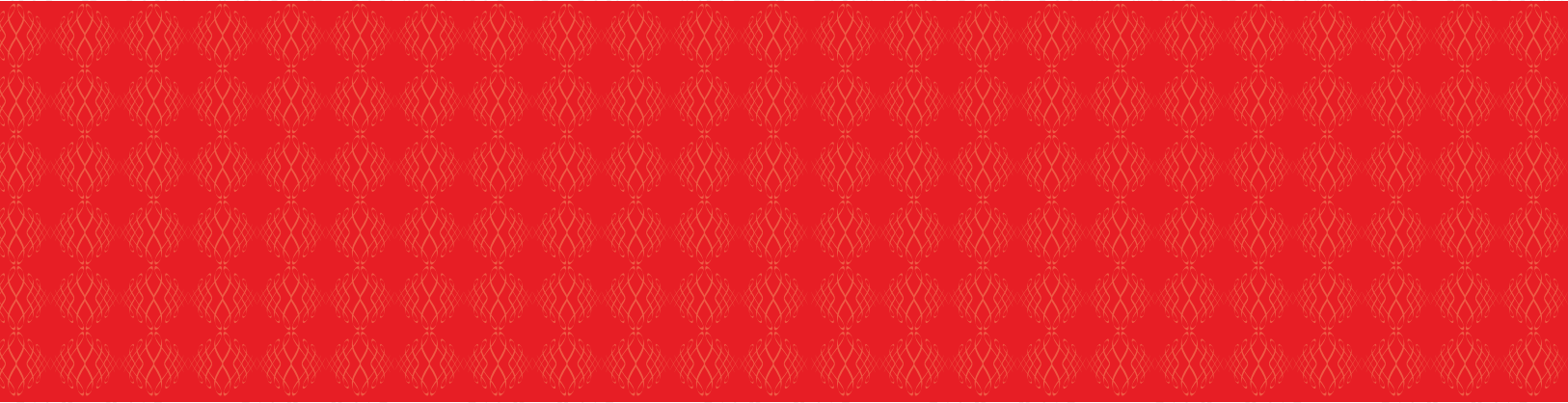
KİT sisteminde yatırım harcamaları 2017 ve 2018 yıllarında sırasıyla GSYİH'nin yaklaşık %0,43'ü ve %0,52'si olarak gerçekleşmiş olup söz konusu harcamalar 2019 yılında GSYİH'nin %0,47'sini oluşturmuştur (EK-3). 2017 yılında 1,55 milyar TL olan faiz dışı fazla tutarı 2018 yılında kârlılıktaki azalışın devam etmesiyle negatife dönerek 3,18 milyar TL faiz dışı açığa dönüşmüş olup 2019 yılında ise kârlılıktaki azalışın devam etmesiyle faiz dışı açık tutarı 7,32 milyar TL'ye ulaşmıştır.

Tablo 7: KİT Diğer Göstergeler

	2017		2018		2019	
	Tutar (milyar TL)	GSYİH'ye Oran, %	Tutar (milyar TL)	GSYİH'ye Oran, %	Tutar (milyar TL)	GSYİH'ye Oran, %
Yatırım Harcaması	13,44	0,43	19,45	0,52	20,31	0,47
Faiz Dışı Fazla	1,55	0,05	-3,18	-0,09	-7,32	-0,17
Bütçeden Transferler (*)	11,67	0,38	14,72	0,40	18,88	0,44

Kaynak: Hazine ve Maliye Bakanlığı

(*) Sermaye ve görevlendirme bedeli ödemeleri

BÖLÜM 4

2019 KAMU
İŞLETMELERİ
RAPORU

KAMU İKTİSADİ TEŞEBBÜSLERİ

Bu bölümde, KİT statüsünde bulunan 18 kamu işletmesi hakkında genel bilgiler verilerek bunların 2019 yılı performansları değerlendirilmiştir. Ayrıca, yıl içerisinde sektörü ve/veya kuruluşu etkileyen önemli gelişmeler her bir KİT bazında özetlenmiştir.

Öte yandan, “Seçilmiş Göstergeler” tabloları ve bu tablolarda yer alan verilere yönelik kısa değerlendirmeler yardımıyla, KİT’lerin mali

yapıları hakkında kamuoyunun bilgilendirilmesi amaçlanmıştır.

İlgili kamu işletmesinin sermaye bilgileri ve yönetim kurulu üyelerine ait bilgiler ise 31/12/2019 tarihi itibarıyla Raporda yer almaktadır.

Daha ayrıntılı bilgi ve veriler ilgili kuruluşun internet sitesinden veya faaliyet raporlarından temin edilebilir.

4.1. Boru Hatları ile Petrol Taşıma A.Ş.¹⁰

Yönetim Kurulu Üyeleri

Burhan ÖZCAN (YK Başkanı ve Genel Müdür)
M. Talha PAMUKÇU (Üye – Genel Müdür Yrd.)
Abdulahit FİDAN (Üye – Genel Müdür Yrd.)
Kerim TAŞKIRAN (Üye – İlgili Bakanlık)
Ertuğrul ALTIN (Üye – İlgili Bakanlık)
Boş (Üye – Hazine)

İlgili Bakanlık

Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı

Sermaye Yapısı

TVF Sermaye Payı: %100
Nominal Sermaye: 5,63 milyar TL
Ödenmiş Sermaye: 4,98 milyar TL

İnternet Adresi

<http://www.botas.gov.tr>

Boru Hatları ile Petrol Taşıma Anonim Şirketi (BOTAŞ), Türkiye'nin enerji kaynaklarının çeşitlendirilmesi hedefi doğrultusunda 1974 yılında kurulmuş olup 1987 yılından itibaren;

- Boru hatları ile petrol ve doğal gaz taşımacılığı,
- Doğal gazın ithalat, ihracat, pazarlama ve satışı ile
- Boru hatları etüt, mühendislik ve yapım işleri alanlarında faaliyetini devam ettirmektedir.

Önemli Gelişmeler

BOTAŞ tarafından 2019 yılında uzun dönemli alım-satım anlaşmaları ve spot LNG ithalatı yoluyla 43,9 milyar Sm³ doğal gaz tedarik edilmiş olup 42,8 milyar Sm³ doğal gaz satışı gerçekleştirilmiştir. Doğal gaz ithalatının en fazla gerçekleştirildiği üç ülke sırasıyla %31,6 ile Rusya Federasyonu, %21,9 ile Azerbaycan ve %17,6 ile İran olmuştur. Yunanistan'a ise 763 milyon Sm³ doğal gaz ihraç edilmiştir. Doğal gaz satışlarının %24,1'i elektrik sektörüne, %41,1'i konutlara, %34,8'i sanayiye yapılmıştır.

2019 yılı sonu itibarıyla doğal gaz boru hattı uzunluğu 18.321 km olup, tüm illere gaz arzı sağlanmıştır.

Arz güvenliğine yönelik olarak yapım çalışmaları devam eden Tuz Gölü Doğal Gaz Yer Altı Depolama Projesinde 700 milyon Sm³ depolama ve 25 milyon Sm³ geri üretim kapasitesine ulaşılmıştır. Çalışma gazı kapasitesinin 5,4 milyar Sm³e ve geri üretim kapasitesinin 80 milyon Sm³/gün'e çıkarılmasına yönelik Genişletme Projesi kapsamında 25.03.2019 tarihinde yapım sözleşmesi imzalanmış olup, saha çalışmalarına geçilmiştir. Silivri Doğal Gaz Yer Altı Depolama Tesisleri'nin ise kapasitesinin artırılmasına yönelik çalışmalar devam etmektedir.

Mali Durum

2019 yılında BOTAŞ, aktiflerinin %60'ını özkaynaklarla, %40'ını ise yabancı kaynaklarla finanse etmiş olup, 2018 yılına göre aktiflerin yabancı kaynaklarla finanse edilme oranında azalış görülmektedir.

2019 yılı sonu itibarıyla Kuruluşun aktif toplamı, 2018 yılına kıyasla %29 oranında artış göstererek 57,8 milyar TL'ye ulaşmıştır.

Kuruluş 2019 yılını yüksek finansman giderleri neticesinde 5,6 milyar TL dönem zararı ile kapatmıştır.

10 24/01/2017 tarihli ve 2017/9756 sayılı BKK ile BOTAŞ'ın sermayesinde bulunan Hazineye ait hisselerin tamamının Türkiye Varlık Fonuna aktarılmasına karar verilmiştir. BOTAŞ'ın hisselerinin TVF'ye tesciline ilişkin ilan 03/08/2017 tarihli ve 9381 sayılı Türkiye Ticaret Sicil Gazetesinde yayımlanmıştır.

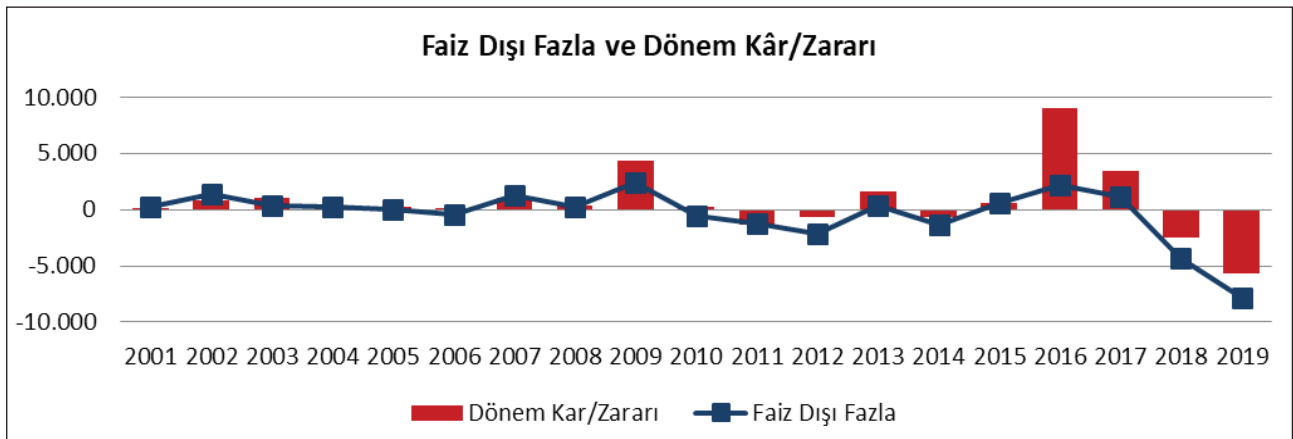
BOTAŞ'ın brüt satışları, fiyat artışları nedeniyle 2019 yılında bir önceki yıla göre %27,4 oranında artarak 65 milyar TL olarak gerçekleşmiştir.

Başta kurve petrol fiyatları sebebiyle, Kuruluşun satışlardan dolayı oluşan maliyeti 2019 yılında bir önceki yıla kıyasla %21 oranında artış göstererek 70,9 milyar TL olarak gerçekleşmiştir.

Kuruluş tarafından yapılan altyapı ve diğer yatırımlar, 2019 yılında 2018 yılına kıyasla %57 oranında artış göstererek 3,39 milyar TL tutarında gerçekleşmiştir. Bu artışın temel sebebi depolama projeleri kapsamındaki yatırımlardır.

SEÇİLMİŞ GÖSTERGELER (milyon TL)	2017	2018	2019	% Değişim 2019-2018
Gelir Tablosu				
Brüt Satışlar	33.485,7	51.070,4	65.047,6	27,4
Satışların Maliyeti	35.332,5	58.633,8	70.976,4	21,1
Faaliyet Giderleri	118,4	117,1	141,6	20,9
Faaliyet Kâr Zararı	-1.980,6	-7.700,2	-6.107,1	20,7
Finansman Giderleri	62,2	905,5	2.491,3	175,1
Dönem Kâr Zararı	3.334,0	-2.481,7	-5.613,3	-126,2
Bilanço				
Dönen Varlıklar	11.358,4	20.214,6	28.427,2	40,6
Stok	1.996,6	2.787,4	4.396,5	57,7
Duran Varlıklar	18.933,8	24.456,2	29.448,4	20,4
Aktif Toplamı	30.292,2	44.670,8	57.875,6	29,6
KV Yabancı Kaynaklar	7.544,4	16.801,1	27.163,0	61,7
UV Yabancı Kaynaklar	2.696,1	9.819,7	17.926,0	82,6
Özkaynaklar	20.051,7	18.050,0	12.786,7	-29,2
Rasyolar				
Cari Oran	1,51	1,20	1,05	-13,0
Asit Test Oranı	1,24	1,04	0,88	-14,7
Alacakların Tahsil Süresi (Gün)	53,2	96,9	83,0	-14,3
Nakit Çevirme Süresi (Gün)	49,5	49,2	61,5	25,1
Özsermaye Getiri Oranı %	13,35	-13,75	-43,90	-219,3
İstihdam				
Toplam Personel Sayısı (Ort.)	2.764	2.734	2.658	-2,8
Toplam İstihdam Gideri	431,7	497,3	580,6	16,8
Bütçe İlişkisi				
Bütçeye Katkı (Vergi Dışı, Temettü ve Hasılat Payı)	----	----	----	----
Bütçeden Transferler (Sermaye ve Görevlendirme)	----	----	830,0	----
Verimlilik Göstergeleri				
Personel Başına Brüt Satışlar (Bin TL)	12.114,9	18.679,7	24.472,4	31,0
Personel Başına Maliyet (Bin TL)	12.783,1	21.446,2	26.702,9	24,5
Personel Başına Faaliyet Kâr/Zararı (Bin TL)	-716,6	-2.816,5	-2.297,6	18,4
Diğer				
Katma Değer	6.129,2	262,0	-1.807,5	----
Yatırım Harcaması	1.395,6	2.162,9	3.395,4	57,0
Faiz Dışı Fazla	1.111,8	-4.287,2	-7.818,1	-82,4

Kaynak: BOTAŞ, Hazine ve Maliye Bakanlığı ve Cumhurbaşkanlığı Strateji ve Bütçe Başkanlığı

4.2. Elektrik Üretim A.Ş.

Yönetim Kurulu Üyeleri

İzzet ALAGÖZ (YK Başkanı ve Genel Müdür)
Nurettin KULALI (Üye – Genel Müdür Yardımcısı)
Etem ÇEKER (Üye – Genel Müdür Yardımcısı)
Murat Zekeriya AYDIN (Üye – İlgili Bakanlık)
Boş (Üye – İlgili Bakanlık)
Gökhan KARASU (Üye – Hazine)

İlgili Bakanlık

Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı

Sermaye Yapısı

Hazine Sermaye Payı: %100
Nominal Sermaye: 14,00 milyar TL
Ödenmiş Sermaye: 14,00 milyar TL

İnternet Adresi

<http://www.euas.gov.tr>

Ülkemizde ilk kamu elektrik işletmeciliği 1935 yılında 2805 sayılı Kanun ile kurulan Etibank ile başlamıştır. 15/07/1970 tarihli ve 1312 sayılı Kanunla elektrik enerjisi sektörü ile ilgili faaliyetler Etibanktan Türkiye Elektrik Kurumuna (TEK) devredilmiş, TEK ise, 13/08/1993 tarihinde Türkiye Elektrik Üretim İletim A.Ş. (TEAŞ) ve Türkiye Elektrik Dağıtım A.Ş. (TEDAŞ) adı altında iki ayrı iktisadi devlet teşekkülüne ayrılmıştır. TEAŞ'in; Elektrik Üretim Anonim Şirketi (EÜAŞ), Türkiye Elektrik İletim Anonim Şirketi (TEİAŞ) ve Türkiye Elektrik Ticaret ve Taahhüt Anonim Şirketi (TETAŞ) olmak üzere üç ayrı iktisadi devlet teşekkülü halinde yeniden yapılandırılması neticesinde, devletin genel enerji ve ekonomi politikasına uygun olarak, verimlilik ve kârlılık ilkelerine göre elektrik enerjisi üretimi ve satışı faaliyetinde bulunmak üzere 01/10/2001 tarihi itibarıyla EÜAŞ kurulmuştur. Daha sonra 09/07/2018 tarihli ve 703 sayılı KHK kapsamında EÜAŞ ve TETAŞ, EÜAŞ bünyesinde birleştirilmiştir.

EÜAŞ, elektrik üretimi alanında, kamuya ait termik ve hidrolik santrallerin işletilmesi, bakım, onarım ve rehabilitasyonlarının yapılması, malzeme yönetimi ve tedariki ile ruhsatı Kuruluşa ait maden sahalarının işletilmesi faaliyetlerini yürütmektedir. Diğer taraftan TETAŞ'tan devraldığı elektrik alımı faaliyetleri çerçevesinde Yİ, YİD ve İHD gibi usullerle elektrik üreten şirketlerle ticari ilişkisi de devam etmektedir.

Önemli Gelişmeler

2019 yılı sonu itibarıyla Şirket bünyesinde 9 adet termik ve 48 adet hidrolik santral bulunmakta olup, Şirketin kurulu gücü, 6.975 MW'ı termik ve 12.776 MW'ı hidrolik santral olmak üzere toplam 19.751 MW'tır. Şirketin Türkiye kurulu gücü içindeki payı ise %21,6'dır. Bu pay 2018 yılında %20,9 olup, söz konusu artışın nedeni EÜAŞ'a sözleşmesi bitip devrolunan santraller kaynaklıdır.

EÜAŞ, 2019 yılında termik santrallerden 15,5 milyar kWh ve hidrolik santrallerden 43,9 milyar kWh olmak üzere toplam 59,4 milyar kWh elektrik üretimi yapmış olup bu üretim miktarı ülkemizin toplam elektrik üretiminin %19,6'sına tekabül etmektedir. Diğer taraftan EÜAŞ kendi portföyünde yer alan kaynaklardan 2019 yılı içinde toplam 52,9 milyar kWh alım yapmakta olup, toplam elektrik satışı 111,1 milyar kWh düzeyindedir. Bu oran ülke elektrik tüketiminin yaklaşık %38'ine tekabül etmektedir.

Sinop'ta inşa edilecek olan ülkemizin ikinci nükleer santrali ile ilgili olarak 03/05/2013 tarihinde "Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Japonya Hükümeti Arasında Türkiye Cumhuriyetinde Nükleer Güç Santrallerinin ve Nükleer Güç Sanayisinin Geliştirilmesi Alanında İşbirliğine İlişkin Anlaşma" (IGA) imzalanmıştır. Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Japonya

Hükümeti arasında akdedilen bu Anlaşma ile "Türkiye Cumhuriyeti'nde Nükleer Güç Santrallerinin ve Nükleer Güç Sanayisinin Geliştirilmesine Dair İşbirliği Zaptı'nın onaylanması 09/04/2015 tarihli ve 6642 sayılı Kanun ile uygun bulunmuştur. IGA çerçevesinde Sinop sahasında her biri 1.120 MW kurulu güce sahip, 4 üniteden oluşan toplam 4.480 MW kurulu gücünde bir nükleer santral kurulması öngörülmektedir. Santral ünitelerindeki reaktörler; MHI ve Areva tarafından tasarlanan ATMEA-1 reaktörü olacaktır. Ünitelerin sırasıyla 2023, 2024, 2027 ve 2028'de devreye girmesi planlanmaktadır. IGA'ya göre Sinop NGS Projesi'nde EÜAŞ Konsorsiyumu'nun %49; MHI, ITOCHU, Engie firmalarından oluşan Japon Konsorsiyumu'nun (JAPCo) ise %51 hisseye sahip olması, sağlanacak enerji üretimi yanında projeye birlikte, nükleer teknolojinin ülkemize transfer edilmesi, sanayimizin geliştirilmesi ve nükleer teknoloji alanındaki insan kaynağımızın yetiştirilmesi öngörülmektedir. EÜAŞ, EUAS International ICC ve Sinop Energy IC şirketlerini

kurarak, Sinop Nükleer Santral Projesi kapsamında organizasyonel olarak yeni adımlar atmıştır. Hükümetler arası anlaşma çerçevesinde, potansiyel proje katılımcıları tarafından saha etütlerini de kapsayan fizibilite çalışması 2018 yılının Temmuz ayında tamamlanmıştır.

EUAS International ICC tarafından, temel gözlem çalışmalarını yürüten ENVY firmasıyla 17/07/2017 tarihinde Sinop Nükleer Santralı Projesi ÇED çalışmasını yapmak için hizmet alım sözleşmesi imzalanmıştır. ÇED sürecinin ilk adımı olan ÇED Başvuru Dosyası hazırlanarak Çevre ve Şehircilik Bakanlığına 27/12/2017 tarihinde sunulmuştur. ÇED olumlu kararının 2020 yılı Eylül ayında onaylanmıştır.

2019 yılında Özelleştirme İdaresi Başkanlığı tarafından ihalesine çıkılan EÜAŞ'a ait 3 adet HES' in (Tohma HES, Dinar-2 HES ve Çine HES) işletme hakkı devir sözleşmeleri imzalanarak özelleştirme süreçleri tamamlanmıştır.

Tablo 8: 2019 Yılı Sonu İtibarıyla EÜAŞ Kurulu Gücü ve Üretimi

Kaynaklar	Kurulu Güç (MW)	Pay (%)	Üretim (GWh)	Pay(%)	Kapasite Kullanım Oranı (%)
Hidrolik	12.776	64,7	43.895	74	30
Doğal Gaz	5.163	26,1	10.541	17,8	18
Linyit	1.804	9,1	4.910	8,3	24
Rüzgâr	7	0,04	4	0,01	5
TOPLAM	19.751	100	59.350	100	26

Kaynak: EÜAŞ

2019 yılında, termik santrallerden sağlanan 15.451 GWh elektrik enerjisi üretimi için 2,41 milyar sm³ doğalgaz, 9,2 milyon ton linyit, 35,5 bin ton fuel-oil ve 11,8 bin ton motorin yakıt girdisi olarak kullanılmıştır. Diğer yandan, 2019 yılında EÜAŞ'a bağlı hidrolik santrallerden 43,9 milyar GWh elektrik enerjisi üretilmiştir. Tüm barajlarımızda elektrik üretiminde kullanılan su miktarı ise 194 milyar m³'tür.

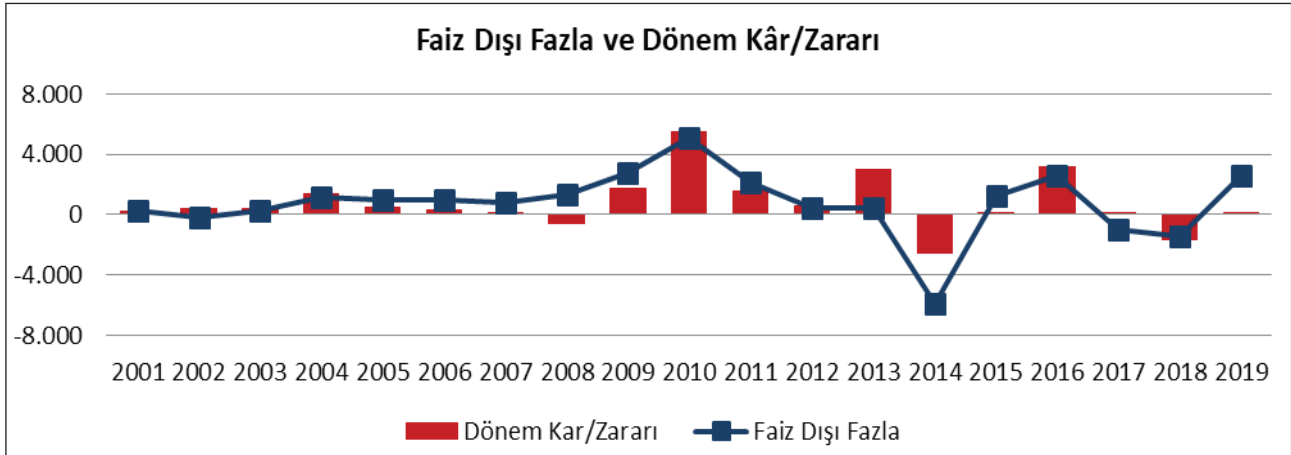
Mali Durum

2019 yılında Kuruluşun brüt satış hasılatı 25,9 milyar TL, faaliyet kârı 152,7 milyon TL, finansman gideri 142,4 milyon TL, dönem kârı ise 176,8 milyon TL olarak gerçekleşmiştir.

2019 yıl sonu itibarıyla, EÜAŞ'ın varlıklarının toplam değeri 26,1 milyar TL olup varlıkların 12,4 milyar TL'si dönen varlık (%47,6) ve 13,7 milyar TL'si duran varlıktır (%52,4). Diğer yandan, Kuruluşun aynı dönemde 1,5 milyar TL uzun vadeli yabancı kaynağı, 4,7 milyar TL kısa vadeli yabancı kaynağı ve 19,9 milyar TL özkaynağı mevcuttur.

SEÇİLMİŞ GÖSTERGELER (milyon TL)	2017	2018	2019	% Değişim 2019-2018
Gelir Tablosu				
Brüt Satışlar	5.413,0	21.540,7	25.922,8	20,3
Satışların Maliyeti	4.725,6	26.135,4	25.100,6	-4,0
Faaliyet Giderleri	259,0	364,8	654,3	79,3
Faaliyet Kâr Zararı	218,4	-5.069,8	152,7	----
Finansman Giderleri	42,1	93,3	142,4	52,7
Dönem Kâr Zararı	18,1	-1.664,0	176,8	----
Bilanço				
Dönen Varlıklar	10.107,0	12.254,1	12.428,4	1,4
Stok	608,1	575,7	833,4	44,8
Duran Varlıklar	13.516,5	13.869,0	13.651,7	-1,6
Aktif Toplamı	23.623,5	26.123,1	26.080,1	-0,2
KV Yabancı Kaynaklar	568,8	7.327,6	4.713,2	-35,7
UV Yabancı Kaynaklar	4.047,4	1.522,8	1.496,7	-1,7
Özkaynaklar	19.007,4	17.272,7	19.870,3	15,0
Rasyolar				
Cari Oran	17,77	1,67	2,64	57,7
Asit Test Oranı	16,70	1,59	2,46	54,4
Alacakların Tahsil Süresi (Gün)	202,2	110,9	63,5	-42,7
Nakit Çevirme Süresi (Gün)	207,8	51,2	22,8	-55,4
Özsermaye Getiri Oranı %	0,10	-9,63	0,89	----
İstihdam				
Toplam Personel Sayısı (Ort.)	6.641	6.490	6.347	-2,2
Toplam İstihdam Gideri	490,2	553,5	786,9	42,2
Bütçe İlişkisi				
Bütçeye Katkı (Vergi Dışı, Temettü ve Hasılat Payı)	0,0	0,0	0,0	0,0
Bütçeden Transferler (Sermaye ve Görevlendirme)	0,0	0,0	2.420,8	0,0
Verimlilik Göstergeleri				0,0
Personel Başına Brüt Satışlar (Bin TL)	815,1	3.319,1	4.084,3	23,1
Personel Başına Maliyet (Bin TL)	711,6	4.027,0	3.954,7	-1,8
Personel Başına Faaliyet Kâr/Zararı (Bin TL)	32,9	-781,2	24,1	----
Diğer				
Katma Değer	1.350,9	-78,7	2.036,1	----
Yatırım Harcaması	308,3	659,7	462,3	-29,9
Faiz Dışı Fazla	-1.007,3	-1.398,6	2.545,9	----

Kaynak: EÜAŞ, Hazine ve Maliye Bakanlığı ve Cumhurbaşkanlığı Strateji ve Bütçe Başkanlığı

4.3. Türkiye Elektrik İletim A.Ş.

Yönetim Kurulu Üyeleri

Orhan KALDIRIM (YK Başkanı ve Genel Müdür)
Murat TOKAT (Üye – Genel Müdür Yrd.)
Erdoğan SERT (Üye – İlgili Bakanlık)
Süleyman ÖNEL (Üye – İlgili Bakanlık)
Bünyamin BAKIR (Üye – İlgili Bakanlık)
Boş (Üye – Hazine)

İlgili Bakanlık

Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı

Sermaye Yapısı

Hazine Sermaye Payı: %100
Nominal Sermaye: 5 milyar TL
Ödenmiş Sermaye: 5 milyar TL

İnternet Adresi

<http://www.teias.gov.tr>

Türkiye Elektrik İletim A.Ş. (TEİAŞ), ülkenin genel enerji politikasına uygun olarak, ülkedeki tüm iletim tesislerini devralmak, elektrik iletimi, yük tevzi ve işletme planlaması hizmetlerini yürütmek üzere 2001 yılında kurulmuştur.

TEİAŞ, 36 kV ve üstü gerilim seviyesinde elektrik iletim sisteminin işletilmesi için Türkiye’de tek yetkili kuruluş olup ana faaliyet alanı; Türkiye elektrik sistemini yönetmek, Türkiye elektrik iletim sisteminin işletme ve bakımını yapmak, Türkiye elektrik iletim sistemi genişleme ve yenileme yatırımlarını yapmak, enterkoneksiyon çalışmalarını gerçekleştirmek, istatistik ve raporlama çalışmalarını yapmak ve AR-GE faaliyetlerini yürütmektir.

TEİAŞ, uluslararası enterkoneksiyon projeleri ile gerek arz güvenliğini sağlamak gerekse uluslararası ilişkileri sektörel bazda geliştirmek amacıyla 18/09/2010 tarihinde ENTSO-E (Avrupa Elektrik İletim Sistemi İşleticileri Ağı) ile deneme bağlantısı gerçekleştirmiş ve bu süreç 3 faz şeklinde yürütülmüştür. Bu husustaki “Uzun Dönemli Anlaşma” 15/04/2015 tarihinde Brüksel’de imzalanmıştır.

Önemli Gelişmeler

2018 yılı sonunda 68.204 km olan elektrik iletim hattı toplam uzunluğu, 2019 yılında 70.034 km’ye ulaşmıştır.

Tablo 9: 2019 Yılı Sonu İtibarıyla Kuruluşlar Bazında Türkiye Elektrik Enerjisi Kurulu Güç ve Üretimi

KURULUŞLAR	KURULU GÜÇ (MW)	PAY (%)	ÜRETİM (GWh)	PAY(%)
Serbest Üretim Şirketleri	61.778t	67,7	210.618	69,3
EÜAŞ	19.582	21,5	59.350	19,5
Yap-İşlet (Yİ)	0	0	11.393	3,7
Yap-İşlet-Devret (YİD)	150	0,2	708	0,2
İşletme Hakkı Devri (İHD)	3.447	3,8	11.108	3,7
Lisanssız Santraller	6.309	6,9	10.721	3,5
TOPLAM	91.266	100,0	302.552	100,0

Kaynak: EÜAŞ, TEİAŞ

2019 yılı sonunda elektrik enerjisi kurulu gücü bir önceki yıla göre %3,1 artışla 91.266 MW olarak gerçekleşmiştir. Termik santrallerde 754,3 MW azalış, hidrolik santrallerde 211,7 MW, jeotermal santrallerde 232,1 MW, rüzgâr santrallerinde 585,8 MW ve güneş santrallerinde ise 932,4 MW artış ile toplam 2.716,3 MW artış sağlanmıştır.

2019 yılı elektrik enerjisi üretimi bir önceki yıla göre %0,3 azalarak 303,9 milyar kWh, tüketimi ise bir önceki yıla göre %0,3 azalarak 303,3 milyar kWh olmuştur.

14/03/2013 tarihli ve 6446 sayılı Elektrik Piyasası Kanunu ile temelleri atılan Elektrik

Piyasaları İşletme A.Ş. (EPIAŞ) 18/03/2015 tarihinde nihai olarak elektrik piyasaları işletim faaliyetini yürütmek amacıyla kurulmuştur. EPIAŞ, 6362 sayılı Sermaye Piyasası Kanunu gereği özel hukuk tüzel kişiliğini haizdir. Bu kapsamda, EPIAŞ ile, enerji piyasalarının etkin, şeffaf, güvenilir ve piyasanın

ihtiyaçlarını karşılayacak şekilde faaliyet göstermesi amaçlanmaktadır. EPIAŞ 01/09/2015 tarihinde piyasa işletim lisansını alarak faaliyetlerine başlamış olup EPIAŞ'ın kurulmasının akabinde Borsa İstanbul'da vadeli elektrik piyasası kurulmuştur.

Tablo 10: Türkiye Kurulu Gücünün Kaynaklara Göre Dağılımı

Kaynaklar	Kurulu Güç (MW)	Oran (%)
Hidrolik	28.499	31,2
Doğalgaz + LNG	26.075	28,5
Linyit + Taş Kömürü	10.912	11,9
İthal Kömür	8.967	9,8
Rüzgar	7.591	8,3
Güneş	5.995	6,6
Jeotermal	1.515	1,7
Biyokütle	800	0,9
Sıvı Yakıtlar *	716	0,8
Atık Isı	362	0,4
TOPLAM	91.431	100,0

(*) (Fuel Oil+Motorin+ Nafta+Asfaltit)

Tablo 11: Türkiye Elektrik Enerjisi Üretimi-Tüketimi 2018-2019

	2018		2019		Artış
	GWh	%	GWh	%	
Termik	209.683,5	68,8	175.142,5	67,6	-16,5
Hidrolik	59.938,4	19,7	88.822,8	29,2	48,2
Jeotermal	7.431,0	2,4	8.951,7	2,9	20,5
Rüzgâr	19.949,2	6,6	21.730,7	7,2	8,9
Güneş	7.799,8	2,6	9.249,8	3	18,6
BRÜT ÜRETİM	304.801,9	100	303.897,6	100	-0,3
DIŞ ALIM	2.476,9		2.211,5		
DIŞ SATIM	3.111,9		2.788,7		
BRÜT TÜKETİM	304.166,9		303.320,4		-0,3

Kaynak: TEİAŞ

Mali Durum

Kuruluşun 2019 yılı yatırım harcaması 3 milyar TL'dir.

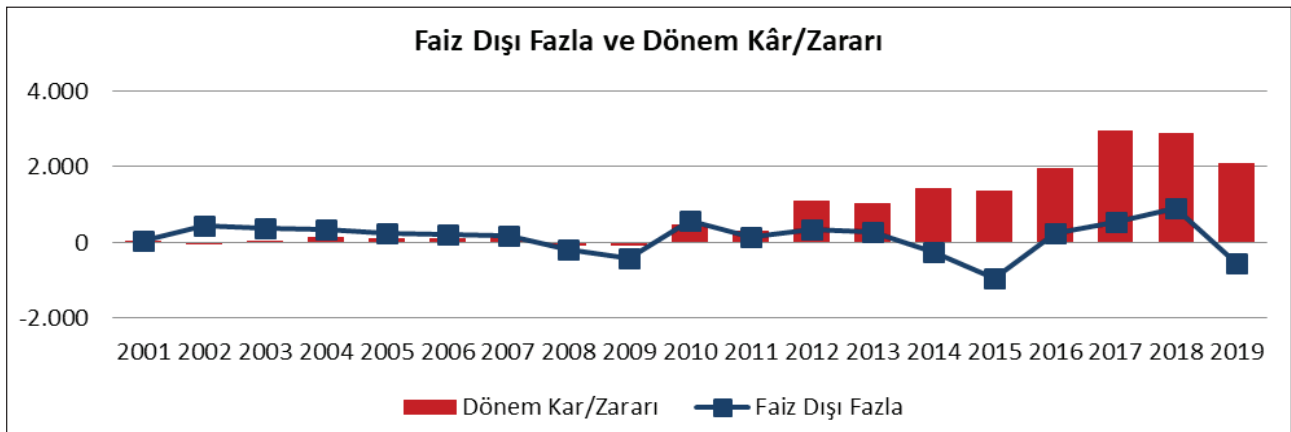
2019 yılında Kuruluşun brüt satışları 11,1 milyar TL ve dönem kârı 2,1 milyar TL olarak gerçekleşmiştir. 2018 yılına kıyasla 2019 yılında Kuruluşun brüt satışlarındaki artışın nedeni sistem kullanım bedeline yapılan zamdır.

2019 yılı sonu itibarıyla, TEİAŞ'ın varlıklarının toplam değeri 22,7 milyar TL olup Kuruluşun 1,9 milyar TL dönen varlığı (%8,5) ve 20,8 milyar TL duran varlığı (%91,5) mevcuttur.

Diğer yandan, Kuruluşun aynı dönemde 2,6 milyar TL uzun vadeli yabancı kaynağı, 2,4 milyar TL kısa vadeli yabancı kaynağı ve 17,8 milyar TL öz kaynağı mevcuttur.

SEÇİLMİŞ GÖSTERGELER (milyon TL)	2017	2018	2019	% Değişim 2019-2018
Gelir Tablosu				
Brüt Satışlar	7.873,0	8.946,7	11.121,7	24,3
Satışların Maliyeti	4.615,9	5.622,1	8.451,8	50,3
Faaliyet Giderleri	151,1	188,1	311,3	65,5
Faaliyet Kâr Zararı	3.060,2	3.069,6	2.289,2	-25,4
Finansman Giderleri	346,0	934,3	488,5	-47,7
Dönem Kâr Zararı	2.924,2	2.859,3	2.065,7	-27,8
Bilanço				
Dönen Varlıklar	1.905,3	2.223,1	1.940,7	-12,7
Stok	113,8	108,1	119,5	10,6
Duran Varlıklar	15.541,5	18.119,5	20.803,4	14,8
Aktif Toplamı	17.446,8	20.342,6	22.744,2	11,8
KV Yabancı Kaynaklar	1.308,1	1.589,6	2.354,5	48,1
UV Yabancı Kaynaklar	2.178,1	2.567,5	2.600,4	1,3
Özkaynaklar	13.960,6	16.185,5	17.789,3	9,9
Rasyolar				
Cari Oran	1,46	1,40	0,82	-41,1
Asit Test Oranı	1,37	1,33	0,77	-41,9
Alacakların Tahsil Süresi (Gün)	58,5	77,5	54,5	-29,7
Nakit Çevirme Süresi (Gün)	28,5	29,1	29,7	2,0
Özsermaye Getiri Oranı %	16,75	13,75	9,02	-34,4
İstihdam				
Toplam Personel Sayısı (Ort.)	7.958	8.059	7.996	-0,8
Toplam İstihdam Gideri	688,6	818,5	979,0	19,6
Bütçe İlişkisi				
Bütçeye Katkı (Vergi Dışı, Temettü ve Hasılat Payı)	0,0	0,0	0,0	0,0
Bütçeden Transferler (Sermaye ve Görevlendirme)	0,0	0,0	0,0	0,0
Verimlilik Göstergeleri				
Personel Başına Brüt Satışlar (Bin TL)	989,3	1.110,2	1.390,9	25,3
Personel Başına Maliyet (Bin TL)	580,0	697,6	1.057,0	51,5
Personel Başına Faaliyet Kâr/Zararı (Bin TL)	384,5	380,9	286,3	-24,8
Diğer				
Katma Değer	4.681,0	5.429,0	4.474,2	-17,6
Yatırım Harcaması	2.605,8	2.921,9	2.996,7	2,6
Faiz Dışı Fazla	547,0	920,6	-533,5	----

Kaynak: TEİAŞ, Hazine ve Maliye Bakanlığı ve Cumhurbaşkanlığı Strateji ve Bütçe Başkanlığı

4.4. Türkiye Kömür İşletmeleri Kurumu

Yönetim Kurulu Üyeleri

Ömer BAYRAK (YK Başkanı V. ve Genel Müdür V.)
Burhan AYAR (Üye – Genel Müdür Yrd.)
Mehmet UYGUN (Üye – Genel Müdür Yrd.)
Yinal YAĞAN (Üye – İlgili Bakanlık)
Hasan Hüseyin ERDOĞAN (Üye – İlgili Bakanlık)
Serhat KÖKSAL (Üye – Hazine)

Sermaye Yapısı

Hazine Sermaye Payı: %100
Nominal Sermaye: 1 milyar TL
Ödenmiş Sermaye: 1 milyar TL

İlgili Bakanlık

Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı

İnternet Adresi

<http://www.tki.gov.tr>

22/05/1957 tarihinde kurulmuş olan Türkiye Kömür İşletmeleri Kurumu (TKİ) Genel Müdürlüğü, 233 sayılı KHK ile bir iktisadi devlet teşekkülü olarak yeniden düzenlenmiş olup 15/06/1985 tarihli ve 18785 sayılı “Maden Kanunu” ile 27/11/1984 tarihli ve 18588 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan “Türkiye Kömür İşletmeleri Kurumu Ana Statüsü” çerçevesinde faaliyetlerini sürdürmektedir.

İlgili mevzuat uyarınca TKİ, ülkenin genel enerji ve yakıt politikasına uygun olarak linyit, turp bitümlü şist, asfaltit gibi enerji hammaddelerini değerlendirmek, ülkenin ihtiyaçlarını karşılamak,

ülke ekonomisine azami katkıda bulunmak, plan ve programlar tanzim ve takip etmek, uygulama stratejilerini tespit etmek ve gerçekleşmesini sağlamakla görevlidir.

Önemli Gelişmeler

TKİ’nin 2019 yılı sonu itibarıyla, 2,47 milyar ton kömür rezervi bulunmaktadır. Toplam kömür rezervinin 1,98 milyar tonu görünür rezervdir.

TKİ tarafından 2019 yılında 30,5 milyon ton tüvenan, 23,4 milyon ton satılabilir kömür üretilmiştir.

Tablo 12: TKİ 2019 Yılı Tüvenan ve Satılabilir Kömür Üretim Miktarları

Üretim Yöntemi	Tüvenan (Milyon Ton)	Satılabilir (Milyon Ton)
Açık İşletme	17,6	16,0
Yeraltı İşletmesi	12,9	7,4
Toplam	30,5	23,4

Kaynak: TKİ 2019 Faaliyet Raporu

TKİ, 2019 yılında toplam 18,2 milyon ton kömür satışı yapmış olup bu miktarın %71'i termik santrallerde, %29'u ise ısınmada ve sanayide kullanılmak üzere piyasaya satılmıştır.

TKİ tarafından 2019 yılında 531 sayılı Muhtaç Ailelere Isınma Amaçlı Kömür Yardımı Yapılmasına

İlişkin Cumhurbaşkanlığı Kararı uyarınca 2.026.000 aileye bedelsiz olarak yaklaşık 1,5 milyon ton kömür dağıtılmıştır. Dağıtımı yapılan kömür aşağıdaki tabloda belirtilen ısınma amacıyla piyasaya satışı yapılan kömür miktarına dahil olup toplam satış miktarının %8,24'ünü oluşturmaktadır.

Tablo 13: TKİ 2019 Yılı Müşteri Bazında Kömür Satışları

Müşteri Grupları	Satış Miktarı (Milyon Ton)	Pay (%)
Termik Santraller	12,5	71
Isınma	2,4	10
Sanayi	3,3	19
Toplam Satış	18,2	100,0

Kaynak: TKİ 2019 Faaliyet Raporu

TKİ tarafından 2019 yılında toplam 6,8 milyon TL Ar-Ge harcaması yapılmış olup bu faaliyetlerden aynı yıl 30 milyon TL gelir elde edilmiştir. Ayrıca, 2019 yılında toplam 30,1 milyon TL yatırım harcaması yapılmıştır.

Mali Durum

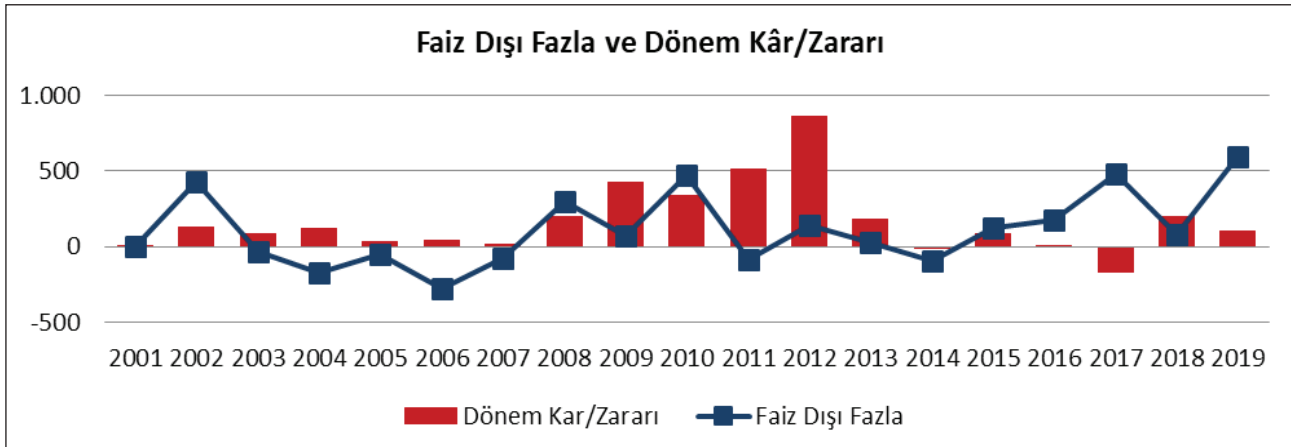
2019 yılında, TKİ'nin satış miktarı bir önceki yıla göre %9 oranında azalmış ancak satış hasılatı bir

önceki yıla göre %9,9 oranında artarak 4 milyar TL olarak gerçekleşmiştir. TKİ 2019 yılını 101 milyon TL dönem kârı ile kapatmıştır.

Muhtaç ailelere kömür yardımı yapılmasına yönelik uygulama kapsamında Hazine ve Maliye Bakanlığı tarafından TKİ'ye 2019 yılında 1,16 milyar TL görevlendirme bedeli ödemesi yapılmıştır.

SEÇİLMİŞ GÖSTERGELER (milyon TL)	2017	2018	2019	% Değişim 2019-2018
Gelir Tablosu				
Brüt Satışlar	2.677,7	3.675,7	4.039,9	9,9
Satışların Maliyeti	2.699,8	3.324,3	3.337,2	0,4
Faaliyet Giderleri	472,5	634,7	667,6	5,2
Faaliyet Kâr Zararı	-494,6	-283,2	35,1	----
Finansman Giderleri	7,2	22,7	94,0	314,3
Dönem Kâr Zararı	-172,9	198,9	101,0	-49,2
Bilanço				
Dönen Varlıklar	4.740,8	6.931,7	8.533,6	23,1
Stok	220,3	295,2	367,1	24,4
Duran Varlıklar	725,8	622,2	516,0	-17,1
Aktif Toplamı	5.466,6	7.553,9	9.049,6	19,8
KV Yabancı Kaynaklar	3.544,4	5.421,2	6.806,2	25,5
UV Yabancı Kaynaklar	166,9	178,6	212,3	18,9
Özkaynaklar	1.755,2	1.954,1	2.031,1	3,9
Rasyolar				
Cari Oran	1,34	1,28	1,25	-1,9
Asit Test Oranı	1,28	1,22	1,20	-2,0
Alacakların Tahsil Süresi (Gün)	46,7	66,5	86,3	29,8
Nakit Çevirme Süresi (Gün)	-4,7	7,4	34,2	362,2
Özsermaye Getiri Oranı %	-9,85	10,18	3,79	-62,7
İstihdam				
Toplam Personel Sayısı (Ort.)	4.592	4.487	4.182	-6,8
Toplam İstihdam Gideri	398,8	431,1	488,9	13,4
Bütçe İlişkisi				
Bütçeye Katkı (Vergi Dışı, Temettü ve Hasılat Payı)	0,0	0,0	0,0	0,0
Bütçeden Transferler (Sermaye ve Görevlendirme)	1.290,0	1.206,5	1.160,1	-3,8
Verimlilik Göstergeleri				
Personel Başına Brüt Satışlar (Bin TL)	583,1	819,2	966,0	17,9
Personel Başına Maliyet (Bin TL)	587,9	740,9	798,0	7,7
Personel Başına Faaliyet Kâr/Zararı (Bin TL)	-107,7	-63,1	8,4	----
Diğer				
Katma Değer	726,6	1.265,3	1.609,9	27,2
Yatırım Harcaması	87,2	29,6	30,1	1,6
Faiz Dışı Fazla	481,7	78,6	595,6	657,9

Kaynak: TKİ, Hazine ve Maliye Bakanlığı ve Cumhurbaşkanlığı Strateji ve Bütçe Başkanlığı

4.5. Türkiye Taşkömürü Kurumu

Yönetim Kurulu Üyeleri

Kazım EROĞLU (YK Başkanı ve Genel Müdür)
 Muhammet Safa TOPUZ (Üye – Genel Müdür Yrd.)
 Ercan GEBEŞ (Üye – Genel Müdür Yrd.)
 Murat Halil DURCEYLAN (Üye – İlgili Bakanlık)
 Zafer BENLİ (Üye – İlgili Bakanlık)
 Boş (Üye – Hazine)

Sermaye Yapısı

Hazine Sermaye Payı: %100
 Nominal Sermaye: 13,00 milyar TL
 Ödenmiş Sermaye: 11,40 milyar TL

İlgili Bakanlık

Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı

İnternet Adresi

<http://www.taskomuru.gov.tr>

Türkiye Taşkömürü Kurumu (TTK), daha önce Türkiye Kömür İşletmeleri (TKİ) bünyesinde yer alan Ereğli, Kozlu, Karadon, Armutçuk, Üzülmaz ve Amasra Kömür İşletmelerinin bir araya getirilmesi suretiyle 1984 yılında TKİ'den ayrı bir iktisadi devlet teşekkülü şeklinde kurulmuş olup halen 233 sayılı KHK kapsamında faaliyetlerini sürdürmektedir.

Merkezi Zonguldak'ta bulunan TTK, Devletin genel sanayi ve enerji politikasına uygun olarak taşkömürü ile taşkömürü havzasındaki diğer maden rezervlerini en iyi şekilde değerlendirerek ülke ekonomisine katkıda bulunmak amacıyla kurulmuştur.

Önemli Gelişmeler

2019 yılı sonu itibarıyla, TTK'nın tüvenan kömür üretimi 1,3 milyon ton ve satılabilir kömür üretimi 0,73 milyon ton olarak gerçekleşmiştir. Ayrıca, 2019 yılında toplam 1.896,5 metre galeri ilerlemesi gerçekleştirilmiştir.

2019 yılında, 39,5 milyon ton olarak gerçekleşen taşkömürü tüketiminin %3,1'i TTK ve özel sektör tarafından karşılanmakta (TTK: %60,9; Özel Sektör: %39,1), geri kalan %96,9'luk kısım ise ithal edilmektedir.

2018 yılında, TTK tarafından piyasaya satılan 0,69 milyon ton kömürün %57,9'u termik santrallerde, %8,5'i ısınmada ve %33,6'sı sanayide kullanılmıştır.

TTK tarafından 2019 yılında 531 sayılı Muhtaç Ailelere Isınma Amaçlı Kömür Yardımı Yapılmasına İlişkin Cumhurbaşkanı Kararı uyarınca ihtiyaç sahibi ailelere bedelsiz olarak 32,3 bin ton kömür dağıtılmıştır. Dağıtımı yapılan kömür aşağıdaki tabloda belirtilen ısınma amacıyla piyasaya satışı yapılan kömür miktarına dâhil olup toplam satış miktarının yaklaşık %5,3'ünü oluşturmaktadır.

Tablo 14: TTK 2019 Yılı Müşteri Bazında Kömür Satışları

Müşteri Grupları	Satış Miktarı (Ton)	Pay (%)
Termik Santraller	397.482	57,9
Isınma	58.408	8,5
Sanayi	231.022	33,6
Toplam Satış	686.912	100,0

Kaynak: 2019 Yılı Taşkömürü Sektör Raporu

Kuruluşun son yıllarda ayrılan nitelikli personel açığının kapatılabilmesini teminen 2019 yılında 1.500 adet pano ayak üretim işçisi alımı yapılmıştır.

Mali Durum

Kuruluşun 2019 yılı brüt satışları %11,9 oranında artmış ve 353,7 milyon TL olarak gerçekleşmiştir. Söz konusu satış rakamı ile TTK'nın 1,3 milyar TL

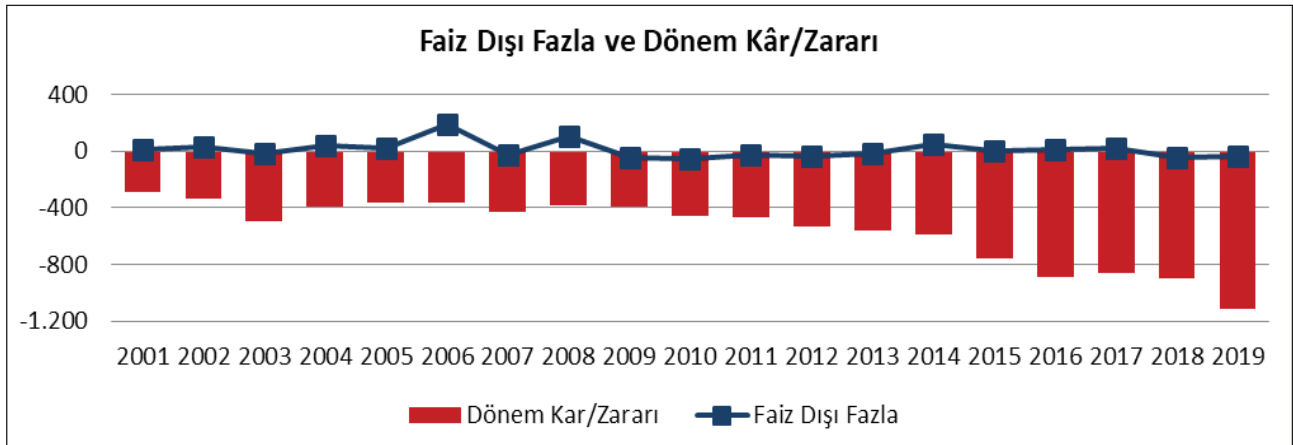
tutarındaki istihdam giderinin üçte biri ancak karşılanmaktadır.

TTK 2019 yılını 1,1 milyar TL dönem zararı ile kapatmıştır. Kuruluşa 2019 yılında bütçeden 1,15 milyar TL'si sermaye olmak üzere toplam 1,18 milyar TL transfer yapılmıştır.

Kuruluş 2019 yılında 70,8 milyon TL nakdi yatırım harcaması yapmıştır.

SEÇİLMİŞ GÖSTERGELER (milyon TL)	2017	2018	2019	% Değişim 2019-2018
Gelir Tablosu				
Brüt Satışlar	302,7	316,1	353,7	11,9
Satışların Maliyeti	902,0	961,7	1.158,6	20,5
Faaliyet Giderleri	190,7	206,8	232,6	12,4
Faaliyet Kâr Zararı	-790,0	-852,5	-1.037,5	-21,7
Finansman Giderleri	0,0	0,0	0,0	0,0
Dönem Kâr Zararı	-859,2	-898,1	-1.111,0	-23,7
Bilanço				
Dönen Varlıklar	243,1	206,5	264,6	28,1
Stok	85,0	74,1	119,9	61,8
Duran Varlıklar	368,0	403,4	439,2	8,9
Aktif Toplamı	611,1	609,9	703,8	15,4
KV Yabancı Kaynaklar	150,7	167,6	222,3	32,7
UV Yabancı Kaynaklar	2,4	2,5	2,6	4,3
Özkaynaklar	458,0	439,8	478,8	8,9
Rasyolar				
Cari Oran	1,61	1,23	1,19	-3,4
Asit Test Oranı	1,05	0,79	0,65	-17,7
Alacakların Tahsil Süresi (Gün)	38,1	29,7	37,4	25,9
Nakit Çevirme Süresi (Gün)	79,0	56,4	53,2	-5,6
Özsermaye Getiri Oranı %	-187,60	-204,19	-232,02	-13,6
İstihdam				
Toplam Personel Sayısı (Ort.)	9.304	8.811	9.258	5,1
Toplam İstihdam Gideri	893,3	970,0	1.238,8	27,7
Bütçe İlişkisi				
Bütçeye Katkı (Vergi Dışı, Temettü ve Hasılat Payı)	0,0	0,0	0,0	0,0
Bütçeden Transferler (Sermaye ve Görevlendirme)	896,7	899,5	1.177,2	30,9
Verimlilik Göstergeleri				
Personel Başına Brüt Satışlar (Bin TL)	32,5	35,9	38,2	6,5
Personel Başına Maliyet (Bin TL)	96,9	109,1	125,1	14,7
Personel Başına Faaliyet Kâr/Zararı (Bin TL)	-84,9	-96,7	-112,1	-15,8
Diğer				
Katma Değer	116,5	144,4	219,6	52,1
Yatırım Harcaması	42,5	73,1	79,1	8,1
Faiz Dışı Fazla	18,3	-50,6	-39,9	21,3

Kaynak: TTK, Hazine ve Maliye Bakanlığı ve Cumhurbaşkanlığı Strateji ve Bütçe Başkanlığı

4.6. Türkiye Petrolleri A.O.¹¹

Yönetim Kurulu Üyeleri

Melih Han BİLGİN (YK Başkanı ve Genel Müdür)
 Edip MÜYESSEROĞLU (Üye – Genel Müdür Yrd.)
 Mehmet Ferruh AKALIN (Üye – Genel Müdür Yrd.)
 Boş (Üye – İlgili Bakanlık)
 Alparslan BAYRAKTAR (Üye – İlgili Bakanlık)
 Boş (Üye – Hazine)

İlgili Bakanlık

Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı

Sermaye Yapısı

TVF Sermaye Payı: %100
 Nominal Sermaye: 5,2 milyar TL
 Ödenmiş Sermaye: 3,72 milyar TL

İnternet Adresi

<http://www.tpao.gov.tr>

Türkiye Petrolleri A.O. (TPAO), ülkemizde kamu adına petrol arama-üretim ve rafinaj faaliyetlerini yürüten tek kuruluş olarak 1954 yılında kurulmuştur. Kuruluş, 1984 yılında çıkarılan 233 sayılı KHK ile sermayesinin tamamı kamuya ait bir iktisadi devlet teşekkülü olarak yeniden yapılandırılmış, faaliyet alanı, arama, üretim, sondaj ve buna bağlı petrol ameliyeleri ile sınırlandırılmış, rafinaj, pazarlama ve boru hatları ile petrol taşımacılığı Kuruluşun faaliyet alanından çıkarılmıştır.

Kuruluş, ilgili mevzuat çerçevesinde arama ve üretim faaliyetlerinde bulunmakta (upstream), ham petrol ve doğal gaz boru hattı projelerine katılım sağlamakta, yurt dışı şirketleri vasıtasıyla petrol ticareti ve taşımacılığı alanlarında faaliyetlerini yürütmektedir.

Önemli Gelişmeler

Ülkemizde, 2019 yılında günlük ortalama 60 bin v/g ham petrol üretimi yapılmış; buna karşılık yaklaşık 684 bin v/g ham petrol tüketilmiş, doğal gaz tüketimi ise 45,7 milyar sm³ olmuştur. Ham petrol tüketiminin %91,2'si, doğal gaz tüketiminin ise %98,9'u ithalata karşılanmaktadır.

2019 yılında yaklaşık 22 milyon varil olan Türkiye ham petrol üretiminin %67'si (yaklaşık

14,6 milyon varil) ve 483 milyon m³ olan Türkiye doğal gaz üretiminin ise %84'ü (404,6 milyon m³) TPAO tarafından gerçekleştirilmiştir. TPAO'nun 2019 yılı yurt içi hidrokarbon üretimi, 2018 yılına göre yaklaşık %11 artışla 46.928 vpe/g olarak kaydedilmiş olup 84 bin vpe/g yurtdışı üretimiyle birlikte 2019 yılı toplam hidrokarbon üretimi 131 bin vpe/g olarak gerçekleşmiştir.

2019 yılında ülke çapında 80 adet arama ve tespit kuyusu, 73 adet üretim kuyusu olmak üzere toplam 153 adet kuyu açılmıştır. Bu kuyulardan 4'ü TPAO ortaklı olmak üzere, 97'si TPAO tarafından, 56'sı ise sektörde faaliyet gösteren diğer şirketler tarafından açılmıştır.

TPAO envanterine 2017 yılında katılan Fatih sondaj gemisi ve 2018 yılında katılan Yavuz sondaj gemisi ile derin deniz arama faaliyetleri aktif olarak sürdürülmektedir.

Mali Durum

2019 yılında, TPAO aktiflerinin %56'sını özkaynaklarla, %44'ünü ise yabancı kaynaklarla finanse etmiş olup 2018 yılına göre aktiflerin yabancı kaynaklarla finanse edilme oranında ciddi bir değişiklik olmamıştır.

¹¹ 24/01/2017 tarihli ve 2017/9756 sayılı BKK ile TPAO'nun sermayesinde bulunan Hazineye ait hisselerin tamamının Türkiye Varlık Fonuna aktarılmasına karar verilmiştir. TPAO'nun hisselerinin TVF'ye tesciline ilişkin ilan 05/04/2017 tarihli ve 9299 sayılı Türkiye Ticaret Sicil Gazetesinde yayımlanmıştır.

TPAO'nun, 2018 yılında 1,3 milyar TL olan kısa vadeli yabancı kaynakları 2019 yılında 3,4 milyar TL'ye çıkmış olup 12,2 milyar TL olan uzun vadeli yabancı kaynaklar ise 11,7 milyar TL'ye düşmüştür.

2019 yılı sonu itibarıyla TPAO'nun kârlılığı bir önceki yıla göre azalış göstererek 1,2 milyar TL olarak gerçekleşmiştir.

Kuruluşun 2018 yılındaki 3,3 milyar TL'lik yatırım harcaması, 2019 yılında artarak 4,6 milyar TL olarak gerçekleşmiştir. Yatırım artışının başlıca sebepleri yapılan sondaj çalışmaları ve sondaj gemisi temini kapsamında yapılan harcamalardır.

Brüt satışlar ise petrol fiyatı ve dolar kurundaki gelişmelerden kaynaklı olarak 2018

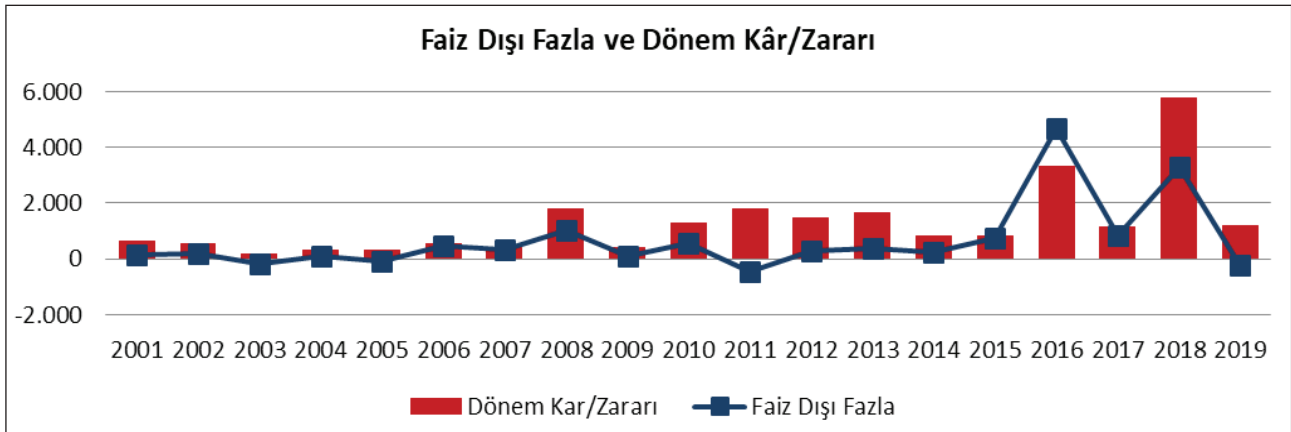
yılına kıyasla %25'lik bir artışla 5,7 milyar TL olarak gerçekleşmiştir. 2019 yılı sonunda ise faaliyetlerden 892 milyon TL zarar edilmiştir. Söz konusu zararda artan Ar-Ge faaliyetleri kaynaklı artan faaliyet gideri etkili olmuştur.

Kuruluşun yatırımlarını finanse etmek amacıyla yıl içerisinde farklı bankalardan aldığı krediler ve dövizde yaşanan olumsuz gelişmeler nedeniyle finansman giderleri 2018 yılına kıyasla 2019'da %15 oranında artış göstererek 720 milyon TL olarak gerçekleşmiştir.

Kuruluşun faiz dışı fazlası 2018 yılına göre azalarak, 222 milyon TL faiz dışı açığa dönüşmüştür.

SEÇİLMİŞ GÖSTERGELER (milyon TL)	2017	2018	2019	% Değişim 2019-2018
Gelir Tablosu				
Brüt Satışlar	2.449,9	4.611,5	5.770,2	25,1
Satışların Maliyeti	886,0	1.138,4	1.562,2	37,2
Faaliyet Giderleri	1.053,4	1.707,0	4.596,1	169,3
Faaliyet Kâr Zararı	294,9	1.365,3	-892,2	----
Finansman Giderleri	414,0	625,9	720,2	15,1
Dönem Kâr Zararı	1.130,1	5.745,5	1.203,2	-79,1
Bilanço				
Dönen Varlıklar	3.661,1	2.548,7	3.009,4	18,1
Stok	693,8	794,9	1.308,3	64,6
Duran Varlıklar	19.808,5	28.856,3	31.066,3	7,7
Aktif Toplamı	23.469,5	31.405,0	34.075,7	8,5
KV Yabancı Kaynaklar	674,3	1.323,5	3.476,0	162,6
UV Yabancı Kaynaklar	9.674,2	12.229,8	11.701,9	-4,3
Özkaynaklar	13.121,0	17.851,7	18.897,9	5,9
Rasyolar				
Cari Oran	5,43	1,93	0,87	-55,0
Asit Test Oranı	4,40	1,32	0,49	-63,0
Alacakların Tahsil Süresi (Gün)	49,0	48,8	37,0	-24,2
Nakit Çevirme Süresi (Gün)	321,5	247,2	244,6	-1,1
Özsermaye Getiri Oranı %	7,32	25,10	5,54	-77,9
İstihdam				
Toplam Personel Sayısı (Ort.)	4.203	3.794	3.732	-1,6
Toplam İstihdam Gideri	715,8	547,7	621,9	13,6
Bütçe İlişkisi				
Bütçeye Katkı (Vergi Dışı, Temettü ve Hasılat Payı)	209,4	376,2	515,0	36,9
Bütçeden Transferler (Sermaye ve Görevlendirme)	157,0	250,8	0,0	-100,0
Verimlilik Göstergeleri				
Personel Başına Brüt Satışlar (Bin TL)	582,9	1.215,5	1.546,1	27,2
Personel Başına Maliyet (Bin TL)	210,8	300,0	418,6	39,5
Personel Başına Faaliyet Kâr/Zararı (Bin TL)	70,2	359,8	-239,1	----
Diğer				
Katma Değer	2.404,9	7.112,2	3.015,4	-57,6
Yatırım Harcaması	601,5	3.327,2	4.650,4	39,8
Faiz Dışı Fazla	822,7	3.282,6	-222,0	----

Kaynak: TPAO, Hazine ve Maliye Bakanlığı ve Cumhurbaşkanlığı Strateji ve Bütçe Başkanlığı

4.7. Eti Maden İşletmeleri Genel Müdürlüğü¹²

Yönetim Kurulu Üyeleri

Serkan KELEŞER (YK Başkanı ve Genel Müdür)
Özgür SAÇ (Üye – Genel Müdür Yrd.)
Tabip GÜLBAY (Üye – Genel Müdür Yrd.)
Mithat CANSIZ (Üye – İlgili Bakanlık)
Prof. Dr. Şeref KALAYCI (Üye – İlgili Bakanlık)
Boş (Üye – Hazine)

İlgili Bakanlık

Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı

Sermaye Yapısı

TVF Sermaye Payı: %100
Nominal Sermaye: 1,5 milyar TL
Ödenmiş Sermaye: 600 milyon TL

İnternet Adresi

<http://www.etimaden.gov.tr>

14/06/1935 tarihli ve 2805 sayılı Kanun'la madencilik çeşitli dallarında faaliyet göstermek, elektrik enerjisi üretim tesisleri kurmak, elektrik enerjisinin iletim, satış ve dağıtımını sağlamak, bünye içinde bankacılık işlemleri yapmak üzere "Etibank" adıyla kurulan Kuruluş, 1998 yılında "Eti Holding A.Ş." adıyla yeniden yapılandırılmasının ardından Ocak 2004'te yapılan düzenleme neticesinde bugünkü Eti Maden İşletmeleri Genel Müdürlüğü (Eti Maden) ismini almıştır.

Ana Statüsü 09/11/1984 tarihli ve 18570 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren Kuruluş 233 sayılı KHK kapsamında bir iktisadi devlet teşekkülü olup, hâlihazırda Devlet eliyle aranacak ve işletilecek olan bor tuzları, trona, uranyum ve toryum madenlerinin işletme ve arama görevini yürütmektedir.

Önemli Gelişmeler

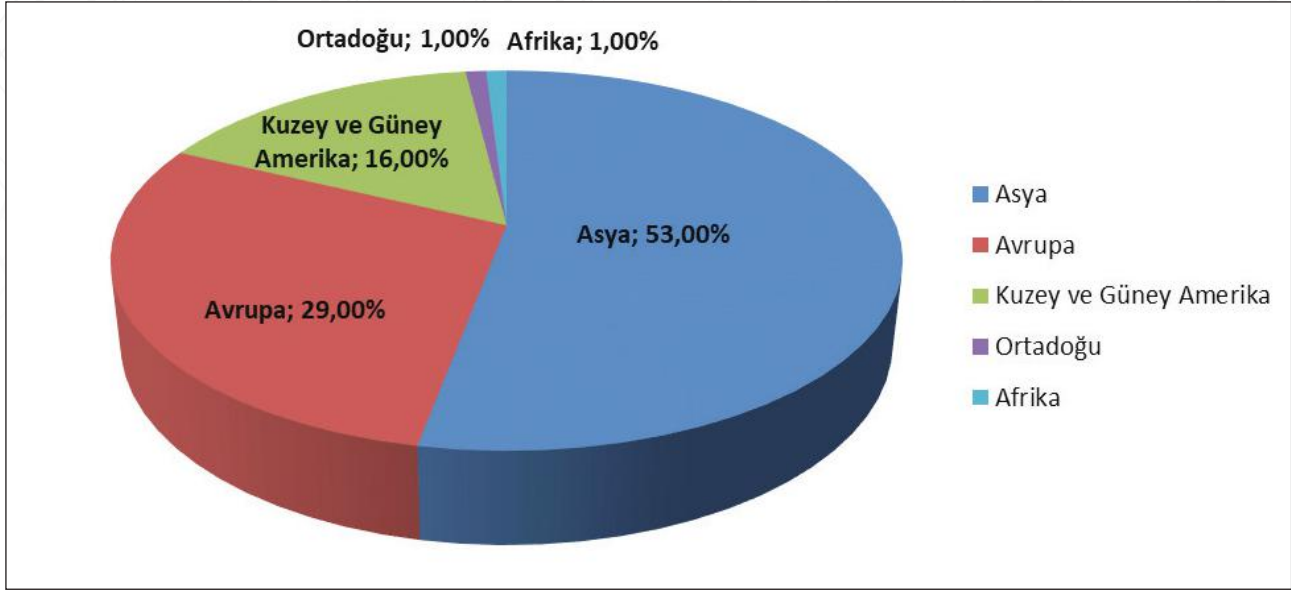
2019 yılında bor kimyasalları ve eşdeğeri ürünlerin satış tutarı 820 milyon ABD doları olarak gerçekleşmiştir. Bu satışların %95'i yurt dışı satışlardan, %5'i yurt içi satışlardan oluşmuştur.

2018 yılında 2,432 milyon ton üretim yapan Eti Maden'in 2019 yılı üretimi ise 2,040 milyon ton olarak gerçekleşmiştir. Eti Maden katma değeri yüksek olan rafine bor ürünleri satmayı temel politika olarak belirlemiş ve satışlarının %96'sı rafine bor ürünlerinden oluşmaktadır.

Eti Maden 2019 yılında dünya bor talebinin (miktar olarak) %56'sını karşılamıştır.

Kuruluş 2019 yılında bor ihracatının önemli bir kısmını Asya'ya yapmıştır. Yapılan bor ihracatının bölgesel dağılımı aşağıdaki grafikte gösterilmektedir.

12 24/01/2017 tarihli ve 2017/9756 sayılı BKK ile Eti Madenin Türkiye Varlık Fonuna aktarılmasına karar verilmiştir. Eti Maden'in hisselerinin TVF'ye tesciline ilişkin ilan 03/05/2017 tarihli ve 9318 sayılı Türkiye Ticaret Sicil Gazetesinde yayımlanmıştır.

Grafik 6: Bor İhracatının Bölgesel Dağılımı (2019)

Kaynak: Eti Maden İşletmeleri 2019 Bor Sektör Raporu

2019 yılında, cam sektörü dünyada en büyük bor tüketen sektör olma özelliğini korumuştur. Kuruluşun yurt içi satışlarının %34'ü temizlik ve %28'i cam sektörlerine yapılmıştır.

Eti Maden, Türkiye İhracatçılar Meclisi tarafından 2019 yılında hazırlanan "Türkiye'nin İlk 1000 İhracatçı Firması" sıralamasında ihracatta 15. sırada, sektörel olarak ise 1. sırada yer almıştır.

Kuruluş, bor karbür üretim tesisinin yapımına yönelik olarak, Çin'de yerleşik China Machinery Engineering Corporation (CMEC) ile 2019 yılında Anahtar Teslim Sözleşmesi imzalamıştır. 2018 yılında çalışmalara başlanan, 2019 yılı Ekim ayında temeli atılan ve 2021 yılı içerisinde tamamlanması planlanan tesis ile bor karbür ürününün ülkemizde üretilmesi sağlanacaktır.

Mali Durum

Eti Maden tarafından 2019 yılında üretilerek, yurt içi ve yurt dışı piyasaya sunulan kolemanit,

üleksit, borikasit, boraks, boroksit ve diğer ürün satışlarından 4,8 milyar TL brüt satış hasılatı elde edilmiştir. Söz konusu satışların %95'i yurt dışına gerçekleştirilmiştir.

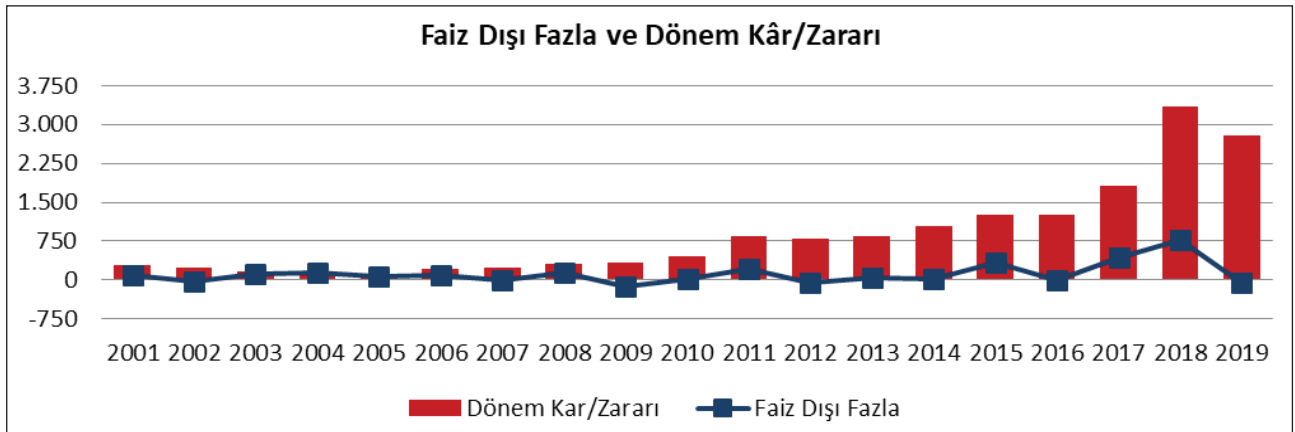
ABD-Çin arasındaki ticaret savaşları, dünyanın çeşitli bölgelerindeki ekonomik belirsizlikler, gelişmekte olan ülkelerde yerel paranın dolar karşısında değer kaybı gibi küresel dünyada yaşanan olumsuz ekonomik ve ticari gelişmelerin etkisi ile küresel bor pazarında yaşanan talep düşüşü neticesinde Kuruluşun satış hasılatında öngörülen artış sağlanamamıştır.

Kuruluşun 2019 yılı dönem kârı bir önceki yıla göre %16,6 oranında azalarak 2,8 milyar TL olmuştur.

Eti Maden, Hazine'ye 2019 yılında stopaj hariç 1,05 milyar TL tutarında temettü ödemesi yapmıştır.

SEÇİLMİŞ GÖSTERGELER (milyon TL)	2017	2018	2019	% Değişim 2019-2018
Gelir Tablosu				
Brüt Satışlar	3.219,6	4.981,9	4.840,0	-2,8
Satışların Maliyeti	959,2	1.313,0	1.506,3	14,7
Faaliyet Giderleri	575,8	718,7	713,7	-0,7
Faaliyet Kâr Zararı	1.636,5	2.694,7	2.379,4	-11,7
Finansman Giderleri	0,0	0,0	0,0	0,0
Dönem Kâr Zararı	1.800,2	3.325,8	2.772,8	-16,6
Bilanço				
Dönen Varlıklar	1.970,7	2.997,3	3.649,0	21,7
Stok	452,1	622,5	1.093,5	75,7
Duran Varlıklar	1.893,0	2.293,7	2.535,2	10,5
Aktif Toplamı	3.863,6	5.290,9	6.184,2	16,9
KV Yabancı Kaynaklar	326,8	393,6	1.410,2	258,3
UV Yabancı Kaynaklar	87,6	114,4	146,0	27,6
Özkaynaklar	3.449,2	4.782,9	4.627,9	-3,2
Rasyolar				
Cari Oran	6,03	7,61	2,59	-66,0
Asit Test Oranı	4,65	6,03	1,81	-70,0
Alacakların Tahsil Süresi (Gün)	104,0	125,5	117,1	-6,7
Nakit Çevirme Süresi (Gün)	205,9	199,0	268,0	34,7
Özsermaye Getiri Oranı %	41,80	55,01	47,82	-13,1
İstihdam				
Toplam Personel Sayısı (Ort.)	3.917	3.921	3.962	1,0
Toplam İstihdam Gideri	290,2	340,3	411,1	20,8
Bütçe İlişkisi				
Bütçeye Katkı (Vergi Dışı, Temettü ve Hasılat Payı)	767,4	1.214,0	1.051,9	-13,3
Bütçeden Transferler (Sermaye ve Görevlendirme)	0,0	0,0	0,0	0,0
Verimlilik Göstergeleri				
Personel Başına Brüt Satışlar (Bin TL)	822,0	1.270,6	1.221,6	-3,9
Personel Başına Maliyet (Bin TL)	244,9	334,9	380,2	13,5
Personel Başına Faaliyet Kâr/Zararı (Bin TL)	417,8	687,3	600,6	-12,6
Diğer				
Katma Değer	2.351,8	3.980,4	3.703,6	-7,0
Yatırım Harcaması	149,7	386,8	507,6	31,2
Faiz Dışı Fazla	434,6	770,9	-53,4	----

Kaynak: ETİ Maden, Hazine ve Maliye Bakanlığı ve Cumhurbaşkanlığı Strateji ve Bütçe Başkanlığı

4.8. T.C. Devlet Demiryolları İşletmesi Genel Müdürlüğü

Yönetim Kurulu Üyeleri

Ali İhsan UYGUN (YK Başkanı ve Genel Müdür)
İsmail ÇAĞLAR (Üye – Genel Müdür Yardımcısı)
Bilal TIRNAKÇI (Üye – Genel Müdür Yardımcısı)
Boş (Üye – İlgili Bakanlık)
İsmet TOPACA (Üye – İlgili Bakanlık)
Salih SEVİM (Üye – Hazine)

İlgili Bakanlık

Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı

Sermaye Yapısı

Hazine Sermaye Payı: %100
Nominal Sermaye: 88,26 milyar TL
Ödenmiş Sermaye: 76,59 milyar TL

İnternet Adresi

<http://www.tcdd.gov.tr>

1927 yılında kurulan T.C. Devlet Demiryolları İşletmesi Genel Müdürlüğü (TCDD), 1953 yılına kadar katma bütçeli bir kamu idaresi iken, 29/07/1953 tarihinden itibaren "Türkiye Cumhuriyeti Devlet Demiryolları İşletmesi" adı altında ayrı bir iktisadi devlet teşekkülü haline getirilmiş, 1984 yılından itibaren 233 sayılı KHK ile de kamu iktisadi kuruluşuna dönüştürülmüştür. Kuruluş, 24/04/2013 tarih ve 6461 sayılı "Türkiye Demiryolu Ulaştırmasının Serbestleştirilmesi Hakkında Kanun" ile yeniden iktisadi devlet teşekkülü olmuştur. Söz konusu Kanun gereğince Kuruluş, demiryolu altyapı işletmecisi olarak yeniden yapılandırılmıştır.

Önemli Gelişmeler

TCDD'nin, 2019 yılı sonu itibarıyla, 9.194 km konvansiyonel ana hat ve 2.396 km tali hat olmak üzere toplam 11.590 km konvansiyonel hat, 1.213 km Yüksek Hızlı Tren hattı ile toplam 12.803 km'lik demiryolu hattı bulunmaktadır. Söz konusu ana hatların 5.753 km'si elektrikli, 6.382 km'si sinyalli hale getirilmiş olup toplam yol uzunluğu içerisindeki elektrikli ve sinyalli hat oranları sırasıyla %45 ve %50'dir.

2019 yılında 114 km yol yenilenerek, toplam 11.590 km'lik konvansiyonel demiryolunun 2019 yılı sonu itibarıyla 11.123 km'sinin yenileme ve komple bakımı tamamlanmıştır. 2019 yılında 300 ton ray temin edilerek toplam ray miktarı 753.026 tona ulaşmıştır. 2019 yılı için 202.482 adet travers

kalıplanmış, makas yedekleri de dahil olmak üzere toplam 276 adet makas üretimi yapılmıştır.

2019 yılı itibarıyla toplam hatların %97'si demiryolu üstyapısı açısından 22,5 tona uygun hale getirilmiştir. 2018 yılı sonunda 2.909 adet olan hemzemin geçit sayısı yapılan çalışmalar neticesinde 2019 yılı itibarıyla 2.788 adede inmiş olup söz konusu hemzemin geçitlerin 1.127 adedi kontrollü, 1.661 adedi ise serbest işaretlidir.

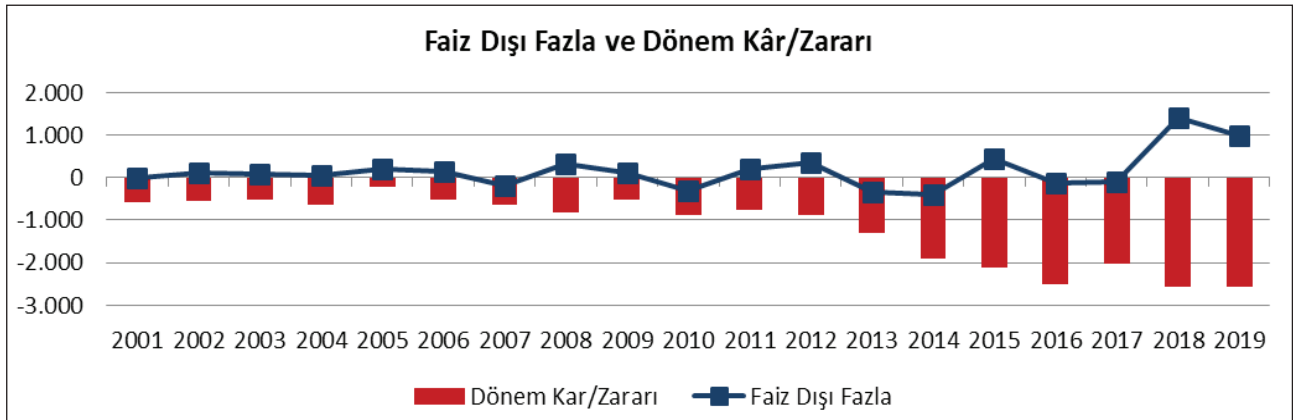
Mali Durum

6461 sayılı Türkiye Demiryolu Ulaştırmasının Serbestleşmesi Hakkında Kanunun 5. maddesi kapsamındaki yatırımların Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığınca finanse edilmesi hükmü, 17/1/2019 tarihli ve 7161 sayılı Kanunun 62 nci maddesiyle değiştirilerek, bu madde kapsamındaki yatırımların finansmanı Hazine ve Maliye Bakanlığınca devredilmiştir. Böylelikle Kuruluşun yatırımlarının ve yatırım harici finansman ihtiyacının karşılanması amacıyla düzenli olarak Hazine ve Maliye Bakanlığı bütçesinden Kuruluşa kaynak transferi yapılmaktadır. Bu anlamda TCDD, toplam KİT sistemi içerisinde 2019 yılında da en çok transfer yapılan kuruluş olma özelliğini sürdürmüştür. 2019 yılında Hazine ve Maliye Bakanlığı tarafından yaklaşık 7,1 milyar TL sermaye aktarımı gerçekleştirilmiştir.

2019 yılında yaklaşık 2,5 milyar TL faaliyet zararı ve yaklaşık 2,5 milyar TL dönem zararı oluşmuştur.

SEÇİLMİŞ GÖSTERGELER (milyon TL)	2017	2018	2019	% Değişim 2019-2018
Gelir Tablosu				
Brüt Satışlar	726,7	880,5	1.183,1	34,4
Satışların Maliyeti	1.977,3	2.336,7	2.830,5	21,1
Faaliyet Giderleri	481,0	673,9	852,6	26,5
Faaliyet Kâr Zararı	-1.732,5	-2.131,6	-2.502,5	-17,4
Finansman Giderleri	297,7	486,9	340,8	-30,0
Dönem Kâr Zararı	-2.002,0	-2.558,0	-2.546,9	0,4
Bilanço				
Dönen Varlıklar	8.093,8	10.688,9	9.092,5	-14,9
Stok	400,7	359,6	429,8	19,5
Duran Varlıklar	34.999,0	41.323,3	51.741,1	25,2
Aktif Toplamı	43.092,8	52.012,2	60.833,7	17,0
KV Yabancı Kaynaklar	4.334,7	5.263,6	6.015,5	14,3
UV Yabancı Kaynaklar	1.062,7	1.281,7	1.292,4	0,8
Özkaynaklar	37.695,4	45.466,9	53.525,8	17,7
Rasyolar				
Cari Oran	1,87	2,03	1,51	-25,6
Asit Test Oranı	1,77	1,96	1,44	-26,6
Alacakların Tahsil Süresi (Gün)	1.424,9	1.972,2	687,6	-65,1
Nakit Çevirme Süresi (Gün)	1.214,3	1.202,7	675,6	-43,8
Özsermaye Getiri Oranı %	-5,31	-5,63	-4,76	15,4
İstihdam				
Toplam Personel Sayısı (Ort.)	14.468	14.263	14.023	-1,7
Toplam İstihdam Gideri	1.198,7	1.356,0	1.609,0	18,7
Bütçe İlişkisi				
Bütçeye Katkı (Vergi Dışı, Temettü ve Hasılat Payı)	0,0	0,0	0,0	0,0
Bütçeden Transferler (Sermaye ve Görevlendirme)	7.137,4	9.736,4	10.605,8	8,9
Verimlilik Göstergeleri				
Personel Başına Brüt Satışlar (Bin TL)	50,2	61,7	84,4	36,7
Personel Başına Maliyet (Bin TL)	136,7	163,8	201,8	23,2
Personel Başına Faaliyet Kâr/Zararı (Bin TL)	-119,7	-149,4	-178,5	-19,4
Diğer				
Katma Değer	-91,5	182,3	465,5	155,3
Yatırım Harcaması	5.801,9	7.456,1	6.438,8	-13,6
Faiz Dışı Fazla	-110,4	1.416,2	981,7	-30,7

Kaynak: TCDD, Hazine ve Maliye Bakanlığı ve Cumhurbaşkanlığı Strateji ve Bütçe Başkanlığı

4.9. Devlet Hava Meydanları İşletmesi Genel Müdürlüğü

Yönetim Kurulu Üyeleri

Hüseyin KESKİN (YK Başkanı – Genel Müdür)
 Mehmet ATEŞ (Üye – Genel Müdür Yrd.)
 Boş (Üye – Genel Müdür Yardımcısı)
 Gökhan EVREN (Üye – İlgili Bakanlık)
 Necdet SÜMBÜL (Üye – İlgili Bakanlık)
 Sadettin PARMAKSIZ (Üye – Hazine)

Sermaye Yapısı

Hazine Sermaye Payı: %100
 Nominal Sermaye: 6,25 milyar TL
 Ödenmiş Sermaye: 3,99 milyar TL

İlgili Bakanlık

Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı

İnternet Adresi

<http://www.dhmi.gov.tr>

Türk sivil havacılık sektörünün altyapısını oluşturan tesis ve donanımıyla, 1933 yılından bu yana değişik isim ve statülerle hizmetlerini yürütmekte olan Kuruluş, 233 sayılı KHK ve Ana Statüsü çerçevesinde 1984 yılından itibaren faaliyetlerini Kamu İktisadi Kuruluşu statüsünde sürdürmektedir.

Türkiye havalimanlarının işletilmesi ile Türkiye hava sahasındaki hava trafiğinin düzenlenmesi ve kontrolü görevi, Devlet Hava Meydanları İşletmesi (DHMI) Genel Müdürlüğüne yerine getirilmektedir.

Kuruluşun amaç ve faaliyet konuları, sivil havacılık faaliyetlerinin gereği olan havalimanlarının işletilmesi, meydan yer hizmetlerinin yapılması, hava trafik kontrol hizmetlerinin ifası, seyrüsefer¹³ sistem ve kolaylıklarının kurulması ve işletilmesi, bu faaliyetler ile ilgili diğer tesis ve sistemlerin kurulması, işletilmesi ve modern havacılık düzeyine çıkarılmasını sağlamaktır.

DHMI, bir kamu iktisadi kuruluşu olarak, seyrüsefer hizmetlerinde tekel konumundadır. Havalimanı ve terminal işletmeciliği gibi diğer hizmetlerde ise özel sektör firmaları da faaliyet gösterebilmektedir.

Önemli Gelişmeler

Toplam 4 etaptan oluşacak İstanbul Havalimanı Projesinin iki adet pist ve 90 milyon yolcu kapasiteli 1. Etap 1. Fazının açılışı 29 Ekim 2018'de gerçekleştirilmiştir. Projenin tüm etapları tamamlandığında 2 milyon m² kapalı alanlı, yıllık yolcu kapasitesi 150-200 milyon olan, 6 adet pist ve 6,5 milyon m² büyüklüğünde apron içeren bir tesis olacaktır. Yap-İşlet-Devret (YİD) modeli ile sürdürülen projenin 1. Etap 2. Fazının inşaatı devam etmektedir. İstanbul Havalimanında iç hatta 48, dış hatta 235 lokasyona uçuşlar gerçekleştirilmiştir. 2019 yılında Sabiha Gökçen Havalimanı Pist inşaatı ve İstanbul Havalimanı 3. Pist yapım çalışmalarına devam edilmiştir.

2018 2019 yılında Türkiye genelinde sivil ticari uçak trafiğine açık 56 havalimanında yolculara hizmet verilmiştir.

2019 yılında, 2018 yılına göre;

- İnen-kalkan iç-dış hat uçak trafiği %1 oranında artış göstererek 1,56 milyon adet,
- İnen-kalkan iç-dış hat sivil ticari uçak trafiği %2,3 oranında azalarak 1,3 milyon adet,
- Gelen-giden iç-dış hat yolcu trafiği %1 oranında azalarak 208 milyon kişi ve

¹³ Bir uçağın bir noktadan başka bir noktaya seyahati için verilen rehberlik hizmetleri

- Yük trafiği %6,1'lik artış göstererek 4,1 milyon ton olarak gerçekleşmiştir.

Mali Durum

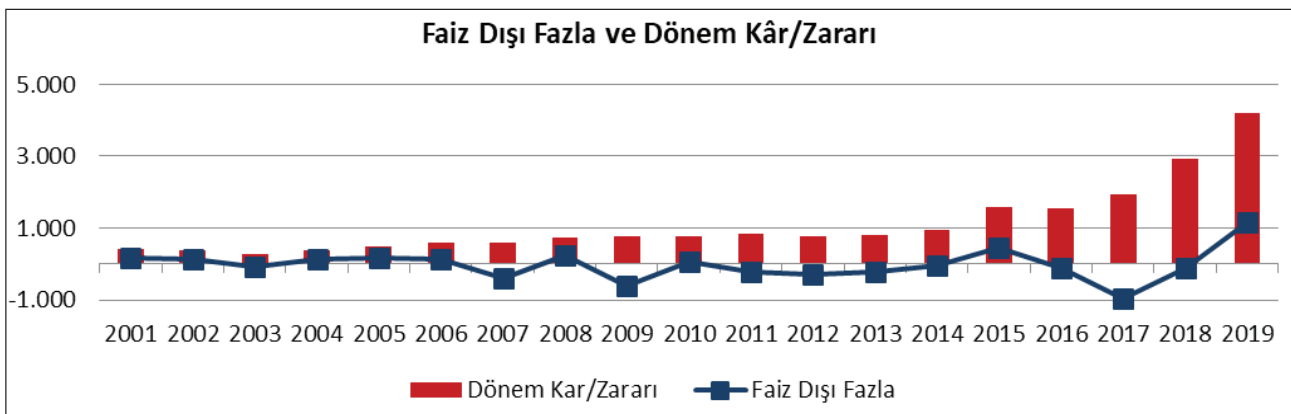
Kârlı bir kuruluş olan DHMİ Genel Müdürlüğü Hazineye önemli tutarlarda hasılat payı ve temettü ödemektedir. Kuruluş 2019 yılında 1,22 milyar TL temettü, 578 milyon TL hasılat payı olmak üzere vergi haricinde merkezi yönetim

bütçesine toplam yaklaşık 1,8 milyar TL tutarında katkı sağlamıştır.

2019 yılında, toplam 8,1 milyar TL düzeyinde gerçekleşen satış hasılatının 4,4 milyar TL'si işletme hizmetlerinden, 2,4 milyar TL'si seyrüsefer hizmetlerinden, 1,3 milyar TL'si ise terminal hizmetlerinden elde edilmiştir. Bir önceki yıla göre brüt satışlarda %23'lük bir artış gerçekleşmiştir. DHMİ'nin 2019 yılı dönem kârı bir önceki yıla göre %43,5 artış göstererek yaklaşık 4,2 milyar TL'ye yükselmiştir.

SEÇİLMİŞ GÖSTERGELER (milyon TL)	2017	2018	2019	% Değişim 2019-2018
Gelir Tablosu				
Brüt Satışlar	4.732,8	6.590,4	8.105,2	23,0
Satışların Maliyeti	2.074,2	2.457,8	3.006,9	22,3
Faaliyet Giderleri	187,8	304,8	341,8	12,1
Faaliyet Kâr Zararı	2.004,8	3.163,1	3.952,8	25,0
Finansman Giderleri	0,0	0,0	0,0	0,0
Dönem Kâr Zararı	1.930,6	2.906,7	4.171,7	43,5
Bilanço				
Dönen Varlıklar	1.645,0	3.387,3	5.023,6	48,3
Stok	63,8	81,2	77,6	-4,4
Duran Varlıklar	8.323,1	8.918,3	9.700,6	8,8
Aktif Toplamı	9.968,1	12.305,6	14.724,1	19,7
KV Yabancı Kaynaklar	1.616,9	2.409,6	2.946,3	22,3
UV Yabancı Kaynaklar	520,4	1.168,6	1.129,9	-3,3
Özkaynaklar	7.830,8	8.727,5	10.647,9	22,0
Rasyolar				
Cari Oran	1,02	1,41	1,71	21,3
Asit Test Oranı	0,98	1,37	1,68	22,3
Alacakların Tahsil Süresi (Gün)	38,1	33,3	132,7	298,6
Nakit Çevirme Süresi (Gün)	1,6	-8,4	46,7	---
Özsermaye Getiri Oranı %	19,43	25,49	30,11	18,1
İstihdam				
Toplam Personel Sayısı (Ort.)	9.878	10.305	10.649	3,3
Toplam İstihdam Gideri	993,8	1.230,0	1.555,4	26,5
Bütçe İlişkisi				
Bütçeye Katkı (Vergi Dışı, Temettü ve Hasılat Payı)	1.346,8	2.203,8	1.797,4	-18,4
Bütçeden Transferler (Sermaye ve Görevlendirme)	0,0	0,0	0,0	0,0
Verimlilik Göstergeleri				
Personel Başına Brüt Satışlar (Bin TL)	479,1	639,5	761,1	19,0
Personel Başına Maliyet (Bin TL)	210,0	238,5	282,4	18,4
Personel Başına Faaliyet Kâr/Zararı (Bin TL)	203,0	306,9	371,2	20,9
Diğer				
Katma Değer	3.715,5	4.727,7	6.350,0	34,3
Yatırım Harcaması	1.295,9	1.025,0	725,5	-29,2
Faiz Dışı Fazla	-963,1	-101,5	1.141,4	---

Kaynak: DHMİ, Hazine ve Maliye Bakanlığı ve Cumhurbaşkanlığı Strateji ve Bütçe Başkanlığı

4.10. Kıyı Emniyeti Genel Müdürlüğü

Yönetim Kurulu Üyeleri

Durmuş ÜNÜVAR (YK Başkanı – Genel Müdür)
Orhan BARDA (Üye – Genel Müdür Yrd.)
Mustafa BANKAOĞLU (Üye – Genel Müdür Yrd.)
Boş (Üye – İlgili Bakanlık)
Salim ÖZPAK (Üye – İlgili Bakanlık)
Abdullah ÖZTÜRK (Üye – Hazine)

İlgili Bakanlık

Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı

Sermaye Yapısı

Hazine Sermaye Payı: %100
Nominal Sermaye: 51,09 milyon TL
Ödenmiş Sermaye:51,09 milyon TL

İnternet Adresi

<http://www.kiyiemniyeti.gov.tr>

Türkiye Denizcilik İşletmeleri A.Ş. (TDİ)'nin bünyesinde "Kıyı Emniyeti ve Gemi Kurtarma İşletme Müdürlüğü" adıyla yer alan Kıyı Emniyeti Genel Müdürlüğü (KEGM), 1997 yılında "Kıyı Emniyeti ve Gemi Kurtarma İşletmeleri Genel Müdürlüğü" adı altında müstakil bir kamu iktisadi kuruluşuna dönüştürülmüş, 2007 yılında ise bugünkü unvanına kavuşmuştur.

Merkezi İstanbul'da olan KEGM'nin amacı; denizlerimizde ve karasularımızda seyreden Türk ve yabancı bayraklı gemilerin seyir güvenliğine yardımcı olmak, kıyı emniyeti ve gemi kurtarma hizmetleri yapmak ve bunlarla ilgili cihaz ve tesisleri kurmak, işletmek, can, mal ve gemi kurtarmak, yardım, çeki, batık çıkarmak ve bunlarla ilgili römorkaj ve dalgıçlık hizmetlerini yürütmektir.

KEGM temel olarak belirlenen saha içerisinde tekel olmak üzere tüm denizlerde gemi kurtarma, tahlisiye (can kurtarma), gemi trafik hizmetleri, fenerler hizmeti (seyir yardımcılığı), telsiz hizmeti, kılavuzluk, römorkaj, palamar ve balıkadam hizmetlerinden oluşmak üzere faaliyetlerini sürdürmektedir.

Önemli Gelişmeler

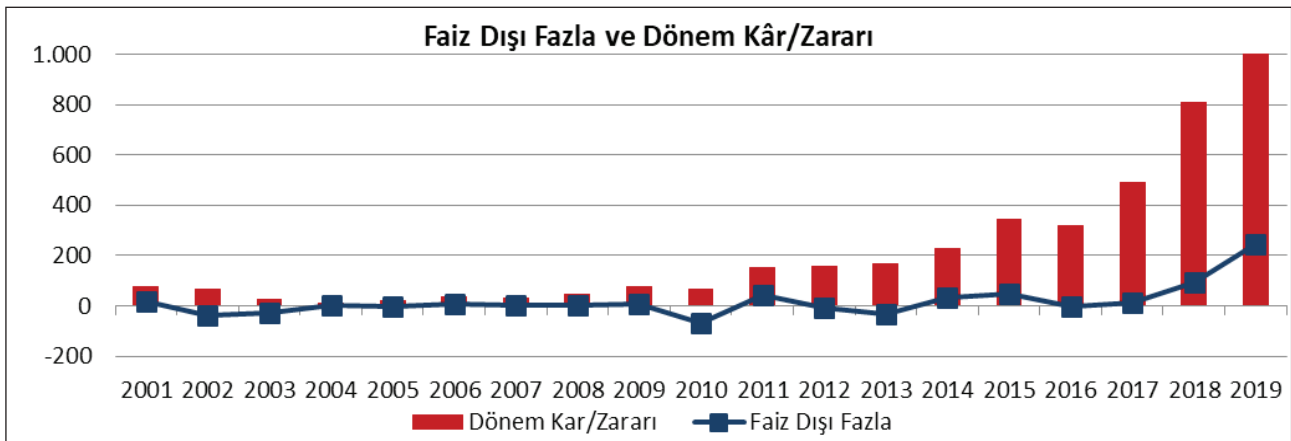
Kuruluşun, 2019 yıl sonu itibarıyla Akdeniz Bölgesi'nde 100, Ege Bölgesi'nde 119, Çanakkale Bölgesi'nde 32, Karadeniz Bölgesi'nde 125, Marmara Bölgesi'nde 72 ve İstanbul Boğazı'nda 45 adet olmak üzere toplam 493 deniz feneri bulunmaktadır. Kuruluş tarafından 2019 yılında 9 gemi kurtarma - yardım hizmeti, 8 gemiye çeki hizmeti, 5.460 gemiye refakat hizmeti, 6.215 gemiye römorkaj hizmeti, 3 adet çıplak kira hizmeti ve diğer faaliyetler başlığı altında 147 adet hizmet verilmiştir.

Mali Durum

KEGM'nin 2018 yılında 807,1 milyon TL olan dönem kârı 2019 yılında %24,2 oranında artışla 1 milyar TL olarak gerçekleşmiştir. Kârlı bir kuruluş olan KEGM, 2019 yılında 366,5 milyon TL temettü ve 180,9 milyon TL hâsılat payı ödemesi olmak üzere toplam 547,4 milyon TL tutarında bütçeye katkı yapmıştır.

SEÇİLMİŞ GÖSTERGELER (milyon TL)	2017	2018	2019	% Değişim 2019-2018
Gelir Tablosu				
Brüt Satışlar	1.065,4	1.492,2	1.842,7	23,5
Satışların Maliyeti	362,9	413,0	487,7	18,1
Faaliyet Giderleri	109,9	129,7	165,2	27,3
Faaliyet Kâr Zararı	449,8	745,9	909,4	21,9
Finansman Giderleri	0,0	0,0	0,0	0,0
Dönem Kâr Zararı	487,6	807,1	1.002,7	24,2
Bilanço				
Dönen Varlıklar	501,6	692,5	936,8	35,3
Stok	9,0	6,9	16,7	142,5
Duran Varlıklar	331,8	482,0	500,5	3,8
Aktif Toplamı	833,4	1.174,5	1.437,3	22,4
KV Yabancı Kaynaklar	204,3	257,2	286,8	11,5
UV Yabancı Kaynaklar	0,0	0,0	0,0	0,0
Özkaynaklar	629,1	917,3	1.150,5	25,4
Rasyolar				
Cari Oran	2,46	2,69	3,27	21,3
Asit Test Oranı	2,41	2,67	3,21	20,4
Alacakların Tahsil Süresi (Gün)	3,4	3,2	5,6	77,6
Nakit Çevirme Süresi (Gün)	1,0	-0,5	-1,7	-247,0
Özsermaye Getiri Oranı %	62,00	68,62	67,97	-1,0
İstihdam				
Toplam Personel Sayısı (Ort.)	2.195	2.250	2.116	-6,0
Toplam İstihdam Gideri	337,1	388,9	462,8	19,0
Bütçe İlişkisi				
Bütçeye Katkı (Vergi Dışı, Temettü ve Hasılat Payı)	393,9	435,3	547,4	25,7
Bütçeden Transferler (Sermaye ve Görevlendirme)	0,0	0,0	0,0	0,0
Verimlilik Göstergeleri				
Personel Başına Brüt Satışlar (Bin TL)	485,4	663,2	870,9	31,3
Personel Başına Maliyet (Bin TL)	165,3	183,5	230,5	25,6
Personel Başına Faaliyet Kâr/Zararı (Bin TL)	204,9	331,5	429,8	29,6
Diğer				
Katma Değer	881,2	1.248,4	1.512,4	21,1
Yatırım Harcaması	56,5	43,0	41,5	-3,5
Faiz Dışı Fazla	11,0	94,5	246,5	161,0

Kaynak: KEGM, Hazine ve Maliye Bakanlığı ve Cumhurbaşkanlığı Strateji ve Bütçe Başkanlığı

4.11. Et ve Süt Kurumu Genel Müdürlüğü

Yönetim Kurulu Üyeleri

Osman UZUN (YK Başkanı ve Genel Müdür V.)
Boş (Üye – Genel Müdür Yrd.)
Hasan Hüseyin AYDEMİR (Üye – İlgili Bakanlık)
Zekeriya ERDURMUŞ (Üye – İlgili Bakanlık)
Dr. Mustafa Altuğ ATALAY (Üye – İlgili Bakanlık)
Boş (Üye – Hazine)

İlgili Bakanlık

Tarım ve Orman Bakanlığı

Sermaye Yapısı

Hazine Sermaye Payı: %100
Nominal Sermaye: 1,3 milyar TL
Ödenmiş Sermaye 1,3 milyar TL

İnternet Adresi

<http://www.esk.gov.tr>

Et ve Süt Kurumu Genel Müdürlüğü (ESK)¹⁴ 1952 yılında kurulmuş olup 1992 yılında 92/3088 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile özelleştirme kapsamına alınmıştır. Kuruluş 2005 yılında ÖYK Kararı ile özelleştirme kapsamından çıkarılarak eski statüsüne iade edilmiş olup Tarım ve Orman Bakanlığı ile ilgilendirilmiştir.

Kuruluş halihazırda 233 sayılı KHK'ya tabi bir iktisadi devlet teşekkülü olarak 2019 yıl sonu itibarıyla 12 kombina, 1 depo işletmesi ve 16 satış mağazası ile faaliyetlerini sürdürmektedir.

Kuruluşun Ana Statüsü kapsamında temel faaliyet amacı; hayvansal ürünler, et, süt ve balık piyasasında ekonomik gereklere uygun olarak, verimlilik ve kârlılık ilkeleri çerçevesinde, kamu yararını da gözeterek faaliyette bulunmak, sektörde tam rekabet koşullarının oluşmasına katkı sağlamaktır.

Önemli Gelişmeler

2011 yılında başlayan bayilik sistemi kapsamında açılan satış mağazalarının faaliyetleri 2017 yılı Ağustos ayında Kuruluş tarafından sonlandırılmıştır. Kuruluşa ait 16 satış mağazası ise 12 ilde faaliyetlerine devam etmektedir.

Kuruluş ilgili Bakanlar Kurulu Kararları ile ithalat faaliyetlerine ilişkin verilen yetki kapsamında 2019 yılında ithal canlı hayvan alımı gerçekleştirilmemiş olup ithal sığır eti alımı ise 2018 yılına göre %94 azalarak 2,6 ton olarak gerçekleşmiştir.

Piyasadaki süt fiyatlarının Ulusal Süt Konseyi tarafından belirlenen referans fiyatın altına inmesini engellemek için Kuruluş tarafından ilk defa 2016 yılında yapılan sözleşmeler kapsamında birlikler/kooperatifler aracılığıyla gerçekleştirilen süt tozu alımları 2019 yılında da devam etmiş ve yaklaşık 11 bin ton süt tozu alımı yapılmıştır. Aynı yılda Kuruluş tarafından yurtiçi ve yurt dışına yaklaşık 11,5 bin ton süt tozu satışı yapılmış olup söz konusu faaliyetten oluşan zarar 2018/11460 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı kapsamında tarımsal destekleme bütçesinden Tarım ve Orman Bakanlığına karşılanmıştır.

Mali Durum

Kuruluşun 2019 yılı brüt satış hasılatı et ithalatı yapılmaması nedeniyle bir önceki yıla göre yaklaşık %48 oranında azalmıştır. Kuruluş 2019 yılında yaklaşık 93 milyon TL faaliyet zararı kaydetmiş olup dönem zararı yaklaşık 35 milyon TL olarak gerçekleşmiştir.

¹⁴ Kuruluşun "Et ve Balık Kurumu Genel Müdürlüğü" olan unvanı, 27/04/2013 tarih ve 28630 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren 2013/4553 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile "Et ve Süt Kurumu Genel Müdürlüğü" olarak değişmiştir.

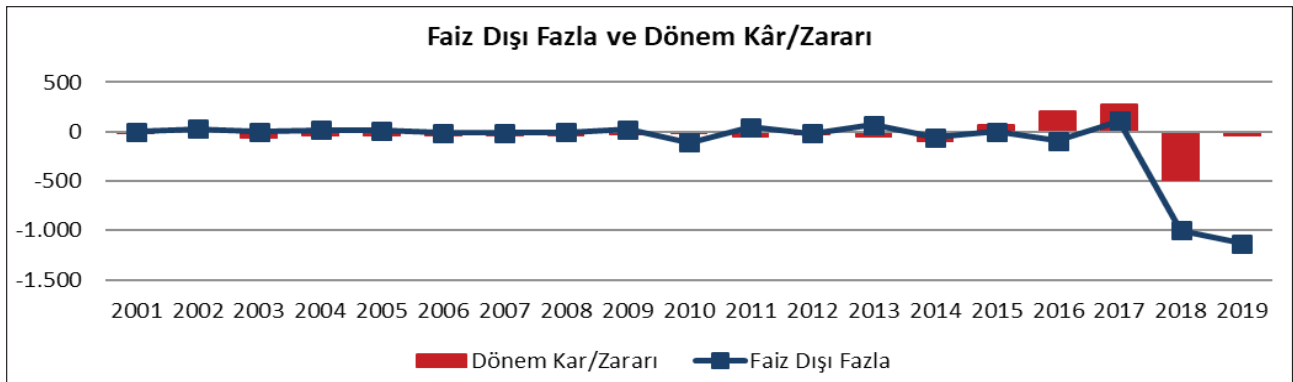
Kuruluşun 2019 yılında temel olarak mali borçlarından oluşan kısa vadeli yabancı kaynakları 2018 yılına göre %89 oranında artış göstermiş olup Kuruluşun dönen varlıklarında %102, üreticilerin desteklenmesi amacıyla kesim fiyatlarında yıl içerisinde yapılan artışlar sonucunda ise stoklarında yaklaşık %118 oranında artış meydana gelmiştir. Bu kapsamda, kısa vadeli borçlarını karşılayabilme oranını gösteren asit test oranı %31 oranında azalmıştır, stoklardaki artışla

birlikte ise nakit çevirme süresi %386 oranında artış göstermiştir.

2018 yılında yaklaşık 491 milyon TL tutarında dönem zararı olan Kuruluş, 2019 yılında yaklaşık 35 milyon TL seviyesinde dönem zararı kaydetmiştir. Kuruluşun özkaynakları 2018 yılına göre yaklaşık %69 oranında artarak yapılan sermaye aktarımı ile birlikte 2019 yıl sonu itibarıyla yaklaşık 653 milyon TL seviyesine ulaşmıştır.

SEÇİLMİŞ GÖSTERGELER (milyon TL)	2017	2018	2019	% Değişim 2019-2018
Gelir Tablosu				
Brüt Satışlar	4.394,5	3.912,3	2.029,5	-48,1
Satışların Maliyeti	4.054,2	4.145,9	1.953,8	-52,9
Faaliyet Giderleri	122,7	140,6	167,1	18,8
Faaliyet Kar Zararı	195,8	-379,2	-93,4	75,4
Finansman Giderleri	0,0	37,0	0,0	-100,0
Dönem Kar Zararı	279,3	-491,1	-34,7	92,9
Bilanço				
Dönen Varlıklar	1.026,2	1.374,5	2.768,9	101,5
Stok	452,2	1.112,2	2.425,4	118,1
Duran Varlıklar	311,5	329,5	368,5	11,8
Aktif Toplamı	1.337,7	1.704,0	3.137,4	84,1
KV Yabancı Kaynaklar	609,4	1.316,8	2.484,9	88,7
UV Yabancı Kaynaklar	0,0	0,0	0,0	0,0
Özkaynaklar	728,3	387,2	652,5	68,5
Rasyolar				
Cari Oran	1,68	1,04	1,11	6,8
Asit Test Oranı	0,94	0,20	0,14	-30,6
Alacakların Tahsil Süresi (Gün)	15,4	18,0	25,1	39,5
Nakit Çevirme Süresi (Gün)	48,2	57,8	281,3	386,4
Özsermaye Getiri Oranı %	30,68	-126,85	-5,31	95,8
İstihdam				
Toplam Personel Sayısı (Ort.)	1.381	1.609	1.518	-5,7
Toplam İstihdam Gideri	107,5	130,0	161,5	24,2
Bütçe İlişkisi				
Bütçeye Katkı (Vergi Dışı - Temettü & Hasılat Payı)	0,0	0,0	0,0	0,0
Bütçeden Transferler (Sermaye ve Görevlendirme)	0,0	150,0	332,4	121,6
Verimlilik Göstergeleri				
Personel Başına Brüt Satışlar (Bin TL)	3.182,1	2.431,5	1.337,0	-45,0
Personel Başına Maliyet (Bin TL)	2.935,7	2.576,7	1.287,1	-50,0
Personel Başına Faaliyet Kar/Zararı (Bin TL)	141,8	-235,7	-61,5	73,9
Diğer				
Katma Değer	406,2	-303,1	150,1	----
Yatırım Harcaması	10,7	27,5	61,1	122,2
Faiz Dışı Fazla	110,5	-1.000,0	-1.133,5	-13,4

Kaynak: ESK, Hazine ve Maliye Bakanlığı ve Cumhurbaşkanlığı Strateji ve Bütçe Başkanlığı

4.12.Tarım İşletmeleri Genel Müdürlüğü

Yönetim Kurulu Üyeleri

Ayşe Ayşin IŞIKGECE (YK Başkanı ve Genel Müdür)
Sait KOCABAY (Üye – Genel Müdür Yrd.)
Ali Osman KIYAK (Üye – Genel Müdür Yrd.)
Belkir KARACABEY (Üye – İlgili Bakanlık)
Dr. Müslüm BEYAZGÜL (Üye – İlgili Bakanlık)
Boş (Üye – Hazine)

İlgili Bakanlık

Tarım ve Orman Bakanlığı

Sermaye Yapısı

Hazine Sermaye Payı: %100
Nominal Sermaye: 2,78 milyar TL
Ödenmiş Sermaye: 2,57 milyar TL

İnternet Adresi

<http://www.tigem.gov.tr>

Tarım İşletmeleri Genel Müdürlüğü (TİGEM), hara ve inekhaneler ile Devlet Üretme Çiftliklerine ait varlıkların 1984 yılında bir çatı altında toplanmasıyla Kamu İktisadi Kuruluşu (KİK) olarak kurulmuştur. 1994 yılında ise, İktisadi Devlet Teşekkülü (İDT) olarak yeni bir statü kazanmıştır.

Kuruluşun faaliyet amacı, bitkisel ve hayvansal üretimi artırmak, çeşitlendirmek, ürün kalitesini iyileştirmek amacıyla yetiştirmiş olduğu damızlık hayvan, tohumluk fidan, fide gibi girdileri yetiştiricilere intikal ettirmek, tarım teknolojisi, girdi kullanımı ve ıslah konularında öncülük ve öğreticilik yapmaktır.

TİGEM'in merkez teşkilatı Genel Müdürlükten, taşra teşkilatı ise işletme müdürlüklerinden oluşmaktadır. Kuruluş bünyesinde bulunan ve Türkiye'nin değişik bölgelerine dağılmış 36 işletmeden biri kısmi olmak üzere, 20'si çeşitli zamanlarda 30 yıllığına kiraya verilmiş, 2 işletme ise iştirake açılmıştır.

Son yıllarda özel sektör kuruluşları da bitkisel üretim ve tavukçulukta önemli ilerlemeler kaydetmiştir. Ancak, hububat tohumluğu ile büyük ve küçükbaş damızlık üretiminde ve dağıtımında TİGEM işlevini ve önemini halen korumaktadır.

Hayvancılık alanında ise, TİGEM, 31 bin baş sığır, 192 bin baş koyun, 2 bin 435 baş keçi, 985 baş at, 863 baş ceylan, 5.150 kovan arı ve 164 baş damızlık çoban köpeği ile damızlık yetiştiriciliği ve hayvancılık faaliyetlerini yürütmektedir.

Önemli Gelişmeler

Kuruluş 2019 yılında 862 bin dekar hasat edilebilir araziden ortalama 294 kg/da verimle 251 bin ton mahsul buğday elde etmiştir. Söz konusu yılda yaklaşık 97 bin ton buğday tohumu satışı ile 72 bin ton mahsul buğday satışı gerçekleşmiştir.

17/01/2018 tarihli ve 2018/11226 sayılı BKK ile şirketin %80 oranında hissedar olduğu Türk Sudan Uluslararası Tarım ve Hayvancılık A.Ş. adındaki bağlı ortaklığı kurulmuştur.¹⁵

Mali Durum

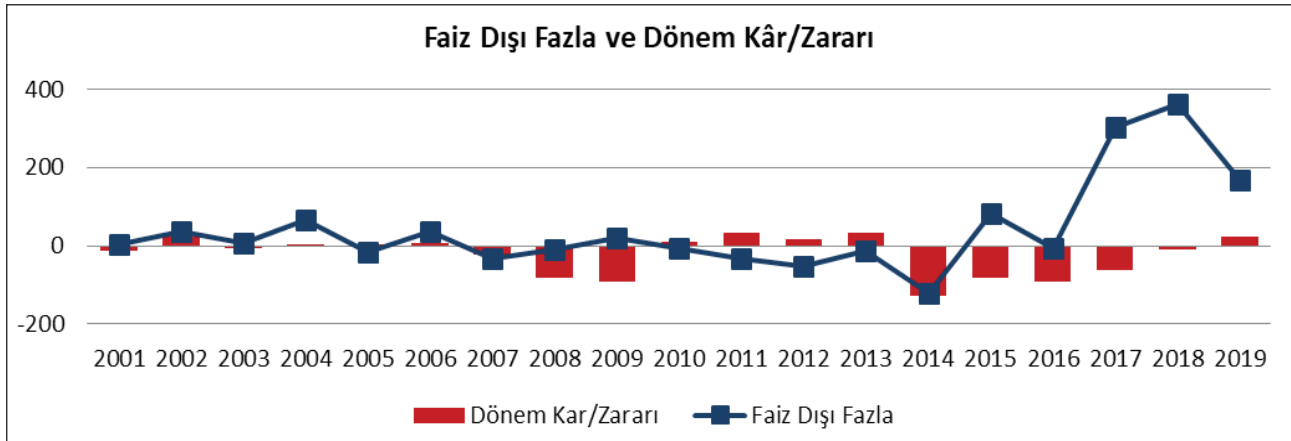
Kuruluşun brüt satış hasılatı 2018 yılına oranla yaklaşık %25 oranında azalarak 1,03 milyar TL olarak gerçekleşmiştir.

2018 yılını 9 milyon TL dönem zararı ile kapatan Kuruluş, 2019 yılında kâra geçerek yaklaşık 20 milyon TL dönem karı elde etmiştir. Kuruluşun finansman giderleri bir önceki yıla oranla %53 azalarak 27,5 milyon TL olarak gerçekleşmiştir.

¹⁵ Söz konusu bağlı ortaklık henüz tam anlamıyla faaliyete başlamadığından Raporda ayrı bir bölümde anlatılmamış, toplulaştırılmış KİT ve bağlı ortaklık verileri arasında da şirkete ait verilere yer verilmemiştir.

SEÇİLMİŞ GÖSTERGELER (milyon TL)	2017	2018	2019	% Değişim 2019-2018
Gelir Tablosu				
Brüt Satışlar	1.154,9	1.389,2	1.034,6	-25,5
Satışların Maliyeti	957,2	1.128,9	824,3	-27,0
Faaliyet Giderleri	202,8	233,3	253,2	8,6
Faaliyet Kâr Zararı	-5,1	27,1	-42,9	----
Finansman Giderleri	44,1	59,4	27,5	-53,8
Dönem Kâr Zararı	-59,3	-9,3	20,8	----
Bilanço				
Dönen Varlıklar	876,7	872,6	980,3	12,3
Stok	637,3	633,4	746,4	17,8
Duran Varlıklar	1.455,2	1.444,7	1.575,9	9,1
Aktif Toplamı	2.331,9	2.317,2	2.556,2	10,3
KV Yabancı Kaynaklar	729,2	473,8	442,0	-6,7
UV Yabancı Kaynaklar	0,0	0,0	0,0	0,0
Özkaynaklar	1.602,7	1.843,4	2.114,2	14,7
Rasyolar				
Cari Oran	1,20	1,84	2,22	20,4
Asit Test Oranı	0,33	0,50	0,53	4,9
Alacakların Tahsil Süresi (Gün)	18,4	21,7	34,2	57,2
Nakit Çevirme Süresi (Gün)	244,5	198,1	284,1	43,4
Özsermaye Getiri Oranı %	-3,70	-0,51	0,98	----
İstihdam				
Toplam Personel Sayısı (Ort.)	2.793	2.616	2.815	7,6
Toplam İstihdam Gideri	225,5	243,5	280,6	15,2
Bütçe İlişkisi				
Bütçeye Katkı (Vergi Dışı, Temettü ve Hasılat Payı)	0,0	0,0	0,0	0,0
Bütçeden Transferler (Sermaye ve Görevlendirme)	330,0	250,0	250,0	0,0
Verimlilik Göstergeleri				
Personel Başına Brüt Satışlar (Bin TL)	413,6	531,1	367,5	-30,8
Personel Başına Maliyet (Bin TL)	342,8	431,5	292,8	-32,1
Personel Başına Faaliyet Kâr/Zararı (Bin TL)	-1,8	10,3	-15,2	----
Diğer				
Katma Değer	389,5	486,5	522,6	7,4
Yatırım Harcaması	128,0	10,6	94,6	788,0
Faiz Dışı Fazla	302,5	361,0	166,6	-53,9

Kaynak: TİGEM, Hazine ve Maliye Bakanlığı ve Cumhurbaşkanlığı Strateji ve Bütçe Başkanlığı

4.13. Toprak Mahsulleri Ofisi Genel Müdürlüğü

Yönetim Kurulu Üyeleri

Ahmet GÜLDAL (YK Başkanı ve Genel Müdür)
Cihan SOYALP (Üye – Genel Müdür Yrd. V.)
Volkan Mutlu COŞKUN (Üye – İlgili Bakanlık)
Aylin ÇAĞLAYAN ÖZCAN (Üye – İlgili Bakanlık)
Rıfat Tan BENADAM (Üye – İlgili Bakanlık)
İbrahim SEPİCİ (Üye – Hazine)

İlgili Bakanlık

Tarım ve Orman Bakanlığı

Sermaye Yapısı

Hazine Sermaye Payı: %100
Nominal Sermaye: 2,55 milyar TL
Ödenmiş Sermaye: 2,55 milyar TL

İnternet Adresi

<http://www.tmo.gov.tr>

1938 yılında kurulan Toprak Mahsulleri Ofisi Genel Müdürlüğü (TMO), mevcut yapısını ve faaliyetlerini 1984 yılında yürürlüğe giren Ana Statüsü ve 233 sayılı KHK çerçevesinde iktisadi devlet teşekkülü olarak sürdürmektedir.

TMO'nun faaliyet konusu, yurttan hububat fiyatlarının üreticiler yönünden normalin altına düşmesini ve tüketiciler aleyhine aşırı derecede yükselmesini önlemek, bu ürünlerin piyasasında arz ve fiyat yönünden düzenleyici tedbirler almak, afyon ve uyuşturucu maddelere konulan devlet tekeline işletmek ve gerektiğinde Bakanlar Kurulu Kararı ile hububat dışındaki diğer tarım ürünleri ile ilgili verilecek görevi yürütmektir. Ayrıca, Kuruluş 5300 sayılı Tarım Ürünleri Lisanslı Depoculuk Kanunu kapsamında da faaliyetlerde bulunmaktadır.

Önemli Gelişmeler

TÜİK verilerine göre 2018 yılında 20 milyon ton olan yurt içi buğday üretimi 2019 yılında %5 azalarak 19 milyon ton, arpa üretimi bir önceki yıla göre %9 artarak 7,6 milyon ton, mısır üretimi ise bir önceki yıla göre %5 artarak 6 milyon ton olarak gerçekleşmiştir.

2019 yılında Anadolu kırmızı sert ekmeklik buğday (%12,5 - 13 proteinli) alım fiyatı 1.350 TL/ton ve makarnalık buğday alım fiyatı 1.450 TL/ton olarak açıklanmış olup TMO tarafından yaklaşık 1,1 milyon ton buğday alımı gerçekleştirilmiştir.

2019 yılı mısır alım fiyatı bir önceki yıla göre yaklaşık %21 oranında artarak 1.150 TL/ton olarak açıklanmış ve yaklaşık 1,4 milyon ton mısır alımı gerçekleştirilmiştir. Haşhaş kapsülünde kalite kriterlerine göre kademeli alım fiyatı uygulaması kapsamında ise 2019 yılında yaklaşık 37,6 bin ton haşhaş kapsülü alımı yapılmıştır.

Diğer taraftan, 2019 yılında TMO tarafından kabuklu fındık alımı da gerçekleştirilmiş olup söz konusu alımlar kapsamında üreticilerden yaklaşık 73 bin ton kabuklu fındık alınmıştır.

Mali Durum

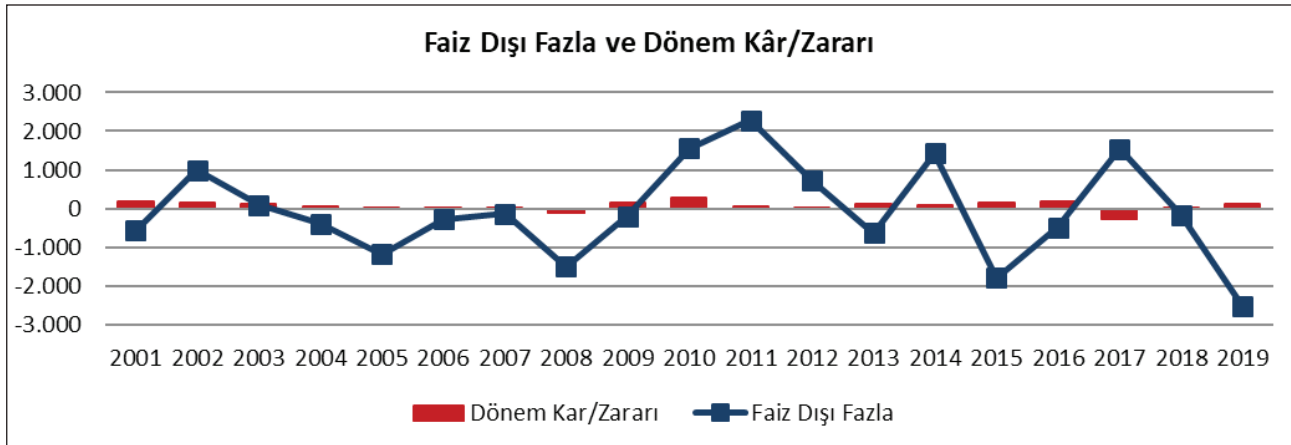
Kuruluşun 2019 yılı brüt satışları bir önceki yıla kıyasla yurt içi hububat ve bakliyat satış miktarındaki %47'lik artış sebebiyle yaklaşık %90 oranında artarken faaliyet giderleri %53 oranında artmıştır. Bunun sonucunda, 2019 yılında faaliyet karı bir önceki yıla göre artarak 420 milyon TL olarak gerçekleşmiştir.

TMO'nun 2019 yılında 2018 yılına göre dönen varlıklarındaki artış oranı kısa vadeli yabancı kaynaklarındaki artış oranına göre daha düşük gerçekleştiğinden cari oranı yaklaşık %35 oranında azalmış olup, asit test oranı yaklaşık %40 oranında azalmıştır.

2019 yıl sonunu 109 milyon TL dönem kârı ile kapatan Kuruluş, özellikle stoklarındaki artışın etkisiyle, 2,5 milyar TL faiz dışı açık vermiştir.

SEÇİLMİŞ GÖSTERGELER (milyon TL)	2017	2018	2019	% Değişim 2019-2018
Gelir Tablosu				
Brüt Satışlar	6.257,3	4.737,0	8.998,3	90,0
Satışların Maliyeti	5.897,0	4.513,6	8.289,5	83,7
Faaliyet Giderleri	216,4	187,6	287,9	53,5
Faaliyet Kâr Zararı	143,9	35,8	420,8	1.075,3
Finansman Giderleri	0,0	0,0	0,0	0,0
Dönem Kâr Zararı	-267,1	5,9	109,7	1.774,0
Bilanço				
Dönen Varlıklar	7.350,6	6.798,0	9.873,0	45,2
Stok	3.916,3	4.717,7	7.002,4	48,4
Duran Varlıklar	838,2	949,2	941,9	-0,8
Aktif Toplamı	8.188,8	7.747,2	10.814,9	39,6
KV Yabancı Kaynaklar	2.763,9	2.048,0	4.640,5	126,6
UV Yabancı Kaynaklar	1.438,5	1.624,1	1.987,3	22,4
Özkaynaklar	3.986,5	4.075,2	4.187,2	2,7
Rasyolar				
Cari Oran	2,66	3,32	2,13	-35,9
Asit Test Oranı	1,24	1,02	0,62	-39,1
Alacakların Tahsil Süresi (Gün)	3,4	10,2	2,2	-78,1
Nakit Çevirme Süresi (Gün)	274,6	352,9	260,6	-26,2
Özsermaye Getiri Oranı %	-6,70	0,14	2,62	1.723,9
İstihdam				
Toplam Personel Sayısı (Ort.)	3.149	2.942	3.158	7,3
Toplam İstihdam Gideri	213,6	236,9	295,1	24,6
Bütçe İlişkisi				
Bütçeye Katkı (Vergi Dışı, Temettü ve Hasılat Payı)	0,0	0,0	0,0	0,0
Bütçeden Transferler (Sermaye ve Görevlendirme)	1.550,1	950,0	450,0	-52,6
Verimlilik Göstergeleri				
Personel Başına Brüt Satışlar (Bin TL)	1.987,1	1.610,1	2.849,4	77,0
Personel Başına Maliyet (Bin TL)	1.872,7	1.534,2	2.624,9	71,1
Personel Başına Faaliyet Kâr/Zararı (Bin TL)	45,7	12,2	133,2	994,9
Diğer				
Katma Değer	210,7	483,3	681,9	41,1
Yatırım Harcaması	22,4	14,5	14,5	0,0
Faiz Dışı Fazla	1.544,9	-169,9	-2.532,1	-1.390,8

Kaynak: TMO, Hazine ve Maliye Bakanlığı ve Cumhurbaşkanlığı Strateji ve Bütçe Başkanlığı

4.14. Çay İşletmeleri Genel Müdürlüğü¹⁶

Yönetim Kurulu Üyeleri

Yusuf Ziya ALİM (YK Başkanı ve Genel Müdür V.)
Süleyman PINARBAŞ (Üye – Genel Müdür Yrd.)
Ekrem YÜCE (Üye – İlgili Bakanlık)
İsmail Hakkı SOBA (Üye – İlgili Bakanlık)
Ali Kemal YILDIZ (Üye – İlgili Bakanlık)
Boş (Üye – Hazine)

İlgili Bakanlık

Tarım ve Orman Bakanlığı

Sermaye Yapısı

TVF Sermaye Payı: %100
Nominal Sermaye: 2,95 milyar TL
Ödenmiş Sermaye: 2,44 milyar TL

İnternet Adresi

<http://www.caykur.gov.tr>

1971 yılında Çay Kurumu adıyla bir iktisadi devlet teşekkülü olarak kurulan ve daha önce TEKEL Genel Müdürlüğüne verilmiş olan yaş çay yaprağının işlenmesi, kurutulması, pazarlanması ve bu maksatla yaş çay yaprağının satın alınması hususundaki tekel yetkisini devralan Çay İşletmeleri Genel Müdürlüğü (ÇAYKUR) 1983 yılında bir kamu iktisadi kuruluşu olarak yeniden yapılandırılmış, 1994 yılında ise iktisadi devlet teşekkülüne dönüştürülmüştür.

Kuruluş, çay ziraatını geliştirmek ve çay kalitesini ıslah etmek amacıyla yaş çay yaprağının alımı, işlenmesi, kurutulması ve pazarlanması alanlarında faaliyet göstermektedir.

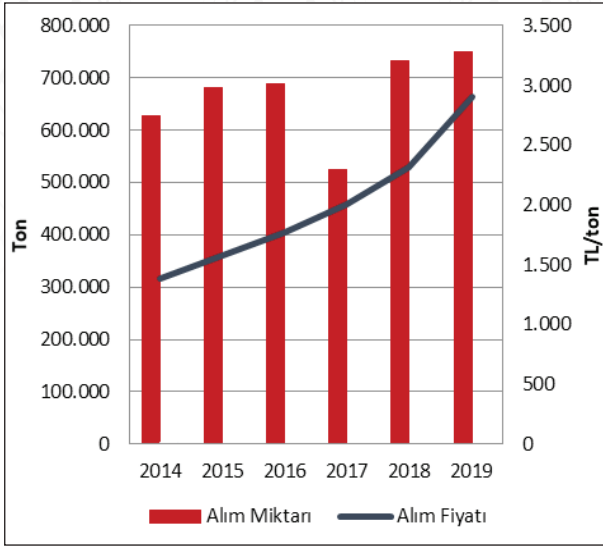
Doğu Karadeniz Bölgesi'nde yaklaşık 736 bin dekar çaylık alanda yaklaşık 200 bin üretici çay tarımı ile uğraşmaktadır. Merkezi Rize'de bulunan ÇAYKUR, ülkemiz kuru çay sektöründe yaklaşık %50-55 pazar payına sahip olup 46 yaş çay işleme fabrikası, 1 paketleme fabrikası ve 1 adet pazarlama ve üretim bölge müdürlüğü ile faaliyetlerini sürdürmektedir.

Yaş çay alımlarının yaklaşık üçte ikisini Rize'den yapan Kuruluş, Trabzon, Artvin, Giresun ve Ordu illerinde de yaş çay alımı yapmaktadır.

Önemli Gelişmeler

ÇAYKUR, 2019 yılında yaş çay üreticilerinden 750.328 ton yaş çay alımı gerçekleştirmiştir.

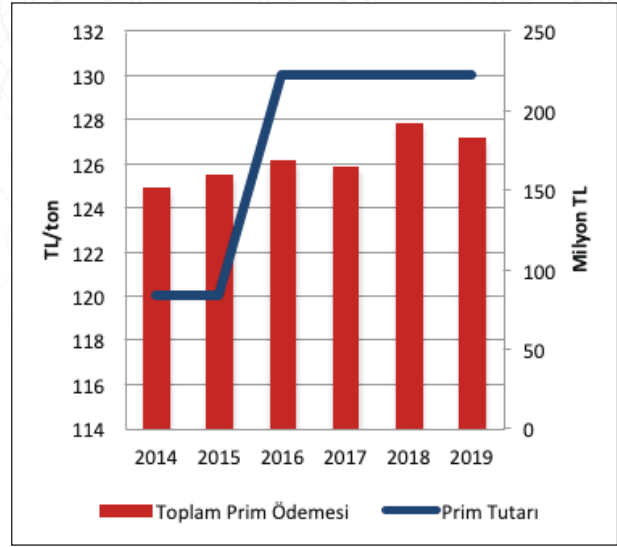
¹⁶ 24/01/2017 tarihli ve 2017/9756 sayılı BKK ile ÇAYKUR'un Türkiye Varlık Fonuna aktarılmasına karar verilmiştir. ÇAYKUR'un hisselerinin TVF'ye tesciline ilişkin ilan 10/10/2017 tarihli ve 9323 sayılı Türkiye Ticaret Sicil Gazetesinde yayımlanmıştır.

Grafik 7: ÇAYKUR Yaş Çay Alım Bilgileri ve Prim Ödemeleri

Kaynak: ÇAYKUR

Mali Durum

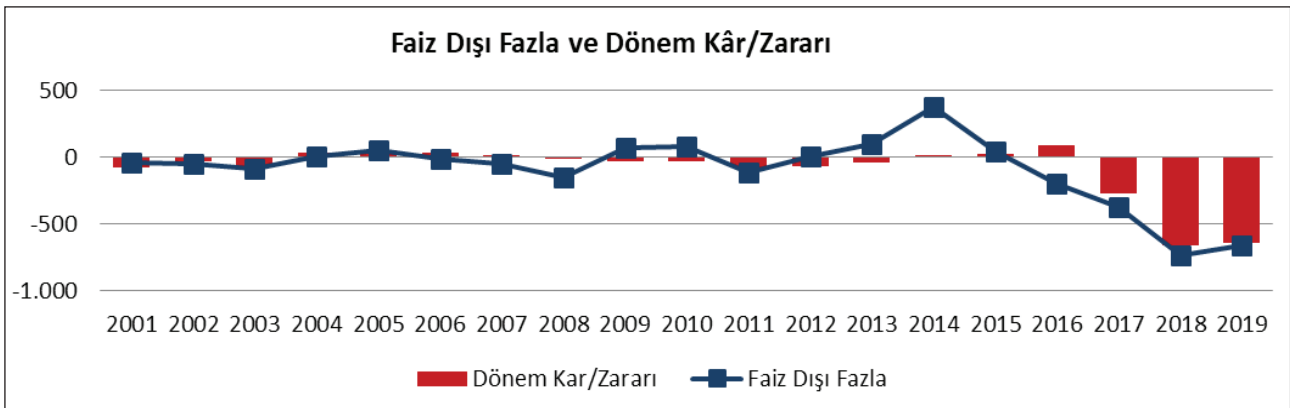
2019 yılı yaş çay alım fiyatı önceki yıla oranla %25'lik artış ile 2.900 TL/ton olarak açıklanmıştır. Yaş çay alımları bir önceki yıla göre %2,5'lük artışla 750,3 bin ton, çay satışları ise bir önceki yıla göre %15 oranında artarak yaklaşık 120 bin ton olarak gerçekleşmiştir.

2019 yılında Kuruluşun faaliyet zararı 185 milyon TL, dönem zararı 635 milyon TL olarak gerçekleşmiştir. Kuruluşun artan kredi borcu finansman giderlerini artırmış ve 2017 yılından itibaren faaliyet zararı ile birlikte Kuruluşun dönem zararının artmasında önemli bir etken olmuştur.

SEÇİLMİŞ GÖSTERGELER (milyon TL)	2017	2018	2019	% Değişim 2019-2018
Gelir Tablosu				
Brüt Satışlar	2.103,2	2.190,1	2.884,0	31,7
Satışların Maliyeti	1.765,1	2.035,9	2.673,2	31,3
Faaliyet Giderleri	159,5	133,6	152,0	13,8
Faaliyet Kâr Zararı	-19,7	-172,7	-185,3	-7,3
Finansman Giderleri	175,4	349,6	395,5	13,1
Dönem Kâr Zararı	-267,7	-657,1	-635,1	3,3
Bilanço				
Dönen Varlıklar	2.527,8	2.537,1	3.619,7	42,7
Stok	1.426,1	1.990,6	2.760,7	38,7
Duran Varlıklar	644,3	779,0	834,7	7,1
Aktif Toplamı	3.172,0	3.316,1	4.454,4	34,3
KV Yabancı Kaynaklar	1.734,4	2.259,3	3.661,2	62,0
UV Yabancı Kaynaklar	40,4	40,6	6,5	-84,1
Özkaynaklar	1.397,2	1.016,1	786,8	-22,6
Rasyolar				
Cari Oran	1,46	1,12	0,99	-12,0
Asit Test Oranı	0,64	0,24	0,23	-3,0
Alacakların Tahsil Süresi (Gün)	204,0	93,8	114,9	22,5
Nakit Çevirme Süresi (Gün)	491,6	449,7	416,4	-7,4
Özsermaye Getiri Oranı %	-19,16	-64,67	-80,72	-24,8
İstihdam				
Toplam Personel Sayısı (Ort.)	6.621	7.157	6.777	-5,3
Toplam İstihdam Gideri	502,2	596,2	691,3	15,9
Bütçe İlişkisi				
Bütçeye Katkı (Vergi Dışı, Temettü ve Hasılat Payı)	0,0	0,0	0,0	0,0
Bütçeden Transferler (Sermaye ve Görevlendirme)	250,0	276,0	400,0	44,9
Verimlilik Göstergeleri				
Personel Başına Brüt Satışlar (Bin TL)	317,7	306,0	425,6	39,1
Personel Başına Maliyet (Bin TL)	266,6	284,5	394,5	38,7
Personel Başına Faaliyet Kâr/Zararı (Bin TL)	-3,0	-24,1	-27,3	-13,3
Diğer				
Katma Değer	441,3	322,0	485,8	50,9
Yatırım Harcaması	210,8	127,9	36,6	-71,4
Faiz Dışı Fazla	-376,9	-736,7	-661,8	10,2

Kaynak: ÇAYKUR, Hazine ve Maliye Bakanlığı ve Cumhurbaşkanlığı Strateji ve Bütçe Başkanlığı

4.15. Devlet Malzeme Ofisi Genel Müdürlüğü

Yönetim Kurulu Üyeleri

Mücahit ÖZDEMİR (YK Başkanı ve Genel Müdür)
İsmet KESKİN (Üye – Genel Müdür Yardımcısı)
Yakup TEKİN (Üye –İlgili Bakanlık)
Selçuk SEVİNÇ (Üye – İlgili Bakanlık)
Mahmut SÜTÇÜ (Üye – İlgili Bakanlık)
Boş (Üye –İlgili Bakanlık)

İlgili Bakanlık

Hazine ve Maliye Bakanlığı

Sermaye Yapısı

Hazine Sermaye Payı: %100
Nominal Sermaye: 130,6 milyon TL
Ödenmiş Sermaye: 82,9 milyon TL

İnternet Adresi

<http://www.dmo.gov.tr>

Kuruluşu 1926 yılına kadar dayanan Devlet Malzeme Ofisi (DMO), kamunun merkezî satın alma birimi olarak faaliyetlerini yürüten, 233 sayılı KHK'ye tabi bir iktisadi devlet teşekkülüdür.

Kuruluşun faaliyet amacı; genel ve özel bütçeli idarelerin, belediyelerin, KİT'lerin, özel kanunla kurulmuş tüzel kişiliği haiz banka, ofis, kurum, sandık ve kuruluşlar ile sermayesinin yarısından fazlası bunlara ait ortaklıkların, kamu yararına çalışan derneklerin, tüzel kişiliği haiz kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşlarının, vakıfların ve özel kanunlara istinaden kurulmuş tarım satış ve tarım kredi kooperatif birliklerinin bilişim ürünleri, kâğıt ve kırtasiye ürünleri, büromakine ve ekipmanları, taşıt, üst yapı taşıt ve iş makinesi, giyim ürünleri ve aksesuarları, elektrik ve yakıt ürünleri, ilaç, tıbbi cihaz ve sağlık ürünleri vb. ihtiyaçlarının teminini sağlamaktır.

Önemli Gelişmeler

2019 yılında gerçekleştirilen 50,8 milyar TL'lik toplam kamu mal alımının 3,5 milyar TL'si (%6,8; doğrudan temin ve istisnalar hariç tutulduğunda ise %9,93) DMO tarafından yapılmıştır.

07/11/2019 tarihli 30941 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 1744 sayılı Cumhurbaşkanı Kararı ile DMO için Genel Müdürlüğün ürün neveleri itibarıyla mal ve hizmet satışları gayrisafi hasılatının %10'una

kadar olan kısmının hasılat payı olarak ödenmesi uygulamasına son verilmiştir. Bu doğrultuda müşteri kamu kurum ve kuruluşlarından alınan hizmet bedellerinin, talep konusu ürünlerin daha düşük fiyatlara satılması suretiyle düşürülmesi yönünde çalışmalar yapılmaktadır.

07/12/2019 tarihli ve 30971 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan değişiklik ile, daha büyük miktarlarda alınması ile sağlanabilecek avantajlar göz önünde bulundurularak, bazı ürün ve hizmet grupları için 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu ile belirlenen istisna tutarı gözetilmeksizin DMO mevzuatına göre alım yapılmasına imkan sağlanmıştır. Bu değişiklik ile DMO'nun idareler adına gerçekleştireceği taşıt alımı, taşıt kiralama, akaryakıt alımı ile ilaç, tıbbi malzeme ve tıbbi cihaz alımlarında Kamu İhale Kanununa tabi olunmayacaktır.

27/12/2019 tarihli ve 30991 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Bursa'da yapılacak olan elektrikli otomobil üretim tesisi yatırımına proje bazlı devlet yardımı verilmesine ilişkin 1945 sayılı Cumhurbaşkanı Kararı ile, "belirlenecek usul ve esaslar çerçevesinde DMO tarafından 31/12/2035 tarihine kadar 30 bin adet elektrikli otomobil için alım garantisi uygulanması" hususu düzenlenmiştir. Bu çerçevede, elektrikli otomobil üretimi tesisi yatırımını gerçekleştirecek olan

Türkiye'nin Otomobili Girişim Grubu Sanayi ve Ticaret A.Ş. ile DMO arasında "Taşıt Alım Garantisi Protokolü" imzalanmıştır.

Mali Durum

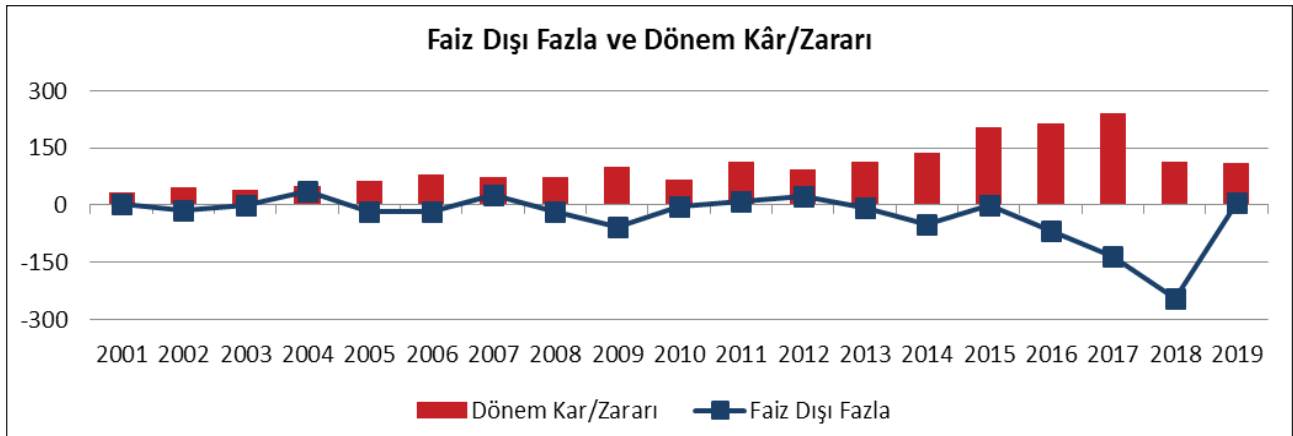
Kuruluşun 2019 yılı satışları geçen yıla göre 28 milyon TL artarak 3,5 milyar TL olarak gerçekleşmiştir. Satışların en büyük kalemini 1,1

milyar TL ile nakil vasıtaları grubu teşkil etmektedir. 2019 yılı dönem karı 2018 yılına göre %5 azalarak 107,3 milyon TL olarak gerçekleşmiştir.

2019 yılında Kuruluştan temettü tahsilatı yapılmamış ancak 140 milyon TL tutarında hâsılat payı tahsil edilmiştir.

SEÇİLMİŞ GÖSTERGELER (milyon TL)	2017	2018	2019	% Değişim 2019-2018
Gelir Tablosu				
Brüt Satışlar	3.898,7	3.441,1	3.469,4	0,8
Satışların Maliyeti	3.614,8	3.165,5	3.201,0	1,1
Faaliyet Giderleri	141,9	143,7	164,7	14,6
Faaliyet Kâr Zararı	28,4	-13,6	3,3	----
Finansman Giderleri	0,0	0,0	0,0	0,0
Dönem Kâr Zararı	239,0	113,5	107,3	-5,4
Bilanço				
Dönen Varlıklar	1.543,6	1.297,9	1.650,3	27,1
Stok	70,6	34,1	48,7	42,6
Duran Varlıklar	78,9	76,6	73,0	-4,7
Aktif Toplamı	1.622,5	1.374,6	1.723,3	25,4
KV Yabancı Kaynaklar	1.040,1	875,4	1.220,1	39,4
UV Yabancı Kaynaklar	14,2	14,5	14,7	1,9
Özkaynaklar	568,1	484,7	488,5	0,8
Rasyolar				
Cari Oran	1,48	1,48	1,35	-8,8
Asit Test Oranı	1,42	1,44	1,31	-9,1
Alacakların Tahsil Süresi (Gün)	7,7	11,4	20,6	80,1
Nakit Çevirme Süresi (Gün)	-72,7	-67,4	-66,3	1,5
Özsermaye Getiri Oranı %	33,63	18,25	17,09	-6,4
İstihdam				
Toplam Personel Sayısı (Ort.)	1.001	998	968	-3,0
Toplam İstihdam Gideri	76,3	88,9	101,1	13,8
Bütçe İlişkisi				
Bütçeye Katkı (Vergi Dışı, Temettü ve Hasılat Payı)	350,2	341,5	140,0	-59,0
Bütçeden Transferler (Sermaye ve Görevlendirme)	0,0	0,0	0,0	0,0
Verimlilik Göstergeleri				
Personel Başına Brüt Satışlar (Bin TL)	3.894,8	3.448,0	3.584,1	3,9
Personel Başına Maliyet (Bin TL)	3.611,2	3.171,9	3.306,8	4,3
Personel Başına Faaliyet Kâr/Zararı (Bin TL)	28,3	-13,7	3,5	----
Diğer				
Katma Değer	320,9	207,6	214,3	3,2
Yatırım Harcaması	6,0	1,1	2,4	110,9
Faiz Dışı Fazla	-132,8	-242,8	6,2	----

Kaynak: DMO, Hazine ve Maliye Bakanlığı ve Cumhurbaşkanlığı Strateji ve Bütçe Başkanlığı

4.16. Makina ve Kimya Endüstrisi Kurumu

Yönetim Kurulu Üyeleri

Yasin AKDERE (YK Başkanı ve Genel Müdür)
Bilal DURDALI (Üye – Genel Müdür Yrd.)
Prof. Dr. Ersan ASLAN (Üye – Genel Müdür Yrd.)
Tuğgeneral Sıtkı VARLI (Üye – İlgili Bakanlık)
Tuğgeneral Sadık UYGUR (Üye – İlgili Bakanlık)
Mehmet İlker HAKTANKAÇMAZ (Üye – Hazine)

İlgili Bakanlık

Milli Savunma Bakanlığı

Sermaye Yapısı

Hazine Sermaye Payı: %100
Nominal Sermaye: 1 milyar TL
Ödenmiş Sermaye: 675 milyon TL

İnternet Adresi

<http://www.mkek.gov.tr>

Geçmiş 1832 yılında kurulmuş olan Tophane-i Amire Müşirliğine dayanan ve 1984 yılından bu yana 233 sayılı KHK kapsamında bir iktisadi devlet teşekkülü olarak faaliyet göstermekte olan Makina ve Kimya Endüstrisi Kurumunun (MKEK) ana görevi imalat sanayii alanında her çeşit silah, mühimmat, patlayıcı madde, makine, teçhizat ve malzeme imalat kapasitelerini kârlılık ve verimlilik esasları göz önüne alarak planlamak ve bunları ekonomik bir şekilde üretmek ve pazarlamaktır.

Önemli Gelişmeler

MKEK 2019 yılı içerisinde Türk Silahlı Kuvvetleri ve güvenlik güçlerinin mühimmat ve silah ihtiyacını karşılamak üzere çeşitli üretim ve yenileme faaliyetlerine devam etmiştir. Dışa

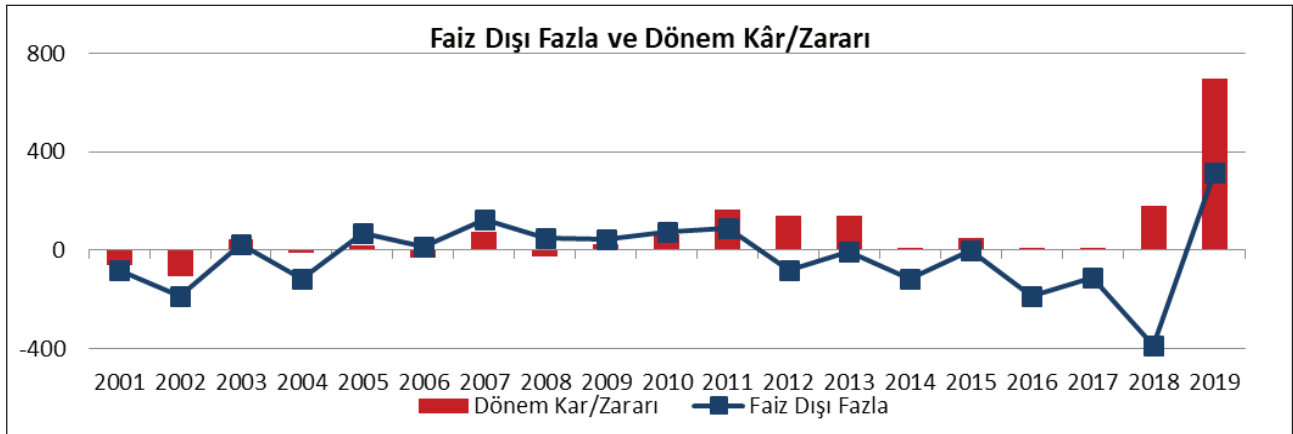
bağımlılığın azaltılması kapsamında yerli savunma sistemlerinin desteklenmesi amacıyla yıllara sari yürütülen yeni Çelikhane Yapımı Projesi, Hurda ve Gemi Söküm Tesislerinin Modernizasyonu Projesi, Tapa Üretim Hattı Yenileme Projesi, Kovan Hattı Yenileme Projesi ve diğer fabrikalara ilişkin projelere yönelik çalışmalara 2019 yılında da devam edilmiştir.

Mali Durum

Kuruluşun 2019 yılı dönem kârı brüt satış kârında yaşanan artış sonucu bir önceki yıla göre %292 oranında artışla 694,8 milyon TL olarak gerçekleşmiştir. Kuruluşun faaliyet kârı 2018 yılına göre %56,2 oranında artış göstermiştir.

SEÇİLMİŞ GÖSTERGELER (milyon TL)	2017	2018	2019	% Değişim 2019-2018
Gelir Tablosu				
Brüt Satışlar	1.279,5	1.793,9	2.592,1	44,5
Satışların Maliyeti	701,3	867,1	1.246,6	43,8
Faaliyet Giderleri	291,3	343,5	431,7	25,7
Faaliyet Kâr Zararı	280,3	580,9	907,1	56,2
Finansman Giderleri	0,1	0,0	0,0	-100,0
Dönem Kâr Zararı	4,5	177,2	694,8	292,0
Bilanço				
Dönen Varlıklar	1.431,5	2.276,6	2.807,8	23,3
Stok	632,5	1.029,3	1.168,8	13,5
Duran Varlıklar	1.082,6	1.020,2	1.049,5	2,9
Aktif Toplamı	2.514,1	3.296,8	3.857,2	17,0
KV Yabancı Kaynaklar	650,7	1.006,5	634,2	-37,0
UV Yabancı Kaynaklar	816,1	1.139,1	1.555,1	36,5
Özkaynaklar	1.047,4	1.151,2	1.667,9	44,9
Rasyolar				
Cari Oran	2,20	2,26	4,43	95,7
Asit Test Oranı	1,23	1,24	2,58	108,6
Alacakların Tahsil Süresi (Gün)	38,3	105,8	111,0	4,9
Nakit Çevirme Süresi (Gün)	178,8	315,7	352,8	11,8
Özsermaye Getiri Oranı %	-0,93	9,02	30,98	243,7
İstihdam				
Toplam Personel Sayısı (Ort.)	5.457	5.572	5.586	0,3
Toplam İstihdam Gideri	445,5	535,5	692,8	29,4
Bütçe İlişkisi				
Bütçeye Katkı (Vergi Dışı, Temettü ve Hasılat Payı)	0,5	0,0	0,0	0,0
Bütçeden Transferler (Sermaye ve Görevlendirme)	54,5	0,0	0,0	0,0
Verimlilik Göstergeleri				
Personel Başına Brüt Satışlar (Bin TL)	234,5	321,9	464,0	44,1
Personel Başına Maliyet (Bin TL)	128,5	155,6	223,2	43,4
Personel Başına Faaliyet Kâr/Zararı (Bin TL)	51,4	104,3	162,4	55,8
Diğer				
Katma Değer	503,4	773,5	1.438,2	85,9
Yatırım Harcaması	118,6	75,6	56,1	-25,8
Faiz Dışı Fazla	-112,9	-387,0	318,2	----

Kaynak: MKEK, Hazine ve Maliye Bakanlığı ve Cumhurbaşkanlığı Strateji ve Bütçe Başkanlığı

4.17. Türkiye Elektromekanik Sanayi A.Ş. Genel Müdürlüğü

Yönetim Kurulu Üyeleri

Akil Murad GÜLLÜOĞLU (YK Başkan V. – Genel Müdür V.)

Zafer SÜMENGEN (Üye – Genel Müdür Yardımcısı)

Oğuz CAN (Üye – İlgili Bakanlık)

Ramazan USTA (Üye – İlgili Bakanlık)

Boş (Üye – Hazine)

İlgili Bakanlık

Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı

Sermaye Yapısı

Hazine Sermaye Payı: %100

Nominal Sermaye: 285 milyon TL

Ödenmiş Sermaye: 275 milyon TL

İnternet Adresi

<http://www.temsan.gov.tr>

Türkiye Elektromekanik Sanayi Genel Müdürlüğü (TEMSAN) 13/11/1975 tarihinde kurulmuş, daha sonra sırasıyla TEK, TEAŞ ve EÜAŞ'ın bağlı ortaklığı şeklinde faaliyetlerini sürdürmüş, 14/05/2007 tarihinde ise iktisadi devlet teşekkülü olarak yeniden yapılandırılmıştır.

TEMSAN, faaliyetlerini 233 Sayılı Kamu İktisadi Teşebbüsleri hakkında KHK'ya tâbi, T.C. Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığının ilgili kuruluşu statüsüyle sürdürmekte iken; ÖYK'nın 15/06/2015 tarihli ve 2015/55 sayılı kararı ile özelleştirme kapsam ve programına alınmış; ÖYK'nın 17/04/2017 tarihli ve 2017/11 sayılı Kararı ile de özelleştirme kapsam ve programından çıkarılarak eski statüsüne iade edilmiştir.

Türkiye Elektromekanik Sanayi Genel Müdürlüğü 4046 sayılı Kanun'un 4. maddesinin (e) bendi çerçevesinde Anonim Şirkete dönüştürülmüş ve Esas Sözleşmesi, 4046 Sayılı Kanun'un 20/A maddesine istinaden düzenlenerek şirketin unvanı "Türkiye Elektromekanik Sanayi Anonim Şirketi" olarak değiştirilmiştir.

TEMSAN'ın amaç ve faaliyet konuları; her çeşit türbin, buhar kazanı, kazanlar, su ve gaz tankları, çelik konstrüksiyon elemanları, alternatörler, jeneratörler, transformatörler, elektrik nakil hattı ve emsali teçhizat, kablo, şalt cihazı, elektrik motorları, pompalar, kompresörler, kaynak makineleri, elektrik enerjisi üretim, iletim ve dağıtım ile ilgili tüm teçhizat ile elektrik santrallerini imal, temin

ve tesis etmek, işletmek ve bunların ticaretini yapmaktır. Kuruluş, Türkiye'de anahtar teslimi hidroelektrik santrali imalatı yapan tek yerli kuruluş olup imalat faaliyetlerini Diyarbakır ve Ankara fabrikalarında sürdürmektedir.

Önemli Gelişmeler

2016 yılında Kamu İhale Kanunu'nun 3/o maddesinde yapılan değişiklik ile iş hacmi için artış potansiyeli oluşturulmuştur. 2018 yılında iş geliştirme ve teklif hazırlama çalışmaları HES projeleri, mikro HES projeleri, yüksek gerilim teçhizatları ile tanıtım ve pazarlama faaliyetleri olmak üzere dört ana kol üzerinden yürütülmüştür. 2018 yılı içerisinde özel sektöre ve kamu kurumlarına toplam 55 adet teklif verilmiş olup, bunlardan 36 adet sipariş alınmıştır. 2019 yılı içerisinde 3 adet projeye ait ATH ve KGT transformatörler üretilmiş olup, toplamda 740 ölçü transformatörü üretilmiştir.

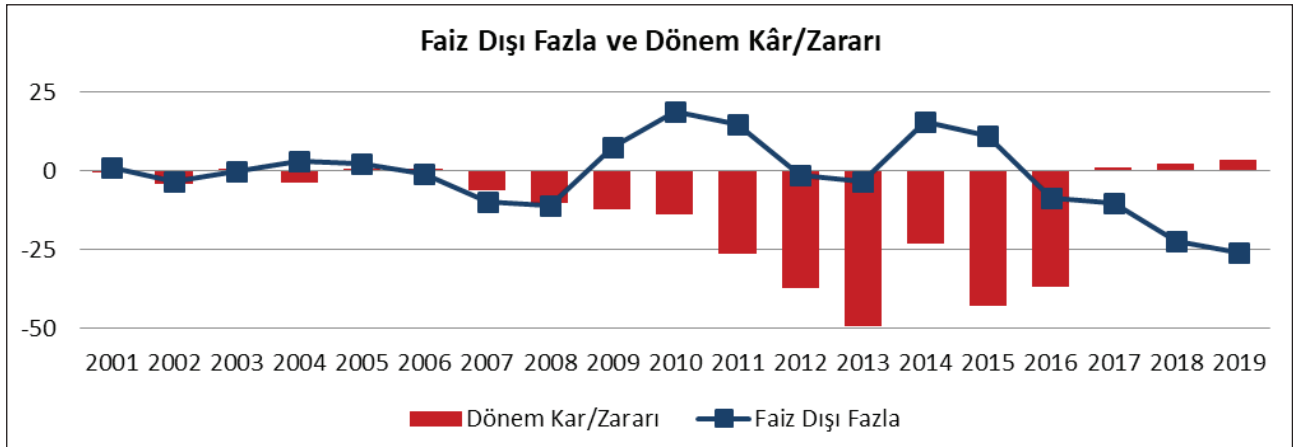
Mali Durum

Kuruluşun 2018 yılında 233,2 milyon TL olan brüt satış tutarı, 2019 yılında %105 oranında artarak 478,3 milyon TL şeklinde gerçekleşmiştir. Böylelikle 2018 yılında 2,1 milyon TL dönem kârı olan Kuruluş 2019 yılında 3,1 milyon TL dönem kârı elde etmiştir.

Kuruluş tarafından yapılan yatırımlar 2019 yılında 2018 yılına kıyasla %5,8 oranında düşüş göstererek 4,5 milyon TL tutarında gerçekleşmiştir.

SEÇİLMİŞ GÖSTERGELER (milyon TL)	2017	2018	2019	% Değişim 2019-2018
Gelir Tablosu				
Brüt Satışlar	201,1	233,2	478,3	105,1
Satışların Maliyeti	170,8	231,3	470,3	103,3
Faaliyet Giderleri	21,1	24,1	1,7	-92,9
Faaliyet Kâr Zararı	8,5	-22,1	6,3	----
Finansman Giderleri	0,0	0,0	0,0	0,0
Dönem Kâr Zararı	0,9	2,1	3,1	46,7
Bilanço				
Dönen Varlıklar	215,2	453,5	483,2	6,5
Stok	30,0	47,6	68,1	43,2
Duran Varlıklar	18,4	25,2	31,7	26,1
Aktif Toplamı	233,6	478,7	515,0	7,6
KV Yabancı Kaynaklar	201,1	443,7	476,8	7,5
UV Yabancı Kaynaklar	4,6	5,0	5,0	0,0
Özkaynaklar	27,9	30,0	33,1	10,4
Rasyolar				
Cari Oran	1,07	1,02	1,01	-0,9
Asit Test Oranı	0,92	0,92	0,87	-4,9
Alacakların Tahsil Süresi (Gün)	102,8	179,8	167,3	-6,9
Nakit Çevirme Süresi (Gün)	47,4	132,2	122,0	-7,7
Özsermaye Getiri Oranı %	3,08	7,11	9,44	32,8
İstihdam				
Toplam Personel Sayısı (Ort.)	171	170	183	7,6
Toplam İstihdam Gideri	22,1	30,3	27,9	-7,9
Bütçe İlişkisi				
Bütçeye Katkı (Vergi Dışı, Temettü ve Hasılat Payı)	0,0	0,0	0,0	0,0
Bütçeden Transferler (Sermaye ve Görevlendirme)	0,0	0,0	0,0	0,0
Verimlilik Göstergeleri				
Personel Başına Brüt Satışlar (Bin TL)	1.176,2	1.372,0	2.613,7	90,5
Personel Başına Maliyet (Bin TL)	999,1	1.360,6	2.569,7	88,9
Personel Başına Faaliyet Kâr/Zararı (Bin TL)	49,4	-130,3	34,6	----
Diğer				
Katma Değer	23,4	32,8	32,5	-0,9
Yatırım Harcaması	0,9	4,8	4,5	-5,8
Faiz Dışı Fazla	-10,4	-22,4	-26,1	-16,6

Kaynak: TEMSAN, Hazine ve Maliye Bakanlığı ve Cumhurbaşkanlığı Strateji ve Bütçe Başkanlığı

4.18. Türkiye Elektrik Dağıtım A.Ş.

Yönetim Kurulu Üyeleri

H. İbrahim LEVENTOĞLU (YK Başkanı ve Genel Müdür)
Zafer TURUT (Üye – Genel Müdür Yardımcısı)
Mahmut YAĞIZ (Üye – Genel Müdür Yardımcısı)
Osman İLTER (Üye – İlgili Bakanlık)
Murat TOKAT (Üye – İlgili Bakanlık)
Ahmet ERDEM (Üye – Hazine)

İlgili Bakanlık

Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı

Sermaye Yapısı

Hazine Sermaye Payı: %100
Nominal Sermaye: 22,00 milyar TL
Ödenmiş Sermaye: 20,56 milyar TL

İnternet Adresi

<http://www.tedas.gov.tr>

Türkiye Elektrik Dağıtım A.Ş. (TEDAŞ), 12/08/1993 tarihinde TEK'in TEAŞ ve TEDAŞ unvanlı iki ayrı iktisadi devlet teşekkülü halinde yeniden teşkilatlandırılmasıyla kurulmuştur. Bu yeni yapılanmada, TEK'in elektrik dağıtım müesseseleri ve bu müesseselerin mevcut faaliyetleri ile ticaret unvanları yeni duruma göre tescil edilmek suretiyle TEDAŞ bünyesinde kalmıştır.

“Elektrik Enerjisi Sektörü Reformu ve Özelleştirme Strateji Belgesi” çerçevesinde 2004 yılında özelleştirme kapsam ve programına alınan TEDAŞ, 20 bölgesel dağıtım şirketini kapsayacak şekilde teşkilatlandırılmıştır. 24/07/2006 tarihinde TEDAŞ ile bağlı elektrik dağıtım şirketleri arasında İşletme Hakkı Devir Sözleşmeleri imzalanmış olup 01/09/2006 tarihinde EPDK tarafından elektrik dağıtım şirketlerine dağıtım ve perakende satış lisansları verilerek maliyet esaslı tarifeler oluşturulmuştur.

Öte yandan, şirket uhdesindeki tüm dağıtım şirketleri Ağustos 2013 itibarıyla özel sektöre devredilmiştir.

Ayrıca, 6446 sayılı Elektrik Piyasası Kanunu'nun geçici 6. maddesinin dördüncü fıkrasına göre TEDAŞ, elektrik dağıtım şirketlerinin genel aydınlatma tesislerinin inceleme ve denetimi için görevlendirilmiştir. Söz konusu çalışmalar Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı ile birlikte yürütülmektedir.

TEDAŞ, ÖYK'nın 25/04/2017 tarihli ve 2017/12 sayılı Kararı ile özelleştirme kapsam ve programından çıkarılarak eski statüsüne iade edilmiştir.

Diğer taraftan, dağıtım faaliyetleri için gerekli görülen taşınmazlara ilişkin kamulaştırma işlemleri, 6446 Sayılı Elektrik Piyasası Kanunu'nun 19. maddesine göre TEDAŞ tarafından yapılmaktadır.

Önemli Gelişmeler

Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı tarafından 30/03/2013 tarihli ve 6446 sayılı Elektrik Piyasası Kanunu ile TEDAŞ'a yeni görevler verilmiştir. Bu yetkiler doğrultusunda;

- Elektrik dağıtım şirketlerinin yatırım programında yer alan tesislerinin projelerinin onayı, geçici ve kesin kabul işlemleri,
- Lisanssız üretim tesislerinin (GES, RES, HES, Kojenerasyon gibi) projelerinin onayı, geçici ve kesin kabul işlemleri ve
- Elektrik dağıtım şirketlerinin genel aydınlatma projelerinin onayı, geçici ve kesin kabulleri

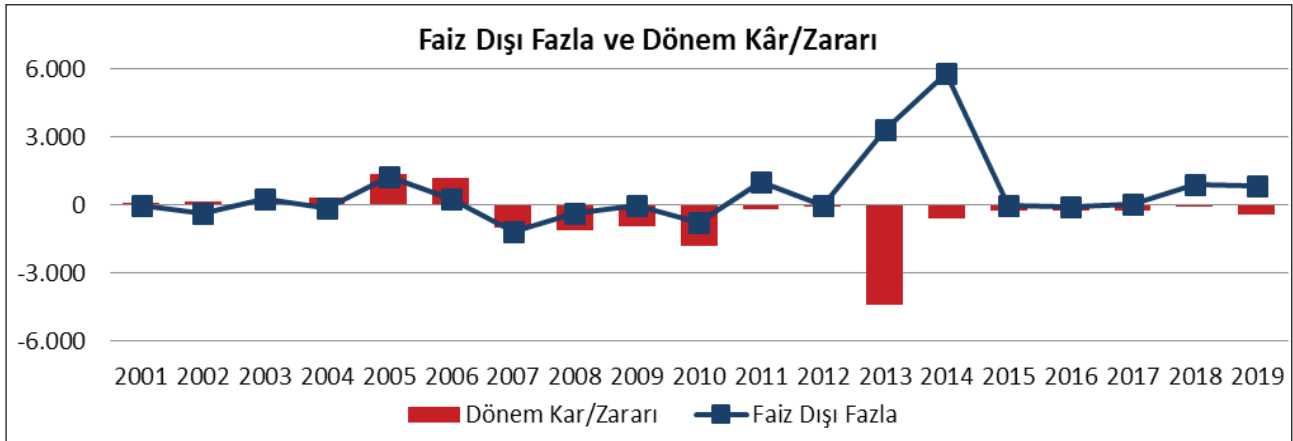
TEDAŞ tarafından yapılmaktadır.

Mali Durum

Uhdesindeki tüm dağıtım şirketleri özel sektöre devredilen Kuruluşun 2019 yılı dönem zararı 389,4 milyon TL olarak gerçekleşmiştir. Kuruluşun satış gelirlerini proje onay, geçici kabul, kesin kabul ve eğitim faaliyeti gelirleri oluşturmaktadır.

SEÇİLMİŞ GÖSTERGELER (milyon TL)	2017	2018	2019	% Değişim 2019-2018
Gelir Tablosu				
Brüt Satışlar	168,6	231,8	235,3	1,5
Satışların Maliyeti	0,0	0,0	0,0	0,0
Faaliyet Giderleri	425,9	488,9	607,5	24,3
Faaliyet Kâr Zararı	-258,1	-260,3	-375,0	-44,1
Finansman Giderleri	0,3	0,3	0,3	-14,1
Dönem Kâr Zararı	-216,2	-41,9	-389,4	-829,9
Bilanço				
Dönen Varlıklar	6.391,3	6.819,8	6.885,1	1,0
Stok	0,2	0,3	10,5	3211,4
Duran Varlıklar	2.452,5	2.401,8	2.307,6	-3,9
Aktif Toplamı	8.843,9	9.221,6	9.192,8	-0,3
KV Yabancı Kaynaklar	3.843,4	3.092,8	2.236,5	-27,7
UV Yabancı Kaynaklar	1.598,1	1.768,4	1.735,2	-1,9
Özkaynaklar	3.402,3	4.360,4	5.221,0	19,7
Rasyolar				
Cari Oran	1,66	2,21	3,08	39,6
Asit Test Oranı	1,66	2,20	3,07	39,4
Alacakların Tahsil Süresi (Gün)	6.273,2	4.674,3	4.618,8	-1,2
Nakit Çevirme Süresi (Gün)	6.717,2	4.704,2	4.670,7	-0,7
Özsermaye Getiri Oranı %	-6,35	-0,96	-7,46	-676,6
İstihdam				
Toplam Personel Sayısı (Ort.)	1.301	1.261	1.290	2,3
Toplam İstihdam Gideri	105,1	132,1	169,9	28,6
Bütçe İlişkisi				
Bütçeye Katkı (Vergi Dışı, Temettü ve Hasılat Payı)	0,0	0,0	0,0	0,0
Bütçeden Transferler (Sermaye ve Görevlendirme)	0,0	1.000,0	1.250,0	25,0
Verimlilik Göstergeleri				
Personel Başına Brüt Satışlar (Bin TL)	129,6	183,8	182,4	-0,7
Personel Başına Maliyet (Bin TL)	0,0	0,0	0,0	0,0
Personel Başına Faaliyet Kâr/Zararı (Bin TL)	-198,5	-206,4	-290,8	-40,9
Diğer				
Katma Değer	260,7	350,5	73,7	-79,0
Yatırım Harcaması	48,1	205,9	211,2	2,6
Faiz Dışı Fazla	20,1	896,6	817,5	-8,8

Kaynak: TEDAŞ, Hazine ve Maliye Bakanlığı ve Cumhurbaşkanlığı Strateji ve Bütçe Başkanlığı

BÖLÜM 5

2019 KAMU
İŞLETMELERİ
RAPORU

BAĞLI ORTAKLIKLAR

Bağlı ortaklıklar, "Sermayesinin %50'sinden fazlası bir KİT'e ait olan ve 233 sayılı KHK'ye tabi olarak faaliyet gösteren anonim şirketler" şeklinde tanımlanmaktadır.

Demiryolu altyapısı ve altyapı işletmeciliğini yapmakta olan TCDD'nin 4 adet bağlı ortaklığında¹⁷ görüldüğü üzere, farklı alt sektörlerde¹⁸ faaliyet gösteren şirketlerin de, ayrı birer KİT olarak kurulmak yerine, bir KİT'in bağlı ortaklığı halinde yapılandırılmaları da mevcut uygulamalar arasındadır.

Bu bağlamda, TCDD'nin bağlı ortaklıklarına ait bilgiler ana kuruluş rakamlarına dâhil değildir.

TCDD'nin bağlı ortaklıklarının yanı sıra 17/01/2018 tarihli ve 2018/11226 sayılı BKK ile TİGEM'in %80 oranında hissedar olduğu Türk Sudan Uluslararası Tarım ve Hayvancılık A.Ş. adındaki bağlı ortaklığı kurulmuştur. Ancak söz konusu bağlı ortaklık henüz tam anlamıyla faaliyete başlamadığından Raporda ayrı bir bölümde anlatılmamış, toplulaştırılmış KİT ve bağlı ortaklık verileri arasında da şirkete ait verilere yer verilmemiştir.

17 3/3/2020 tarihli ve 2186 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararı ile TCDD'nin bağlı ortaklıkları olan TÜDEMSAŞ, TÜVASAŞ ve TÜLOMSAŞ'ın birleştirilmesi suretiyle bir iktisadi devlet teşekkülü olarak Türkiye Raylı Sistem Araçları Sanayii A.Ş. (TÜRASAŞ) kurulmuştur.

18 Raporun devam eden kısımlarında ayrıntılı olarak ele alınacağı üzere, TCDD'nin bağlı ortaklıklarından TÜDEMSAŞ demiryolu sanayii sektöründe, TÜLOMSAŞ lokomotif sanayii sektöründe, TÜVASAŞ ise vagon sanayii sektöründe faaliyet gösteren imalatçı kuruluşlardır.

5.1. Türkiye Demiryolu Makinaları Sanayii A.Ş.

Yönetim Kurulu Üyeleri

Mehmet BAŞOĞLU (YK Başkan V. ve Genel Müdür V.)
Bilal TIRNAKÇI Boş (Üye – İlgili Bakanlık)
Mehmet BAŞOĞLU Halil YILDIZ (Üye – İlgili Bakanlık)
Boş (Üye – Hazine)

Sermaye Yapısı

TCDD Sermaye Payı: %100
Nominal Sermaye: 600 milyon TL
Ödenmiş Sermaye: 488 milyon TL

İlgili Bakanlık

Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı

Bağlı Olduğu Kuruluş

TCDD

İnternet Adresi

<http://www.tudemsas.gov.tr>

1939 yılında Sivas Cer Atölyesi adıyla kurulan Türkiye Demiryolu Makinaları Sanayii A.Ş. (TÜDEMSAŞ), 1986 yılında istihsal edilen BKK ile TCDD Genel Müdürlüğü'nün bağlı ortaklığı olarak bugünkü adını ve statüsünü elde etmiştir. TÜDEMSAŞ'ın ana faaliyet konuları arasında; her çeşit çeken ve çekilen araç imalâtı ve onarımı, her çeşit tesis ve makine parça imalâtı ve onarımı yapmak yer almaktadır. TÜDEMSAŞ, ulusal demiryolu sektörünün faaliyet alanına giren ihtiyaçları karşıladığı gibi yurt dışına da yük

vagonu ve yedek parçaları ile sanayi ürünleri ihraç etmektedir.

Önemli Gelişmeler

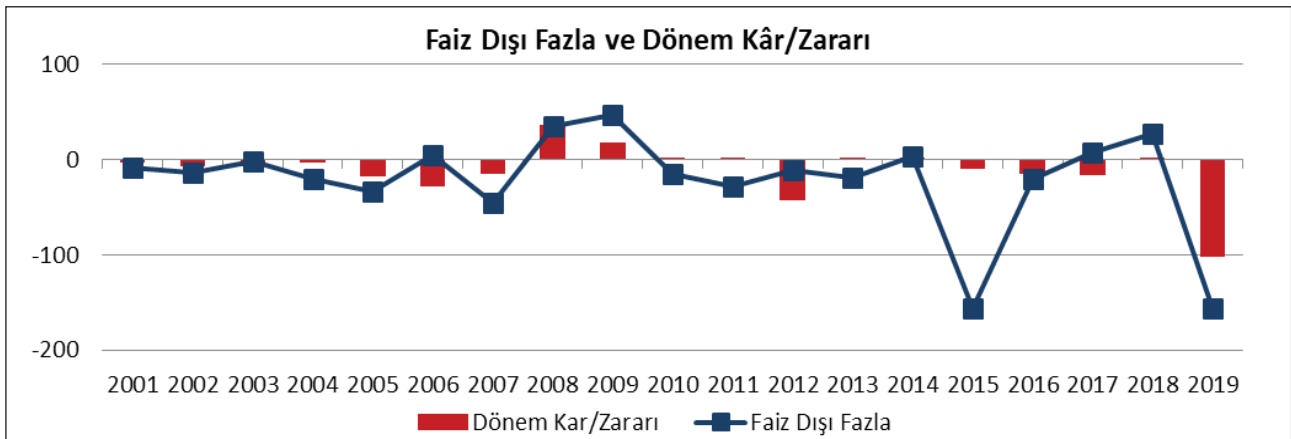
Kuruluş, 2019 yıl sonu itibariyle TCDD Taşımacılık A.Ş.'ye ait toplam 401 adet bakım, onarım ve revizyon gerçekleştirmiştir.

Mali Durum

2019 yılında Kuruluşun, 17 milyon TL faaliyet zararı ve yaklaşık 101 milyon TL dönem zararı oluşmuştur.

SEÇİLMİŞ GÖSTERGELER (milyon TL)	2017	2018	2019	% Değişim 2019-2018
Gelir Tablosu				
Brüt Satışlar	254,4	239,4	66,4	-72,3
Satışların Maliyeti	229,2	182,8	60,6	-66,9
Faaliyet Giderleri	14,9	18,5	22,2	19,7
Faaliyet Kâr Zararı	10,3	38,0	-16,8	----
Finansman Giderleri	0,0	0,0	0,0	0,0
Dönem Kâr Zararı	-15,2	2,0	-101,2	----
Bilanço				
Dönen Varlıklar	229,2	205,9	265,9	29,1
Stok	172,5	140,5	197,8	40,7
Duran Varlıklar	38,4	41,7	36,5	-12,5
Aktif Toplamı	267,5	247,6	302,4	22,1
KV Yabancı Kaynaklar	191,2	168,6	15,2	-91,0
UV Yabancı Kaynaklar	6,7	7,4	8,4	12,9
Özkaynaklar	69,6	71,6	278,8	289,4
Rasyolar				
Cari Oran	1,20	1,22	17,50	1.332,8
Asit Test Oranı	0,30	0,39	4,48	1.055,8
Alacakların Tahsil Süresi (Gün)	1,5	2,4	1,5	-38,9
Nakit Çevirme Süresi (Gün)	16,9	-26,3	531,7	----
Özsermaye Getiri Oranı %	-21,83	2,75	-36,31	----
İstihdam				
Toplam Personel Sayısı (Ort.)	1.222	1.193	1.124	-5,8
Toplam İstihdam Gideri	118,0	135,2	147,0	8,7
Bütçe İlişkisi				
Bütçeye Katkı (Vergi Dışı, Temettü ve Hasılat Payı)	0,0	0,0	0,0	0,0
Bütçeden Transferler (Sermaye ve Görevlendirme)	0,0	0,0	0,0	0,0
Verimlilik Göstergeleri				
Personel Başına Brüt Satışlar (Bin TL)	208,2	200,6	59,1	-70,6
Personel Başına Maliyet (Bin TL)	187,6	153,3	53,9	-64,8
Personel Başına Faaliyet Kâr/Zararı (Bin TL)	8,4	31,8	-14,9	----
Diğer				
Katma Değer	111,0	143,6	56,2	-60,9
Yatırım Harcaması	0,0	6,0	15,6	160,9
Faiz Dışı Fazla	6,9	27,5	-156,2	----

Kaynak: TÜDEMSAŞ, Hazine ve Maliye Bakanlığı ve Cumhurbaşkanlığı Strateji ve Bütçe Başkanlığı

5.2. Türkiye Lokomotif ve Motor Sanayii A.Ş.

Yönetim Kurulu Üyeleri

Hayri AVCI (YK Başkanı ve Genel Müdür)
Salih YILDIRIM (Üye – İlgili Bakanlık)
Rıdvan KAHVECİ (Üye – İlgili Bakanlık)
Ömer Abdullah KARAGÖZOĞLU (Üye – İlgili Bakanlık)
D. Bahar ÖZGÜN YILMAZ (Üye – Hazine)

Sermaye Yapısı

TCDD Sermaye Payı: %100
Nominal Sermaye: 750 milyon TL
Ödenmiş Sermaye: 322 milyon TL

İlgili Bakanlık

Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı

Bağlı Olduğu Kuruluş

TCDD

İnternet Adresi

<http://www.tulomsas.com.tr>

Türkiye Lokomotif ve Motor Sanayii A.Ş. (TÜLOMSAŞ), 1894 yılında Eskişehir’de Anadolu-Osmanlı Kumpanyası adıyla bir atölye olarak kurulmuş, 1986 yılında TCDD’nin bağlı ortaklığı haline dönüştürülerek bugünkü adını ve statüsünü elde etmiştir.

Ana faaliyeti TCDD’nin lokomotif ve vagon ihtiyacını karşılamak olan TÜLOMSAŞ, çeşitli tipte lokomotif, demiryolu bakım aracı, bojili yük vagonu, dizel motor, alternatör, cer motoru, çelik ve pik döküm üretim kapasitesine sahiptir. TÜLOMSAŞ tarafından söz konusu araçların üretiminin yanı sıra onarımı da gerçekleştirilmektedir.

Önemli Gelişmeler

Kuruluş 2019 yılında TCDD Taşımacılık A.Ş. için 171 adet vagon üretmiş, 78 adet vagon onarımı ve revizyonunu gerçekleştirmiştir. Ayrıca Avrupa’da bir firmaya ihracat amaçlı 44 adet konteyner vagonu imalatı gerçekleştirmiştir. Toplam 72 adet dizel elektrikli, elektrikli, dizel hidrolik manevra ve anahat lokomotiflerinin bakım, onarım ve revizyonu gerçekleştirilmiştir. Marmaray, İZBAN ve Yenikapı metro araçları için 2019 yılında 911 adet cer motoru imalatını gerçekleştiren Kuruluş, yine aynı dönemde lokomotifler için 342 adet cer motorunun onarımını

yapmıştır. Kuruluş 2019 yıl sonu itibarıyla 89 adedi projesi ve üretimi Kuruluşa ait olmak üzere toplam 814 adet lokomotif üretmiştir.

2019 yılında DE 36000 Tipi Dizel Elektrikli Lokomotif Projesi kapsamında yurtiçi özel sektöre 5 adet üretim tamamlanarak teslimatı gerçekleştirilmiştir. TCDD ve TÜBİTAK MAM işbirliği ile E 1000 Tipi Milli Elektrikli Lokomotif Geliştirme Projesi kapsamında yerli tasarım ve üretim gerçekleştirilmiştir. E 5000 Tipi Elektrikli Lokomotif çalışmaları kapsamında TSİ kriterlerinde alt sistem testleri ve kabul sürecine devam edilmektedir. Ayrıca DE 10000 Tipi Manevra Lokomotifi Projesi kapsamında ilk Milli Dizel Elektrikli Manevra Lokomotifine ait 6 silindirli motor ve Van Gölü Feribotlarına özel 8 adet Dizel Jeneratör Seti imalatı gerçekleştirilmiştir.

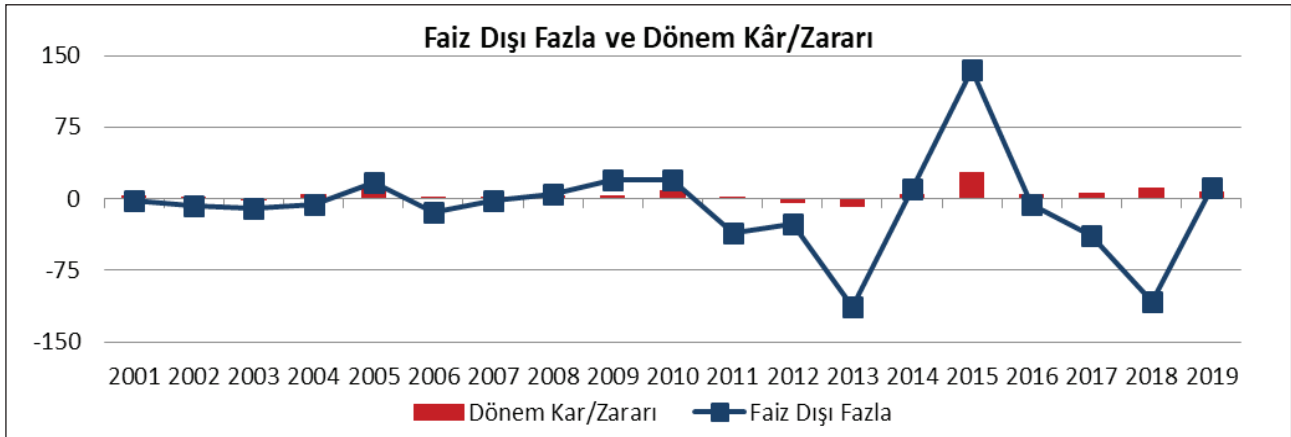
ASELSAN ve TCDD Taşımacılık A.Ş. ile birlikte Manevra Lokomotiflerinin, İlk Milli HİBRİT Manevra Lokomotiflerine dönüştürülmesi projesine devam edilmektedir.

Mali Durum

Kuruluşun 2019 yılına ait brüt satışları bir önceki yıla göre %12 artarak 425 milyon TL olmuş 2019 yılında dönem kârı 6,8 milyon TL olarak gerçekleşmiştir.

SEÇİLMİŞ GÖSTERGELER (milyon TL)	2017	2018	2019	% Değişim 2019-2018
Gelir Tablosu				
Brüt Satışlar	273,1	380,2	425,4	11,9
Satışların Maliyeti	240,8	337,1	377,4	11,9
Faaliyet Giderleri	22,8	27,8	31,5	13,4
Faaliyet Kâr Zararı	9,6	15,2	16,5	8,5
Finansman Giderleri	0,0	0,0	0,0	200,0
Dönem Kâr Zararı	5,3	10,4	6,8	-34,6
Bilanço				
Dönen Varlıklar	212,4	383,8	395,1	2,9
Stok	129,7	236,5	218,7	-7,5
Duran Varlıklar	39,4	49,9	63,7	27,7
Aktif Toplamı	251,8	433,6	458,7	5,8
KV Yabancı Kaynaklar	44,1	232,4	72,2	-68,9
UV Yabancı Kaynaklar	1,8	2,1	2,5	16,5
Özkaynaklar	205,9	199,1	384,1	92,9
Rasyolar				
Cari Oran	4,82	1,65	5,47	231,4
Asit Test Oranı	1,88	0,63	2,44	285,6
Alacakların Tahsil Süresi (Gün)	7,9	55,6	10,7	-80,8
Nakit Çevirme Süresi (Gün)	152,4	159,3	187,2	17,5
Özsermaye Getiri Oranı %	2,18	4,65	1,73	-62,9
İstihdam				
Toplam Personel Sayısı (Ort.)	1.443	1.476	1.462	-0,9
Toplam İstihdam Gideri	128,9	150,2	177,5	18,2
Bütçe İlişkisi				
Bütçeye Katkı (Vergi Dışı, Temettü ve Hasılat Payı)	0,0	0,0	0,0	0,0
Bütçeden Transferler (Sermaye ve Görevlendirme)	0,0	0,0	0,0	0,0
Verimlilik Göstergeleri				
Personel Başına Brüt Satışlar (Bin TL)	189,3	257,6	291,0	12,9
Personel Başına Maliyet (Bin TL)	166,8	228,5	258,1	13,0
Personel Başına Faaliyet Kâr/Zararı (Bin TL)	6,7	10,3	11,3	9,5
Diğer				
Katma Değer	142,7	170,9	197,1	15,3
Yatırım Harcaması	10,0	12,8	7,4	-42,2
Faiz Dışı Fazla	-38,9	-107,9	11,8	----

Kaynak: TÜLOMSAŞ, Hazine ve Maliye Bakanlığı ve Cumhurbaşkanlığı Strateji ve Bütçe Başkanlığı

5.3. Türkiye Vagon Sanayi A.Ş.

Yönetim Kurulu Üyeleri

Prof. Dr. İlhan KOCAARSLAN (YK Başkan V. ve Genel Müdür V.)
 Selamettin ERMIŞ (Üye – İlgili Bakanlık)
 Bilgin Recep BEKEM (Üye – İlgili Bakanlık)
 Hacı Adnan CENGİZ (Üye – İlgili Bakanlık)
 Boş (Üye – Hazine)

Sermaye Yapısı

TCDD Sermaye Payı: %100
 Nominal Sermaye: 800 milyon TL
 Ödenmiş Sermaye: 389 milyon TL

İlgili Bakanlık

Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı

Bağlı Olduğu Kuruluş

TCDD

İnternet Adresi

<http://www.tuvasas.com.tr>

Demiryolu sektöründe dışa bağımlılığın azaltılması amacıyla 1951 yılında "Vagon Tamir Atölyesi" olarak faaliyete geçirilmiş olan Türkiye Vagon Sanayi A.Ş. (TÜVASAŞ), TCDD'nin bağlı kuruluşu olarak bugünkü statüsünü 1985 yılında kazanmıştır.

Merkezi Sakarya'da bulunan TÜVASAŞ'ın ana faaliyet alanları arasında; çeken ve çekilen her çeşit vagon imalatı ve onarımı, her çeşit tesis ve makine parçaları imalat ve onarımı yapmak yer almaktadır.

Önemli Gelişmeler

TCDD tarafından verilen 84 araçlık ve 124 araçlık iki sipariş kapsamında 2019 yıl sonu itibarıyla

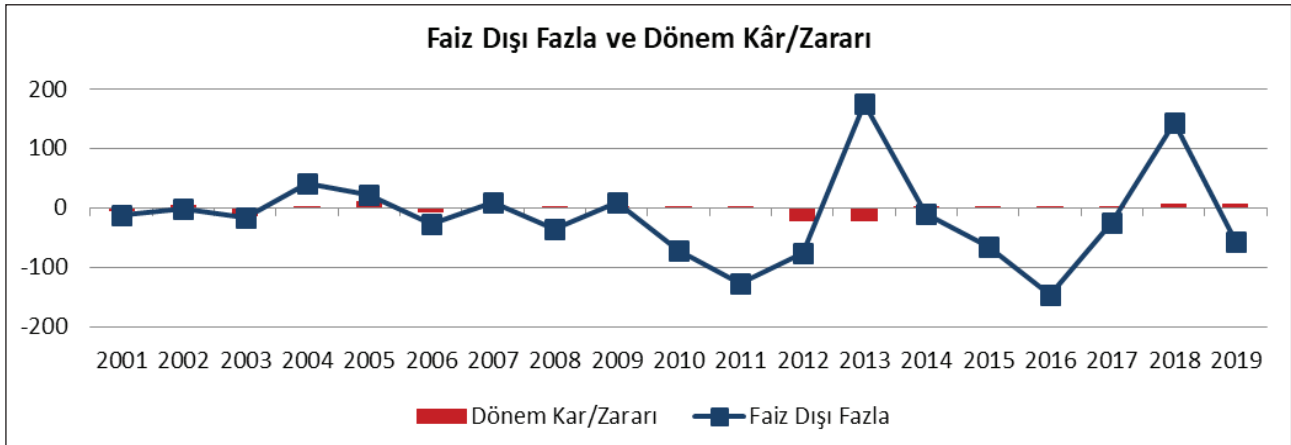
208 adet Dizel Tren Set aracı imal edilmiş ve 52 setlik toplam 4 araçlı bir Dizel Tren Seti TCDD'ye teslim edilmiştir. Ayrıca 2019 yılında 30 adet Servis Vagonu üretimi tamamlanmıştır. Ayrıca 2019 yılı içerisinde Milli Elektrikli Tren Seti projesi kapsamında tasarım ve projelendirme, testler ve prototip araç gövdesi tamamlanmıştır.

Mali Durum

Kuruluşun 2019 yılında brüt satışları 393 milyon TL ve dönem kârı 6,4 milyon TL olarak gerçekleşmiştir.

SEÇİLMİŞ GÖSTERGELER (milyon TL)	2017	2018	2019	% Değişim 2019-2018
Gelir Tablosu				
Brüt Satışlar	372,8	488,2	393,1	-19,5
Satışların Maliyeti	348,6	459,7	348,2	-24,3
Faaliyet Giderleri	25,0	28,7	37,6	31,0
Faaliyet Kâr Zararı	-0,8	-0,3	7,2	----
Finansman Giderleri	0,0	0,3	0,0	-86,3
Dönem Kâr Zararı	0,1	5,2	6,4	23,5
Bilanço				
Dönen Varlıklar	467,1	321,0	381,7	18,9
Stok	404,8	235,8	285,5	21,1
Duran Varlıklar	45,9	78,3	91,6	17,0
Aktif Toplamı	513,0	399,3	473,3	18,5
KV Yabancı Kaynaklar	385,2	265,9	126,2	-52,5
UV Yabancı Kaynaklar	3,6	4,1	4,4	7,3
Özkaynaklar	124,1	129,3	342,8	165,1
Rasyolar				
Cari Oran	1,21	1,21	3,03	150,6
Asit Test Oranı	0,16	0,32	0,76	138,2
Alacakların Tahsil Süresi (Gün)	2,1	0,2	1,6	804,3
Nakit Çevirme Süresi (Gün)	287,5	208,3	168,6	-19,1
Özsermaye Getiri Oranı %	0,12	4,00	1,42	-64,4
İstihdam				
Toplam Personel Sayısı (Ort.)	1.075	1.098	1.110	1,1
Toplam İstihdam Gideri	97,4	114,0	138,8	21,7
Bütçe İlişkisi				
Bütçeye Katkı (Vergi Dışı, Temettü ve Hasılat Payı)	0,0	0,0	0,0	0,0
Bütçeden Transferler (Sermaye ve Görevlendirme)	0,0	0,0	0,0	0,0
Verimlilik Göstergeleri				
Personel Başına Brüt Satışlar (Bin TL)	346,8	444,6	354,1	-20,3
Personel Başına Maliyet (Bin TL)	324,3	418,7	313,7	-25,1
Personel Başına Faaliyet Kâr/Zararı (Bin TL)	-0,7	-0,3	6,5	----
Diğer				
Katma Değer	107,1	138,1	166,6	20,6
Yatırım Harcaması	9,5	49,3	34,2	-30,7
Faiz Dışı Fazla	-25,3	143,7	-57,3	----

Kaynak: TÜVASAŞ, Hazine ve Maliye Bakanlığı ve Cumhurbaşkanlığı Strateji ve Bütçe Başkanlığı

5.4. TCDD Taşımacılık A.Ş.

Yönetim Kurulu Üyeleri

Kamuran YAZICI (YK Başkanı ve Genel Müdür)
Erol ARIKAN (Üye – Genel Müdür Yrd.)
Çetin ALTUN (Üye – Genel Müdür Yrd.)
Haydar YALÇIN (Üye – İlgili Bakanlık)
Boş (Üye – Hazine)

Sermaye Yapısı

TCDD Sermaye Payı: %100
Nominal Sermaye: 8,50 milyar TL
Ödenmiş Sermaye: 8,48 milyar TL

İlgili Bakanlık

Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı

Bağlı Olduğu Kuruluş

TCDD

İnternet Adresi

<http://www.tcddtasimacilik.gov.tr>

6461 Sayılı Türkiye Demiryolu Ulaştırmasının Serbestleştirilmesi Hakkındaki Kanun uyarınca demiryolu altyapı işletmeciliği ile demiryolu taşımacılığı birbirinden ayrılmış ve ulusal demiryolu altyapı ağı üzerinde yüksek hızlı tren (YHT) işletmeciliği, konvansiyonel yolcu taşımacılığı, kentiçi banliyö taşımacılığı, yük taşımacılığı yapmak ve lojistik hizmetler sunmak üzere, TCDD'nin bağlı ortaklığı statüsünde "TCDD Taşımacılık A.Ş." kurulmuştur. Kuruluş 14/06/2016 tarihinde tescil edilerek 01/01/2017 tarihinden itibaren demiryolu tren işletmecisi olarak fiilen faaliyetlerine başlamıştır.

Önemli Gelişmeler

2019 yılında Yüksek Hızlı Tren (YHT), kentiçi ve konvansiyonel olmak üzere toplamda 165 milyon yolcu taşınmıştır. Buna karşılık 10.997 milyon yolcu-km üretimi gerçekleşmiştir. 2018 yılına göre 2019 yılında toplam yolcu sayısında %64'lük artış, yolcu-km üretiminde ise %98'lik artış gerçekleşmiştir. Yalnızca YHT özelinde bakıldığında ise yolcu sayısında %2, yolcu-km üretiminde %5 artış sağlanmıştır. Diğer taraftan, Marmaray'da taşınan yolcu sayısında %83 artış sağlanmıştır. Başkentray projesi inşaat çalışmaları

sonrasında 24.04.2018 tarihinde tekrar faaliyete geçen Başkentray banliyö hattında 2018 yılında toplam 8,48 milyon yolcu sayısından, 2019 yılında 14,2 milyon yolcu sayısına ulaşılmıştır.

2019 yılında yük taşımacılığında 2018 yılına göre netton bazında %2 artış gerçekleşirken, netton-km bazında ise %4'lük düşüş yaşanmıştır. 2018 yılında 8,1 gün olan yük vagonu rotasyon süresi, 2019 yılında 8,5 güne çıkmıştır.

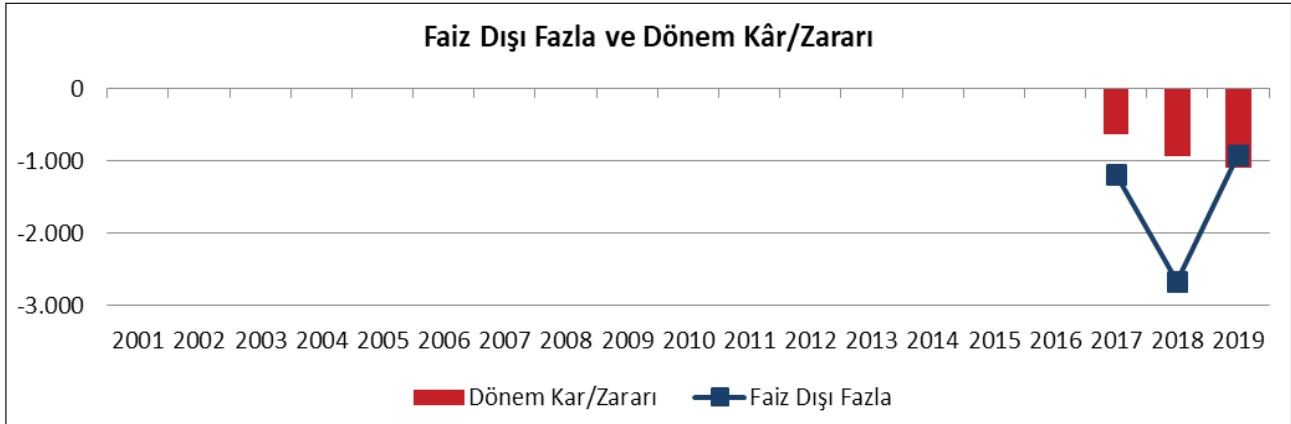
Mali Durum

Kuruluş, fiyatların değişimi konusunda muhafazakâr yaklaşımına karşın maliyetlerdeki yüksek orandaki artış nedeniyle 2019 yılında 763 milyon TL brüt satış zararı, 1,1 milyar TL dönem zararı kaydetmiştir.

Diğer taraftan, Türkiye Demiryolu Ulaştırmasının Serbestleştirilmesi Hakkına Kanun'un geçici 4. maddesi gereği Kuruluşun finansman açığı TCDD tarafından karşılanmaktadır. Ayrıca Kuruluş, mezkûr kanunun 8. maddesi gereği Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı bütçesinde yer alan Kamu Hizmeti Yükümlülüğü (KHY) ödeneğinden kullanmak suretiyle zarar eden hatlarda katlandığı maliyeti karşılamaktadır.

SEÇİLMİŞ GÖSTERGELER (milyon TL)	2017	2018	2019	% Değişim 2019-2018
Gelir Tablosu				
Brüt Satışlar	1.852,8	2.169,4	2.624,2	21,0
Satışların Maliyeti	2.378,6	2.832,5	3.387,2	19,6
Faaliyet Giderleri	107,8	177,9	293,7	65,1
Faaliyet Kâr Zararı	-633,6	-879,2	-1.108,7	-26,1
Finansman Giderleri	0,0	4,1	0,0	-100,0
Dönem Kâr Zararı	-631,7	-924,7	-1.087,1	-17,6
Bilanço				
Dönen Varlıklar	1.317,2	1.157,7	1.359,8	17,5
Stok	441,1	578,2	720,4	24,6
Duran Varlıklar	3.674,9	5.082,5	5.003,4	-1,6
Aktif Toplamı	4.992,1	6.240,2	6.363,2	2,0
KV Yabancı Kaynaklar	453,0	2.636,3	369,5	-86,0
UV Yabancı Kaynaklar	170,9	160,3	155,8	-2,8
Özkaynaklar	4.368,3	3.443,6	5.837,9	69,5
Rasyolar				
Cari Oran	2,91	0,44	3,68	737,9
Asit Test Oranı	1,93	0,22	1,73	687,1
Alacakların Tahsil Süresi (Gün)	156,3	75,9	62,5	-17,7
Nakit Çevirme Süresi (Gün)	92,3	-7,4	-14,3	-93,2
Özsermaye Getiri Oranı %	-14,46	-26,85	-18,62	30,7
İstihdam				
Toplam Personel Sayısı (Ort.)	9.569	9.451	9.602	1,6
Toplam İstihdam Gideri	833,2	999,2	1.159,1	16,0
Bütçe İlişkisi				
Bütçeye Katkı (Vergi Dışı, Temettü ve Hasılat Payı)	0,0	0,0	0,0	0,0
Bütçeden Transferler (Sermaye ve Görevlendirme)	0,0	0,0	0,0	0,0
Verimlilik Göstergeleri				
Personel Başına Brüt Satışlar (Bin TL)	193,6	229,5	273,3	19,1
Personel Başına Maliyet (Bin TL)	248,6	299,7	352,8	17,7
Personel Başına Faaliyet Kâr/Zararı (Bin TL)	-66,2	-93,0	-115,5	-24,1
Diğer				
Katma Değer	505,4	384,1	510,1	32,8
Yatırım Harcaması	531,4	827,9	448,8	-45,8
Faiz Dışı Fazla	-1.181,0	-2.672,5	-918,9	65,6

Kaynak: TCDD Taşımacılık A.Ş., Hazine ve Maliye Bakanlığı ve Cumhurbaşkanlığı Strateji ve Bütçe Başkanlığı

BÖLÜM 6

2019 KAMU
İŞLETMELERİ
RAPORU

ÖZELLEŞTİRME PORTFÖYÜ

1984 yılında başlatılan kamuya ait yarım kalmış tesislerin tamamlanması veya yerine yeni bir tesis kurulması amacı ile özel sektöre devri uygulamaları 1994 yılında çıkarılan 4046 sayılı "Özelleştirme Uygulamaları Hakkında Kanun"la birlikte ivme kazanmıştır.

Özelleştirilmesi öngörülen teşebbüsler, ÖYK kararları ile KİT statüsünden çıkarılarak ÖİB'nin portföyüne aktarılmaktadır. Burada kuruluşların 233 sayılı KHK'ya tabiyetleri sona erdirilmekte, özelleştirmelerine yönelik birleşme veya bölünme işlemleri yapılmakta, gerektiğinde kuruluşlara sermaye transferi yapılarak kuruluşların özelleştirmeye hazırlık prosedürleri tamamlanmaktadır. Portföy değişikliğinde pay sahipliğine ilişkin tüm yetki ve sorumluluklar

ÖİB'ye geçmekle birlikte, Hazine ve Maliye Bakanlığı söz konusu kuruluşların mali verilerini kendi portföyündeki KİT'lerde olduğu gibi yakından takip etmekte, yatırım ve finansman programı kapsamında hesaplamalara dâhil etmekte ve raporlamaktadır.

2019 yılı sonu itibarıyla ÖİB'nin portföyünde kamu payı %50'nin üzerinde olan 4 ana işletmeci kuruluş yer almakta olup bu bölümde söz konusu kuruluşlar hakkında genel bilgiler verilerek bu kuruluşların 2019 yılı performansları özetlenmiştir.

Bu kuruluşların performansları ortaya konulurken, kuruluşların faaliyet alanları ve önemli gelişmeler özetlenmiş, seçilmiş bazı göstergeler verilerek kuruluşların ilgili yıla yönelik mali durumları hakkında bilgi sunulmuştur.

6.1. Türkiye Şeker Fabrikaları A.Ş.

Yönetim Kurulu Üyeleri

Mücahit ALKAN (YK Başkanı ve Genel Müdür)

Sevda MERSİN (Üye)

Ahmet Yalçın YALÇINKAYA (Üye)

Celalettin SIVACI (Üye)

Mustafa KOÇ (Üye)

Yasin ER (Üye)

İlgili Bakanlık

ÖİB'nin Bağlı Olduğu Bakanlık (Hazine ve Maliye Bakanlığı)

Sermaye Yapısı

ÖİB Sermaye Payı: %100

Nominal Sermaye: 2,5 milyar TL

Ödenmiş Sermaye: 2,5 milyar TL

İnternet Adresi

<http://www.turkseker.gov.tr>

Türkiye Şeker Fabrikaları Anonim Şirketi (TŞFAŞ), 06/07/1935 tarihinde şeker pancarından şeker üretmek ve pazarlamak amacıyla kurulmuştur. Kuruluş, 1984 yılında 233 sayılı KHK ile birlikte kamu iktisadi teşebbüsü niteliğini kazanmıştır.

ÖYK tarafından 2007 yılında alınan özelleştirme kararı hakkında Danıştayın yürütmeyi durdurma kararı vermesi üzerine 2008 yılında ikinci kez Kuruluşun özelleştirilmesine karar verilmiştir 17/01/2018 tarihli ve 2018/07 sayılı Özelleştirme Yüksek Kurulu Kararı ile özelleştirme işlemlerinin tamamlanmasına ilişkin süre 31/12/2023 tarihine kadar uzatılmıştır.

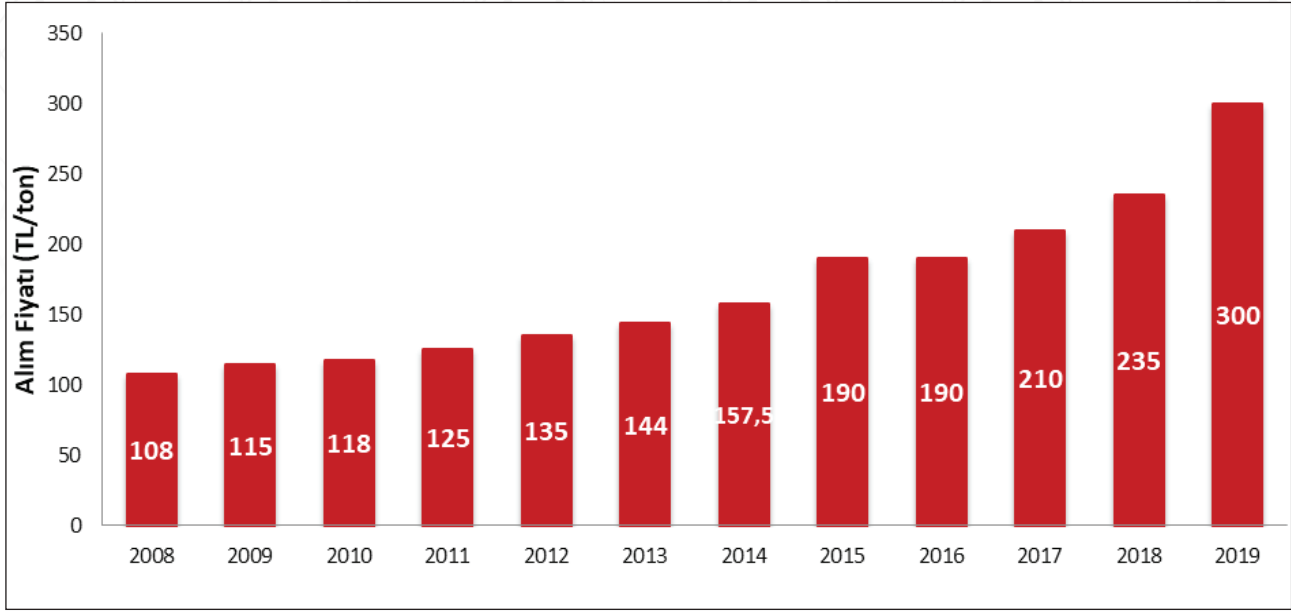
2019 yılı sonu itibarıyla ülkemizde pancardan şeker üreten 33 fabrikanın 15'i TŞFAŞ'ye ait olup faaliyet konusu başta pancar şekerini üretmek ve

satmak olan Kuruluşun amacı, tüm faaliyetlerini kârlılık ve verimlilik ilkesi çerçevesinde, iç ve dış pazar isteklerini karşılayabilecek nicelik ve nitelikte, ticari, ekonomik ve sosyal gereklere uygun biçimde yürütmektir.

Kuruluşun pancar şekerini kotasına göre pazar payı özelleştirme sonrasında yaklaşık %36 düzeyindedir.

Önemli Gelişmeler

2019 yılında yurt içi talebe göre üretilen ve pazarlama yılı içinde iç pazara verilebilen şeker miktarını belirten %16 polar şeker ihtiva eden A kotası şeker pancarının alım fiyatı 300 TL/ton olarak belirlenmiştir. 2008 - 2019 arası pancar alım fiyatları aşağıdaki grafikte gösterilmiştir:

Grafik 8: TŞFAŞ Pancar Alım Fiyatları (TL/Ton)

Kaynak: TŞFAŞ

TÜİK verilerine göre 2019 yılında yurt içi şeker pancarı üretimi bir önceki yıla göre %3,7 artışla yaklaşık 18,1 milyon ton olarak gerçekleşmiş olup TŞFAŞ'nin fabrikalarında 6,7 milyon ton pancar işlenmiştir.

2018/19 döneminde ülke toplam A kotası 2,57 milyon ton olarak belirlenmiş ve TŞFAŞ'a 901 bin ton A kotası tahsis edilmiştir. Aynı dönemde, toplam pancar şekeri üretimi (A kotası) 2,3 milyon ton olarak gerçekleşmiş olup TŞFAŞ tarafından 686 bin ton pancar şekeri üretilmiştir. TŞFAŞ'ın 2018/19 döneminde toplam şeker satış miktarı

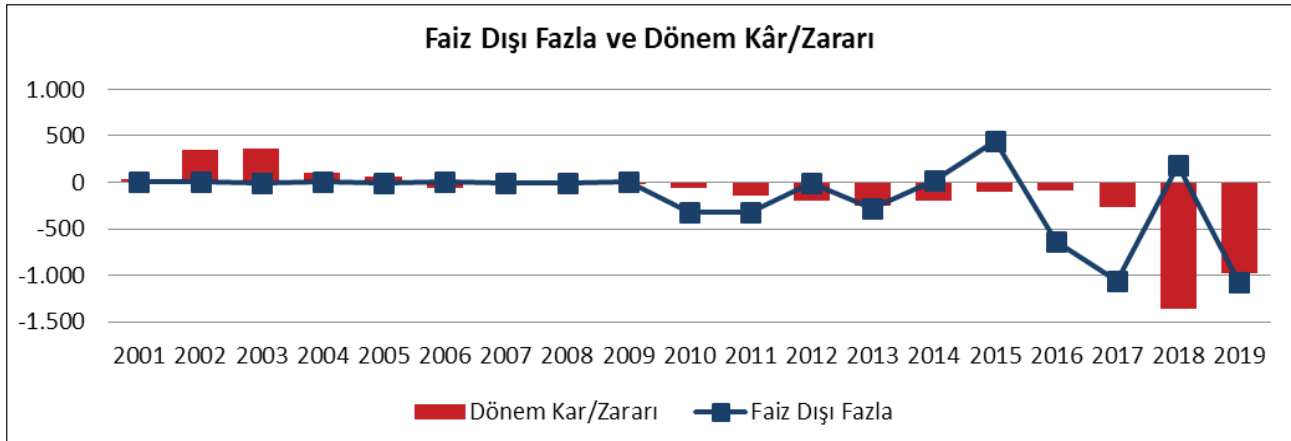
(yurtiçi+yurtdışı) 980 bin ton olarak gerçekleşmiş ve pazarlama yılını 950 ton A kotası, 45 bin ton B kotası ve 1.200 ton C kotası olmak üzere toplam 47,2 bin ton şeker stoku ile tamamlamıştır.

Mali Durum

Kuruluş 2019 yılında 307 milyon TL faaliyet zararı elde etmiştir. Kuruluşun 2019 yılı dönem zararı yüksek finansman gideri nedeniyle 969 milyon TL olarak gerçekleşmiştir. Kuruluşun artan kredi borcu cari oranının ve asit test oranının yıllar itibarıyla düşmesine neden olmuştur.

SEÇİLMİŞ GÖSTERGELER (milyon TL)	2017	2018	2019	% Değişim 2019-2018
Gelir Tablosu				
Brüt Satışlar	3.875,8	3.791,2	3.227,8	-14,9
Satışların Maliyeti	3.681,1	3.508,7	3.221,9	-8,2
Faaliyet Giderleri	259,6	266,0	238,1	-10,5
Faaliyet Kâr Zararı	-65,0	13,2	-306,7	----
Finansman Giderleri	159,7	390,3	620,3	58,9
Dönem Kâr Zararı	-258,1	-1.354,1	-968,6	28,5
Bilanço				
Dönen Varlıklar	5.781,1	4.191,3	4.189,8	0,0
Stok	3.614,9	2.829,5	3.512,3	24,1
Duran Varlıklar	730,5	559,0	560,3	0,2
Aktif Toplamı	6.511,6	4.750,2	4.750,1	0,0
KV Yabancı Kaynaklar	4.866,5	4.324,4	5.289,6	22,3
UV Yabancı Kaynaklar	38,6	41,2	44,4	7,9
Özkaynaklar	1.606,5	384,6	-583,9	----
Rasyolar				
Cari Oran	1,19	0,97	0,79	-18,3
Asit Test Oranı	0,45	0,31	0,13	-59,3
Alacakların Tahsil Süresi (Gün)	195,0	105,9	60,6	-42,8
Nakit Çevirme Süresi (Gün)	259,3	336,7	293,3	-12,9
Özsermaye Getiri Oranı %	-16,07	-352,06	165,86	----
İstihdam				
Toplam Personel Sayısı (Ort.)	8.315	7.563	5.487	-27,4
Toplam İstihdam Gideri	915,3	1.119,3	960,9	-14,2
Bütçe İlişkisi				
Bütçeye Katkı (Vergi Dışı, Temettü ve Hasılat Payı)	0,0	0,0	0,0	0,0
Bütçeden Transferler (Sermaye ve Görevlendirme)	0,0	132,2	0,0	-100,0
Verimlilik Göstergeleri				
Personel Başına Brüt Satışlar (Bin TL)	466,1	501,3	588,3	17,4
Personel Başına Maliyet (Bin TL)	442,7	463,9	587,2	26,6
Personel Başına Faaliyet Kâr/Zararı (Bin TL)	-7,8	1,8	-55,9	----
Diğer				
Katma Değer	863,3	196,2	645,4	229,0
Yatırım Harcaması	92,9	46,5	58,8	26,4
Faiz Dışı Fazla	-1.053,8	184,0	-1.068,8	----

Kaynak: TŞFAŞ, Hazine ve Maliye Bakanlığı ve Cumhurbaşkanlığı Strateji ve Bütçe Başkanlığı

6.2. Sümer Holding A.Ş.

Yönetim Kurulu Üyeleri

Mehmet KARAMAN (YK Başkanı)
Mehmet Şükrü DOĞAN (Genel Müdür ve YK Üyesi)
Hakan GÜZEL (YK Başkan V.)
İdris ŞENYURT (Üye)
Ufuk HACIAHMETOĞLU (Üye)

İlgili Bakanlık

ÖİB'nin bağlı olduğu Bakanlık (Hazine ve Maliye Bakanlığı)

Sermaye Yapısı

ÖİB Sermaye Payı: %100
Nominal Sermaye: 11,3 milyar TL
Ödenmiş Sermaye: 6,49 milyar TL

İnternet Adresi

<http://www.sumerholding.gov.tr>

11/07/1933'te Sümerbank adıyla kurulan Sümer Holding A.Ş. 11/09/1987 tarihinde özelleştirme kapsamına alınmış ve 08/12/1987 tarihinde Sümerbank Holding A.Ş. olarak yeniden yapılandırılmıştır. 1993 yılında bünyesindeki bankacılık biriminin ayrılması ile birlikte Kuruluş bugünkü unvanını almıştır.

Önemli Gelişmeler

Sümer Holding A.Ş.'nin özelleştirilmesi kapsamında, 2003-2019 yılları arasında 23 işletme, 16 mağaza, 335 bayi satılmak, devredilmek veya kapatılmak suretiyle Kuruluş bünyesinden ayrılmıştır. 11 bölge müdürlüğü, 7 depo müdürlüğü ile 7 bölge şefliği kapatılmıştır. Yine aynı dönemde

20 adet iştirak satılmış/devredilmiş veya tasfiye edilmiştir. 2019 yıl sonu itibarıyla, 151 personeli, 3 demir madeni sahası, 1 bağlı ortaklığı ve 10 iştiraki bulunan Sümer Holding A.Ş.'nin özelleştirme çalışmaları devam etmektedir.

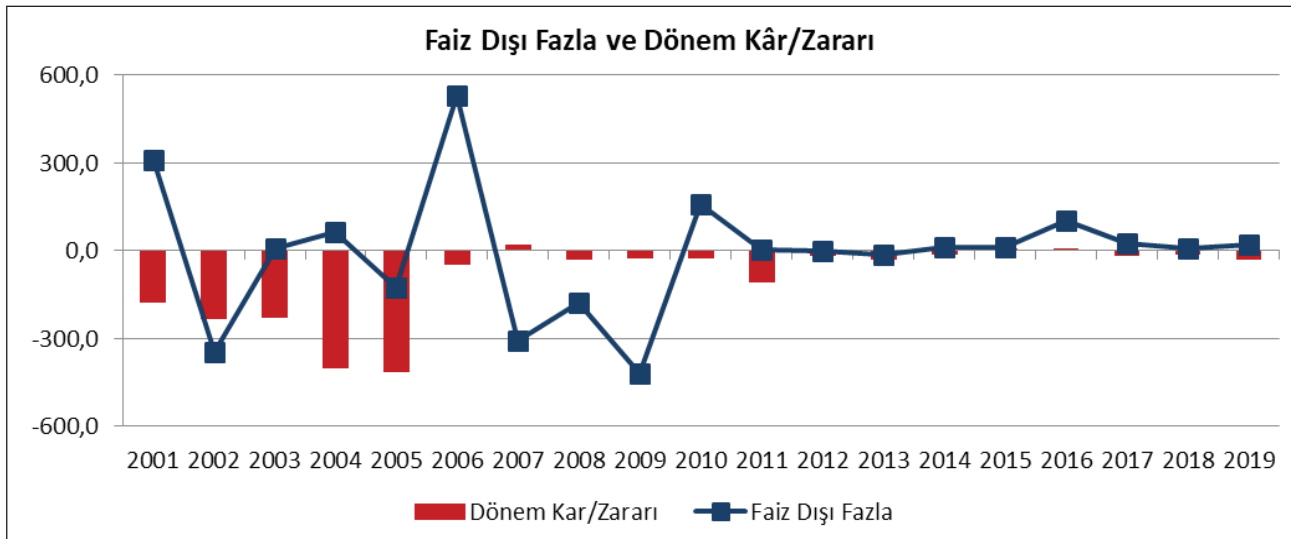
Mali Durum

Kuruluşun 2019 yılında 78 bin TL olarak gerçekleşen brüt satışlarının tamamı tütün ihracından kaynaklanmaktadır. 2018 yılını 10,4 milyon TL zararla kapatan Kuruluş 2019 yılında 30,4 milyon TL zarar etmiştir. 2019 yılında Kuruluşa Özelleştirme Fonundan 28,2 milyon TL sermaye transferi gerçekleştirilmiştir.

SEÇİLMİŞ GÖSTERGELER* (milyon TL)	2017	2018	2019	% Değişim 2019-2018
Gelir Tablosu				
Brüt Satışlar	2,3	0,0	0,1	200,0
Satışların Maliyeti	1,4	0,0	0,4	----
Faaliyet Giderleri	25,4	25,3	28,6	12,7
Faaliyet Kâr Zararı	-24,5	-25,3	-28,8	-13,9
Finansman Giderleri	0,0	0,0	0,0	-100,0
Dönem Kâr Zararı	-13,7	-10,4	-30,4	-193,9
Bilanço				
Dönen Varlıklar	15,8	19,9	16,8	-15,6
Stok	3,3	3,3	2,9	-11,1
Duran Varlıklar	32,1	32,0	31,8	-0,5
Aktif Toplamı	47,9	51,9	48,6	-6,3
KV Yabancı Kaynaklar	9,4	9,1	8,1	-11,4
UV Yabancı Kaynaklar	0,4	0,4	0,4	0,0
Özkaynaklar	38,1	42,3	40,1	-5,3
Rasyolar				
Cari Oran	1,69	2,18	2,08	-4,8
Asit Test Oranı	1,34	1,82	1,72	-5,8
Özsermaye Getiri Oranı %	-35,95	-24,47	-75,92	-210,2
İstihdam				
Toplam Personel Sayısı (Ort.)	176	169	157	-7,1
Toplam İstihdam Gideri	17,4	15,7	23,3	48,6
Bütçe İlişkisi				
Bütçeye Katkı (Vergi Dışı, Temettü ve Hasılat Payı)	0,0	0,0	0,0	0,0
Bütçeden Transferler (Sermaye ve Görevlendirme)	18,8	15,3	28,2	84,0
Diğer				
Katma Değer	6,1	11,4	3,9	-65,7
Yatırım Harcaması	0,0	0,0	0,0	-58,3
Faiz Dışı Fazla	23,7	10,4	8,9	-14,4

Kaynak: Sümer Holding, Hazine ve Maliye Bakanlığı ve Cumhurbaşkanlığı Strateji ve Bütçe Başkanlığı

(*): Kuruluşun satış faaliyeti sınırlı olduğu için anlamlı değerler yansıtmayacağından seçilmiş göstergeler tablosunda bu bölümdeki diğer Kuruluşa kıyasla daha az kaleme yer verilmiştir.

6.3. Türkiye Denizcilik İşletmeleri A.Ş.

Yönetim Kurulu Üyeleri

Yunus ELİTAŞ (YK Başkanı)
Mehmet ARABACI (Üye)
Ahmet YENER (Üye)
Mehmet ASLAN (Üye)

İlgili Bakanlık

ÖİB'nin Bağlı Olduğu Bakanlık (Hazine ve Maliye Bakanlığı)

Sermaye Yapısı

ÖİB Sermaye payı: %51
Nominal Sermaye: 220,95 milyon TL
Ödenmiş Sermaye: 131,02 milyon TL

İnternet Adresi

<http://www.tdi.gov.tr>

Temelleri 1843 yılında kurulan Fevaid-i Osmaniye'ye dayanan Türkiye Denizcilik İşletmeleri A.Ş. (TDİ), "Türkiye Denizcilik İşletmeleri" adı altında Ulaştırma Bakanlığına bağlı olarak faaliyetlerine devam ederken 1993 yılında özelleştirme programına alınarak ÖİB'ye devredilmiş ve 1995 yılında anonim şirket haline dönüştürülmüştür. ÖYK'nin 03/02/2017 tarihli ve 2017/3 sayılı kararı ile Bakanlar Kurulu'nun 10/08/1993 tarihli ve 93/4693 sayılı kararı ile özelleştirme kapsamına alınan ve 4046 sayılı Kanununun Geçici 11. maddesi uyarınca özelleştirme programına alınmış sayılan TDİ'nin sermayesinde bulunan %49 oranındaki hissenin özelleştirme kapsam ve programından çıkartılarak Türkiye Varlık Fonu'na devrine karar verilmiştir.

TDİ'nin faaliyet konuları arasında; 1997 yılından başlayarak işletme hakkı devri yöntemiyle özelleştirilmiş olan Hopa, Giresun, Sinop, Rize, Antalya, Alanya, Marmaris, Çeşme, Kuşadası, Trabzon, Dikili, Ordu (Liman 30/03/2015 tarihinde Ordu Büyükşehir Belediye Başkanlığına devredilmiştir), Tekirdağ (Liman, Kuruluş tarafından işletilmekteyken 31/10/2018 tarih ve 288 sayılı Cumhurbaşkanlığı Karar çerçevesinde 36 yıl süreli İşletme Hakkı Devri Yöntemi ile 31/12/2018 tarihinde Ceynak Lojistik ve Tic. A.Ş.'ye devredilmiştir.) Limanları ile Salıpazarı Liman Sahasının 4046 sayılı Kanun, İşletme Hakkı Devir Sözleşmeleri ve mevzuat hükümleri kapsamında takibini yapmak, devir sözleşmelerinden doğan hakları izlemek, liman faaliyetlerini ve yatırımlarını takip etmek, bünyesindeki limanların işletmeciliğini yürütmek ve her türlü gemi ve deniz araçlarının inşa, bakım ve onarım işlerini yapmak yer almaktadır.

TDİ hâlihazırda, Taşucu Liman İşletmesi Müdürlüğü, Sarayburnu Liman Müdürlüğü, Çanakkale Kabatepe Limanı, Gökçeada, Uğurlu, Gökçeada Kuzu ve Güllük Limanlarında hizmet vermektedir.

Önemli Gelişmeler

Mersin Taşucu Limanında 2019 yılında 813 adet gemiye pilotaj, 778 adet gemiye römorkaj, 734 gemiye palamar, 695 gemiye barınma, 10 adet gemiye yükleme-boşaltma hizmeti verilmiş olup toplam 11.109 ton yük elleçlemesi yapılmıştır. Ayrıca 274 adet gemi ile 29.181 adet yolcu ve 38.486 adet araç taşınması yapılmıştır. Diğer taraftan, Kabatepe, Kuzu ve Uğurlu Limanlarında 1592 adet gemiye hizmet verilmiştir.

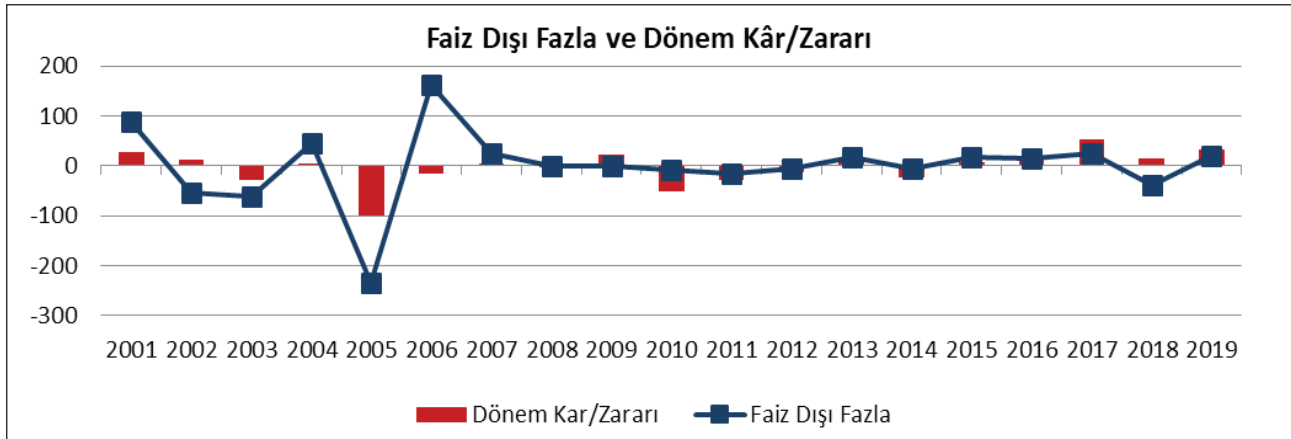
Salıpazarı Liman Sahasının özelleştirilmesi sonrasında yeniden yapılanması ve buna bağlı olarak ihtiyacı karşılayamaması nedeni ile Sarayburnu Rihtımının da kruvaziyer limanı olarak hizmet verebilmesine yönelik gerekli alt ve üst yapı çalışmaları tamamlanmış olup, deniz hudut kapısı olarak hizmet vermeye başlanmıştır. 2019 yılında Sarayburnu Limanında 28 adet gemi ve 3 adet yat olmak üzere toplam 31 deniz vasıtasına ve Kuruçeşme Rihtımında da 36 adet yata liman hizmeti (barınma vb.) verilmiştir. Ayrıca 10.199 yolcuya yolcu salonu hizmeti verilmiştir.

Mali Durum

2018 yılında 14,1 milyon TL kâr elde eden Kuruluş, 2019 yılında da 32,2 milyon TL kâr elde etmiştir.

SEÇİLMİŞ GÖSTERGELER (milyon TL)	2017	2018	2019	% Değişim 2019-2018
Gelir Tablosu				
Brüt Satışlar	47,1	51,9	30,6	-40,9
Satışların Maliyeti	26,7	33,1	15,6	-53,0
Faaliyet Giderleri	24,8	29,6	35,8	21,1
Faaliyet Kâr Zararı	-5,0	-11,5	-21,5	-86,9
Finansman Giderleri	0,0	0,0	0,0	0,0
Dönem Kâr Zararı	51,6	14,1	32,2	127,9
Bilanço				
Dönen Varlıklar	102,2	150,1	270,9	80,4
Stok	0,1	0,1	0,1	24,7
Duran Varlıklar	90,9	402,3	297,8	-26,0
Aktif Toplamı	193,1	552,4	568,7	2,9
KV Yabancı Kaynaklar	9,0	19,1	19,4	1,6
UV Yabancı Kaynaklar	28,2	366,2	357,3	-2,4
Özkaynaklar	156,0	167,1	192,0	14,9
Rasyolar				
Cari Oran	11,40	7,85	13,95	77,6
Asit Test Oranı	11,38	7,85	13,94	77,7
Alacakların Tahsil Süresi (Gün)	126,9	130,8	264,4	102,1
Nakit Çevirme Süresi (Gün)	43,3	78,3	167,3	113,8
Özsermaye Getiri Oranı %	33,08	6,67	12,86	92,9
İstihdam				
Toplam Personel Sayısı (Ort.)	187	174	152	-12,6
Toplam İstihdam Gideri	23,8	24,6	27,7	12,4
Bütçe İlişkisi				
Bütçeye Katkı (Vergi Dışı, Temettü ve Hasılat Payı)	0,0	0,0	0,0	0,0
Bütçeden Transferler (Sermaye ve Görevlendirme)	0,0	0,0	0,0	0,0
Verimlilik Göstergeleri				
Personel Başına Brüt Satışlar (Bin TL)	251,9	298,1	201,6	-32,4
Personel Başına Maliyet (Bin TL)	142,8	190,4	102,4	-46,2
Personel Başına Faaliyet Kâr/Zararı (Bin TL)	-26,6	-66,0	-141,2	-114,0
Diğer				
Katma Değer	82,6	53,5	72,2	35,0
Yatırım Harcaması	1,0	0,5	0,5	-3,2
Faiz Dışı Fazla	25,0	-39,1	19,7	----

Kaynak: TDİ, Hazine ve Maliye Bakanlığı ve Cumhurbaşkanlığı Strateji ve Bütçe Başkanlığı

6.4. Ankara Doğal Elektrik Üretim ve Ticaret A.Ş.

Yönetim Kurulu Üyeleri

Mücahit ÖZDEMİR (Başkan)
Abdullah KIRAZ (Üye)
Murat Selçuk TAŞKIRAN (Üye)
Berat UZUN (Üye)
Ali Mercan AYDIN (Üye)

Sermaye Yapısı

ÖİB'nin Sermaye Payı: %100
Nominal Sermaye: 1 milyon TL
Ödenmiş Sermaye: 1 milyon TL

İlgili Bakanlık

ÖİB'nin Bağlı Olduğu Bakanlık (Hazine ve Maliye Bakanlığı)

İnternet Adresi

<http://www.aduas.gov.tr>

ÖYK'nın 27/12/2006 tarihli ve 2006/100 sayılı Kararı ile özelleştirme programına alınan EÜAŞ'a ait Tercan, Kuzgun, Mercan, İkizdere, Çıldır, Beyköy ve Ataköy HES ile Engil Gaz Türbinleri Santrali ve Denizli JES'in işletilmesi amacıyla 4046 sayılı Kanun kapsamında ÖİB'nin 19/04/2007 tarihli ve 415 sayılı Olur'u ile kurulan ADÜAŞ, Ana Sözleşmesinin Ankara Ticaret Sicili'ne tescili ile birlikte 29/05/2007 tarihi itibarıyla faaliyete başlamış ve Ana Sözleşmesi 01/06/2007 tarihinde Türkiye Ticaret Sicil Gazetesi'nde yayımlanmıştır.

Anılan santraller 01/07/2007 tarihinden, İşletme Hakkı Devir Sözleşmesi ile Zorlu Doğal Elektrik Üretim A.Ş.'ye (ZDÜAŞ) devredilerek özelleştirildikleri 01/09/2008 tarihine kadar 14 ay boyunca ADÜAŞ tarafından işletilmiştir.

Diğer taraftan ÖİB'nin 02/11/2007 tarihli ve 1205 sayılı Olur'u doğrultusunda, 25/09/2006 tarihinde işletme hakkı 36 yıllığına Eti Maden A.Ş.'ye verilmiş olan Murgul HES, Sümer Holding tarafından taşınmazları ve mevcut İşletme Hakkı Sözleşmesi ile birlikte ADÜAŞ'a devredilmiştir.

ADÜAŞ, 01/09/2008 tarihli İşletme Hakkı Devir Sözleşmesi kapsamında, ADÜAŞ'a devredilen santrallerin denetlenmesi, yeni yatırımlarının onaylanması, santrallerin her zaman üretime hazır bir şekilde tutulmasının sağlanması görevlerini yürütmektedir.

Ayrıca ÖİB, 4046 sayılı Kanun'un 4. maddesinin son fıkrası kapsamında; gerek Şirket bünyesinde bulunan taşınmazlar gerekse Şirkete bedelsiz devrettiği muhtelif taşınmazların özelleştirilmesi konusunda ADÜAŞ Yönetim Kuruluna yetki vermekte olup ADÜAŞ, portföyünde yer alan varlıkların özelleştirilmelerine ilişkin ihale çalışmalarını 4046 sayılı Kanun kapsamında yürütmektedir.

Önemli Gelişmeler

ÖYK'nın 22/07/2015 tarihli ve 2015/63 sayılı Kararı ile EÜAŞ'a ait iken özelleştirme programına alınan santrallerin şirketleştirilmesi sonucu kurulan ve bu kapsamda bünyesinde bulunan varlıkların özelleştirilmesi için ÖİB tarafından yetkilendirilen ADÜAŞ'ın hisselerinin blok satış yöntemiyle özelleştirilmesine ve özelleştirme işlemlerinin 31/12/2020 tarihine kadar tamamlanmasına karar verilmiştir.

2019 yılı içerisinde toplam tutarı 7,7 milyon TL olan 15 adet Taşınmaz Satış Sözleşmesi imzalanmış olup bunların 8'i peşin olarak tahsil edilmiştir. 2019 yılında özelleştirme fon hesabına yaklaşık 5,2milyon TL peşinat tutarı, 7,1 milyon TL geçmiş yıllardan gelen taksit ödemeleri olmak üzere toplam 12,4 milyon TL aktarılmıştır.

Mali Durum

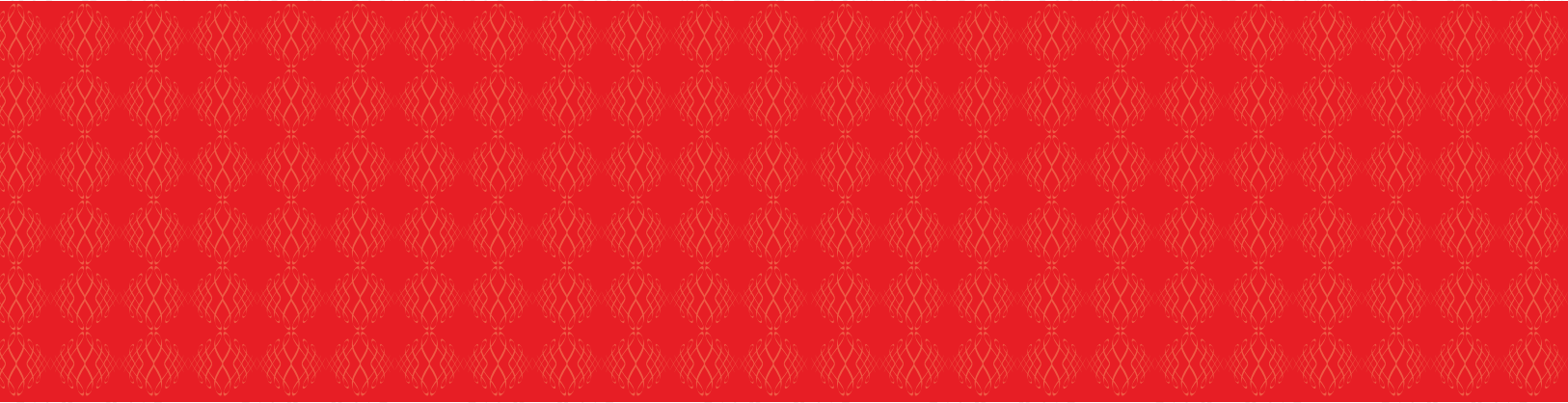
2019 yılında brüt satış geliri bulunmayan Kuruluşun başlıca gelirleri faiz gelirlerinden, başlıca giderleri ise genel yönetim giderlerinden oluşmakta olup dönem kârı 12,9 milyon TL'dir. Kuruluşun net kârı ise 10,5 milyon TL'dir.

Kuruluşun 2019 yılı aktif büyüklüğü 94,4 milyon TL olarak gerçekleşmiştir. Aktif toplamının %39,4'ünü dönen, %60,6'sını ise duran varlıklar oluşturmaktadır.

SEÇİLMİŞ GÖSTERGELER* (milyon TL)	2017	2018	2019	Değişim % 2019-2018
Gelir Tablosu				
Brüt Satışlar	0,0	0,0	0,0	0,0
Satışların Maliyeti	0,0	0,0	0,0	0,0
Faaliyet Giderleri	2,1	2,5	2,7	8
Faaliyet Kâr Zararı	-2,1	-2,5	-2,7	8
Finansman Giderleri	0,0	0,0	0,0	0,0
Dönem Kâr Zararı	1,3	3,1	12,9	316,1
Bilanço				
Dönen Varlıklar	23,9	27,1	37,2	37,3
Duran Varlıklar	60,2	58,7	57,2	-2,5
Aktif Toplamı	84,1	85,8	94,4	10
KV Yabancı Kaynaklar	0,8	0,8	1,4	75
UV Yabancı Kaynaklar	0,4	0,5	0,5	0
Özkaynaklar	82,9	84,4	92,4	9,5
İstihdam				
Toplam Personel Sayısı (Ort.)	8	6	8	33,3

Kaynak: ADÜAŞ

(*): Kuruluşun satış faaliyeti bulunmadığı için anlamlı değerler yansıtmayacağından seçilmiş göstergeler tablosunda bu bölümdeki diğer Kuruluşlara kıyasla daha az kaleme yer verilmiştir.

BÖLÜM 7

2019 KAMU
İŞLETMELERİ
RAPORU

KAMU SERMAYELİ BANKALAR

Bu bölümde, kamunun pay sahibi olduğu bankalara yönelik bilgilere yer verilmekte, bu bankaların 2019 yılı faaliyetlerine yönelik değerlendirmeler yapılmaktadır.

2000 yılına kadar 233 sayılı KHK'ye tabi birer şirket olarak faaliyet gösteren kamunun pay sahibi olduğu bankalardan T.C. Ziraat Bankası A.Ş., Türkiye Halk Bankası A.Ş. ve Türkiye Emlak Katılım Bankası A.Ş., 4603 sayılı Kanunla birlikte 233 sayılı KHK kapsamından çıkartılmışlardır. Böylece söz konusu bankaların çağdaş bankacılığın ve

uluslararası rekabetin gereklerine göre çalışmaları, özelleştirmeye hazırlanmalarını sağlayacak şekilde yeniden yapılandırılmaları amaçlanmıştır.

Bu bölümde ayrıca, kendi kanunları doğrultusunda faaliyet gösteren Vakıflar Bankası, Kalkınma ve Yatırım Bankası, İhracat Kredi Bankası, İller Bankası ve Merkez Bankasına yönelik bilgilere de yer verilmiştir.

Tüm bankalarla ilgili daha ayrıntılı veriler, söz konusu bankaların internet sitelerinden veya faaliyet raporlarından elde edilebilir.

7.1. Türkiye Cumhuriyeti Ziraat Bankası A.Ş.

Yönetim Kurulu Üyeleri

Dr. Ahmet GENÇ (YK Başkanı)
Hüseyin AYDIN (Üye – Genel Müdür)
Yusuf DAĞCAN (YK Bşk. V.)
Faruk ÇELİK (Üye)
Yusuf BİLMEZ (Üye)
Feyzi ÇUTUR (Üye)
Mehmet Nihat ÖMEROĞLU (Üye)
Mahmut KAÇAR (Üye)
Serruh KALELİ (Üye)

İlgili Bakanlık

Hazine ve Maliye Bakanlığı

Sermaye Yapısı

TVF Sermaye Payı: %100
Nominal Sermaye: 6,1 milyar TL
Ödenmiş Sermaye: 6,1 milyar TL

İnternet Adresi

<http://www.ziraatbank.com.tr>

T.C. Ziraat Bankası A.Ş.'nin temelini, 20/11/1863'te çiftçilerin oluşturduğu kaynakla Mithat Paşa öncülüğünde devlet eliyle ve devlet himayesinde kurulan "Memleket Sandıkları" oluşturmaktadır. İzleyen yıllarda sandıkların işleyişinde gözlenen bozulmalar sonucu 1883'te aynı amaçlar doğrultusunda "Menafi Sandıkları" oluşturulmuştur. 28/08/1888'de ise T.C. Ziraat Bankası Nizamnamesi yürürlüğe girmiş, o tarihte faaliyette bulunan Menafi Sandıkları da Banka şubelerine dönüştürülmüştür.

Satılması mümkün olan gayrimenkul rehini ve kuvvetli kefalet karşılığında çiftçiye kredi kullanırmak, faiz karşılığında tevdiat kabul etmek, ziraata ilişkin sarraflık ve aracılık işleri yapmak gibi amaçlarla kurulan Banka, 4603 sayılı Kanunla 2000 yılında 233 sayılı KHK kapsamında çıkarılmıştır.. Banka, özel hukuk kapsamında bir mevduat bankası olarak faaliyet göstermekte olup Sayıştay denetimine tabidir.

24/01/2017 tarihli ve 2017/9756 sayılı BKK ile Türkiye Cumhuriyet Ziraat Bankası A.Ş.'nin sermayesinde bulunan Hazineye ait hisselerin

tamamının Türkiye Varlık Fonuna aktarılmasına karar verilmiştir. Bankanın hisselerinin TVF'ye tesciline ilişkin ilan 21/09/2017 tarihli ve 9413 sayılı Türkiye Ticaret Sicil Gazetesinde yayımlanmıştır. 15/07/2018 tarihli ve 30479 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren 2018/1 sayılı Cumhurbaşkanlığı Genelgesi ile ise Hazine ve Maliye Bakanlığı ilgili Bakanlık olarak belirlenmiştir.

31/12/2019 itibarıyla yurt içinde ve yurt dışında toplam 1.758 hizmet noktası ve 24.563 çalışanıyla kurumsal, girişimci ve bireysel bankacılık alanlarında faaliyet gösteren T.C. Ziraat Bankası bugün Türkiye'nin en yaygın bankacılık hizmet ağına sahip bulunmaktadır.

Önemli Gelişmeler

2019 yılında Ziraat Bankası kaynaklarından tarım sektörünün finansmanına yönelik olarak toplam 486 bin müşteriye 43,3 milyar TL kredi kullanılmış, portföye 60.420 yeni müşteri kazandırılmıştır. Banka kaynaklarından kullanılan tarım kredilerinin bakiyesi 2019 yılı itibarıyla 64,3 milyar TL'ye, kredili müşteri sayısı 682 bin kişiye ulaşmıştır. Sektörde

faaliyet gösteren Ziraat Bankası müşterileri, faiz indirimli kredilere ilişkin yayımlanan kararlar ve tebliğ doğrultusunda, üretim konuları bazında belirlenen sübvansiyon oranları dahilinde, uygun faiz oranlarıyla kredi kullanmaya devam etmişlerdir. 2019 yılında tarım sektöründe faaliyet gösteren yaklaşık 347 bin üretici ve firmaya 31,4 milyar TL tutarında sübvansiyonlu (faiz indirimli) kredi kullanılmıştır. Bu bağlamda Bankaca kullanılan faiz indirimli kredi bakiyesi 52 milyar TL, üretici sayısı ise 580 bin kişiye ulaşmıştır. Faiz indirimli kredilere yönelik olarak Bankaya Hazine’ce 2019 yılı içinde yaklaşık 2,9 milyar TL’lik gelir kaybı ödemesi gerçekleştirilmiştir.

Banka, kaynak çeşitlendirilmesi ve mevcut kaynakların derinleştirilmesi doğrultusunda önde gelen uluslararası finans kuruluşlarından ikili anlaşmalar yolu ile kaynak teminine devam etmiştir. 2019 Nisan ayında vadesi gelen 422 milyon ABD doları ve 798 milyon Avro tutarındaki sendikasyon kredisinin katılım tutarı artırılarak toplamda 1 milyar 425 milyon ABD doları olarak yenilemiştir. 2013 yılında mevduat dışı kaynakların

çeşitlendirilmesi ve dış ticaretin finansmanında piyasa payının artırılması hedefi ile 700 milyon ABD doları ile başlayan sendikasyon kredisi her sene artırılarak devam ettirilmiştir.

Mali Durum

Banka bilançosu 2019 yılında, önceki yıla göre %21 artışla 650 milyar TL büyüklüğe ulaşmıştır. Sanayinin ve üretimin her alanında büyüme, Banka kredileri ile desteklenmiştir. Banka, sürdürülebilir büyüme prensibiyle hareket ederek, nakdi kredilerini %17 artırmış ve 435,3 milyar TL seviyesine yükseltmiştir.

Banka, %14,5 oranındaki sektör payıyla toplam aktif büyüklüğü açısından sektörde lider konumda bulunmakta olup, toplam aktifler içerisinde %67 ile en büyük pay kredilere aittir. Ayrıca, özkaynaklar da güçlenmeye devam etmiş ve 2019 yıl sonu itibarıyla 70 milyar TL’ye yükselmiştir. Özkaynak ve aktif kârlılıkları 2019 yıl sonunda sırasıyla %10,1 ve %1,1 olarak gerçekleşmiştir. Bankanın sermaye yeterlilik oranı %17,02 seviyesinde olup Banka ödenmiş sermayesi 6,1 milyar TL’dir.

SEÇİLMİŞ GÖSTERGELER	2017	2018	2019	Değişim % 2019-2018
Finansal Büyüklükler (milyon TL)				
Toplam Aktifler	434.275	537.156	649.756	21,0
Toplam Nakdi Krediler (*)	298.033	371.871	435.292	17,1
Toplam Mevduat	266.384	331.066	447.251	35,1
Özkaynaklar	47.010	57.401	70.065	22,1
Net Kar	7.940	7.961	6.187	-22,3
Rasyolar (%)				
Krediler / Aktifler	68,7	69,2	67,0	
Sektördeki Aktif Payı	13,3	13,9	14,5	
Sektördeki Kredi Payı	13,8	14,9	15,6	
Takipteki Krediler / Krediler (Brüt)	1,6	2,0	2,8	
Sektördeki Mevduat Payı	14,8	15,3	16,6	
Mevduatın Krediyeye Dönüşüm Oranı	112	112,3	97,3	
Faiz Gelirleri İçinde Kredilerin Payı	80,0	77,3	80,4	
Faiz Gelirleri İçinde Menkul Değerlerin Payı	17,5	20,7	18,3	
Faiz Dışı Gelir / Faiz Dışı Gider	87,5	90,9	86,2	
Aktif Kârlılığı	2,0	1,6	1,1	
Özkaynak Kârlılığı	18,3	15,2	10,1	
Sermaye Yeterlilik Oranı	15,2	14,8	17,02	

Kaynak: T.C. Ziraat Bankası A.Ş.

(*):Donuk Alacaklar ve Beklenen Zarar Karşılıkları hariçtir.

7.2. Türkiye Halk Bankası A.Ş.

Yönetim Kurulu Üyeleri

Recep Süleyman ÖZDİL (YK Başkanı)
Himmet KARADAĞ (YK Bşk. V.)
Osman ARSLAN (Üye – Genel Müdür)
Sadık TILTAK (Üye)
Sezai UÇARMAK (Üye)
Maksut SERİM (Üye)
Meltem TAYLAN AYDIN (Üye)
Mehmet Emin ÖZCAN (Üye)
Mevlüt UYSAL (Üye)

İlgili Bakanlık

Hazine ve Maliye Bakanlığı

Sermaye Yapısı

TVF Sermaye Payı : %51,11
Nominal Sermaye: 1,25 milyar TL
Ödenmiş Sermaye: 1,25 milyar TL

İnternet Adresi

<http://www.halkbank.com.tr>

T. Halk Bankası A.Ş., 1933 tarihli ve 2284 sayılı "Halk Bankası ve Halk Sandıkları Kanunu" kapsamında kurulmuş ve 1938 yılında faaliyete geçmiştir. 1992 yılında Türkiye Öğretmenler Bankası (Töbank), 1993 yılında Sümerbank, 1998 yılında Etibank, 2001 yılında mülga Türkiye Emlak Bankası'nın 96 şubesi ve 2004 yılının ikinci yarısında ise Pamukbank T. Halk Bankasına devredilmiştir.

2000 yılının sonlarında yürürlüğe giren 4603 sayılı Kanunla 233 sayılı KHK kapsamından ve KİT statüsünden çıkarılan T. Halk Bankası anonim şirket statüsüne kavuşturulmuştur. Banka özel hukuk kapsamında bir mevduat bankası olarak faaliyet göstermekte olup Sayıştay denetimine tabidir.

ÖYK'nın 03/02/2017 tarihli ve 2017/1 sayılı kararı ile ÖYK'nın 05/02/2007 tarihli ve 2007/8 sayılı kararı ile Hazineye ait hisseleri özelleştirme kapsam ve programına alınan Türkiye Halk Bankası A.Ş.'nin %51,11 oranındaki hissesinin, özelleştirme kapsam ve programından çıkartılarak Türkiye Varlık Fonu'na devrine karar verilmiştir. 15/07/2018 tarihli ve 30479 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren 2018/1 sayılı

Cumhurbaşkanlığı Genelgesi ile Hazine ve Maliye Bakanlığı ilgili Bakanlık olarak belirlenmiştir.

Bankanın faaliyet alanı; ticari finansman ve kurumsal bankacılık, fon yönetimi işlemleri, bireysel bankacılık ve kredi kartı işlemlerini kapsamaktadır. Banka, 31/12/2019 itibarıyla yurt içinde 1.000, yurt dışında 6 şubesi, 1 ülke müdürlüğü, 3 yurt dışı temsilciliği ve toplam 18.967 çalışan ile faaliyet göstermektedir.

Önemli Gelişmeler

2019 yılında halk arz edilmeksizin nitelikli yatırımcılara yapılan finansman bonusu ile tahvil ihraçları ve halka arz yoluyla toplam 17,2 milyar TL kaynak sağlanmıştır.

İVME Finansman Paketi, İstihdam Odaklı İşletme Kredisi, Ekonomi Değer Kredisi, Kampanyalı Konut Kredisi, Kampanyalı İhtiyaç Kredisi, TLREF'e Endeksli Kredi ve Yerli Üretim Taşıt Kredisi gibi yenilikçi ürünler aracılığıyla 30 milyar TL kredi kullanılmıştır.

Ayrıca, Banka aracılığıyla esnaf ve sanatkârlara kullanılan hazine faiz destekli kredilerin bakiyesi 2019 sonu itibarıyla 40,3 milyar TL'ye erişmiştir.

Söz konusu bakiye 565 bin esnaf ve sanatkâr tarafından kullanılmıştır. Bu kredilere yönelik olarak Banka'ya Hazinece 1,9 milyar TL gelir kaybı ödemesi yapılmıştır.

2019 yılında 18 yeni şube açılarak yurtiçi şube sayısı 1.000'e yükselmiştir.

Mali Durum

Bankanın toplam aktifleri 2019 yıl sonunda %20,8 oranında artarak 457 milyar TL'ye ulaşmış

ve sektördeki toplam aktif pazar payı oranını %10,2'ye yükselmiştir. Nakdi krediler %19,4 artarak 309,2 milyar TL'ye yükselirken KOBİ kredilerini de içeren ticari kredi hacmi ise %20,6 artarak 258 milyar TL'ye ulaşmıştır. Banka, 2019 yıl sonunu 1,7 milyar TL'lik net kar ile tamamlamıştır. Bankanın 2019 yıl sonunda özkaynakları %10,9 artışla 32,2 milyar TL olarak gerçekleşmiştir. Sermaye yeterliliği oranı %14,3 ve özkaynak karlılığı %5,6'dır.

SEÇİLMİŞ GÖSTERGELER	2017	2018	2019	Değişim % 2019-2018
Finansal Büyüklükler (Milyar TL)				
Toplam Aktifler	305,4	378,4	457,0	20,8
Toplam Nakdi Krediler	208,2	259,0	309,2	19,4
Toplam Mevduat	193,2	248,9	297,7	19,6
Özkaynaklar	25,4	29,0	32,2	10,9
Net Kâr	3,7	2,5	1,7	-31,8
Rasyolar (%)				
Nakdi Krediler / Aktifler	68,2	68,5	67,7	
Sektördeki Aktif Payı	9,4	9,8	10,2	
Sektördeki Nakdi Kredi Payı	9,5	10,3	10,8	
Takipteki Krediler / Toplam Nakdi Krediler (brüt)	2,9	3,3	5,2	
Sektördeki Mevduat Payı	10,7	11,5	11,1	
Mevduatın Krediyeye Dönüşüm Oranı	107,8	104,1	103,9	
Faiz Gelirleri İçinde Kredilerin Payı	82,1	78,6	79,3	
Faiz Gelirleri İçinde Menkul Değerlerin Payı	16,0	19,2	19,6	
Faiz Dışı Gelir / Faiz Dışı Gider	94,9	93,1	88,8	
Aktif Kârlılığı	1,4	0,7	0,4	
Özkaynak Kârlılığı	16,0	9,3	5,6	
Sermaye Yeterlilik Oranı	14,2	13,8	14,3	

Kaynak: T. Halk Bankası A.Ş.

7.3. Türkiye Vakıflar Bankası T.A.O.

Yönetim Kurulu Üyeleri

Abdülkadir AKSU (YK Başkanı)
Doç. Dr. Şahap KAVCIOĞLU (YK Başkan V.)
Abdi Serdar ÜSTÜNSALİH (Üye Genel Müdür)
Şahin UĞUR (Üye)
Dr. Adnan ERTEM (Üye)
Serdar TUNÇBİLEK (Üye)
Dilek YÜKSEL (Üye)
Dr. Cemil Ragıp ERTEM (Üye)
Sadık YAKUT (Üye)

Sermaye Yapısı

Hazine Sermaye Payı: %37,45¹⁹
Nominal Sermaye: 2,50 milyar TL
Ödenmiş Sermaye: 2,50 milyar TL

İlgili Bakanlık

Hazine ve Maliye Bakanlığı²⁰

İnternet Adresi

<http://www.vakifbank.com.tr>

Türkiye Vakıflar Bankası Türk Anonim Ortaklığı (Vakıfbank), 11/01/1954 tarihinde, 6219 sayılı "Türkiye Vakıflar Bankası Türk Anonim Ortaklığı Kanunu" ile özel hukuk hükümlerine tabi olmak üzere T.C. Vakıflar Genel Müdürlüğüne verilen yetki çerçevesinde kurulmuştur ve Sayıştay Denetimine tabidir.

6219 sayılı Kanun'un ilgili hükümleri doğrultusunda yayımlanan, 3 Aralık 2019 tarihli Cumhurbaşkanlığı Kararı ile Vakıflar Genel Müdürlüğü'nün idare ve temsil ettiği %43,00'ü (A) Grubu ve %15,51'i (B) Grubu olmak üzere toplam %58,51'lik hisseye ilişkin beher hisse değeri belirlenmiştir.

Banka hisselerinin devir işlemlerine ilişkin süreç 11/12/2019 tarihi itibari ile tamamlanarak, Banka'nın %58,51'lik hissesi Hazine'ye devredilmiş olup T.C. Hazine ve Maliye Bakanlığı adına Banka pay defterine kaydedilmiştir.

20/05/2020 tarihinde Hazine dahil mevcut pay sahiplerinin rüçhan hakları kısıtlanarak tahsisli satış yöntemi ile Türkiye Varlık Fonuna yapılan satış ile birlikte Banka çıkarılmış sermayesi 2.500.000.000 TL'den 3.905.622.489,96 TL'ye yükselmiştir. Banka'nın yeni oluşan sermaye yapısında Hazine ve Maliye Bakanlığı'nın temsil ettiği (A) ve (B) grubu hisselerle ilişkin olarak Hazine'nin sermaye payı %58,51'den %37,45'e gerilemiş, söz konusu hisseler karşılığında Hazine'nin Banka'daki payının itibari değeri 1.462.731.967,74 TL olmuştur. Türkiye Varlık Fonu'nun Bankadaki sermaye payı ise %35,99 olmuştur.

Banka'nın temel faaliyet alanı bireysel, kurumsal ve özel bankacılık, sermaye piyasası faaliyetleri ile uluslararası bankacılık hizmetlerinden oluşmaktadır. 2019 yıl sonu itibarıyla; Banka 16.835 personel, 940 yurt içi şube ve 3 yurt dışı şube olmak üzere toplam 943 şube ile müşterilerine hizmet vermektedir.

19 20/05/2020 tarihinde yapılan sermaye artırımını sonrası Banka sermaye yapısı; %37,45 T.C. Hazine ve Maliye Bakanlığı, %35,99 TVF, %16,15 halka açık, %10,3 Vakıfbank Mem. ve Hizm. Em. ve Sağ. Yard. San. Vakf, %0,1 diğer vakıflar ve kişilere ait olacak şekilde değişmiştir.

20 15/07/2018 tarihli ve 30479 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren 2018/1 sayılı Cumhurbaşkanlığı Genelgesi ile Hazine ve Maliye Bakanlığı ilgili Bakanlık olarak belirlenmiştir.

Önemli Gelişmeler

Türkiye'nin uluslararası sermaye piyasalarındaki öncü ve yenilikçi bankası VakıfBank, ipotek teminatlı menkul kıymet (İTMK-covered bond) programı kapsamında 2019 yılının Ocak ve Şubat aylarında iki ihraç gerçekleştirmiştir. Banka'nın 2019 yılında İTMK-covered bond programı kapsamında gerçekleştirdiği ihraç tutarının büyüklüğü 1,5 milyar TL'yi aşmıştır. Ayrıca, Mart ayında orta vadeli tahvil ihraç programı (GMTN) kapsamında 5 yıl vadeli 600 milyon USD tutarında yeni bir tahvil ihracı gerçekleştirmiştir.

Vakıfbank, Nisan ayında 17 ülkeden 38 bankanın katılımıyla 279,5 milyon USD ve 723,5 milyon EUR olmak üzere toplam 1,1 milyar USD tutarında sendikasyon kredisi temin etmiştir. Dış ticaretin finansmanında kullanılacak işlemin yenileme rasyosu ise yüzde 100 olarak gerçekleşmiştir. Bunun yanı sıra Banka, Eylül ayında Çin Eximbank ile ilişkileri geliştirmek, farklı ekonomik bölgelerden yatırımcı ve finans kuruluşlarına ulaşarak kaynak çeşitliliğini artırmak ve Çin ile ticaret işlemi gerçekleştiren müşterilerine destek olmak amacıyla imzaladığı kredi anlaşması ile 140 milyon USD tutarında bir yıl vadeli yeni bir kaynak temin etmiştir.

Ayrıca, Eylül ayında Türk Lirası Gecelik Referans Faiz Oranına (TLREF) endeksli, 10 yıl vadeli, 5. yılın sonunda erken itfa opsiyonuna sahip, 725 milyon TL'lik ilk katkı sermaye niteliğinde tahvil ihracını gerçekleştirilmiştir. Kredi derecelendirme kuruluşu Fitch'in, Türk bankalarının Diversified Payment Rights (DPR) seküritizasyon programı derecelendirme notlarını 'yatırım yapılabilir' seviyesinin altına indirmesinin ardından Banka, hazine işlemlerine dayalı, 3 yıl ödemesiz olmak üzere toplam 7 yıl vadeli, 417 milyon USD değerinde ilk seküritizasyon işlemini gerçekleştirmiştir.

Vakıfbank yurtdışı piyasalardan sendikasyon kredisi ve proje teminatlı fonlama işlemiyle

toplam 730 milyon USD kaynak temin etmiş, 367 gün vadeli sendikasyon kredisinin büyüklüğü 580 milyon USD olurken, söz konusu işleme uluslararası bankalardan %125 seviyesine yakın fazla talep gelmiştir.

Ayrıca, Türk bankacılık sektörü açısından emsal niteliğinde olan bir kararla Vakıfbank, Ocak 2015'de 10 yıl vadeli ve 5. yılın sonunda erken itfa opsiyonuna sahip olan 500 milyon USD tutarındaki Türkiye'nin Basel 3 uyumlu ilk sermaye benzeri tahvil ihracı için geri çağırma opsiyonu kullanılmasına karar verilmiş olup, söz konusu tahvilin geri çağırma işlemi 03/02/2020 tarihinde tamamlanmıştır. Türk bankacılık sektöründe bir ilk olan söz konusu tahvilin erken itfa opsiyonunun kullanımı, hem Vakıfbank özelinde hem de ileride erken itfa opsiyon tarihi gelecek olan diğer Türk bankaları düşünüldüğünde Türk bankacılık sektörü açısından pozitif yatırımcı algısını pekiştiren ve Türk bankalarının önümüzdeki dönemlerde uluslararası sermaye piyasalarına erişimini destekleyen emsal niteliğinde bir karar olmuştur.

Bu dönemde bünyesine kattığı birçok yenilikçi ürünü müşterilerinin hizmetine sunan Vakıfbank, Türk Bankacılık sektöründe bir ilk olan VBanko Çek ürünü ile müşteri bazında özel belirlenmiş garantörlük limiti dâhilinde çek defterinin her bir yaprağına garanti vererek teminat mektubunun güvenini çekin dolaşım kolaylığıyla birleştirmiştir. V-Limit ürünü ile vergi mükellefi müşterileri için mevcut limitlerinin dışında sadece vergi ödemelerinde kullanabilecekleri bir limit oluşturarak vergi ödeme kolaylığı sağlamıştır. Bunların yanı sıra, Türkiye Noterler Birliği ile yaptığı protokolle Türkiye Noterler Birliği Bilişim Sistemi'nde bulunan vekâletname azilname verilerinin, ilk defa bir banka tarafından sorgulanmasını sağlayarak müşterilerin hayatını kolaylaştırmıştır.

Ayrıca 2019 yılında Türk Lirası Gecelik Referans Faiz Oranına (TLREF) endeksli olarak geliştirdiği ticari kredi ürünü ile de ticari işletmelere piyasa koşullarına uygun olarak borçlanma imkânı sağlamıştır. 'Genç ARI Hesabı' ürünü ile 35 yaş ve altındaki gençlere birikimlerini değerlendirme fırsatı sağlarken 'SKY (Siz Kredinizi Yönetin) Limit' ürünü ile de müşterilerine tahsis ettiği limiti dilediği gibi yönetme imkânı sunmuştur.

Mobil bankacılık üzerinden hizmet veren ve "Yapay değil yapan zekâ" olarak adlandırılan Vakıfbank'ın yeni sesli asistanı ViBi kullanıma sunulmuştur. Bununla birlikte müşterilerin e-ticaret alışverişlerinde kredi kartı kullanmadan ve herhangi bir kart bilgisi paylaşmadan mobil bankacılık ve internet bankacılığı üzerinden hızlı ve güvenli olarak ödeme yapmalarını sağlayan yeni ödeme yöntemi VakıfPay kullanıma sunulmuştur.

Mali Durum

Banka, 2019 yılında varlıklarını %27 oranında artırarak 419,4 milyar TL seviyesine yükseltmiş, varlıkların büyümesine en önemli katkıyı kredilerden elde etmiştir. Ticari krediler %23 oranında, bireysel krediler ise %27 oranında artmış, nakdi krediler toplamda %24 oranında yükselerek 274,8 milyar TL'ye ulaşmıştır. Aynı dönemde gayri nakdi krediler ise %19 oranında yükselerek 77,3 milyar TL'ye ulaşmıştır.

2019 yılında KOBİ Bankacılığı alanında, ürün ve hizmet çeşitliliği artırılarak KOBİ nitelikli

müşterilerin finansal ürünlere daha kolay ulaşması sağlanmış, KOBİ kredileri bir önceki yıl sonuna göre %12 oranında artarak 66 milyar TL seviyesine çıkmıştır. 2019 yılında T.C. Hazine ve Maliye Bakanlığı girişimi ile üç kamu bankası (Vakıfbank, Ziraat Bankası, Halk Bankası) tarafından oluşturulan İVME Finansman Paketi kapsamında, belirli ürün gruplarında makine imalatı, hammadde ve ara mal imalatı yapan yerli üreticilere uygun koşullarda finansman sağlanmıştır. Üç kamu bankasının iş birliği ile oluşturulan bir diğer ürün İstihdam Destek Paketi ile de ilave istihdam sağlama potansiyeli yüksek olan sektörlerde faaliyet gösteren firmalara yönelik uygun koşullarda, düşük maliyetli ve uzun vadeli işletme kredisi kullanılarak istihdama destek sağlanmıştır.

Söz konusu faaliyetler kredi büyümesine önemli katkı sağlamıştır.

Toplam mevduat %40 oranında artarak 251,5 milyar TL'ye yükselmiştir. Bu yükselişte döviz tevdiat hesaplarındaki kur kaynaklı artış etkili olduğu gibi, tabana yaygın mevduat stratejimiz ve bu doğrultudaki pazarlama faaliyetleri de mevduat artışında rol oynamıştır. Mevduatın yanı sıra TL kaynakların vadesini mevduat dışı ürünler ile uzatmak ve kaynak çeşitliliğini artırmak amacıyla alternatif fonlama kaynakları da kullanılmıştır.

2019 yılı sonunda, özkaynakları %16,5 artışla 33 milyar TL, net dönem kârı 2,8 milyar TL olarak gerçekleşmiştir. Sermaye yeterlilik rasyosu %17, aktif kârlılığı ise %0,75'tir.

SEÇİLMİŞ GÖSTERGELER	2017	2018	2019	Değişim % 2019-2018
Finansal Büyüklükler (milyon TL)				
Toplam Aktifler	270.572	331.356	419.426	26,58
Toplam Krediler	182.932	221.607	274.777	23,99
Toplam Mevduat	155.277	179.408	251.531	40,20
Özkaynaklar	23.258	28.350	33.026	16,49
Net Kâr	3.723	4.154	2.802	-29,89
Rasyolar (%)				
Krediler / Aktifler	67,61	66,88	65,51	
Sektördeki Aktif Payı	8,31	8,57	9,34	
Sektördeki Kredi Payı	8,72	9,26	10,34	
Takipteki Krediler / Krediler	4,01	4,65	5,93	
Sektördeki Mevduat Payı	9,08	8,81	9,80	
Mevduatın Krediyeye Dönüşüm Oranı	117,81	123,52	109,24	
Faiz Gelirleri İçinde Kredilerin Payı	85,16	80,5	82,47	
Faiz Gelirleri İçinde Menkul Değerlerin Payı	13,38	17,77	16,36	
Aktif Kârlılığı	1,54	1,38	0,75	
Özkaynak Kârlılığı	17,52	16,1	9,13	
Sermaye Yeterlilik Oranı	15,52	16,99	16,61	

Kaynak: T. Vakıflar Bankası T.A.O.

7.4. Türkiye Emlak Katılım Bankası A.Ş.

Yönetim Kurulu Üyeleri

Prof Dr. Mehmet Emin BİRPINAR (YK Başkanı)
 Abdullah Erdem CANTİMUR (YK Başkan V.)
 Cengiz SİNANOĞLU (Üye – Genel Müdür V.)
 Mehmet Nuri YAZICI (Üye)
 Mehmet Ali KAHRAMAN (Üye)
 Prof Dr. Mehmet ERSOY (Üye)
 Prof Dr. Murat BALCI (Üye)

İlgili Bakanlık

Çevre ve Şehircilik Bakanlığı¹²

Sermaye Yapısı

Hazine Sermaye Payı: %99,99
 Nominal Sermaye: 750 milyon TL
 Ödenmiş Sermaye: 749 milyon TL

İnternet Adresi

<https://emlakkatilim.com.tr/>

Banka, 03/06/1926 tarihinde “Emlak ve Eytam Bankası” adı altında kurulmuş olup çeşitli yeniden yapılandırmaların ardından konut, dış ticaret ve denizcilik sektörlerinde sektör bankası görevini üstlenmiştir.

4603 sayılı Kanun kapsamında istihsal edilen 2001/2202 sayılı BKK ile Türkiye Emlak Bankası A.Ş.’nin bankacılık dışında kalan mal varlıkları ve iştiraklerinin tüm hak ve yükümlülükleriyle TOKİ’ye devri düzenlenmiştir.

2001 yılında 4603 sayılı Kanunda yapılan değişikliklerle ayrıca; Bankanın 2001/2202 sayılı BKK’da devri öngörülen varlıkları ile kanuni takibe intikal etmiş alacakları ve yuva kredileri hariç, tüm aktiflerinin bankaların yönetim kurullarının kendi aralarında düzenleyecekleri protokol doğrultusunda, protokole konu bütün hak, alacak ve borçların, alacaklıların rızası veya sair herhangi bir işleme gerek kalmaksızın T.C. Ziraat Bankası A.Ş. veya T. Halk Bankası A.Ş.’ye devredilmesine karar verilmiş ve tasfiye süreci yasal olarak başlatılmıştır. 14/09/2001 tarihindeki olağanüstü genel kurul ile Banka’nın yetkili organları belirlenerek tasfiye süreci fiili olarak başlamıştır.

Bankanın, 16 yıllık tasfiye sürecinin sonunda, 27/05/2017 tarihli Resmi Gazete’de yayımlanan

7020 sayılı Kanununun 12. maddesi ile 4603 sayılı Kanuna eklenen ek madde ile Bankanın tasfiye sürecinden çıkarılmasına karar verilmiştir. 17/01/2019 tarihinde 4603 sayılı Kanuna “Türkiye Emlak Bankası Anonim Şirketine ve Tasfiye Halinde Türkiye Emlak Bankası Anonim Şirketine yapılan atıflar, Türkiye Emlak Katılım Bankası Anonim Şirketine yapılmış sayılır.” hükmü eklenmiştir. 27/02/2019 tarihinde Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu tarafından Türkiye Emlak Katılım Bankası A.Ş.’ye faaliyet izni verilmiştir.

Banka Sayıştay denetimine tabidir.

Önemli Gelişmeler

6770 sayılı Kanunda yapılan değişiklik ile “Toplu Konut İdaresi Başkanlığı’nın 28/03/2001 tarihli ve 2001/2202 sayılı Bakanlar Kurulu Kararınca YPK Kararı kapsamında ihraç ettiği borçlanma senetlerinden kaynaklı Tasfiye Halinde Türkiye Emlak Bankası A.Ş. ‘ye olan borçları bu maddenin yürürlüğe girdiği tarih esas alınarak belirlenen tutar üzerinden Müsteşarlığa nakledilir.” ifadesi hüküm altına alınmıştır. “Tasfiye Halinde Türkiye Emlak Bankası A.Ş. ve TOKİ Başkanlığı bu madde kapsamında gerçekleştirilen nakil, takas ve mahsup işlemlerinden sonra bilançolarında gerekli düzeltmeleri yapar.” hükmüne göre Banka

bilançosunda Vadeye Kadar Elde Tutulacak Menkul Kıymetler hesabı Hazine Cari Hesabı ile mahsup edilmiştir.

KEY ödemeleri kapsamında 2019 yılsonu itibarıyla yaklaşık 8 milyon hak sahibine 3,5 milyar TL'lik ödeme yapılmıştır. 5664 sayılı Kanunun 5. maddesine 5939 sayılı Kanun ile eklenen "Bu madde uyarınca yapılan ilanlar sonucunda talep edilmeyen alacaklar Resmî Gazete'de yayımlanan son listenin ilan tarihinden beş yıl sonra Hazineye irad kaydedilir" hükmü doğrultusunda kalan hak sahiplerine ödeme yapılması için en son liste, 29/09/2014 tarihinde yayımlanmış olup 29/09/2019 tarihine kadar KEY alacaklarını tahsil etme imkanı sağlanmıştır. Bahsi geçen tarih uzatılmadığından bu tarihten itibaren bu kapsamda hak sahiplerine herhangi bir ödeme yapılmayacaktır.

Mali Durum

Bankanın 31/12/2019 itibarıyla aktif toplamı 9,28 milyar TL'dir.

Banka, Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurulu'nun 27/02/2019 tarih ve 30699 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 26/02/2019 tarih ve 8262 sayılı kararı ile faaliyet izni almış ve 21/03/2019 itibarıyla faaliyete başlamıştır.

Genel Müdürlüğü İstanbul'da bulunan Banka'nın, 31/12/2019 tarihi itibarıyla, 2019 yılında hizmete açılan 11 yurtiçi şubesi bulunmaktadır. 2018 sonu itibarıyla 85 olan personel sayısı, 31/12/2019 tarihi itibarıyla 381'e yükselmiştir.

2019 yılı itibarıyla bankacılık faaliyetlerine başlanmasıyla birlikte açılan yeni şubeler ve personel maliyetlerinin artması sebebi ile karlılık düşmüştür.

SEÇİLMİŞ GÖSTERGELER	2017	2018	2019	Değişim % 2019-2018
Finansal Büyüklükler (milyon TL)				
Toplam Aktifler	700	1,139	9,282	722,14
Toplam Krediler	-	-	5,730	-
Toplam Mevduat	-	-	5,953	-
Özkaynaklar	557	1,101	1,169	6,18
Net Kar	-	544	45	-91,73
Rasyolar (%)				
Krediler / Aktifler	-	-	61,73	
Sektördeki Aktif Payı	-	-	3,38	
Sektördeki Kredi Payı	-	-	3,52	
Takipteki Krediler / Krediler (Brüt)	100	100	3,18	
Sektördeki Mevduat Payı (mevduat toplayan bankalar için)	-	-	2,79	
Mevduatın Krediye Dönüşün Oranı	-	-	96,25	
Faiz Gelirleri İçinde Kredilerin Payı	-	-	75,96	
Faiz Gelirleri İçinde Menkul Değerlerin Payı	-	-	22,67	
Faiz Dışı Gelir / Faiz Dışı Gider	5	464,47	24,97	
Aktif Kârlılığı	-	59,15	0,86	
Özkaynak Kârlılığı	-	47,9	3,96	
Sermaye Yeterlilik Oranı	-	268,36	63,64	

Kaynak: Türkiye Emlak Katılım Bankası

7.5. Türkiye Kalkınma ve Yatırım Bankası A.Ş.

Yönetim Kurulu Üyeleri

Hayrettin DEMİRCAN (YK Başkanı)
 Hakan ERTÜRK (YK Başkan V.)
 İbrahim Halil ÖZTOP (Üye – Genel Müdür)
 Salim Can KARAŞIKLI (Üye)
 Kemal Çağatay İMİRGİ (Üye)
 Turgay GEÇER (Üye)
 Murat ZAMAN (Üye)

İlgili Bakanlık

Hazine ve Maliye Bakanlığı²¹

Sermaye Yapısı

Hazine Sermaye Payı: %99,08
 Nominal Sermaye: 850 milyon TL
 Ödenmiş Sermaye: 850 milyon TL

İnternet Adresi

<http://www.kalkinma.com.tr>

1975 yılında Devlet Sanayi ve İşçi Yatırım Bankası (DESİYAB) adı altında ve Sanayi ve Teknoloji Bakanlığının ilgili kuruluşu olarak kurulan Banka, 1983 yılında yeniden yapılandırılmış, 1988 yılından 24/10/2018 tarihine kadar Türkiye Kalkınma Bankası A.Ş. adı altında faaliyet göstermiştir. Bununla birlikte 2017 yılında başlatılan Bankanın yeniden yapılandırılma çalışmaları kapsamında Bankanın, yüksek katma değerli ve teknolojik ürünlerin üretimini destekleyecek, gelişmiş ekonomilerde uygulanan, etkin ve verimli kalkınma bankacılığı faaliyeti yapılabilecek, esnek personel yapısına ve yönetim sistemine sahip olacak bir yapıya kavuşturulması hedeflenmiş; bu çerçevede hazırlanan 7147 sayılı Türkiye Kalkınma ve Yatırım Bankası Anonim Şirketi Hakkında Kanun 24/10/2018 tarihli Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir. Böylece 24/10/2018 tarihinden itibaren Banka, faaliyetlerine Türkiye Kalkınma ve Yatırım Bankası A.Ş. unvanı ile devam etmektedir.

Bankanın amacı, Türkiye’nin kalkınması ve sürdürülebilir büyümesi için; bölgesel gelişmişlik farklılıklarının azaltılmasına yönelik yatırımları ve teknolojik gelişmeye katkı sağlayacak projeleri desteklemek, girişim sermayesinin gelişmesine

katkıda bulunmak, fon kurmak, katılmak ve yönetmek, kredi vermek, iştirak etmek, proje finansmanı yapmak, kâr ortaklığı veya kiralama esaslı kredi işlemleri yapmak, yurtiçi, yurtdışı ve uluslararası ortak yatırımları finanse etmek ve danışmanlık hizmetleri de dâhil kalkınma ve yatırım bankacılığı işlevlerini yerine getirmektir.

Bireysel kredi kullandırmayan, yatırımların projeye dayalı finansmanı ağırlıklı olmak üzere, finansal kiralama ve iştirak yoluyla finansman desteği sağlayan Türkiye Kalkınma ve Yatırım Bankası A.Ş., özel hukuk hükümlerine tabi, anonim şirket statüsünde bir kalkınma ve yatırım bankası olup Sayıştay denetimine tabidir.

Önemli Gelişmeler

Banka, dönüşüm çalışmaları kapsamında Genel Merkezi’ni 10/06/2019 tarihinde Ankara’dan İstanbul’a taşımıştır. Banka, 2019 Yılında 350 Milyon TL’lik Bedelli Sermaye Artırımı gerçekleştirerek çıkarılmış sermayesini 850 Milyon TL’ye yükseltmiştir.

Banka, 2019 yılında da her alanda yatırımları desteklemeyi sürdürmüş olup kaynaklarını öncelikle reel ekonomiye aktarma anlayışıyla

²¹ 2018 tarihli ve 30479 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe giren 1/2018 sayılı Cumhurbaşkanlığı Genelgesi ile Hazine ve Maliye Bakanlığı ilgili Bakanlık olarak belirlenmiştir.

yöneterek aktiflerinin %77,5'ini kredilere tahsis etmiştir.

Türkiye Kalkınma ve Yatırım Bankası A.Ş. Yönetim Kurulu 31/01/2019 tarihinde yaptığı toplantıda, Türkiye Kalkınma ve Yatırım Bankası A.Ş. İkinci Varlık Finansmanı Fonu'nun kurulmasına ve kuruluş için gerekli iş ve işlemleri yerine getirmek üzere Genel Müdürlüğe yetki verilmesine karar vermiştir. Sermaye Piyasası Kurulu nezdinde gerekli başvuru yapılmış ve 21/02/2019 tarihinde Türkiye Kalkınma ve Yatırım Bankası A.Ş. İkinci Varlık Finansmanı Fonu'nun kurulması Sermaye Piyasası Kurulu tarafından onaylanmıştır. Türkiye Kalkınma ve Yatırım Bankası A.Ş. İkinci Varlık Finansman Fonu, sektörün güçlü üç bankasının ihraç etmiş olduğu yüksek kaliteli varlıklardan oluşan teminat havuzuna dayalı ipotek teminatlı menkul kıymetlere (İTMK) yatırım yaparak, bu İTMK'ların dayanak varlık olacağı şekilde varlığa dayalı menkul kıymet (VDMK) ihraççısı olduğu 1 milyar TL nominal değerli 5 yıl vadeli 3 ayda bir kupon ödemeli varlığa dayalı menkul kıymetlerin nitelikli yatırımcılara yönelik ihracı aracı Banka aracılığı ile 15/03/2019 tarihinde tamamlanmıştır.

Bankanın diğer menkul kıymetler ve kaldıraçlı işlemler hariç olmak üzere türev araçlarda işlem aracılığı ve halka arz aracılık faaliyet izni talebi Sermaye Piyasası Kurulu tarafından kabul edilmiştir.

Konuya ilişkin açıklama Sermaye Piyasası Kurulu'nun 18/07/2019 tarihli ve 2019/37 sayılı Bülteni'nde yayınlanmıştır. Sermaye Piyasası Kurulu'nca Banka "İşlem Aracılığı Faaliyeti" ve "Aracılık Yüklenimi Suretiyle Halka Arza Aracılık Faaliyeti'nde bulunmak üzere yetkilendirilmiştir.

Banka, 23/09/2019 tarihinde Hazine ve Maliye Bakanlığı ikrazı ile belediye altyapı projelerinin finansmanında kullanılmak üzere Alman Kalkınma Bankası (KfW) dan 20 yıl vadeli 13,6 milyon EUR kredi sağlamıştır.

Banka, 11/12/2019 tarihinde Asya Altyapı Yatırım Bankası'ndan (AAYB) yenilenebilir enerji ve enerji verimliliği projelerinin finansmanı için Hazine ve Maliye Bakanlığı garantisi ile 15 yıl vadeli

200 milyon USD tutarında finansman sağlamıştır. Finansmana ilişkin kredi anlaşması 11/12/2019 tarihinde imzalanmıştır.

Banka, Alman Hükümeti katkısı ile birlikte Alman Kalkınma Bankası'ndan (KfW) güneş enerjisi projeleri ve yenilenebilir enerji projelerinin finansmanı için Hazine ve Maliye Bakanlığı ikrazı ile 40 yıl vadeli 45 milyon EUR tutarında finansman sağlamıştır. Finansmana ilişkin kredi anlaşması 20/12/2019 tarihinde imzalanmıştır.

Banka tarafından hazırlanan Türkiye Kalkınma Fonu İç Tüzüğü, 23/12/2019 tarihinde İstanbul Ticaret Sicil Müdürlüğü'nce tescil edilmiştir. Bankanın kurucusu olduğu Türkiye Kalkınma Fonu çatısı altında kurulacak ve toplam 750 milyon TL büyüklüğünde olan "Bölgesel Kalkınma Fonu" ve "Teknoloji ve İnovasyon Fonu"na ilişkin Protokol Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı ile 24/12/2019 tarihinde imzalanmıştır.

Banka, başta enerji olmak üzere, ülkemizin ihtiyaç duyduğu diğer reel sektör alanlarına finansman sağlamaya devam etmiştir. Kredi portföyünün sektörel dağılımında enerji sektörü %53,2 ile en büyük payı almakta olup bu sektörü finans %24,5, imalat sanayi %11,2 turizm %9,8 ve diğer sektörler %1,3'lük paylarla izlemektedir.

Mali Durum

Banka, 2019 yılında yatırımları desteklemeyi sürdürmüş olup, 2018 yılında 13,6 milyar TL olan kredi büyüklüğünü %10'luk bir büyüme ile 15 milyar TL'ye yükseltmiştir. Benzer şekilde 2019 yılında Banka başarılı finansal sonuçlar elde ederek aktif büyüklüğünü %23,3 oranında artırarak 19,4 milyar TL'ye ulaştırmıştır. Kaynaklarını reel ekonomiye aktarmayı hedefleyen Banka, %77,5'lik krediler/toplam aktif oranı ile sektör ortalamasının üstünde yer almaktadır.

Aktifteki büyüme, kârlılık oranlarına da olumlu yansımış, dönem net kârı önceki yıla göre %179,4 artarak 447 milyon TL seviyesine ulaşmıştır. Ayrıca aktif kârlılığı %2,5, özkaynak kârlılığı ise %22,9 olarak gerçekleşmiştir.

SEÇİLMİŞ GÖSTERGELER	2017	2018	2019	Değişim % 2019-2018
Finansal Büyüklükler (milyon TL)				
Toplam Aktifler	8.983	15.715	19.376	23,3
Toplam Krediler	6.929	13.642	15.009	10
Özkaynaklar	1.256	1.417	2.356	66,3
Net Kâr	128	160	447	179,4
Rasyolar (%)				
Krediler / Aktifler	77	86,8	77,5	
Sektördeki Aktif Payı	0,3	0,4	0,4	
Sektördeki Kredi Payı	0,3	0,6	0,6	
Takipteki Krediler / Krediler (brüt)	1,8	0,9	0,9	
Faiz Gelirleri İçinde Kredilerin Payı	69,2	72	66,2	
Faiz Gelirleri İçinde Menkul D. Payı	4,4	3,7	9,5	
Faiz Dışı Gelirler / Faiz Dışı Giderler	20,9	18,5	28,4	
Aktif Kârlılığı	1,4	1	2,5	
Özkaynak Kârlılığı	11	12,4	22,9	
Sermaye Yeterlilik Oranı	16,7	14,2	22,3	

Kaynak: T. Kalkınma ve Yatırım Bankası A.Ş.

7.6. Türkiye İhracat Kredi Bankası A.Ş.

Yönetim Kurulu Üyeleri

Bülent AKSU (YK Başkan)
Rıza Tuna TURAGAY (YK Başkan V.)
Ali GÜNEY (Üye – Genel Müdür)
İsmail GÜLLE (Üye)
Nail OLPAK (Üye)
Osman ÇELİK (Üye)
Fahriye Alev ARKAN (Üye)

İlgili Bakanlık

Ticaret Bakanlığı

Sermaye Yapısı

Hazine Sermaye Payı: %100
Nominal Sermaye: 7,16 milyar TL
Ödenmiş Sermaye: 7,16 milyar TL

İnternet Adresi

<http://www.eximbank.gov.tr>

1987 yılında kurulan Türkiye İhracat Kredi Bankası A.Ş.'nin (Eximbank) amacı; ihracatın geliştirilmesi, ihraç edilen mal ve hizmetlerin çeşitlendirilmesi, ihraç mallarına yeni pazarlar kazandırılması, ihracatçıların uluslararası ticarete paylarının artırılması ve girişimlerinde gerekli desteğin sağlanması, ihracatçılar ile yurt dışında faaliyet gösteren müteahhitler ve yatırımcılara uluslararası piyasalarda rekabet gücü ve güvence kazandırılması, yurt dışında yapılacak yatırımlar ile ihracat maksadına yönelik yatırım malları üretim ve satışının desteklenerek teşvik edilmesidir.

Banka, 25/03/1987 tarihli ve 3332 sayılı Kanun ve bu Kanuna dayanılarak 28/1/2013 tarihli ve 2013/4286 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile özel hukuk hükümlerine tabi olarak faaliyet göstermekte olup Sayıştay denetimine tabidir.

Önemli Gelişmeler

Banka, ihracatçıların ihtiyaçlarını daha etkin şekilde karşılama ve ihracatçılarla doğrudan çalışma hedefleri doğrultusunda şube ve irtibat ofisi sayısını artırmaktadır. Bu çerçevede 2019 yıl sonu itibarıyla Bankanın toplam 20 şubesi ve 12 irtibat ofisi bulunmaktadır.

Bu gelişmeler sonucu Banka, 2019 yılında ihracatçılara 25,2 milyar ABD Doları kısa vadeli, 1,5 milyar ABD Doları orta-uzun vadeli olmak üzere toplam 26,7 milyar ABD Doları tutarında nakdi kredi desteği sağlamıştır. Bununla beraber, aynı dönemde İhracatçıların yurt dışı alacaklarının ticari ve politik risklerden kaynaklanabilecek zararlara karşı sigorta teminatı altına alındığı Kredi Sigortası programları kapsamında sigortalanan sevkiyat tutarı %3 oranında artarak 17,4 milyar ABD Doları olmuştur. Böylelikle 2019 yılında Banka tarafından ihracatçılara sunulan toplam finansman imkânı %44,1 milyar ABD Dolarının üzerinde gerçekleşmiştir. Söz konusu tutar ülkemiz ihracatının %25,7'sine karşılık gelmektedir.

Bankanın, 2019 yılı içinde sermayesi 6,4 milyar TL'den 7,16 milyar TL'ye yükseltilmiştir. Türk Eximbank, 2019 yılında ihracatın ve ihracata yönelik yatırımların finansmanı için sermaye ve kredi piyasalarından yaklaşık 3,3 milyar ABD doları tutarında döviz cinsinden kaynak temin ederek uluslararası piyasalardan sağladığı mevcut kaynak (9,5 milyar ABD doları) seviyesini korumuştur. Döviz kaynakları haricinde, nitelikli yatırımcılara satış yoluyla gerçekleştirdiği yurt içi tahvil ihracıyla

256 milyon TL kaynak sağlamıştır. Banka, 15,1 milyar ABD doları seviyesindeki TCMB reeskont kaynağı ile birlikte toplam fon stokunu bir önceki yıla göre %3 artırarak 25,1 milyar ABD dolarına yükseltmiştir.

Mali Durum

Banka'nın aktifleri 2019 yılında bir önceki yıla göre %16,8'lik bir artışla 162,8 milyar TL'ye yükselmiştir. Bu artışta, aynı dönemde %10,5 oranında artarak 143,3 milyar TL'ye ulaşan

kredilerin önemli payı bulunmaktadır. Nitekim kredilerin bilanço içindeki payı Banka'nın kaynaklarını büyük oranda ihracatçıların hizmetine sunması nedeniyle %88 olarak gerçekleşmiştir.

Dönem kârı bir önceki yıla göre %70,1 lik bir artışla 1,4 milyar TL seviyesine yükselmiştir. Bu artış, ağırlıklı olarak Net Faiz Gelirleri ile Kambiyo Kârından kaynaklanmaktadır. Özkaynaklardaki artış da büyük ölçüde dönem kârındaki artış ile birlikte Ödenmiş Sermayenin 6,4 milyar TL'den 7,16 milyar TL'ye yükseltilmesinden kaynaklanmaktadır.

SEÇİLMİŞ GÖSTERGELER	2017	2018	2019	Değişim % 2019-2018
Finansal Büyüklükler (milyon TL)				
Toplam Aktifler	85.375	139.429	162.883	16,8
Toplam Krediler	80.271	129.731	143.360	10,5
Özkaynaklar	5.774	7.654	9.080	18,6
Net Kar	568	842	1.432	70,1
Rasyolar (%)				
Krediler / Aktifler	94	93	88	
Sektördeki Aktif Payı	48,8	52,7	53,9	
Sektördeki Kredi Payı	56,5	53	56,2	
Takipteki Krediler / Krediler (Brüt)	0,4	0,3	0,4	
Krediler / Aktifler	94	93	88	
Sektördeki Aktif Payı	48,8	52,7	53,9	
Sektördeki Kredi Payı	56,5	53	56,2	
Takipteki Krediler / Krediler (Brüt)	0,4	0,3	0,4	
Krediler / Aktifler	94	93	88	
Sektördeki Aktif Payı	48,8	52,7	53,9	

Kaynak: Türkiye İhracat Kredi Bankası A.Ş.

7.7. İller Bankası A.Ş.

Yönetim Kurulu Üyeleri

Ertan YETİM (YK Bşk.)
 İlker EREN (Üye – YK Bşk. V.)
 Yusuf BÜYÜK (Üye – Genel Müdür)
 Mücahit DEMİRTAŞ (Üye)
 Oğuzhan YILDIZ (Üye)
 Rahmi METİN (Üye)
 Av. Hakan AKKAŞ (Üye)

İlgili Bakanlık

Çevre ve Şehircilik Bakanlığı

Sermaye Yapısı

Hazine Sermaye Payı: 0²²
 Nominal Sermaye: 30,00 milyar TL
 Ödenmiş Sermaye: 16,87 milyar TL

İnternet Adresi

<http://www.ilbank.gov.tr>

İller Bankası 11/06/1933 tarihli ve 2301 sayılı Kanunla “Belediyeler Bankası” olarak kurulmuş, 13/06/1945 tarihli ve 4759 sayılı “İller Bankası Kanunu” ile hem bankanın adı hem de görev, yetki ve sorumlulukları değiştirilerek yeni bir hukuki statü oluşturulmuştur. 26/01/2011 tarihli ve 6107 sayılı “İller Bankası Anonim Şirketi Hakkında Kanun” ile Banka, anonim şirket statüsü kazanmıştır.²²

Banka, özel hukuk hükümlerine tabi, tüzel kişiliğe sahip, mevduat toplama yetkisi bulunmayan bir kalkınma ve yatırım bankası statüsündedir. 08/02/2011 tarihinden itibaren Banka'nın yeni statüsündeki amacı;

- İl özel idareleri, belediyeler ve bağlı kuruluşları ile münhasıran bunların üye oldukları mahalli idare birliklerinin finansman ihtiyacını karşılamak,
- Bu idarelerin sınırları içinde yaşayan halkın mahalli müşterek hizmetlerine ilişkin projeler geliştirmek,
- Bu idarelere danışmanlık hizmeti vermek ve teknik mahiyetteki kentsel projeler ile alt ve üstyapı işlerinin yapılmasına yardımcı olmak ve

- Her türlü kalkınma ve yatırım bankacılığı işlevlerini yerine getirmek

olarak belirlenmiştir.

Banka Sayıştay denetimine tabidir.

Önemli Gelişmeler

Banka, görevlerini kendi özkaynakları, genel bütçeden aktarılan fon ve hibeler ile yurt dışı banka ve kuruluşlardan sağladığı finansman kaynakları ile gerçekleştirmektedir. Banka, 2019 yılı yatırım ve finansman programı kapsamında ülke çapında yerel yönetimlere toplam 4,7 milyar TL kaynak aktarmıştır.

Banka yatırım programının dışında, yerel yönetimlerce talep edilen işlere kredi tahsis edilmek sureti ile ortak idarelerin kanalizasyon, içme suyu, harita, imar, yenilenebilir enerji, kamulaştırma, raylı ulaşım sistemi, yol yapımı, kavşak düzenlemesi, alt-üst geçit ve kentsel dönüşüm projelerini gerçekleştirmeleri sağlanmaktadır.

“Belediyelerin Altyapısının Desteklenmesi (BELDES) Projesi” kapsamında 67 adet proje önceki yıllarda tamamlanmış olup bu projelere 2019 yılında yapılan harcama tutarı bulunmamakta olup, bugüne

²² İller Bankasının ortakları belediyeler ve il özel idareleridir.

kadar yapılan harcama toplamı 129,65 milyon TL olmuştur.

Çevre ve Şehircilik Bakanlığı ile Banka arasında 21/10/2016 tarihinde Yerel Yönetimlerin Kentsel Düzenlemelerini Destekleme Protokolü (KENT-DES) imzalanmış olup, protokol doğrultusunda toplam 59 adet Belediye belirlenmiştir. Protokol kapsamında toplam finansman bedeli 95,95 milyon TL'dir. KENT-DES kapsamında yer alan 59 adet Belediyeye ait 110 adet işin ihalesi yapılmış olup, yapılan ihalelerin 73 adedi yol yapım işine, 37 adedi ise park yapım işine aittir. 110 adet yol/park yapım işine ait toplam sözleşme bedeli 138,34 milyon TL olup bu işlere ait toplam 89,3 milyon TL hakediş düzenlenmiştir. Söz konusu protokol kapsamında düzenlenen tüm hakediş ödemeleri yapılmış, ödenen 89,3 milyon TL'nin 43,5 milyon TL'si Çevre ve Şehircilik Bakanlığı, 45,8 milyon TL'si ise İller Bankası A.Ş. tarafından finanse edilmiştir.

Mali Durum

Bankanın aktif büyüklüğü 36,08 milyar TL'ye yükselerek önceki yıla göre yaklaşık %12 oranında artış göstermiştir. Aktif büyüklük içerisindeki en büyük kalemi krediler oluşturmaktadır. 2019 yılında kredi portföyü %0,45 oranında artışla yaklaşık 28,4 milyar TL'ye yükselmiştir.

Bankanın pasif yapısının büyük kısmını özkaynaklar oluşturmaktadır. 2018 yıl sonu itibarıyla 18,6 milyar TL olan özkaynak miktarı, 2019 yıl sonu itibarıyla 20,9 milyar TL'ye yükselmiştir. Nominal sermayesi 30 milyar TL olan Bankanın 2018 yıl sonu itibarıyla 14,84 milyar TL olan ödenmiş sermayesi 2019 yılı sonunda 16,87 milyar TL'ye yükselmiştir. Bankanın net kârı 2019 yılında %7,2 artarak 1,78 milyar TL'ye ulaşmıştır.

SEÇİLMİŞ GÖSTERGELER	2017	2018	2019	Değişim % 2019-2018
Finansal Büyüklükler (milyon TL)				
Toplam Aktifler	24.989	32.221	36.088	12
Toplam Krediler	22.410	28.289	28.414	0,45
Özkaynaklar	16.013	18.580	20.955	12,78
Net Kâr	986	1.662	1.782	7,20
Rasyolar (%)				
Krediler / Aktifler	89	87,8	78,74	
Sektördeki Aktif Payı	0,8	0,9	0,86	
Sektördeki Kredi Payı	1,1	1,2	1,03	
Faiz Gelirleri İçinde Kredilerin Payı	88	93	92,3	
Faiz Dışı Gelir / Faiz Dışı Gider	47	70	19,95	
Aktif Kârlılığı	3,9	5,2	4,94	
Özkaynak Kârlılığı	6,1	9	8,50	
Net Faiz Marjı	6	6,2	8,08	
Sermaye Yeterlilik Oranı	48	46,08	46	

Kaynak: İller Bankası

7.8. Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası A.Ş.

Banka Meclisi Üyeleri

Murat UYSAL (Başkan)
 Derya YÜCEL (Üye)
 Prof. Dr. Nurullah GENÇ (Üye)
 Prof. Dr. Başak Tanınmış YÜCEMEMİŞ (Üye)
 Mehmet Vehbi ÇITAK (Üye)
 Mehmet AKTAŞ (Üye)
 Ömer DUMAN (Üye)

İlgili Bakanlık

Hazine ve Maliye Bakanlığı²³

Sermaye Yapısı

Hazine Sermaye Payı: %55,12
 Nominal Sermaye: 25 bin TL
 Ödenmiş Sermaye: 25 bin TL

İnternet Adresi

<http://www.tcmb.gov.tr>

TCMB, 30/06/1930 tarihinde anonim şirket statüsünde kurulmuş ve 03/10/1931 tarihinde Ankara'da faaliyetlerine başlamıştır.²³

TCMB'nin sermayesi 25.000 Türk lirası olup hisseleri (A), (B), (C) ve (D) sınıflarına ayrılmıştır. (A) sınıfı hisse senetleri, TCMB sermayesinin %51'inden aşağı düşmemek koşuluyla Hazineye aittir. (B) sınıfı hisse senetleri, Türkiye'de faaliyette bulunan milli bankalara; (C) sınıfı hisse senetleri, milli bankalar dışında kalan diğer bankalarla imtiyazlı şirketlere; (D) sınıfı hisse senetleri ise Türk ticaret müesseselerine ve Türk vatandaşlığını haiz tüzel ve gerçek kişilere tahsis edilmiştir. 2019 yılı sonu itibarıyla, toplam hisseler içinde; (A) sınıfı hisselerin payı %55,12; (B) sınıfı hisselerin payı %25,74; (C) sınıfı hisselerin payı %0,02 ve (D) sınıfı hisselerin payı ise %19,12'dir.

Türkiye'de TBMM'ye ait olan para basma yetkisi TBMM tarafından süresiz olarak TCMB'ye devredilmiştir. Bu doğrultuda, ülkemizde banknot basma ve ihraç imtiyazı tek elden TCMB'ye aittir.

25/04/2001 tarihinde 1211 sayılı TCMB Kanunu'nda yapılan değişiklik ile TCMB'nin temel amacı fiyat istikrarını sağlamak olarak belirlenmiştir.

TCMB'ye, bu amaca yönelik para politikasını ve kullanacağı para politikası araçlarını doğrudan belirleme yetkisi verilmiştir. Bu çerçevede TCMB araç bağımsızlığına sahiptir. Diğer yandan TCMB, finansal sistemde istikrarı sağlayıcı, para ve döviz piyasaları ile ilgili düzenleyici tedbirleri almaktadır. Bununla birlikte TCMB, fiyat istikrarını sağlama amacı ile çelişmemek kaydıyla hükûmetin büyüme ve istihdam politikalarını desteklemekle görevlendirilmiştir.

2019 yıl sonu itibarıyla, yurt içinde 17 Genel Müdürlüğü ve çeşitli illerde faaliyet gösteren 21 Şubesi; T.C. Dışişleri Bakanlığı yurt dışı teşkilatının Frankfurt, Londra, New York, Washington, Pekin, Tokyo, Doha ve Kuala Lumpur'daki temsilcilikleri bünyesinde ekonomi müşavirlikleri ve ataşelikleri bulunan TCMB, toplam 3.874 personeli ile dünyadaki ve ülkemizdeki gelişmeleri yakından izleyerek sürekli yenilenen dinamik bir yapı içinde politikalarını uygulamakta ve 1211 sayılı TCMB Kanunu ile kendisine verilen görev ve yetkiler çerçevesinde faaliyetlerini sürdürmektedir. Banka Sayıştay denetimine tabidir.

23 15/07/2018 tarihli ve 30479 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren 2018/1 sayılı Cumhurbaşkanlığı Genelgesi ile Hazine ve Maliye Bakanlığı ilgili Bakanlık olarak belirlenmiştir.

Önemli Gelişmeler

İktisadi faaliyet, 2018 yılı ikinci yarısındaki yavaşlamanın ardından, atılan politika adımları ve alınan tedbirlerin desteğiyle 2019 yılı ilk çeyreğinden başlayarak ılımlı bir toparlanma eğilimine girmiş, toparlanmanın sektörel yayılımı yıl içinde güç kazanmıştır. Kamu kesiminin doğrudan ve dolaylı kanallarla verdiği destek ve finansal koşullardaki iyileşmeyle birlikte yurt içi talepte kademeli bir toparlanma kaydedilmiştir. Ancak, risk primi artışı ve finansal koşullardaki sıkılığın gecikmeli etkileriyle yatırımlar zayıf seyretmiştir. Dış talepteki yavaşlamaya rağmen rekabet gücü kazanımlarıyla mal ve hizmet ihracatı gücünü korumuş ve büyümeyi desteklemeye devam etmiştir. Diğer taraftan, yurt içi talebin ve reel kurun seviyesi ithalatı sınırlamıştır. Bu görünüm altında cari işlemler dengesi belirgin bir iyileşme kaydetmiş ve 2002 yılından bu yana ilk kez pozitif değer almıştır. Böylelikle dış finansman ihtiyacı azalmış ve reel kesimin borç eritme süreci hızlı bir şekilde sürmüştür.

Tüketici enflasyonu, 2019 yılında önemli ölçüde gerileyerek yılsonunda %11,8 olarak

gerçekleşmiştir. Sıkı para politikası ve koordineli politikalar neticesinde Türk lirasında gözlenen istikrarlı seyir ve azalan birikimli döviz kuru etkileri enflasyondaki düşüşü destekleyen temel belirleyici olmuştur. Ayrıca iç talep görünümü, ithalat fiyatlarındaki zayıf seyir ve orta vadeli enflasyon beklentilerindeki düşüş eğilimi enflasyondaki gerilemenin diğer önemli unsurlarıdır.

TCMB, 2019 yılında para politikası duruşunu enflasyondaki düşüş sürecinin devamını sağlayacak şekilde belirlemiş, finansal istikrara yönelik olarak zorunlu karşılık gibi makro ihtiyati araçları da etkin bir şekilde kullanmıştır. TCMB yılın ilk yarısında politika faizini sabit tutarken, Temmuz ayından itibaren enflasyon görünümündeki iyileşmeyi dikkate alarak politika faizinde toplam 12 puanlık indirim gitmiştir. "1211 sayılı Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası Kanunu"nun bazı maddelerinde 19/07/2019 tarih ve 30836 sayılı (Mükerrer) Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren 7186 sayılı "Gelir Vergisi Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun" ile muhtelif değişiklikler yapılmıştır.

SEÇİLMİŞ GÖSTERGELER	2017	2018	2019	Değişim % 2019-2018
Finansal Büyüklükler (milyon TL)				
Toplam Aktifler	636.970	721.500	786.013	8,94
Altın Mevcudu	88.778	105.904	160.904	51,93
Menkul Kıymetler	14.532	13.704	19.407	41,61
Açık Piyasa İşlemleri - Alacaklar	34.296	34.940	11.527	-67
Açık Piyasa İşlemleri - Borçlar	77	0	475	47.500
Mevduat	377.769	412.279	488.705	18,53
Net Faiz Geliri	10.136	17.833	18.969	6,37
Net Kâr	18.384	56.280	44.733	-20,5

Kaynak: Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası

BÖLÜM 8

2019 KAMU
İŞLETMELERİ
RAPORU

**DiĞER KAMU İŞLETMELERİ VE
FONLAR**

Birinci bölümde de ifade edildiği üzere, kamu işletmeleri, kamusal kaynakları kullanarak ekonomik alanda faaliyet gösteren merkezi veya mahalli idarelere ait işletmeleri ifade etmektedir. Dolayısıyla, merkezi veya mahalli idarelerin hâkim ortak oldukları şirketler ile yaptıkları işler ticari nitelik taşıyan, ancak şirket şeklinde örgütlenmemiş kuruluşlar kamu işletmesi olarak adlandırılabilir.

KİT'ler, özelleştirme programındaki kuruluşlar ve kamu sermayeli bankalar dışında kalan ve ülkemizde faaliyet gösteren, uluslararası tanımlamalar çerçevesinde kamu işletmesi olarak değerlendirilebilecek diğer kurum ve kuruluşlara yönelik bilgilere bu bölümde yer verilmiştir.

Bu bölümün temel amacı;

- 5018 sayılı "Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu" dışında kalan, ancak mevzuatımızda KİT olarak tanımlanmadığı için kamu sektörü içinde de raporlanmayan işletmeleri genel olarak tanıtmak,

- Başta AB Rekabet Politikası faslı olmak üzere, AB müzakere sürecine yönelik referans niteliğinde bilgi sağlamak,

- Kamu idareleri ile bu kurum ve kuruluşlar arasındaki mali ilişkilere dikkat çekmek ve

- Tüm kamu işletmelerine yönelik bir farkındalık yaratmaktır.

Bu bölümde yer verilen işletmelere ilişkin daha ayrıntılı verilere söz konusu işletmelerin internet sitelerinden ve faaliyet raporlarından ulaşılabilmektedir.

8.1. Posta ve Telgraf Teşkilatı Anonim Şirketi

Yönetim Kurulu Üyeleri

Enver İSKURT (YK Başkanı)
 Zafer SÖNMEZ (YK Başkan V. – İlgili Bakanlık)
 Ömer Fatih SAYAN (Üye – İlgili Bakanlık)
 Adil KARAİSMAİLOĞLU (Üye – İlgili Bakanlık)
 Onur Alkın KALKAVAN (Üye – İlgili Bakanlık)
 Boş (Üye – Hazine)

İlgili Bakanlık

Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı

Sermaye Yapısı

TVF Sermaye Payı: %100
 Nominal Sermaye: 5 milyar TL
 Ödenmiş Sermaye: 2,09 milyar TL

İnternet Adresi

<http://www.ptt.gov.tr>

1840 yılından bu yana faaliyette bulunan ve zaman içinde çeşitli değişikliklere uğrayan Posta ve Telgraf Teşkilatı A.Ş. (PTT), son olarak 01/05/2013 tarihli ve 6475 sayılı Posta Hizmetleri Kanunu ile 233 sayılı Kamu İktisadi Teşebbüsleri Hakkında KHK kapsamından çıkarılmış ve mevcut statüsünü kazanmıştır. 24/01/2017 tarihli ve 2017/9756 sayılı BKK ile PTT'nin sermayesinde bulunan Hazineye ait hisselerin tamamının Türkiye Varlık Fonuna aktarılmasına karar verilmiştir. PTT'nin hisselerinin TVF'ye tesciline ilişkin ilan 02/05/2017 tarihli ve 9317 sayılı Türkiye Ticaret Sicil Gazetesinde yayımlanmıştır.

Şirket Esas Sözleşmesine göre PTT'nin görevleri arasında; yurt içinde ve yurt dışında her türlü taşımacılık hizmetlerini de içerecek şekilde posta, koli, kargo ve lojistik hizmetlerini, elektronik ortam dahil her türlü tebligat ve telgraf hizmetini, posta pulları ile kişisel pul, anma pulları ve posta kartlarının bastırılması ve satışı, denetlemeye ilişkin hükümleri saklı kalmak kaydıyla 5411 sayılı Bankacılık Kanunu'na tabi olmaksızın, anılan Kanun kapsamında belirtilen faaliyet konularıyla ilgili olarak bankalarla yapacağı sözleşmeler doğrultusunda bankalara destek hizmetini yürütmek yer almaktadır.

PTT, evrensel posta hizmeti yükümlüsü olarak belirlenmiş olup 6475 sayılı Kanun uyarınca aşağıda yer alan hizmetler evrensel posta hizmet yükümlüsünün tekelinde bulunmaktadır:²⁴

a) Temel ücret göz önünde bulundurularak Kurumun önerisi ve Bakanlığın teklifi ile Bakanlar Kurulu tarafından ağırlığı veya ücreti belirlenen yurt içi ve yurt dışı haberleşme gönderilerinin kabulü, toplanması, işlenmesi, sevki, dağıtımı ve teslimi.

b) 04/01/1961 tarihli ve 213 sayılı Vergi Usul Kanunu'nun elektronik tebliğe ilişkin hükümleri saklı kalmak kaydıyla, 7201 sayılı Kanun ve diğer kanunlar kapsamındaki elektronik ortam dâhil her türlü tebligatın kabulü, toplanması, işlenmesi, sevki, dağıtımı ve teslimi.

c) Barışta Türk Silahlı Kuvvetlerinin posta hizmetleri.

ç) Postada alınacak ücretleri gösteren posta pulları, kişisel pul, anma pulları, posta kartları ve ilk gün zarflarının bastırılıp satışa çıkarılması.

Önemli Gelişmeler

2019 yılında 277 adet yeni iş yeri (22 adet merkez, 220 adet şube, 35 adet acentelik) açılmış, 470 adet Pttmatik ve 154 adet Kargomat kurulumu

²⁴ 6475 sayılı Kanunun Görev Sözleşmesi başlıklı geçici 3. maddesinin 2. fıkrasında "Evrensel posta hizmet yükümlülüğü, görev sözleşmesi imzalanıncaya kadar, PTT tarafından yürütülür." hükmü yer almaktadır.

yapılmıştır. Ayrıca 37 adet merkez ve 198 adet şube olmak üzere toplam 235 iş yerinin de tadilatı tamamlanmıştır.

Pazarlama faaliyetleri için başmüdürlüklerde görevli pazarlama ekibinde yer alan personel sayısı 203 adettir. Saha aktiviteleri görevli personel aktivitelerinin yanı sıra yazılı ve görsel medya uygulamaları ve kampanyalar ile desteklenmektedir. 2019 yılında 35.527 adet müşteri görüşmesi gerçekleştirilerek 12.310 adet müşteri kazanımı sağlanmıştır.

01.01.2019 tarihinde Adalet Bakanlığı tarafında olan adli sicil belgeleri ve mahkeme kararları için e-devlet üzerinden giriş yapılarak başvuru alınmasını sağlayacak şekilde E-Apostil²⁵ sistemi

çalışır durumda devreye alınmıştır. Projenin ikinci fazında İçişleri Bakanlığı tarafından Apostil onayı verilen nüfus cüzdanı örneği, doğum belgesi, evlilik belgesi, diploma, transkript gibi belgelerin de elektronik Apostil işlemlerinin gerçekleştirilebilmesi için entegrasyon çalışmalarına başlanmıştır.

Mali Durum

2019 yılında PTT'nin faaliyet giderleri önceki yıla göre %24 artarak 1,8 milyar TL olarak gerçekleşmiştir. Brüt satışlardan elde edilen gelirler %5 artmasına rağmen satışların maliyetindeki %33'lük artış nedeniyle Kuruluşun dönem zararı 1,2 milyar TL olarak gerçekleşmiştir.

SEÇİLMİŞ GÖSTERGELER (milyon TL)	2017	2018	2019	Değişim % 2019-2018
Gelir Tablosu				
Brüt Satışlar	3.389	4.131	4.356	5,45
Satışların Maliyeti	2.344	2.742	3.638	32,68
Faaliyet Giderleri	872	1.419	1.760	24,03
Faaliyet Kâr Zararı	164	-32	-1.044	3162,50
Finansman Giderleri	0,0	0,0	0,0	----
Dönem Kâr Zararı	641	215	-1.218	-666,51
Bilanço				
Dönen Varlıklar	3.211	3.300	1.466	2,8
Duran Varlıklar	2.355	2.717	3.859	15,4
Aktif Toplamı	5.567	6.017	5.324	8,1
KV Yabancı Kaynaklar	2.939	3.231	3.763	9,9
UV Yabancı Kaynaklar	68	58	47	-14,7
Özkaynaklar	2.559	2.728	1.515	6,6
Rasyolar				
Cari Oran	1,09	1,02	0,39	-6,3
Asit Test Oranı	0,90	0,95	0,35	6
İstihdam				
Toplam Personel Sayısı (Ort.)	25.770	26.176	26.672	1,6
Toplam İstihdam Gideri	1.663	1.929	2.373	16

Kaynak: PTT Genel Müdürlüğü

25 e-Apostil: Resmi bir belgenin başka bir ülkede kullanılmasını elektronik ortamda sağlamakta olan uygulamadır. Apostil'in kuralları 5 Ekim 1961 tarihli Lahey Konvansiyonuyla tespit edilmiştir. Apostil kuralları yalnızca Lahey Konvansiyonu'na üye veya taraf devletler arasında geçerlidir. Bu uygulama ile, vatandaşların ve kurumların uluslararası ilişkilerinde karşılaştıkları bürokrasiyi azaltmak suretiyle alınan kamu hizmetine azami derecede hız kazandırmak ve gereksiz maliyet ve masrafları ortadan kaldırmak amaçlanmaktadır.

8.2. Türksat Uydu Haberleşme Kablo TV ve İşletme A.Ş.

Yönetim Kurulu Üyeleri

Prof. Dr. Kemal YÜKSEK (Başkan)
 Cenk ŞEN (Başkan V.– Genel Müdür)
 Şuayip BİRİNCİ (Üye)
 İbrahim EREN (Üye)
 Dr. Ali Taha KOÇ (Üye)
 Doç. Dr. İbrahim KALIN (Üye)
 İbrahim KOLCU (Üye)

İlgili Bakanlık

Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı

Sermaye Yapısı

TVF Sermaye Payı: %100
 Nominal Sermaye: 2,49 milyar TL
 Ödenmiş Sermaye: 2,49 milyar TL

İnternet Adresi

<http://www.turksat.com.tr>

Türk Telekomünikasyon A.Ş. tarafından yürütülen uydu haberleşme hizmetlerinin yeni bir şirket altında yürütülmesi amacıyla, 406 sayılı Kanun'a ekli 5189 sayılı Kanun ile kurulan Türksat Uydu Haberleşme Kablo TV ve İşletme A.Ş. (Türksat), 22/07/2004 tarihinde faaliyete geçmiştir. 24/01/2017 tarihli ve 2017/9756 sayılı BKK ile TÜRKSAT'ın sermayesinde bulunan Hazineye ait hisselerin tamamının Türkiye Varlık Fonuna aktarılmasına karar verilmiştir. Söz konusu değişiklik 10/04/2017 tarihli Ticaret Sicil Gazetesinde yayımlanmıştır.

Türksat, 406 sayılı Telgraf ve Telefon Kanunu uyarınca ulusal egemenlik kapsamındaki uydu yörünge pozisyonlarının hakları, yönetimi ve işletme yetkisine sahip olmak ve bununla ilgili yükümlülükleri yerine getirmek, adına kayıtlı ve diğer operatörlere ait uyduları işletmeye vermek ya da verilmesini sağlamak, bu uyduları işletmek, ulusal ve yabancı operatörlere ait uydular üzerinden haberleşme ve iletim alt yapısını kurmak, bilgi ve iletişim teknolojileri alanında her türlü faaliyette bulunmak, işletmek ve ticari faaliyette bulunmak üzere kurulmuştur. Uydular üzerinden sağladığı doğrudan TV yayınları, kırsal alan telefon haberleşmesi, acil durum haberleşmesi, ve kurumsal ağ hizmetlerinin yanı sıra Türksat, kablo TV ve genişbant internet hizmeti sunmaktadır.

Ayrıca, e-Devlet kapısının kurulması ile işletilmesi görevlerini de yürütmektedir.

Önemli Gelişmeler

Türksat 5A ve 5B uyduları için 09/11/2017 tarihi itibarıyla AIRBUS Defence&Space firması ile sözleşme imzalanmış, imzalanan sözleşmeye göre üretim ve test çalışmaları 2019 yılında da devam etmiştir. Türksat 5A uydusunun servis ve haberleşme modül üretimleri tamamlanarak mekanik montajı sağlanmış olup uzay şartlarına uygun çevresel ve performans testleri devam etmektedir. Türksat 5B uydusunun ise servis modül üretimi tamamlanmış olup haberleşme modülü ekipman entegrasyonu devam etmektedir. Türksat 5A uydusunun 2020 yılının üçüncü çeyreğinde, 5B Uydusunun ise 2021 yılında uzaydaki yörüngesine fırlatılması planlanmıştır. Sözleşmesi 15/12/2014 tarihinde imzalanan Türksat 6A Yerli Haberleşme Uydu Projesinde Isıl Yapısal Yeterlilik Modeli (IYYM) testleri ve Kritik Tasarım Gözden Geçirme (CDR-2) fazı tamamlanmıştır. 2019 yılı sonu itibarıyla mühendislik modeli üretimleri ve test çalışmaları devam eden Türksat 6A uydusunun, 2022 yılında uzaya gönderilmesi hedeflenmektedir.

2019 yılı sonu itibarıyla 2008 yılında faaliyete geçen e-Devlet Kapısı'ndan 640 kuruma ait 5.170

adet elektronik hizmet, 45 milyonun üzerinde aktif kullanıcının kullanımına sunulmuştur. Bu rakamlar 2019 yılı sonu istatistikleriyle karşılaştırıldığında e-Devlet Kapısı kullanıcı sayısı %9, e-Devlet Kapısı'ndan sunulan hizmet sayısı %25, e-Devlet Kapısı'na entegre edilen kurum sayısı %30 artış göstermiştir. 2019 yılı içinde IOS ve Android tabanlı Mobil e-Devlet uygulamasına ait iyileştirme çalışmalarına devam edilmiş olup, yıl içinde gerçekleştirilen 577 hizmet açılışı ile birlikte toplam hizmet sayısı 2.461'e çıkarılmıştır.

2019 yılı itibarıyla Türksat uyduları üzerinden 405 TV Kanalı yayın yapmakta olup tüm lokasyonlarda yaklaşık %75 doluluk oranı bulunmaktadır.

Mali Durum

Türksat'ın 2019 yılında faaliyet kârı bir önceki yıla göre %37 oranında artarak 437 milyon TL'den 600 milyon TL'ye çıkmıştır. 2019 yılı dönem kârı ise bir önceki yıla göre yaklaşık %14,4 oranında artarak 620 milyon TL olmuştur.

SEÇİLMİŞ GÖSTERGELER (milyon TL)	2017	2018	2019	Değişim % 2019-2018
Gelir Tablosu				
Brüt Satışlar	1.369	1.691	1.773	4,8
Satışların Maliyeti	997	1.123	1.113	-0,9
Faaliyet Giderleri	78	350	265	-24,3
Faaliyet Kâr Zararı	163	437	600	37,3
Finansman Giderleri	0	43	33	
Dönem Kâr Zararı	238,4	542	620	14,4
Bilanço				
Dönen Varlıklar	942	745	1.293	73,6
Duran Varlıklar	1.755	3.562	4.548	27,7
Aktif Toplamı	2.697	4.306	5.840	35,6
KV Yabancı Kaynaklar	392	634	657	3,6
UV Yabancı Kaynaklar	94	549	1.599	191,3
Özkaynaklar	2.211	3.123	3.584	14,8
Rasyolar				
Cari Oran	2,4	1,18	1,97	67,5
Asit Test Oranı	2,1	1,11	1,90	71,7
Özsermaye Getiri Oranı %	8,5	0,13	0,13	0,0
İstihdam				
Toplam Personel Sayısı (Ort.)	1.000	1.043	1.024	-1,8

Kaynak: Türksat ve Hazine ve Maliye Bakanlığı

8.3. Türkiye Radyo Televizyon Kurumu

Yönetim Kurulu Üyeleri

İbrahim EREN (YK Başkanı ve Genel Müdür)

Erkan DURDU (Üye – YK Başkan V.)

Osman URGUN (Üye)

Prof. Dr. Ali Osman ÖZTÜRK (Üye)

Davut KAYACI (Üye)

Av. Mustafa AKIŞ (Üye)

İlgili Bakanlık

Cumhurbaşkanlığı İletişim Başkanlığı

Sermaye Yapısı

Hazine Sermaye payı: %100

Nominal Sermaye: 182 milyon TL

Ödenmiş Sermaye: 182 milyon TL

İnternet Adresi

<http://www.trt.net.tr>

1982 Anayasası'nın 133. maddesinin 3. fıkrası uyarınca Türkiye'nin kamu tüzel kişiliğini haiz ve kamusal nitelikteki tek yayın kuruluşu olan Türkiye Radyo Televizyon Kurumu (TRT), kamu adına radyo ve televizyon yayınlarını gerçekleştirmek amacıyla 1964 yılında kurulmuştur.

TRT Türkiye ve dünyadaki takipçilerine 16 televizyon kanalı, 17 radyo kanalı, 3 basılı dergi ve dijital mecralar üzerinden yayıncılık faaliyetleri ile ulaşmaktadır.

Önemli Gelişmeler

TRT, 2019 yılında kültür ve sanat kanalı TRT 2'yi ve yayınlarında çeşitli spor branşlarına yer veren yeni Spor Kanalını izleyiciler ile buluşturmuştur. Ayrıca TRT Arabi ve TRT Belgesel yenilenen yüzleri ve içerikleri ile yayın hayatına devam etmiştir.

Mali Durum

Kamusal katkı gelirlerinin yanında ilan ve reklam gelirleri, haber ve program satış gelirleri ile marka ve lisans ürün gelirleri TRT'nin gelirlerini oluşturmaktadır.

2019 yılında 1.8 milyon TL bandrol geliri, 1 milyar TL enerji payı geliri, 298,7 milyon TL ilan ve reklam geliri elde edilmiştir. Toplam brüt satışı 3,17 milyar TL, satışların maliyeti 1,78 milyar TL, faaliyet giderleri ise 884,19 milyon TL olarak gerçekleşmiş olup, Kurum 2019 yılını 386 milyon TL kâr ile kapatmıştır.

4 numaralı Bakanlıklara Bağlı, İlgili, İlişkili Kurum ve Kuruluş ile Diğer Kurum ve Kuruluşların Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi'nin "Sermaye, kârın dağıtımı ve yedek akçe" başlıklı 546'ncı maddesi uyarınca Türkiye Radyo-Televizyon Kurumu dönem kârını dağıtmayıp bünyesinde bırakmaktadır.

SEÇİLMİŞ GÖSTERGELER (milyon TL)	2017	2018	2019	Değişim % 2019-2018
Gelir Tablosu				
Brüt Satışlar	2.473,0	2.687,0	3.170,0	18,0
Satışların Maliyeti	1.292,0	1.640,0	1.787,8	9,0
Faaliyet Giderleri	706,8	1.123,6	884,2	-21,3
Faaliyet Kâr Zararı	435,2	-92,1	483,5	-625,0
Finansman Giderleri	0,0	0,0	0,0	0,0
Dönem Kâr Zararı	565,3	10,6	386,1	3.542,2
Bilanço				
Dönen Varlıklar	1.297,5	882,0	1.155,7	31,0
Duran Varlıklar	1.811,1	2.353,1	2.434,3	3,5
Aktif Toplamı	3.108,7	3.235,3	3.590,0	11,0
KV Yabancı Kaynaklar	325,8	134,0	134,8	0,0
UV Yabancı Kaynaklar	55,6	62,7	69,3	10,5
Özkaynaklar	2.727,2	3.038,4	3.385,9	11,4
Rasyolar				
Cari Oran	4,0	6,6	8,6	30,3
Asit Test Oranı	3,8	6,4	8,4	31,5
Özsermaye Getiri Oranı %	20,7	0,3	0,1	0,0
İstihdam				
Toplam Personel Sayısı (Ort.)	7.137,0	5.303,0	6.868,0	29,5
Toplam İstihdam Gideri	691,1	1.102,4	808,6	-26,7

Kaynak: TRT Genel Müdürlüğü

8.4. Atatürk Orman Çiftliği Müdürlüğü

Yönetim

Yener YILDIRIM (Müdür)
Halis TÜRKOĞLU (Müdür Yardımcısı)

İlgili Bakanlık

Tarım ve Orman Bakanlığı

Sermaye Yapısı

Hazine Sermaye Payı: %100
Nominal Sermaye: 500 TL
Ödenmiş Sermaye: 500 TL

İnternet Adresi

<http://www.aoc.gov.tr>

1925 yılında, ıslah için son derece elverişsiz olarak görülen bir arazide Mustafa Kemal ATATÜRK'ün kişisel mülkü olarak Ankara ve çevresini yeşillendirmek, modern tarım ve işletmecilik tekniklerini uygulayarak çevre çiftçilerine önderlik ve öğreticilik yapmak amaçları ile kurulan Atatürk Orman Çiftliği (AOÇ), 1937 yılında Atatürk tarafından Hazineye bağışlanmıştır.

Hazineye intikalini müteakip çeşitli kurum ve kuruluşların bünyesinde faaliyet gösteren AOÇ, 24/3/1950 tarihli ve 5659 sayılı Kanun kapsamında Tarım ve Orman Bakanlığının bağlı kuruluşu olarak yapılandırılmıştır.

AOÇ Müdürlüğü, hâlihazırda tarla, bağ ve bahçe ziraatı, sığırcılık başta olmak üzere hayvancılık, süt, süt ürünleri, şarap, bal, meyve suyu vb. ürünlerin üretim ve pazarlaması gibi alanlarda faaliyet göstermektedir.

Kuruluş, 233 sayılı KHK'nin "İstisnalar" başlıklı 58. maddesi ile anılan KHK hükümlerinden muaf tutularak KİT Sisteminin dışında bırakılmakla birlikte, ilgili mevzuat uyarınca Sayıştay ve TBMM'nin denetimine tabidir.

Önemli Gelişmeler

2002 yılında üretimi yapılan ürün çeşidi sayısı 21 iken, 2019 yılı itibarıyla 85 çeşide ulaşmıştır.

Mali Durum

2019 yılı içerisinde Kuruluşun brüt satış hasılatı bir önceki yıla göre yaklaşık %30 oranında artmış ve 99,9 milyon TL olarak gerçekleşmiştir. Diğer taraftan, Kuruluş gelirlerinin büyük kısmının kira gelirlerinden oluşması nedeniyle, Kuruluşun 2019 yılı faaliyet kârı %9 oranında azalarak 3,9 milyon TL olarak gerçekleşmiştir.

SEÇİLMİŞ GÖSTERGELER (milyon TL)	2017	2018	2019	Değişim % 2019-2018
Gelir Tablosu				
Brüt Satışlar	67,1	77,4	99,9	29,1
Satışların Maliyeti	54,3	62,4	81,6	30,8
Faaliyet Giderleri	2,5	5,6	7,1	26,8
Faaliyet Kâr Zararı	5,8	4,3	3,9	-9,3
Finansman Giderleri	0	0	0	
Dönem Kâr Zararı	22,6	30,8	39,9	29,5
Bilanço				
Dönen Varlıklar	111,6	141,2	172,7	22,3
Duran Varlıklar	25,8	25,2	26,1	3,6
Aktif Toplamı	137,4	166,4	198,8	19,5
KV Yabancı Kaynaklar	14,8	19,5	20,5	5,1
UV Yabancı Kaynaklar	4,2	4,6	5,0	8,7
Özkaynaklar	118,4	142,3	173,3	21,8
Rasyolar				
Cari Oran	7,5	7,2	8,4	16,7
Asit Test Oranı	6,8	6,5	7,5	15,4
İstihdam				
Toplam Personel Sayısı (Ort.)	285	436	424	-2,7
Toplam İstihdam Gideri	24,9	33,2	39,9	20,2

Kaynak: AOÇ

8.5. Türk Hava Yolları A.O.

Yönetim Kurulu Üyeleri

M. İlker AYCI (Başkan)
 Prof. Dr. Mecit EŞ (Başkan V.)
 Bilal EKŞİ (Genel Müdür ve Üye)
 Salim Arda ERMUT (Üye)
 M. Muzaffer AKPINAR (Üye)
 Orhan BİRDAL (Üye)
 Mithat Görkem AKSOY (Üye)
 Dr. Fatmanur ALTUN (Üye)
 Ogün ŞANLIER (Üye)

Sermaye Yapısı

TVF Sermaye Payı (A Grubu): 49,12
 ÖİB Sermaye Payı (C Grubu): %0,01
 Nominal Sermaye: 1,38 milyar TL
 Ödenmiş Sermaye: 1,38 milyar TL

İlgili Bakanlık

TVF'nin Bağlı Olduğu Bakanlık (Cumhurbaşkanlığı)

İnternet Adresi

<http://www.thy.com.tr>

1933 yılında "Hava Yolları Devlet İşletmesi" adıyla kurulan Türk Hava Yolları A.O. (THY), 1935 yılında Bayındırlık Bakanlığına; 1938 yılında ise "Devlet Hava Yolları Umum Müdürlüğü"ne dönüştürülerek Ulaştırma Bakanlığına bağlanmıştır. 1955 yılında Türk Hava Yolları adını alan Kuruluş, 1983 yılında "Devlet Havacılık ve Hava Meydanları İşletmesi Genel Müdürlüğü"nin bağlı ortaklığı haline getirilmiş ve 1984 yılında yürürlüğe giren 233 sayılı KHK ile kamu iktisadi kuruluşu statüsüne kavuşmuştur. 1994 yılında özelleştirme kapsam ve programına alınan Kuruluşun, Özelleştirme Yüksek Kurulu'nun 03/02/2017 tarihli ve 2017/2 sayılı kararı ile Türkiye Varlık Fonu'na devrine karar verilmiştir. %50,88'i halka arz edilmiş olan THY hisselerinin %49,12'si Türkiye Varlık Fonu'na; bir adet C grubu hisse ise Özelleştirme İdaresi Başkanlığı'na aittir.²⁶ Ana faaliyet konusu yurt içi ve yurt dışında yolcu ve kargo hava taşımacılığı yapmak olan THY'nin beş adet bağlı ortaklığı, 11 adet de müşterek yönetimine sahip olduğu toplamda 16 adet bağlı ortaklık ve iştiraki bulunmaktadır.

Önemli Gelişmeler

Dünyada en fazla ülkeye ve en fazla dış hat noktasına uçan hava yolu şirketi olan THY, 2019 yılı itibarıyla 52'si iç ve 269'u dış hat olmak üzere 321 noktaya uçmaktadır. Son 5 yılda filosundaki uçak sayısını %17,1 artırarak 2019 yıl sonu itibarıyla 350'ye ulaştıran THY'nin filosunda; 327 adet yolcu uçağı ve 23 adet kargo uçağı bulunmaktadır.

2019 yılında yolcu sayısı bir önceki yıla göre %1,2'lik azalışla 74,3 milyon olarak gerçekleşmiştir. Yolcu sayısında iç hatlarda %7,6 azalış, dış hatlarda ise %3,8 oranında artış kaydedilmiştir. Doluluk oranları ise 2018 yılına kıyasla 0,3 puan azalarak %81,6 olarak gerçekleşmiştir.

2019 yılı içerisinde gerçekleşen petrol fiyatlarındaki azalış global havacılık sektörü üzerinde olumlu bir etki yaratmıştır. Bununla birlikte Türk havacılık sektörü yaşanan kur dalgalanmalarından pozitif etkilenmiştir. Kur hareketleri Türkiye'yi daha cazip bir tatil destinasyonu haline getirmiş olup, 2019 yılında Türkiye'yi ziyaret eden yabancı turist sayısı geçen yılın aynı dönemine göre %14,1 artmıştır.

²⁶ Türk Hava Yolları A.O.'da kamu payı %50'nin altında olup yönetim kurulunun çoğunluğunun kamu temsilcisi olması nedeniyle uluslararası kamu işletmesi tanımı kapsamında Raporda yer verilmektedir.

Türk Hava Yolları son on yılı aşkın süredir kargo pazarında yürütmekte olduğu güçlü büyüme trendini bu yılda da sürdürmeyi başarmış; 2019 yılında geçen yıla göre taşınan kargoyu %29,2, kargo gelirini ise %2,5 arttırmıştır.

Mali Durum

İstanbul Havalimanına taşınma sürecinde artan operasyonel maliyetler, yaşanan Boeing

737 MAX krizi ve zorlu rekabet ortamına karşın THY'nin dönem karında aşırı bir düşüş meydana gelmemiştir. 2019 yılında dönem kârı bir önceki yıla göre %3,4 oranında azalarak 5 milyar TL olmuştur. THY'nin toplam satış gelirleri bir önceki yıla kıyasla 19,5 artış göstererek 75 milyar TL'nin üzerinde gerçekleşmiştir.

SEÇİLMİŞ GÖSTERGELER (milyon TL)	2017	2018	2019	Değişim % 2019-2018
Gelir Tablosu				
Brüt Satışlar	39.779	62.853	75.118	19,51
Satışların Maliyeti	31.943	49.284	62.039	25,88
Faaliyet Kâr Zararı	3.568	6.192	13.079	111,22
Dönem Kâr Zararı (Vergi Öncesi)	639	5.234	5.056	-3,40
Bilanço				
Dönen Varlıklarp	13.699	23.706	28.339	19,54
Duran Varlıklar	54.948	85.370	118.532	38,85
Aktif Toplamı	68.647	109.076	146.871	34,65
KV Yabancı Kaynaklar	16.209	27.273	35.417	29,86
UV Yabancı Kaynaklar	32.267	50.519	70.659	39,87
Özkaynaklar	20.171	31.284	40.795	30,40
Rasyolar				
Cari Oran	1	0,8	0,8	0,02
Asit Test Oranı	0,9	0,8	0,75	-6,06
Özsermaye Getiri Oranı %	0,03	0,1	0,1	11,19
İstihdam				
Toplam Personel Sayısı (Dönem Sonu)	31.543	26.739	29.491	10,29

Kaynak: THY

8.6. Anadolu Ajansı

Yönetim Kurulu Üyeleri

Şenol KAZANCI (Başkan – Genel Müdür)

M. Salih DEMİRKAN (Başkan V.)

Ali Türker PİRTİNİ (Üye)

Dr. Şaban KIZILDAĞ (Üye)

Bahadır SARAÇGİL (Üye)

İlgili Bakanlık

Cumhurbaşkanlığı İletişim Başkanlığı

Sermaye Yapısı

Hazine Sermaye Payı: %47,75

Nominal Sermaye: 1,0 milyon TL

Ödenmiş Sermaye: 1,0 milyon TL

İnternet Adresi

<http://www.aa.com.tr>

06/04/1920 tarihinde Mustafa Kemal ATATÜRK tarafından kurulan Anadolu Ajansı, 1925 yılında yapısal değişikliğe uğramış ve anonim şirket statüsüne kavuşmuştur. Zaman içerisindeki devirlerle Kuruluştaki kamu payı %47,75 oranında tesis edilmiştir.

Hissedarların vefat etmeleri ve mirasçıların takip etmemeleri sebebiyle, Ajansın hisselerinin bir kısmının sahipleri bilinmemektedir.

Anadolu Ajansının tüzel kişiliğinde bulunan %50,065'lik sermaye payı üzerinde Hazine ve Maliye Bakanlığının intifa hakkı bulunmakta olup, Anadolu Ajansının toplam %97,8'lik sermayesi Hazine ve Maliye Bakanlığı tarafından temsil edilmektedir.

Önemli Gelişmeler

24/7/2018 tarihli ve 30488 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren 14 sayılı İletişim Başkanlığı Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi ile Cumhurbaşkanlığı İletişim Başkanlığına bağlanmıştır.

2019 yılında günlük ortalama haber içerikleri sayısı 2018 yılına göre %24'lük artışla 4.744 olarak gerçekleşmiştir. Bu sayının ortalama 2.000'i haber, 2.059'u fotoğraf, 435'i görüntü ve 9'u grafikdir. 2019 yılı toplam haber içeriği sayısı 1,7 milyonun üzerinde gerçekleşmiştir. Ayrıca dünyada aynı anda 42 noktadan canlı yayın yapabilen AA tarafından 2019 yılında günde ortalama 20 canlı yayın içeriği üretilmiştir. Anadolu Ajansı tarafından 2019 yılında Türkçe dışında hizmet sunulan 13 dilde (İngilizce, Arapça, Rusça, Fransızca, Arnavutça, Boşnakça-Hırvatça-Sırpça (BHS), Kurmanci, Kürtçe, Soranice, Farsça, Makedonca, Endonezca ve İspanyolca) üretilen içerik sayısı 319.448'dir.

Mali Durum

2019 yılında Kuruluşun brüt satışları bir önceki yıla göre yaklaşık %6,8 oranında artarak yaklaşık 438 milyon TL düzeyinde gerçekleşmiştir. Satışların maliyeti, brüt satışlardan fazla olmasına rağmen Kuruluş faaliyet dışı gelirlerindeki artış nedeniyle yaklaşık 37 milyon TL dönem kârı elde etmiştir.

SEÇİLMİŞ GÖSTERGELER (milyon TL)	2017	2018	2019	Değişim % (2019-2018)
Gelir Tablosu				
Brüt Satışlar	309	410	438	6,8
Satışların Maliyeti	458	563	643	14,2
Faaliyet Giderleri	102	148	104	-29,7
Faaliyet Kâr Zararı	12	11	32	190,9
Dönem Kâr Zararı (Vergi Öncesi)	-9	14	37	164,3
Bilanço				
Dönen Varlıklar	49	86	104	20,9
Duran Varlıklar	89	108	88	-18,5
Aktif Toplamı	138	194	192	-1,0
KV Yabancı Kaynaklar	68	113	86	-23,9
UV Yabancı Kaynaklar	61	67	65	-3,0
Özkaynaklar	10	14	41	192,9
Diğer Veriler				
Toplam Haber Sayısı (günlük ort.)	1.532	1.609	2.000	24,3
İletilen Fotoğraf Sayısı (günlük ort.)	2.175	2.059	2.300	11,7

Kaynak: Anadolu Ajansı TMS/TFRS kapsamında hazırlanan finansal tablolar ve bağımsız denetim raporları

8.7. Borsa İstanbul A.Ş.

Yönetim Kurulu Üyeleri

Prof. Dr. Erişah ARICAN (YK Başkanı)
 Mehmet Hakan ATILLA (YK Başkan V. – Genel Müdür)
 Yunus ARINCI (Üye)
 Metin KIRATLI (Üye)
 Prof. Dr. Fahrettin ALTUN (Üye)
 Prof. Dr. Cem DEMİROĞLU (Üye)
 Gülsevin ÇİPLİ (Üye)
 Tefvik ERASLAN (Üye)

Sermaye Yapısı

TVF Sermaye Payı: %90,6
 Nominal Sermaye: 423,2 milyon TL
 Ödenmiş Sermaye: 423,2 milyon TL

İnternet Adresi

<http://borsaistanbul.com/>

6362 sayılı Sermaye Piyasası Kanunu'nun yürürlüğe girdiği 30/12/2012 tarihinde İstanbul Menkul Kıymetler Borsası (İMKB) ile İstanbul Altın Borsasının (İAB) tüzel kişilikleri başkaca bir işleme gerek kalmadan son bulmuş ve ticaret siciline resen tescil edilerek Borsa İstanbul A.Ş. kurulmuştur. Söz konusu yapılanma ile İMKB ile İAB bünyesinde bulunan piyasalar, Borsa İstanbul çatısı altına geçmiştir. Borsa İstanbul Vadeli İşlem ve Opsiyon Piyasası (VİOP) ise 21/12/2012 tarihinde işleme başlamış olup, 05/08/2013 tarihi itibarıyla İzmir'de kurulu Vadeli İşlem ve Opsiyon Borsasının tüzel kişiliği son bulmuştur. Bu şekilde üç borsanın piyasaları Borsa İstanbul çatısı altında birleşmiştir.

Borsa İstanbul, esas sözleşmesinin 03/04/2013 tarihinde ticaret siciline tescil edilmesiyle faaliyet izni almıştır. 2019 yılı sonu itibarıyla Borsa İstanbul sermayesinin %90,6'lık payı, Türkiye Varlık Fonuna aittir.

Önemli Gelişmeler

Borsa İstanbul olarak 2018'in ikinci yarısı ve 2019 yılı boyunca atılan bazı adımlar ile bir taraftan Türk finans piyasalarına katkıda bulunurken diğer taraftan Türk Lirası finansal mimarinin oluşturulmasına ve Türk Lirasının dışsal

finansal şoklara karşı kırılabilirliğinin azaltılmasına çalışılmıştır. Yerli finansal kuruluşların faiz ve vade risklerini yönetmek için yurtdışı swap piyasalarında önemli miktarda kaynak tutmalarının önüne geçen Döviz Swap Piyasası, finansal kurumların risklerini güvenilir bir şekilde yürütebilmeleri amacıyla Ekim 2018'de hizmete sunulmuştur. 2019'un ilk yarısında yayımlamaya başlanılan uluslararası standartlarla uyumlu Türk Lirası referans faiz oranı (TLREF) ile Türk bankalarının faiz riskini daha verimli yönetme imkânı sağlanmıştır.

Bankaların orta ve uzun vadeli TL faiz risklerini, döviz likiditelerini kullanmadan yönetmesine imkan veren TLREF'e dayalı TL Gecelik Faiz Swap kontratlarına yönelik takas, risk ve teminat yönetimi hizmeti Takasbank tarafından verilmeye başlanmıştır. Böylece, bankalar ilave döviz talebi oluşturmaksızın ve yurt içindeki likidite yurtdışına aktarılmadan sabit ve değişken faizlerini takas etme, dolayısıyla faiz ve kur risklerini daha etkin yönetme imkânı elde etmiştir.

Pay piyasasında işlem gören şirketlerin yeni kriterlere göre sınıflandırılmasına yönelik yeni pazar yapılanması, paydaşlarla istişare süreci sonrası 2019 yılı Kasım ayında devreye alınmış, böylece, benzer büyüklük, derinlik ve likiditeye sahip şirketlerin aynı grup içerisinde yer alması sağlanmıştır.

Sermaye piyasalarımızın yurtdışına açılmasında tamamlanması gereken önemli süreçlerden birisi olan, Takasbank'ın Avrupa Birliği Menkul Kıymet Otoritesi (ESMA) tanınması kapsamında, sürecin sonlandırılmasına yönelik önemli adımlar atılmıştır.

Küresel yatırım kuruluşlarının sahip oldukları sabit getirili menkul kıymetleri yabancı piyasalarda teminat olarak kullanmalarına imkân tanıyan omnibüs (toplu) hesap açılmasına yönelik mevzuat altyapısı tamamlanmıştır. Yine uluslararası sermaye piyasalarına entegrasyon kapsamında VIOP'ta 19.00-23.00 saatleri arasında devreye alınan akşam seansı uygulaması ile yabancı piyasaların gündüz seansında işlem yapan yatırımcılara, aynı anda VIOP'ta da işlem yaparak risklerini daha iyi yönetme imkânı sağlanmıştır. Zaman entegrasyonu sonrası endeks değeri açısından da uyumu sağlayacak olan ve ülke ekonomisinin güçlü duruşunu destekleyen bir adım olarak, BIST endekslerinden iki sıfır atılmasına yönelik çalışmalara da başlanmıştır.

Öte yandan, Borsa İstanbul piyasalarında gerçekleşen toplam işlem hacmi 2019 yılında 19.817 milyar TL olmuştur. Toplam işlem hacminin %81,5'ini oluşturan ve işlem hacmi bakımından dünyada 8. sırada yer alan Borçlanma Araçları Piyasasında 2018'e göre %263 artışla toplam 16.156 milyar TL işlem gerçekleşmiş olup günlük ortalama işlem hacmi 64,6 milyar TL olarak gerçekleşmiştir. Pay el değiştirme hızı bakımından %227 ile dünyada 3. sırada yer alan Pay Piyasasında

toplam 2.130 milyar TL işlem hacmi gerçekleşmiş olup günlük ortalama işlem hacmi 8,5 milyar TL olarak gerçekleşmiştir. Vadeli İşlem ve Opsiyon Piyasasında 2018'e kıyasla %13 artışla toplam 1.457 milyar TL işlem hacmi gerçekleşmiş olup günlük ortalama işlem hacmi 5,9 milyar TL olarak gerçekleşmiştir. Kıymetli Madenler ve Kıymetli Taşlar Piyasası işlem hacminde ise 2018 yılına göre %47 artış yaşanmış ve toplam 74,3 milyar TL işlem gerçekleşmiştir.

402 şirketin işlem gördüğü, piyasa değerinin 1,1 trilyon TL olduğu Borsa İstanbul, 6 adet yeni şirketin halka arzı ve ayrıca borçlanma aracı ihraçları yoluyla ekonomiye toplam 206,4 milyar TL kaynak sağlanmasına aracı olmuştur.

BIST 100 endeksi 2019 yılını 114.424,96 seviyesinden tamamlayarak 2018 yılsonuna kıyasla %25,4 artış kaydetmiştir.

Mali Durum

Borsa İstanbul'un 2018 yılında 13 milyar TL olan aktif büyüklüğü, 2019 yılında %38 artışla 18 milyar TL'ye ulaşmıştır. 2018 yılında 2,7 milyar TL olarak gerçekleşen özkaynak büyüklüğü, 2019 yılında 3,5 milyar TL olarak gerçekleşmiştir.

2019'da brüt satış gelirleri %25 oranında artarak 1,9 milyar TL'ye ulaşmıştır. 2019 yılı vergi öncesi kar rakamı tek seferlik işlemler dolayısıyla 2018 yılının biraz altında gerçekleşmiş olsa da özsermaye getiri oranı %33 ile oldukça yüksek seyretmeye devam etmiştir.

SEÇİLMİŞ GÖSTERGELER (milyon TL)	2017	2018	2019	Değişim % 2019-2018
Gelir Tablosu				
Brüt Satışlar	1.047	1.539	1.924	25,0
Satışların Maliyeti	93	162	197	21,6
Faaliyet Kâr Zararı	532	1.184	1.161	-1,9
Dönem Kâr Zararı (Vergi Öncesi)	542	1.359	1.294	-4,8
Bilanço				
Dönen Varlıklar	11.141	12.376	17.478	41,2
Duran Varlıklar	741	909	895	-1,5
Aktif Toplamı	11.882	13.286	18.374	38,3
KV Yabancı Kaynaklar	10.114	10.355	14.692	41,9
UV Yabancı Kaynaklar	205	265	221	-16,6
Özkaynaklar	1.563	2.666	3.460	29,8
Rasyolar				
Cari Oran	1,1	1,2	1,2	0,0
Asit Test Oranı	1,1	1,2	1,2	0,0
Nakit Oranı	1,1	1,2	1,2	0,0
Özsermaye Getiri Oranı (%)	30	56	33	-41,1
İstihdam				
Toplam Personel Sayısı (Dönem Sonu)	960	1.036	1.096	6,0

Kaynak: Borsa İstanbul A.Ş. konsolide TFRS finansal veriler.

Not: Önceki yıllarda yayınlanan Kamu İşletmeleri Raporlarında Banka formatında doldurulan veriler 2019 yılı Raporundan itibaren şirketin yapısına daha uygun hale getirilmiştir.

8.8. Mahalli İdare İşletmeleri

Mahalli idareler, 5018 sayılı Kanunun 3. maddesinde, yetkileri belirli bir coğrafi alan ve hizmetlerle sınırlı olarak kamusal faaliyet gösteren belediyeler, il özel idareleri ile bunlara bağlı veya bunların kurdukları veya üye oldukları birlik ve idareler olarak tanımlanmıştır.

5302 sayılı "İl Özel İdareleri Kanunu"nun 52. ve 53. maddelerinde; idarelerin kendisine verilen görev ve hizmet alanlarında, ilgili mevzuatta belirtilen usullere göre sermaye şirketleri kurabilecekleri ve özel gelir ve gideri bulunan hizmetlerini İçişleri Bakanlığının izniyle bütçe içi işletme kurarak yapabilecekleri hüküm altına alınmıştır.

5393 sayılı "Belediye Kanunu"nun 70. maddesinde belediyelerin kendilerine verilen görev ve hizmet alanlarında, ilgili mevzuatta belirtilen usullere göre şirket kurabilecekleri belirtilmiştir.

5216 sayılı "Büyükşehir Belediyesi Kanunu"nun 26. maddesinde de, "Büyükşehir belediyesi kendisine verilen görev ve hizmet alanlarında,

ilgili mevzuatta belirtilen usullere göre sermaye şirketleri kurabilir. Genel sekreter ile belediye ve bağlı kuruluşlarında yöneticilik sıfatını haiz personel bu şirketlerin yönetim ve denetim kurullarında görev alabilirler. Büyükşehir belediyesi, mülkiyeti veya tasarrufundaki hafriyat sahalarını, toplu ulaşım hizmetlerini, sosyal tesisler, büfe, otopark ve çay bahçelerini işletebilir; ya da bu yerlerin belediye veya bağlı kuruluşlarının % 50'sinden fazlasına ortak olduğu şirketler ile bu şirketlerin % 50'sinden fazlasına ortak olduğu şirketlere, 08/09/1983 tarihli ve 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu hükümlerine tabi olmaksızın belediye meclisince belirlenecek süre ve bedelle işletilmesini devredebilir. Ancak, bu yerlerin belediye şirketlerince üçüncü kişilere devri 2886 sayılı Kanun hükümlerine tabidir." hükmü bulunmaktadır.

Mahalli idarelerin iştirak ettikleri veya kurdukları şirketler,²⁷ yönetim kontrolü kamu idarelerinin uhdesinde olduğundan uluslararası uygulamalarda kamu işletmesi olarak tasnif edilmektedirler.

27 Bu işletmeler kamuoyunda zaman zaman "Belediye İktisadi Teşebbüsleri" (BİT) olarak da adlandırılmaktadırlar. Ancak, il özel idarelerinin kurdukları şirketler de mevcut olduğundan, raporda "Mahalli İdare İşletmeleri" ifadesi benimsenmiştir.

8.9. Türkiye Varlık Fonu Yönetimi A.Ş.

Yönetim Kurulu Üyeleri

Recep Tayyip ERDOĞAN (YK Başkanı.)

Dr. Berat ALBAYRAK (YK Başkan V.)

Salim Arda ERMUT (Üye)

Hüseyin AYDIN (Üye)

M. Rifat HİSARCIKLIOĞLU (Üye)

Prof. Dr. Erişah ARICAN (Üye)

Fuat TOSYALI (Üye)

Zafer SÖNMEZ (Üye)

İlgili Bakanlık

Cumhurbaşkanlığı

Sermaye Yapısı

ÖİB Sermaye Payı: %100

Nominal Sermaye: 50 milyon TL

Ödenmiş Sermaye: 50 milyon TL

İnternet Adresi

<https://www.tvf.com.tr/>

Türkiye Varlık Fonu Yönetimi A.Ş. (TVF), 19/08/2016 tarihli ve 6741 sayılı Türkiye Varlık Fonu Yönetimi Anonim Şirketinin Kurulması ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun ile kurulmuş olup Cumhurbaşkanlığına bağlı, özel hukuk hükümlerine tabi bir Anonim Şirket yapısındadır. Şirketin yapısına ve işleyişine ilişkin usul ve esaslar, söz konusu Kanunun yanında 2016/9429 sayılı BKK ile şirket esas sözleşmesi ve iç tüzüğünde belirlenmiştir.

TVF'nin 4 stratejik amacı bulunmaktadır. Bunlar, portföyünde bulunan varlıkların değerini arttırabilmek, yurt içindeki stratejik yatırımlara sermaye sağlamak, ülkemizin yurt dışı stratejisini ve rekabetçi şirketlerini destekleyen yatırımlar yapmak ve finansal piyasalarda iyileşme ve derinleşmeyi desteklemektir.

2019 yıl sonu itibariyle TVF portföyünde yer alan kuruluşlar aşağıdaki tabloda yer almaktadır.

Tablo 15: TVF'ye Aktarılan Kamu Sermayeli İşletmeler

Kuruluş Adı	Devre İlişkin Karar	Devredilen Pay (%)
Kamu İktisadi Teşebbüsleri		
Boru Hatları ile Petrol Taşıma A.Ş.	2017/9756 sayılı BKK (*)	100
Türkiye Petrolleri A.O.	2017/9756 sayılı BKK	100
Eti Maden İşletmeleri Genel Müdürlüğü	2017/9756 sayılı BKK	100
Çay İşletmeleri Genel Müdürlüğü	2017/9756 sayılı BKK	100
Özelleştirme Portföyü		
Türkiye Denizcilik İşletmeleri A.Ş.	2017/3 sayılı ÖYK Kararı	49
Kamu Sermayeli Bankalar		
T.C. Ziraat Bankası A.Ş.	2017/9756 sayılı BKK	100
T. Halk Bankası A.Ş.	2017/1 sayılı ÖYK Kararı	51,11 (**)
Diğer Kamu İşletmeleri		
Posta ve Telgraf Teşkilatı A.Ş.	2017/9756 sayılı BKK	100
Türksat Uydu Haberleşme Kablo TV ve İşletme A.Ş.	2017/9756 sayılı BKK	100
Türk Hava Yolları A.O.	2017/2 sayılı ÖYK Kararı	49,12 (***)
Borsa İstanbul A.Ş.	2017/9756 sayılı BKK	90,6 (****)
Milli Piyango	680 sayılı KHK	- (*****)
Türk Telekom A.Ş.	2017/9756 sayılı BKK	6,68 (*****)

Kaynak: Hazine ve Maliye Bakanlığı

(*) 24/01/2017 tarihli ve 2017/9756 sayılı BKK 05/02/2017 tarihli ve 29970 sayılı Mükerrer Resmi Gazete'de yayımlanmıştır.

(**) Kuruluş sermayesinde ÖB'nin payı %51,11 olup söz konusu payın tamamı devredilmiştir.

(***) Kuruluş sermayesinde ÖB'nin payı %49,12 olup söz konusu payın tamamı devredilmiştir.

(****) Kuruluş sermayesinde Hazine ve Maliye Bakanlığı payı %73,6 olup söz konusu payın tamamı devredilmiştir. 31.12.2019 tarihi itibarıyla TVF, Avrupa İmar ve Kalkınma Bankasının (EBRD) %10'luk hisselerini de satın alarak Borsa İstanbul A.Ş.'deki payını %90,6'ya çıkarmıştır.

(*****) Nakit oynatılan Piyango, Hemen-Kazan, Sayısal Loto, Şans Topu, On Numara ve Süper Loto oyunları ile ilgili mevzuat çerçevesinde izin verilebilecek olan benzer şans oyunlarına ilişkin lisans 49 yıl süreyle TVF'ye devredilmiştir.

(*****) Kuruluş sermayesinde Hazine ve Maliye Bakanlığı payı %31,68 olup %6,68'lik pay TVF'ye devredilmiştir.

Fona devredilen işletmelere ilişkin ayrıntılı bilgi ve verilere Raporun ilgili bölümlerinden ayrıca ulaşılabilmektedir.

8.10. Diğer Kamu İşletmeleri

Yeni bir kamu şirketinin kurulması ilgili Kamu İdaresinin teklifi üzerine, Bakanlar Kurulu Kararları (Cumhurbaşkanlığı sisteminden önce), Cumhurbaşkanlığı Kararları veya Kanunlar ile yapılmaktadır. Mevcut durumda, şirket kurulduktan ve Türkiye Ticaret Sicili Gazetesine tescil edildikten sonra Hazine ve Maliye Bakanlığına bildirimde bulunulması konusunda herhangi bir zorunluluk bulunmamaktadır. Bundan dolayı Bakanlığımız tarafından diğer kamu şirketleri listesinin sürekli olarak güncellenmesi ve yeni kurulan şirketlerin takibinin yapılması zorlaşmaktadır.

Diğer yandan, TÜİK tarafından her Haziran ve Aralık aylarında "Kamu Sektörü Sınıflaması" güncelleme çalışmaları yapılmakta ve güncellenen liste Temmuz ve Ocak aylarında TÜİK Sınıflama Sunucusunda yayımlanmaktadır.²⁸

Bu bölümde ise, TÜİK listesi ile uyumlu olacak şekilde doğrudan Kamu İdarelerinin pay sahibi olduğu şirketlere yer verilmiş olup, dolaylı olarak Kamunun pay sahibi olduğu şirketlere yer verilmemiştir.

• Milli Piyango İdaresi Genel Müdürlüğü

31/12/2019 itibarıyla Yönetim Kurulu Başkanlığını ve Genel Müdürlüğünü Bekir Yunus UÇAR'ın yürüttüğü Milli Piyango İdaresi Hazine ve Maliye Bakanlığına bağlı, özel bütçeli, 320 sayılı KHK ile düzenlenen ve saklı tutulan hükümler dışında özel hukuk hükümlerine tabi ve her türlü tasarrufa ehil, tüzel kişiliği haiz bir kamu kuruluşudur.

06/01/2017 tarihli ve 680 sayılı KHK ile karşılıklı nakit olmak üzere oynatılan Piyango, Hemen-Kazan, Sayısal Loto, Şans Topu, On Numara ve

Süper Loto oyunları ile ilgili mevzuat çerçevesinde izin verilebilecek olan benzer şans oyunlarına ilişkin lisans 49 yıl süreyle kurulan Türkiye Varlık Fonuna verilmiştir.

İdare, her türlü şans oyunu düzenleme ve denetleme ile bu konuda Türkiye'yi temsil edip, ortaklıklara girip işbirliği yapma yetkisine sahiptir. İdarenin hasılat ve gelir ve kârlarından Tanıtma Fonuna, Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumuna, Olimpiyat Oyunları Hazırlık ve Düzenleme Kurulu'na ve Savunma Sanayii Destekleme Fonu'na çeşitli oranlarda aktarım gerçekleşmektedir.

Kuruluşun internet adresi <http://www.mpi.gov.tr/>dir.

• Spor Toto Teşkilat Başkanlığı

Spor Toto Teşkilat Başkanlığı Gençlik ve Spor Bakanlığı'nın bağlı kuruluşudur.

Kuruluş hazırlıkları 1949 yılına uzanan Spor Toto Teşkilatı, 1959 yılında çıkarılan kanunla resmen kurulmuştur. 26/03/1960 tarihinde ilk kupon kabulünü gerçekleştiren Spor Toto Teşkilatı, bir yandan yasa dışı bahsi önlerken, diğer yandan spor ekonomisini destekleme fonksiyonlarını gerçekleştirmektedir.

Kuruluşun internet adresi <http://www.sportoto.gov.tr/>dir.

• Toplu Konut İdaresi Başkanlığı

2019 yılı sonu itibarıyla başkanlığını Ömer BULUT'un yürüttüğü Toplu Konut İdaresi Başkanlığı (TOKİ) 2/7/2018 tarihli ve 703 sayılı KHK ile Çevre ve Şehircilik Bakanlığına bağlanarak, anılan Bakanlığın bağlı kuruluşu haline gelmiştir.

TOKİ'nin başlıca faaliyet alanları, yurt içi ve yurt dışında doğrudan veya iştirakleri aracılığıyla proje geliştirmek, konut, altyapı ve sosyal donatı

²⁸ Söz konusu listede KİT'ler, KİT'lere Bağlı Ortaklıklar, Özelleştirme İdaresi Kapsamındaki Şirketler ve Diğer Kamu Şirketleri de yer almaktadır. Kamu Sektörü Sınıflamasının güncel haline https://biruni.tuik.gov.tr/DIESS/DosyaListeleAction.do?turld=1&tanimlayan_id=1189&adi=Kamu%20Sekt%C3%B6r%C3%BC%20S%C4%B1n%C4%B1flamas%C4%B1,%202020/1 linkinden ulaşılabilir.

uygulamaları yapmak veya yaptırmak, ferdi ve toplu konut kredisi vermek, doğal afet meydana gelen bölgelerde gerek görüldüğü takdirde konut ve sosyal donatıları altyapıları ile birlikte inşa etmek, teşvik etmek ve desteklemektir.

Kuruluşun internet adresi <http://www.toki.gov.tr/>dir.

• Türk Silahlı Kuvvetlerini Güçlendirme Vakfı

Kara, Deniz ve Hava Kuvvetlerini Güçlendirme Vakıflarının birleştirilmesi ile kurulan Türk Silahlı Kuvvetlerini Güçlendirme Vakfı (TSKGV) ticari işletmeler kurma, ticari işletmelere ortak olma ve bu işletmeler nezdinde Vakıf temsilcilerini seçme faaliyetinde bulunmaktadır.

Mevzuatta yer alan hükümler çerçevesinde mütevellî heyeti başkanı Cumhurbaşkanı olan vakıf, her biri savunma sanayimizde önemli alanlarda faaliyet gösteren 6 Bağlı Ortaklığı ile 8 İştiraki olmak üzere toplam 14 şirkette doğrudan pay sahibidir.

Vakfın internet adresi <http://www.tskgv.org.tr/>dir.

• Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonu Bünyesindeki Bankalar

Birleşik Fon Bankası: Hisselerinin tamamı Fona ait olan Bankanın ana faaliyet konusu bünyesine devredilen varlık ve yükümlülüklerin tasfiyesidir. Bu amaçla Banka, likidasyonun artırılmasına yönelik faaliyetlerini 2019 yılı içerisinde de sürdürmüştür. Bankanın bağımsız denetimden geçmemiş 31/12/2019 tarihli bilançosuna göre toplam aktifleri 3,44 milyar TL, likit değerleri 580,9 milyon TL olarak gerçekleşmiştir. Bankanın aynı tarih itibarıyla öz kaynak tutarı 709,8 milyon TL, dönem kârı ise 135,1 milyon TL düzeyindedir.

Adabank: 1984 yılında kurulmuş, 1985 yılında bankacılık faaliyetlerine başlamıştır.

04/08/2008 tarihinden itibaren, temettü hariç ortaklık haklarıyla yönetimi ve denetimi TMSF tarafından devralınmıştır. 25/04/2017 tarihinde gerçekleştirilen ihale ile Banka'nın %94,4439625 oranında hissesi TMSF tarafından satın alınmıştır.

Banka, özel sermayeli mevduat bankası olup her çeşit ticari ve sanayi kredi plasmanı, tevdiat kabulü, kambiyo hizmetleri, her nevi esham, tahvilat, sigorta aracılık hizmetleri ile her nevi bankacılık faaliyetleri yapmaya yetkili bulunmaktadır. Ayrıca Banka, Sermaye Piyasası Kurulu Alım Satım Aracılığı Yetki Belgesi'ne, Borsa İstanbul A.Ş. Borçlanma Araçları Piyasası Kesin Alım-Satım Pazarı, Nitelikli Yatırımcıya İhraç Pazarı ve Uluslararası Tahvil Pazarı ile Kıymetli Madenler ve Kıymetli Taşlar Piyasası'nda, İstanbul Takas ve Saklama Bankası A.Ş. Türkiye Elektronik Fon Dağıtım Platformu'nda işlem yapma yetkisine sahip olup, Sermaye Piyasası Kurulu'nun konu ile ilgili düzenlemelerine tabidir. Banka, ortaklık hakları TMSF'nin kontrolü altında olduğundan, aktif bankacılık faaliyetleri yapmamaktadır.

Bankanın 31/12/2019 tarihi itibarıyla, aktif büyüklüğü %7,57 artışla 59.630 TL, mevduat toplamı 147TL, özkaynakları 56.968TL, dönem Kârı 4.355 TL olarak gerçekleşmiştir. Sermaye yeterlilik rasyosu ise % 197.47 olarak hesaplanmıştır. 31/12/2019 tarihli istihdam edilen toplam personel sayısı 27 kişidir.

Türk Ticaret Bankası, Türkbank: Bankacılık işlemleri yapma ve mevduat kabul etme izni BDDK tarafından kaldırılan Türkbank'ın fiziki tasfiyesine fiilen 2003 yılında başlanmıştır. Çözümlemeye yönelik faaliyetler kapsamında hukuki yönden ihtilafli olunan konular ile birlikte Bankanın zarar üretiminin ortadan kalkmasıyla Bankanın tasfiyesinin kaldırılmasına karar verilmiştir. 2013 yılında unvanı "Türk Ticaret Bankası A.Ş." olarak tescil ve ilan edilen Banka, ilgili mevzuat kapsamında Anonim Şirket olarak faaliyetlerine

devam etmektedir. Hisselerinin %98,5'i Fona ait olan Bankanın 31/12/2019 tarihi itibarıyla aktif büyüklüğü 233 milyon TL ve likit değerleri 219,6 milyon TL'ye ulaşırken, özkaynakları 207,7 milyon TL, dönem kârı ise 12,6 milyon TL olarak gerçekleşmiştir.

• Askeri Fabrika ve Tersane İşletme Anonim Şirketi (ASFAT A.Ş.)

ASFAT A.Ş. Millî Savunma Bakanlığı bünyesinde, 12 Ocak 2018 tarihinde 1325 sayılı Kanunun ek 12. maddesi ile kurulmuş olup sermayesinin tamamı kamuya aittir.

ASFAT, 27 askerî fabrika ve 3 askerî tersanenin nitelikli ve alanında uzman işgücü ile askerî fabrikalar ve tersanelerin imkân, kabiliyet ve kapasitelerini iyileştirerek operasyonel mükemmelliği geliştirmeyi amaçlamaktadır.

"Devletten – Devlete" anlaşma yapma yetkisine sahip olan ASFAT, uluslararası tecrübeye sahip personel yapısı ve etkin organizasyonunun sağladığı dinamizmle savunma endüstrisinde yer alan şirketlerin ihracata yönelik olası sorunlarını çözme yönünde de Türk savunma endüstrisinin gelişimine ve ihracatına katkı sağlamayı hedeflemektedir. Kamu-özel sektör iş birliğinin sağlayacağı sinerji ile ömür devri yönetimini esas alarak, tasarım, üretim, eğitim, bakım-idame süreçlerinde, bir çözüm ortağı yaklaşımıyla tüm dost ve müttefik ülkelere yenilikçi çözümler sunmaktadır.

Sermayesinin tamamı Hazine ve Maliye Bakanlığına ait olan ASFAT'ın Hazine ve Maliye Bakanlığının pay sahipliğine dayanan oy, yönetim, temsil, denetim gibi hak ve yetkileri Milli Savunma Bakanlığı tarafından kullanılmaktadır.

Kuruluşun internet adresi <https://www.asfat.com.tr>'dir.

• Uluslararası Sağlık Hizmetleri Anonim Şirketi (USHAŞ)

USHAŞ, uluslararası sağlık hizmetleri alanında Türkiye'de sunulan hizmetlerin tanıtımını yapmak, kamu ve özel sektörün sağlık turizmüne yönelik faaliyetlerini desteklemek ve koordine etmek, uluslararası sağlık hizmetlerine ilişkin politika ve stratejiler ile hizmet sunum standartları ve akreditasyon kriterleri konusunda Bakanlığa önerilerde bulunmak üzere Sağlık Bakanlığının ilgili kuruluşu olarak 663 sayılı Sağlık Alanında Bazı Düzenlemeler Hakkında Kanun Hükmünde Kararname ile kurulmuştur.

USHAŞ'ın faaliyet konuları:

a) Uluslararası sağlık hizmetleri alanında aracılık faaliyeti gösteren kurumlara yetki belgesi vermek

b) Ülkemizin sağlık hizmetlerinin uluslararası tanıtımını yapmak, bu alandaki tanıtım ve bilgilendirme faaliyetlerini koordine etmek, yönlendirmek ve desteklemek

c) Uluslararası sağlık hizmetlerine ilişkin aracılık faaliyetlerinde bulunmak, verilen yetki çerçevesinde kamu ve özel sektör kuruluşları adına uluslararası sağlık hizmetlerine ilişkin sözleşme yapmak, yapılan sözleşmelerin yürütülmesine destek olmak

ç) Uluslararası sağlık hizmetlerine ilişkin bilgi alma başvurularına cevap vermek, şikâyetler ve anlaşmazlıkların çözümü için ilgili merciler nezdinde girişimlerde bulunmak, tarafların karşılaşılabilecekleri sorunları tespit ederek önleyici tedbirler almak

d) Ülkemizin sağlık sisteminin tanıtımını yapmak, sağlık sistemleri, sağlık finansmanı ve kamu özel işbirliği modelleri konusunda uluslararası kişi ve kuruluşlara danışmanlık yapmak, bu alanlarda sistemlerin kurulması ve geliştirilmesine ilişkin yurt dışı talepleri karşılamak, projeler yapmak ve uygulamak

e) Yurt dışında sağlık kuruluşu açmak, işletmek, ortaklık kurmak ve işbirliği yapmak, sağlık ve eğitim amacına yönelik bina inşa etmek ve ettirmek, ilaç, cihaz ve tıbbî malzeme tedariki yapmak

f) Sağlık meslek eğitimi turizmine yönelik faaliyetlerde bulunmak; yurt içindeki eğitim kurumlarına yurt dışından öğrenci teminine aracılık etmek, yurt dışında eğitim kurumu açmak ve eğitim faaliyetinde bulunmak

g) Faaliyet alanına giren konularda ulusal ve uluslararası kongre,seminer ve benzeri etkinliklerde bulunmak, araştırma ve yayın yapmak

ğ) Uluslararası sağlık hizmetlerine ilişkin politika ve stratejiler, hizmet sunum standartları, akreditasyon kriterleri, fiyat tarifeleri ve hukuki düzenlemeler konusunda ilgili kuruluşlarla işbirliği yapmak ve bu konularda Bakanlığa önerilerde bulunmak ve

h) Sağlık meslekleri eğitimi konusunda teşvikler geliştirmek, bu alanda uluslararası öğrencileri ve eğitim kurumlarını desteklemektir.

USHAŞ'ın Sermayesinin tamamı Hazine ve Maliye Bakanlığına ait olup Hazine ve Maliye Bakanlığının mülkiyet hakkı ile kâr payı hakkına hâle gelmemek ve pay sahipliğinden kaynaklanan bütün mali haklar Hazine ve Maliye Bakanlığında kalmak kaydıyla, USHAŞ'taki pay sahipliğine bağlı oy, yönetim, temsil, denetim gibi hak ve yetkiler Sağlık Bakanlığı tarafından kullanılmaktadır.

Kuruluşun internet adresi <https://www.ushas.com.tr>'dir.

• Nükleer Teknik Destek A.Ş. (NÜTED A.Ş.)

Nükleer Düzenleme Kurumu (NDK), 2 Temmuz 2018 tarihli ve 702 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 7. maddesi ile kurulmuştur. NDK, Türkiye'de nükleer tesisler ve radyoaktif

atık tesisleri, radyasyon tesisleri ve radyasyon uygulamalarına ilişkin (nükleer güvenlik, radyasyon güvenliği, emniyet ve nükleer güvence kapsamında) düzenleme yapma, yetkilendirme, değerlendirme ve denetleme yapmak ile yaptırım uygulama görevlerini haizdir.

NÜTED A.Ş. ise aynı KHK'nin 13. maddesi ile Nükleer Düzenleme Kurumunun kendisine verilen görevlerini yerine getirirken ihtiyaç duyacağı her türlü teknik destek, analiz, danışmanlık, denetim, eğitim ve sertifikalandırma gibi hizmetleri yapmak üzere 21/05/2019 tarihinde tescil edilerek kurulmuştur. 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu ve özel hukuk hükümlerine tabi olan şirketin paylarının en az yüzde elli birinin NDK'ya ait olacağı hüküm altına alınmıştır. Halihazırda şirketin sermayesinin tamamı NDK'ya aittir.

• Uluslararası Uygunluk Değerlendirme Servisi A.Ş. (ICAS)

7 Nisan 2014 tarihli ve 2014/6729 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile Türk Standartları Enstitüsü (TSE) tarafından 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu ve özel hukuk hükümlerine tabi ICAS'ın kurulmasına izin verilmiştir. Yurt içi ve yurt dışında uygunluk değerlendirme sektöründe faaliyet göstermek üzere 23/12/2014 tarihinde tescil edilerek kurulan şirket belgelendirme, deney, laboratuvar, test, metroloji ve kalibrasyon, gözetim, muayene, eğitim, teknik müşavirlik ve raporlama hizmeti sunmaktadır.

Uluslararası Uygunluk Değerlendirme pazarında güven esaslı hizmet veren, dünya çapında önde gelen kuruluşlardan biri olmak amacıyla kurulan ICAS, halihazırda yabancı ortaklı 3 şirketi ile beraber toplam 4 iştirak ile yurt içi ve yurt dışında faaliyetlerini sürdürmektedir.

ICAS tarafından gerçekleştirilen faaliyetler şunlardır:

- Yurtdışı Yapılanma Çalışmaları
- Yerel ve Uluslararası İşbirliği Faaliyetleri
- Akreditasyon ve Yetki Çalışmaları
- Muayene ve Gözetim Faaliyetleri
- Sistem Belgelendirme
- Eğitimler

Kuruluşun internet adresi <http://www.udder.org.tr/>dir.

• Türk Reasürans A.Ş.

Türk Reasürans Anonim Şirketi'nin (Türk Re), Türkiye ve yabancı ülkelerde, sigorta grupları içindeki her türlü dal ve branşa giren sigorta ve tekafül işlemlerinin yapılması, bu sigortalara ilgili bölüşmeli ve/veya bölüşmesiz her türlü reasürans, retrosesyon, retekafül ve alternatif risk transfer işlemlerinin yapılması, T.C. Hazine ve Maliye Bakanlığı'nca uygun görülecek havuz faaliyetlerinin yönetilmesi ile risk paylaşım ve transferlerine iştirak edilmesi amacıyla T.C. Hazine ve Maliye Bakanlığı tarafından 5684 sayılı Kanun uyarınca 'Türk Reasürans Anonim Şirketi' unvanıyla 18/01/2019 tarihinde kurulmasına karar verilmiş olup 06/09/2019 tarihi itibarıyla tescil edilerek faaliyetlerine başlamıştır.

Şirket faaliyetlerini, 14/06/2007 tarih ve 26552 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 5684 sayılı Sigortacılık Kanunu ve bu kanuna dayanılarak T.C. Hazine ve Maliye Bakanlığı tarafından yayımlanan diğer yönetmelik ve düzenlemeler çerçevesinde yürütmektedir.

Şirket'in amacı ve başlıca uğraşı konuları Şirket Esas Sözleşmesi'nde belirtildiği şekliyle aşağıdaki gibidir;

- Sigortacılık Kanunu ve diğer tüm mevzuatlara uygun olmak kaydıyla, yurt içinde ve yurt dışında, başka reasürans ve sigorta şirketleri ve emeklilik

şirketleri veya bunların acentelerinin portföylerini devralmak ve gerektiğinde kendi portföyü de dahil olmak üzere devretmek;

- T.C. Hazine ve Maliye Bakanlığınca uygun görülecek havuz faaliyetlerini yönetmek ve risk paylaşımı ile transferlerine iştirak etmek;

- Şirket faaliyetlerinin yürütülmesi ve işlemlerinin gerçekleştirilmesi için her türlü taşınır ve taşınmaz malın satın alımı, satılması, kiralanması ve kiraya verilmesi veya inşa ettirilmesi dahil diğer yollarla elde etmek ve Şirket malvarlığı olarak tutmak;

- Türk Ticaret Kanunu ve konu ile ilgili diğer mevzuat hükümlerine uygun şekilde, her türlü tahvil, intifa senedi, kâr ortaklığı belgesi ve diğer menkul kıymetler çıkarmak;

- Yukarıdaki maddelerde sıralanan işlemlerden başka, yararlı ve gerekli görülecek ve yasaların yasaklamadığı faaliyetlerde bulunmak

olarak belirlenmiştir.

T.C. Hazine ve Maliye Bakanlığı tarafından yayınlanan Yeni Ekonomik Programı çerçevesinde 'Ekonomik Dengelenme' ve 'Sağlıklı ve Sürdürülebilir Büyüme' hedeflerine sigortacılık sektörü odağında katkı sağlamak, Türkiye'deki yerli reasürans kapasitesini arttırmak ve kaynak verimliliği sağlamak amacı ile Türk Reasürans Anonim Şirketi'nin kurulmasına karar verilmiştir.

Sigortacılık ve özel emeklilik sektörlerinin düzenlenmesi ve denetlenmesine dair görevleri yürütmek üzere 18 Ekim 2019 tarihli ve 47 numaralı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi ile Sigortacılık ve Özel Emeklilik Düzenleme ve Denetleme Kurumu'nun (SEDDK) oluşturulmasına karar verilmiştir.

Türkiye ekonomisinin tasarruf bazının ve bankacılık dışı finansal sektörün geliştirilmesi, sigortacılık sektörü pazar payının büyütülmesi,

sektöre dinamizm getirilmesi ve fiyat hareketliliğinin stabil hâle gelmesi amacıyla sigortacılık ve bireysel emeklilik sektöründeki reformlar kapsamında Türkiye Varlık Fonu çatısı altında birleşmesiyle bir sigorta holdingi ve bu holdingin altında da Güneş Sigorta Anonim Şirket, Ziraat Sigorta Anonim Şirketi ve Halk Sigorta Anonim Şirketi'nin birleşmesiyle ortaya çıkacak bir elementer sigorta şirketi ile Ziraat Hayat ve Emeklilik Anonim Şirketi, Halk Hayat ve Emeklilik Anonim Şirketi ve Vakıf Emeklilik ve Hayat Anonim Şirketi'nin birleşmesiyle bir hayat sigorta şirketinin kurulması kararı alınmıştır.

Tescil tarihi olan 06/09/2019 tarihi itibarıyla faaliyete geçen ve ana faaliyet konusunu oluşturan reasürans işlemlerine ilişkin iş kabullerini 01/01/2020 tarihi itibarıyla geçerli olacak şekilde hazırlayan Şirket'in, 31 Aralık 2019 tarihi itibarıyla oluşan toplam aktiflerinin %96'sını nakit değerler; geriye kalan bölümü ise maddi ve maddi olmayan duran varlıklar ile diğer varlıklar oluşturmaktadır.

Şirket'in pasif toplamının %96'sını ödenmiş sermaye, geriye kalan yükümlülüklerini ise diğer çeşitli borçlar, ödenecek vergi ve benzeri borçlar ile faaliyet kiralalmalarından kaynaklanan yükümlülükler oluşturmaktadır.

Şirket, 2019 yılında 7,08 milyon TL tutarındaki yatırım faaliyetlerinden elde ettiği gelire karşılık

faaliyet gideri, yatırım gideri ve vergi giderlerinden oluşan 3,95 milyon TL tutarında katlandığı gider sonucunda ilgili dönemi 3,13 milyon TL net kar ile kapatmıştır.

Türkiye Sigorta, Reasürans ve Emeklilik Şirketleri Birliği verilerine göre Türkiye sigorta sektörünün 2019 yılı toplam prim üretimi bir önceki yıla göre nominalde %26,7; reel olarak ise %13,3 oranında artarak 69,2 milyar TL seviyelerine ulaşmıştır. 2018 yılı itibarıyla toplam prim üretimi 47,7 milyar TL tutarında gerçekleşmiş ve bu üretilen primlerin %32'sine tekabül eden kısmı reasürörlere devredilmiş olup bu tutarın havuzlar hariç tutulduğunda yalnızca %10'una Türkiye'de kurulu reasürans şirketlerince kapasite sağlanmıştır. Yeni Ekonomi Programı çerçevesinde öngörülen 2020 yılına ilişkin Türkiye'nin büyüme hedefi %5 olduğu dikkate alındığında Türkiye sigortacılık sektöründe de olumlu sonuçlar alınacağı öngörülmektedir. Buna ek olarak, 11. Kalkınma Planı, Yeni Ekonomik Program ve 2020 yılı Cumhurbaşkanlığı Yıllık Programı'nda sigorta sektörüne ilişkin önemli politika ve tedbirlerin yer verilmesi de sektörün genişlemesini ve ürün çeşitliliğinin artmasını sağlayacağı, aynı zamanda sektöre dinamizm katacağı beklenmektedir.

Kuruluşun internet adresi <http://www.turkreasurans.com.tr>'dir.

BÖLÜM 9

2019 KAMU
İŞLETMELERİ
RAPORU

**KAMU İŞLETMELERİNDE
KURUMSAL YÖNETİM**

Dünya Bankası Kurumsal Yönetim El Kitabı'nda kurumsal yönetim kavramı; bir şirketin, uzun vadede ortaklarına ekonomik değer yaratmasına olanak sağlayan, etkin idare ve kontrolüne yönelik gerçekleştirilen her türlü kanun, yönetmelik, kod ve uygulamalar bütünü olarak tanımlanmaktadır. OECD ise yayımladığı Kurumsal Yönetim İlkeleri ile bu tanıma; şirket yönetimi, yönetim kurulu, hissedarlar ve diğer paydaşlar ile olan ilişkiler bütününe dahil ederek genişletmektedir.

OECD Kurumsal Yönetim İlkeleri

Kurumsal yönetim yaklaşımı, 1999 yılında OECD Kurumsal Yönetim İlkeleri'nin yayımlanması ile birlikte birçok ülke tarafından referans olarak kabul edilmiştir. Kurumsal yönetimin evrensel kabul ve geçerliliği

olan ana ilkeleri adillik, şeffaflık, hesap verebilirlik ve sorumluluktan oluşmaktadır. İlkeler 2004 yılında yeniden gözden geçirilmiş olmakla birlikte, 2008 yılında yaşanan küresel kriz sonucunda kurumsal yönetim anlayışının tüm paydaşları kapsayacak bir kurum kültürü haline getirilerek içselleştirilmesi gerektiği ortaya çıkmıştır. Bu dönemde finansal piyasalarda ortaya çıkan önemli değişiklikler nedeniyle ve kurumsal yönetim ilkelerinin birçok ülkede uygulanması sonucunda kazanılan tecrübeler ışığında söz konusu ilkeler OECD başkanlığında yeniden gözden geçirilmeye tabi tutulmuş olup, yapılan çalışmalar neticesinde hazırlanan doküman 2015 yılında ülkemizin ev sahipliğinde gerçekleşen G20 zirvesinde kabul edilmiştir.²⁹

OECD Kamu İşletmeleri İçin Kurumsal Yönetim Rehberi

OECD üyesi olan ve olmayan birçok gelişmekte olan ülkenin gayri safi yurt içi hasılasının önemli bir kısmını kamu işletmelerinin üretimi oluşturmaktadır. Bu ülkelerin çoğunda kamu işletmeleri genellikle enerji, ulaşım ve telekomünikasyon gibi kamu hizmetleri ve altyapı alanlarında faaliyet göstermektedir. Bu nedenle, nüfusun önemli bir bölümü ve ekonominin geneli açısından kamu işletmelerinin faaliyetleri çok büyük bir etki alanına sahiptir. Dolayısıyla, ekonomik büyümeye ve verimlilik artışına katkı sağlayabilmeleri için kamu işletmelerinin etkin bir şekilde yönetilmeleri gerektiği açıktır. OECD ülkelerinin bu alandaki tecrübeleri de, iyi kurumsal yönetim uygulamalarının işletmelerin değerini ve verimliliğini artırdığını göstermektedir.

Yıllar içerisinde kamu pay sahipliğinin amaçları ülkeler ve sektörler arasında farklılaşmış ve genel olarak sosyal, ekonomik ve stratejik olmak üzere çeşitli başlıklar altında toplanmıştır. Devletin pay sahipliği fonksiyonlarını etkin bir şekilde yerine getirerek, bu işletmelerin OECD Kurumsal Yönetim İlkeleri dahil olmak üzere özel sektöre yönelik araçlardan faydalanarak en iyi yönetim uygulamalarını gerçekleştirmelerine olanak sağlayacak ortamı yaratması bir gereklilik olmuştur. Özellikle son on yıl içinde küreselleşmenin piyasalara etkisi, teknoloji alanında yaşanan gelişmeler ve tekel piyasalarının deregülasyonu gibi çeşitli nedenler, kamu işletmelerinin yeniden yapılandırılmasını veya tekel piyasaların yeniden düzenlemeye tabi tutulmalarını gerekli kılmıştır. OECD, bütün bu gelişmeler çerçevesinde üye olan ve olmayan önemli sayıda ülkenin tecrübelerine ilişkin verileri derlemek suretiyle, 2005 yılında

²⁹ Söz konusu dokümanın İngilizce ve Türkçe versiyonlarına aşağıda yer alan adreslerden ulaşılabilir. http://www.oecd-ilibrary.org/governance/g20-oecd-principles-of-corporate-governance-2015_9789264236882-en
http://www.oecd-ilibrary.org/governance/g20-oecd-principles-of-corporate-governance_9789264257443-tr

Kamu İşletmeleri için Kurumsal Yönetim Rehberini oluşturmuştur. Söz konusu Rehber, OECD Kurumsal Yönetim İlkeleri ile uyumlu olup bunları tamamlamak üzere hazırlanmış ilk somut çalışmadır.

Kamu İşletmeleri için Kurumsal Yönetim Rehberi ile kamu işletmelerinin profesyonel bir şekilde yönetilmesine ve en iyi kurumsal yönetim uygulamalarının hayata geçirilmesine yönelik olarak hükümetlere tavsiyelerde bulunmaktadır. Birçok ülke tarafından referans olarak kabul edilen Rehber'de özetle, kamu işletmeleri için etkin bir hukuki ve düzenleyici çerçevenin sağlanması, bu işletmelerin kurumsal yönetiminde devletin rolü ve sahiplik politikasının nasıl uygulanacağı, yönetim kurullarının profesyonelleştirilmesi, yöneticilerin hesap verme sorumluluğunun sağlanması ve şeffaflığın artırılması konularının önemi vurgulanmaktadır.

R e h b e r i n yayımlandığı yıl olan 2005 yılından bu yana kurumsal yönetim alanında dünyada kaydedilen ilerlemeler ışığında OECD Kurumsal Yönetim İlkeleri ile eş zamanlı

olarak Kamu İşletmeleri İçin Kurumsal Yönetim Rehberi'nin de revize edilmesi gereği ortaya çıkmıştır. OECD Kamu İşletmeleri İçin Kurumsal Yönetim Rehberi'nin revize edilmesi uluslararası arenada karşılıklı tecrübe paylaşımı çerçevesinde gerçekleştirilen çalışmaların başında gelmiştir. 2013 yılından itibaren OECD öncülüğünde

birçok ülkenin ve uluslararası kuruluşun katılımı ile söz konusu Rehberin güncellenmesine yönelik çalışmalar yapılmış olup, bu çalışmalar kapsamında Paris'te ve İstanbul'da gerçekleştirilen çeşitli toplantılara aktif olarak katılım sağlanmıştır. Söz konusu çalışmalar neticesinde revize edilen Rehber 2015 yılında yayımlanmıştır. 2016 yılında Hazine ve Maliye Bakanlığı ile Türkiye Kurumsal Yönetim Derneği'nin katkıları ile söz konusu Rehberin Türkçe çevirisi hazırlanmış olup, Rehber'e ilişkin olarak kamu kurumları ve özel sektör temsilcilerinin katılımıyla "Kamu Sermayeli İşletmelerde İyi Yönetişim" konulu Konferans düzenlenmiştir. Söz konusu Konferans'ta, Rehber'de yer alan konular çerçevesinde ülkemizde faaliyet göstermekte olan kamu sermayeli işletmelerin yaşadığı sorunlar ve çözüm önerileri ile özel sektör üst düzey yöneticilerinin konuya ilişkin tecrübeleri paylaşılmıştır.³⁰

KİT'lerde Kurumsal Yönetim İlkeleri Alanında Kaydedilen İlerlemeler

KİT'lerde kârlılık ve verimliliğin artırılması için, uluslararası alanda kabul görmüş kurumsal yönetim ilkeleri ile diğer ülke uygulamalarının dikkate alınması ve bu ilkelerin ülkemiz koşullarına uyarlanarak ihtiyaç duyulan düzenlemelerin gerçekleştirilmesi büyük önem taşımaktadır.

Bu doğrultuda; ülkemiz KİT'lerinde yetkilendirmeyi, hesap verebilirliği, şeffaflığı, karar alma süreçlerinde etkinliği ve performansa dayalı yönetimi esas alan kurumsal yönetim ilkelerinin hayata geçirilmesine ve stratejik yönetim anlayışının yaygınlaştırılmasına yönelik önemli çalışmalar gerçekleştirilmektedir.

Kurumsal yönetim ilkeleri çerçevesinde yenilenen 6102 Sayılı Türk Ticaret Kanunu ile

30 Söz konusu dokümanın İngilizce ve Türkçe versiyonlarına aşağıda yer alan adreslerden ulaşılabilir. <http://www.oecd.org/corporate/guidelines-corporate-governance-soes.htm> http://argudenacademy.org/docs/content/ArgudenAkademi_KamuSermayeliIsletmelerdeKurumsalYonetisim_18042016_WEB.pdf.

KİT'lerin ve bağlı ortaklıklarının uluslararası standartlara uygun bağımsız denetime tabi olmaları zorunlu hale getirilmiştir. 19/12/2012 tarihli ve 2012/4213 sayılı "Bağımsız Denetime Tabi Olacak Şirketlerin Belirlenmesine Dair Bakanlar Kurulu Kararı" hükümleri uyarınca, KİT'ler 2015 yılının başından itibaren bağımsız denetime tabi olmuşlardır.

2014 - 2019 döneminde yayımlanan Genel Yatırım ve Finansman Programı Hakkında Kararlar ile şeffaf bir yönetim ve denetim sisteminin oluşturulmasını teminen, KİT'lerin ve bağlı ortaklıklarının iç kontrol sistemlerini kurmaları hükme bağlanmıştır. Söz konusu Kararlar ile kuruluşların uluslararası standartlara uygun iç kontrol sistemini oluşturmaları beklenmekte olup, KİT'lerin kurumsal yönetim ilkelerini dikkate alarak halka açık şirketlerde olduğu gibi iç kontrol sistemlerini standart bir yapıya kavuşturmaları amaçlanmaktadır. Geline aşamada KİT'ler, iç kontrol sisteminin oluşturulmasına yönelik gerekli çalışmaları yapmakta olup, söz konusu süreç ile ilgili hazırladıkları raporları belirli aralıklarla Hazine ve Maliye Bakanlığına iletmektedirler.

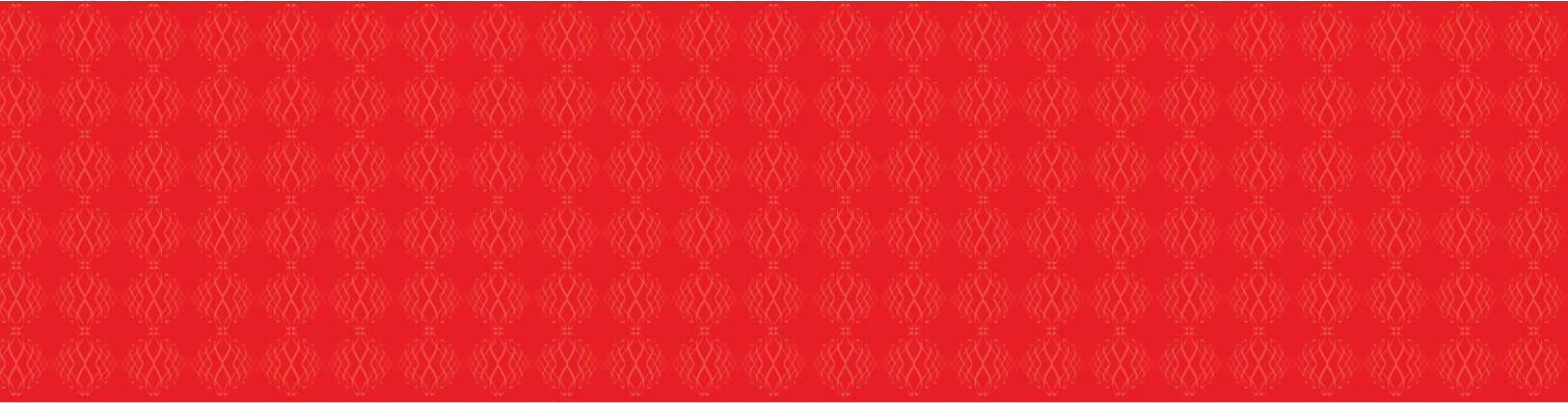
Kamu sermayeli şirketlerde kurumsal yönetimin güçlendirilmesine yönelik çalışmalara devam edilmekte olup, bu kapsamda Dünya Bankası ile ortak bir çalışma yürütülmektedir. Kurumsal yönetim alanında farkındalığın artırılması ve diğer ülke uygulamalarının gözden geçirilmesine yönelik eğitimler, seminerler, konferanslar takip ve organize edilmektedir. Bu çerçevede, 2014 yılında "Kamu Sermayeli İşletmelerde Kurumsal Yönetim Uygulamaları" konulu uluslararası konferans ile kamu sermayeli işletmelerin yöneticileri ve paydaşlarının kurumsal yönetim konusunda farkındalığının artırılması amaçlanmıştır. 8-9/05/2015 tarihlerinde Dünya Bankası ve Türk Kamu İşletmeleri Birliğiyle yapılan ortak çalışma sonucunda "Yöneticiler Açısından İç

Kontrol Sistemleri ve Bağımsız Denetim" konulu bir çalıştay organize edilmiştir. Bu çalıştayda, özel sektör ve kamudan alanında uzman kişilerin sunumlarıyla KİT üst yöneticilerinin söz konusu alanlarda farkındalığının artırılması amaçlanmıştır. 2015 yılı Aralık ayında Dünya Bankasının katkılarıyla PwC (PricewaterhouseCoopers) tarafından Hazine ve Maliye Bakanlığı ile Strateji ve Bütçe Başkanlığı personeline 5 gün süren bağımsız denetim ve iç kontrol konuları hakkında eğitim verilmiştir. Argüden Yönetişim Akademisi ve Türkiye Kurumsal Yönetim Derneği işbirliği, Hazine ve Maliye Bakanlığı ile Türk Kamu İşletmeleri Birliğinin katkılarıyla "Kamu Sermayeli İşletmelerde İyi Yönetişim Konferansı", Boğaziçi Üniversitesinde özel sektör ve KİT yönetimlerinin önde gelen isimleriyle 07/04/2016 tarihinde gerçekleştirilmiştir. Konferansta, kamu sermayeli işletmelerin kurumsal yönetim ilkelerine uygun yönetilmesinin yaşam kalitesi, sürdürülebilir başarı ve ülke ekonomisi için önemi vurgulanmış, işletmelerin iyi yönetim yaklaşım ve uygulamaları değerlendirilmiş olup kamu sermayeli işletmelerin kurumsal yönetim ilkelerine uygun bir çerçevede faaliyet göstermesinin kritik bir öneme sahip olduğu belirtilmiştir. 2019 yılı Haziran ayında ise Hazine ve Maliye Bakanlığının katkılarıyla Kamu Gözetimi, Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumu tarafından kamu işletmelerinin muhasebe-finans birimlerinde çalışan personeline 3 gün süren Türkiye Muhasebe Standartları, Türkiye Finansal Raporlama Standartları ve bağımsız denetim konularını içeren bir eğitim verilmiştir.

Her yıl şeffaflık ve hesap verilebilirlik ilkeleri çerçevesinde yayımlanan Kamu İşletmeleri Raporu, yabancı okurların da bilgisine sunulabilmek amacıyla İngilizce olarak da hazırlanmış olup 2019 yılında ilk kez Bakanlık internet sayfasında yer almıştır. Söz konusu Rapor Uluslararası Kuruluşların görüşlerine de sunulmuş olup gelen önerilerle Raporun zenginleştirilmesine katkı sağlanmıştır.

Kurumsal yönetim ilkelerinin kamu işletmelerinde uygulanması ancak katılımcı bir anlayış ile gerçekleştirilebilecektir. KİT'lerin uluslararası kurumsal yönetim ilkeleri ile uyumlu bir çerçevede faaliyet göstermelerinin sağlanması konusunda, ülkemiz KİT sisteminin kendine özgü

dinamikleri ile diğer ülke uygulamaları dikkate alınarak gerekli düzenlemelerin hayata geçirilmesi ve etkin bir şekilde uygulanmasına ilişkin olarak Bakanlığımızca katkı sağlanmaya devam edilecektir.

BÖLÜM 10

2019 KAMU İŞLETMELERİ RAPORU

EKLER³¹

31 Ek 1, 2 ve 3'te yer alan tablolarda, 233 sayılı KHK'ya tabi olarak faaliyet gösteren 18 KİT'e ve 4 bağlı ortaklığa ilişkin toplulaştırılmış veriler yer almakta olup; Ek 4, 5 ve 6'da yer alan tablolarda bu Kuruluşlara ilave olarak ÖİB portföyünde yer alan Kuruluşların verileri de toplulaştırılmış olarak yer almaktadır.

EK 1: _____ KİT'LER VE BAĞLI ORTAKLIKLARI MALİ TABLOLARI

Tablo 1: Özet Gelir Tablosu

Tablo 2: Özet Bilanço

Tablo 3: Mali Rasyolar

EK 2: _____ KİT'LER VE BAĞLI ORTAKLIKLARI İSTİHDAM BİLGİLERİ

Tablo 1: Personel Sayıları ve Maliyetleri

Tablo 2: Personel Profili

EK 3: _____ KİT'LER VE BAĞLI ORTAKLIKLARI DİĞER SEÇİLMİŞ GÖSTERGELER**EK 4: _____ KİT'LER, BAĞLI ORTAKLIKLARI VE ÖİB PORTFÖYÜ MALİ TABLOLARI**

Tablo 1: Özet Gelir Tablosu

Tablo 2: Özet Bilanço

Tablo 3: Mali Rasyolar

EK 5: _____ KİT'LER, BAĞLI ORTAKLIKLARI VE ÖİB PORTFÖYÜ İSTİHDAM BİLGİLERİ

Tablo 1: Personel Sayıları ve Maliyetleri

Tablo 2: Personel Profili

EK 6: _____ KİT'LER, BAĞLI ORTAKLIKLARI VE ÖİB PORTFÖYÜ DİĞER SEÇİLMİŞ GÖSTERGELER**EK 7: _____ VERGİ DIŞI GELİRLER****EK 8: _____ BAĞLI ORTAKLIK VE İŞTİRAKLER****EK 9: _____ 2019 YILINDA İSO 500'DE YER ALAN KAMU İŞLETMELERİ****EK 10: _____ KULLANILAN MALİ RASYOLARA İLİŞKİN BİLGİLER**

EK 1

2019 KAMU
İŞLETMELERİ
RAPORU

**KİT'LER VE BAĞLI ORTAKLIKLARI
MALİ TABLOLARI**

Tablo 1: Özet Gelir Tablosu (Topulaştırılmış)

ÖZET GELİR TABLOSU (milyon TL)	2015	2016	2017	2018	2019 ^(*)
Brüt Satışlar	108.429	90.856	103.340	125.312	153.458
Yurt İçi	82.904	81.120	93.134	112.079	138.139
Yurt Dışı	5.650	5.501	6.829	10.417	11.660
Görev Zararları	1.939	3.339	1.637	1.442	1.679
Satış İndirimleri	1.266	1.509	1.496	2.111	2.361
Satışların Maliyeti	97.707	71.143	93.934	122.237	141.250
Faaliyet Giderleri	4.536	4.202	5.458	6.994	11.128
Faaliyet Kâr-Zararı	4.920	14.002	2.451	-6.029	-1.281
Diğer Faaliyetlerden Olağan Gelir ve Kârlar	10.994	11.988	11.131	28.333	23.672
Diğer Faaliyetlerden Olağan Gider ve Zararlar	8.253	7.711	9.057	18.040	15.117
Karşılık Gideri	934	250	2.257	1.276	942
Finansman Giderleri	1.107	990	1.389	3.519	4.701
Faiz Giderleri	356	515	660	1.433	2.742
Kur Farkları	749	248	424	2.079	1.942
Olağandışı Gelir ve Kârlar	1.003	5.422	7.547	9.208	1.798
Olağandışı Gider ve Zararlar	4.440	4.912	3.005	3.519	3.447
Dönem Kâr-Zararı	3.116	17.800	7.677	6.434	924
Dönem Net Kâr-Zararı	1.937	13.881	5.280	2.880	-1.667
Dönem Net Kâr-Zararı / GSYİH	0,08	0,53	0,17	0,08	-0,04

Kaynak: Hazine ve Maliye Bakanlığı

(*) Geçici

Tablo 2: Özet Bilanço (Toplulaştırılmış)

ÖZET BİLANÇO (milyon TL)	2015	2016	2017	2018	2019 ^(*)
AKTİF TOPLAMI	137.046	166.985	196.104	238.265	277.557
Dönen Varlıklar	52.638	64.754	70.982	86.642	104.777
Hazır Değerler ve Menkul Kıymetler	6.324	12.511	11.686	7.516	11.478
Ticari ve Diğer Alacaklar	28.894	32.957	39.073	51.408	54.055
Stoklar	12.495	13.055	13.121	16.462	24.416
Duran Varlıklar	84.409	102.231	125.123	151.623	172.781
Ticari ve Diğer Alacaklar	10.994	17.936	20.026	29.881	31.814
Mali Duran Varlıklar	5.672	6.960	13.038	13.611	18.585
Maddi Duran Varlıklar	62.558	71.248	84.293	98.755	111.461
Kısa Vadeli Yabancı Kaynaklar	26.969	30.882	35.412	55.774	71.773
Mali Borçlar	4.194	6.208	3.928	8.411	17.082
Ticari ve Diğer Borçlar	17.619	16.269	25.349	38.907	46.654
Ödenecek Vergi ve Diğer Yükümlülükler	1.110	2.262	1.490	1.488	2.188
Uzun Vadeli Yabancı Kaynaklar	16.737	21.331	24.535	33.650	41.983
Mali Borçlar	8.513	11.501	15.241	22.237	26.007
Ticari ve Diğer Borçlar	635	2.191	1.091	4.425	7.771
Özkaynaklar³²	93.341	114.772	136.158	148.840	163.801
Nominal Sermaye	97.948	107.316	148.671	159.024	183.526
Ödenmiş Sermaye	86.316	94.644	126.971	140.670	161.567
AKTİF TOPLAMI / GSYİH	5,86	6,40	6,30	6,40	6,48

Kaynak: Hazine ve Maliye Bakanlığı

(*) Geçici

32 Söz konusu rakamlara TÜVASAŞ, TULOMSAŞ ve TÜDEMSAŞ verileri dahil edilmiştir. Ancak, 233 sayılı KHK'nin bağlı ortaklığa ilişkin hükümleri gereği, bağlı ortaklığın sermayesi Hazineye değil ilgili teşebbüse aittir. Bu nedenle Raporda yer alan Tablo 1 ile arasında farklılık bulunmaktadır.

Tablo 3: Mali Rasyolar

	2015	2016	2017	2018	2019 ^(*)
LİKİDİTE RASYOLARI					
Cari Oran	1,95	2,10	2,00	1,55	1,46
Asit Test Oranı	1,49	1,67	1,63	1,26	1,12
Nakit Oranı (Disponibilite Oranı)	0,22	0,28	0,20	0,11	0,11
DEVİR HIZI RASYOLARI					
Alacakların Tahsil Süresi (Gün)	63,21	76,50	77,45	104,36	83,50
Stok Dönüş Hızı	8,36	5,57	7,18	8,26	6,91
Nakit Çevirme Süresi (gün)	75	98	80	73	82
KALDIRAÇ RASYOLARI					
Finansal Kaldıraç	0,32	0,31	0,31	0,38	0,41
UV Borçlar / Özkaynaklar	0,18	0,19	0,18	0,23	0,26
Özkaynaklar / Aktifler	0,68	0,69	0,69	0,62	0,59
Faizleri Karşılama Oranı	3,81	18,99	6,53	2,83	1,20
KÂRLILIK RASYOLARI					
Aktif Getiri Oranı	0,02	0,10	0,04	0,03	0,01
Özsermaye Getiri Oranı	0,02	0,13	0,04	0,02	-0,01
Brüt Satış Kârı Oranı	0,09	0,20	0,08	0,01	0,07
Faaliyet Kârı / Net Satışlar	0,05	0,16	0,02	-0,05	-0,01
Vergi Öncesi Kâr / Net Satışlar	0,03	0,20	0,08	0,05	0,01
Dönem Net Kârı / Net Satışlar	0,02	0,16	0,05	0,02	-0,01
AKTİF KULLANIM ORANLARI					
Net Satışlar / Hazır Kıymetler	17,86	10,47	14,16	19,76	18,91
Net Satışlar / Alacaklar	5,70	4,71	4,65	3,45	4,31
Net Satışlar / Aktifler	0,78	0,54	0,52	0,52	0,54

Kaynak: Hazine ve Maliye Bakanlığı

(*) Geçici

EK 2

2019 KAMU
İŞLETMELERİ
RAPORU

**KİT'LER VE BAĞLI ORTAKLIKLARI
İSTİHDAM BİLGİLERİ**

Tablo 1: Personel Sayıları ve Maliyeti³³

PERSONEL SAYILARI (Ortalama Kişi)	2015	2016	2017	2018	2019 ^(*)
Memur + Sözleşmeli	47.843	47.446	47.045	46.794	47.288
İşçi	59.499	56.390	54.262	53.863	53.228
Toplam Personel Sayısı	107.341	103.836	101.306	100.657	100.516
İSTİHDAM GİDERLERİ (milyon TL)					
Memur + Sözleşmeli	2.909,0	3.307,3	3.674,5	4.331,9	5.300,1
İşçi	4.793,9	5.087,0	5.654,6	6.193,6	7.477,3
Toplam İstihdam Gideri	7.703,0	8.394,4	9.329,1	10.525,5	12.777,3
PERSONEL MALİYETİ (TL/Ay)					
Memur + Sözleşmeli	5.067,0	5.808,9	6.508,9	7.714,5	9.340,1
İşçi	6.714,4	7.517,6	8.684,1	9.582,3	11.706,4
Toplam İstihdam Gideri	5.980,1	6.736,9	7.674,0	8.714,0	10.593,1
İSTİHDAM GİDERLERİ / (Satış + Faaliyet) (%)					
Memur + Sözleşmeli	2,8	4,4	3,7	3,4	3,5
İşçi	4,7	6,8	5,7	4,8	4,9
Toplam İstihdam Gideri	7,5	11,1	9,4	8,1	8,4

Kaynak: Hazine ve Maliye Bakanlığı

(*) Geçici

33 Tablo ilgili yılda 233 sayılı KHK'ye tabi olarak faaliyet gösteren teşebbüslerin verilerini içermektedir. Dolayısıyla şu anda 233 sayılı KHK'ye tabi olan teşebbüslerin (Örneğin: TEMSAN, TEDAŞ) ÖİB portföyünde oldukları yıllardaki verilerini kapsamamaktadır. Tüm istihdam verilerine, <http://www.hmb.gov.tr> adresinde yer alan istatistiklerden ulaşılabilir. Tablodaki tutarlar brüttür.

Tablo 2: Personel Profili³⁴ (31/12/2019 İtibarıyla)

Hizmet Süresi		
	Sayı	Yüzde
0-5 Yıllık	17.289	18,2
5-10 Yıllık	18.610	19,6
10-15 Yıllık	13.608	14,3
15-20 Yıllık	10.048	10,6
20-25 Yıllık	14.347	15,1
25 ve Üzeri	21.014	22,1
GENEL TOPLAM	94.916	100
Yaş Grupları		
	Sayı	Yüzde
0-20	203	0,2
20-30	13.116	13,8
30-40	29.044	30,6
40-50	31.161	32,8
50-60	17.457	18,4
60 ve Üzeri	3.935	4,1
GENEL TOPLAM	94.916	100
Eğitim Durumu		
	Sayı	Yüzde
Okur - Yazar	40	0,0
İlköğretim	10.289	10,8
Lise	12.156	12,8
Meslek Lisesi	20.854	22,0
Yüksekokul	16.120	17,0
Lisans	31.302	33,0
Yüksek Lisans	4.010	4,2
Doktora	145	0,2
GENEL TOPLAM	94.916	100

34 Ek 2 Tablo 2'de yer alan toplam personel sayısı 2019 yıl sonu itibarıyla kişi sayısını göstermekte olup geçici işçileri kapsamamaktadır. Ek 2 Tablo 1'de ise geçici işçiler dahil 2019 yılı ortalama kişi sayısı esas alınmıştır.

Cinsiyet		
	Sayı	Yüzde
Erkek	85.107	89,7
Kadın	9.809	10,3
GENEL TOPLAM	94.916	100
Yabancı Dil Bilgisi		
	Sayı	Yüzde
Tek Yabancı Dil Bilen	5.134	5,4
İki veya Daha Fazla Yabancı Dil Bilen	204	0,2
Yabancı Dil Bilmeyen	89.578	94,4
GENEL TOPLAM	94.916	100
Kurum Dışı Çalışan		
Çalıştığı Kurum	Sayı	Yüzde
TBMM	26	7,1
Cumhurbaşkanlığı	30	8,2
Bakanlıklar	209	57,4
Mahalli İdareler	16	4,4
Diğer Kamu	83	22,8
GENEL TOPLAM	364	100
Yasal Nedenlerle İstihdam		
Statüsü	Sayı	Yüzde
SHÇEK	729	17,3
Gazi - Şehit Yakını	666	15,8
Engelli	2.029	48,1
Eski Hükümlü	757	17,9
Diğer	39	0,9
GENEL TOPLAM	4.220	100

EK 3

2019 KAMU
İŞLETMELERİ
RAPORU

**KİT'LER VE BAĞLI ORTAKLIKLARI
İSTİHDAM BİLGİLERİ**

Göstergeler/Büyüklikler³⁵					
KATMA DEĞER HESABI (milyon TL)	2015	2016	2017	2018	2019^(*)
Dönem Kâr/Zararı	3.116	17.800	7.677	6.434	924
Faiz Gideri	356	515	690	1.559	2.742
Karşılık Gid.+ Kur Farkları	1.683	498	2.820	3.355	2.884
Cari Yıl Amortisman Gideri	3.875	5.283	5.203	5.589	6.781
İstihdam Giderleri	7.703	8.394	9.329	10.525	12.777
Toplam	16.733	32.490	25.720	27.463	26.108
DİĞER GÖSTERGELER (milyon TL)					
Yatırım Harcaması	8.973	8.696	13.442	19.449	20.315
Faiz Dışı Fazla	512	8.606	1.552	-3.185	-7.321
Bütçeye Katkı (Vergi Harici)	1.990	2.671	3.068	4.571	4.052
Bütçeden Transferler ^(**)	10.592	10.177	11.666	14.719	18.876
KATMA DEĞER HESABI (GSYİH'ye Oran - %)					
Dönem Kâr/Zararı	0,133	0,682	0,247	0,173	0,022
Faiz Gideri	0,015	0,020	0,022	0,042	0,064
Karşılıklar (Karşılık Gid. + Kur Farkları)	0,072	0,019	0,091	0,090	0,067
Cari Yıl Amortisman Gideri	0,166	0,203	0,167	0,150	0,158
İstihdam Giderleri	0,329	0,322	0,300	0,283	0,299
Toplam	0,716	1,246	0,827	0,737	0,610
DİĞER GÖSTERGELER (GSYİH'ye Oran - %)					
Yatırım Harcaması	0,384	0,333	0,432	0,522	0,475
Faiz Dışı Fazla	0,022	0,330	0,050	-0,086	-0,171
Bütçeye Katkı (Vergi Harici)	0,085	0,102	0,099	0,123	0,095
Bütçeden Transferler ^(**)	0,453	0,390	0,375	0,395	0,441

Kaynak: Hazine ve Maliye Bakanlığı

(*) Geçici

(**) Sermaye - Görevlendirme bedeli

35 Tablo ilgili yılda 233 sayılı KHK'ye tabi olarak faaliyet gösteren teşebbüslerin verilerini içermektedir. Dolayısıyla şu anda 233 sayılı KHK'ye tabi olan teşebbüslerin (Örneğin: TEMSAN, TEDAŞ) ÖİB portföyünde oldukları yıllardaki verilerini kapsamamaktadır.

EK 4

2019 KAMU
İŞLETMELERİ
RAPORU

**KİT'LER VE BAĞLI ORTAKLIKLARI
VE ÖİB PORTFÖYÜ MALİ TABLOLARI**

Tablo 1: Özet Gelir Tablosu (Topulaştırılmış)

ÖZET GELİR TABLOSU (milyon TL)	2015	2016	2017	2018	2019 ^(*)
Brüt Satışlar	112.039	94.574	107.266	129.155	156.716
Yurt İçi	86.465	84.800	97.039	115.897	141.394
Yurt Dışı	5.698	5.538	6.849	10.443	11.663
Görev Zararları	1.939	3.339	1.637	1.442	1.679
Satış İndirimleri	1.267	1.510	1.497	2.115	2.436
Satışların Maliyeti	101.088	74.532	97.644	125.778	144.488
Faaliyet Giderleri	5.215	4.971	5.768	7.315	11.430
Faaliyet Kâr-Zararı	4.469	13.561	2.357	-6.053	-1.638
Diğer Faaliyetlerden Olağan Gelir ve Kârlar	11.259	12.333	11.260	28.425	23.807
Diğer Faaliyetlerden Olağan Gider ve Zararlar	8.278	7.742	9.069	18.063	15.142
Karşılık Gideri	949	266	2.262	1.291	958
Finansman Giderleri	1.137	1.005	1.549	3.910	5.321
Faiz Giderleri	385	530	820	1.823	3.362
Kur Farkları	749	248	424	2.079	1.942
Olağandışı Gelir ve Kârlar	1.107	5.564	7.620	9.256	1.848
Olağandışı Gider ve Zararlar	4.669	5.237	3.162	4.572	3.597
Dönem Kâr-Zararı	2.751	17.472	7.457	5.084	-43
Dönem Net Kâr-Zararı	1.572	13.554	5.060	1.527	-2.641

Kaynak: Hazine ve Maliye Bakanlığı

(*) Geçici

Tablo 2: Özet Bilanço (Toplulaştırılmış)

ÖZET BİLANÇO (milyon TL)	2015	2016	2017	2018	2019 ^(*)
AKTİF TOPLAMI	149.714	179.988	202.857	243.619	282.925
Dönen Varlıklar	61.439	74.379	76.881	91.003	109.254
Hazır Değerler ve Menkul Kıymetler	7.220	13.772	11.758	7.761	11.587
Ticari ve Diğer Alacaklar	34.402	38.426	41.223	52.648	54.798
Stoklar	14.721	15.824	16.739	19.295	27.931
Duran Varlıklar	88.275	105.609	125.976	152.616	173.671
Ticari ve Diğer Alacaklar	11.151	17.945	20.090	30.265	32.075
Mali Duran Varlıklar	5.714	6.982	13.056	13.629	18.605
Maddi Duran Varlıklar	66.218	74.588	85.063	99.290	112.018
Kısa Vadeli Yabancı Kaynaklar	32.348	36.534	40.296	60.127	77.090
Mali Borçlar	4.364	6.369	6.693	11.331	20.208
Ticari ve Diğer Borçlar	22.508	21.380	27.198	40.051	48.406
Ödenecek Vergi ve Diğer Yükümlülükler	1.219	2.351	1.543	1.531	2.238
Uzun Vadeli Yabancı Kaynaklar	18.126	23.060	24.603	34.058	42.385
Mali Borçlar	9.327	12.372	15.241	22.237	26.007
Ticari ve Diğer Borçlar	1.058	2.612	1.093	4.427	7.774
Özkaynaklar¹⁸	99.240	120.395	137.958	149.434	163.449
Nominal Sermaye	130.743	143.611	162.691	173.044	197.546
Ödenmiş Sermaye	113.711	122.157	135.913	149.759	170.685

Kaynak: Hazine ve Maliye Bakanlığı

(*) Geçici

Tablo 3: Mali Rasyolar

MALİ RASYOLAR	2015	2016	2017	2018	2019 ^(*)
LİKİDİTE RASYOLARI					
Cari Oran	1,90	2,04	1,91	1,51	1,42
Asit Test Oranı	1,44	1,60	1,49	1,19	1,05
Nakit Oranı (Disponibilite Oranı)	0,19	0,24	0,18	0,11	0,11
DEVİR HIZI RASYOLARI					
Stok Dönüş Hızı	7,20	4,88	6,00	6,98	6,12
Alacakların Tahsil Süresi (Gün)	73	87	82	104	83
Nakit Çevirme Süresi (gün)	81	102	88	81	86
KALDIRAÇ RASYOLARI					
Finansal Kaldıraç	0,34	0,33	0,32	0,39	0,42
UV Borçlar / Özkaynaklar	0,18	0,19	0,18	0,23	0,26
Özkaynaklar / Aktifler	0,66	0,67	0,68	0,61	0,58
Faizleri Karşılama Oranı	3,42	18,38	5,81	2,30	0,99
KÂRLILIK RASYOLARI (%)					
Aktif Getiri Oranı	1,73	8,71	3,29	2,08	0,61
Özsermaye Getiri Oranı	1,67	12,34	3,92	1,06	-1,69
Brüt Satış Kârı Oranı	0,09	0,20	0,08	0,01	0,06
Faaliyet Kârı / Net Satışlar	0,04	0,15	0,02	-0,05	-0,01
Vergi Öncesi Kâr / Net Satışlar	0,02	0,19	0,07	0,04	0,00
Dönem Net Kârı / Net Satışlar	0,01	0,15	0,05	0,01	-0,02
AKTİF KULLANIM ORANLARI					
Net Satışlar / Hazır Kıymetler	18,33	10,65	14,56	19,61	19,06
Net Satışlar / Alacaklar	4,91	4,12	4,40	3,45	4,33
Net Satışlar / Aktifler	0,74	0,52	0,52	0,52	0,55

Kaynak: Hazine ve Maliye Bakanlığı

(*) Geçici

EK 5

2019 KAMU İŞLETMELERİ RAPORU

KİT'LER VE BAĞLI ORTAKLIKLARI VE ÖİB PORTFÖYÜ İSTİHDAM BİLGİLERİ

Tablo 1: Personel Sayıları ve Maliyeti³⁶

PERSONEL SAYILARI (Ortalama Kişi)	2015	2016	2017	2018	2019 ^(*)
Memur + Sözleşmeli	50.548	49.986	48.794	48.362	48.397
İşçi	68.904	65.020	61.191	60.201	57.915
Toplam Personel Sayısı	119.452	115.006	109.984	108.563	106.312
İSTİHDAM GİDERLERİ (milyon TL)					
Memur + Sözleşmeli	3.084,7	3.491,8	3.824,1	4.491,0	5.470,3
İşçi	5.630,8	5.967,1	6.461,5	7.194,0	8.318,9
Toplam İstihdam Gideri	8.715,5	9.458,9	10.285,6	11.685,0	13.789,2
PERSONEL MALİYETİ (TL/Ay)					
Memur + Sözleşmeli	5.085,5	5.821,3	6.531,1	7.738,6	9.419,2
İşçi	6.809,9	7.647,7	8.799,8	9.958,2	11.970,0
Toplam İstihdam Gideri	6.080,2	6.853,9	7.793,3	8.969,5	10.808,8
İSTİHDAM GİDERLERİ / (Satış + Faaliyet) (%)					
Memur + Sözleşmeli	3,0	4,6	3,8	3,5	3,6
İşçi	5,5	7,9	6,5	5,6	5,5
Toplam İstihdam Gideri	8,5	12,6	10,3	9,0	9,1

Kaynak: Hazine ve Maliye Bakanlığı

(*) Geçici

36 Tüm istihdam verilerine, <http://www.hmb.gov.tr> adresinde yer alan istatistiklerden ulaşılabilmektedir. Tablodaki tutarlar brüttür.

Tablo 2: Personel Profili³⁷ (31/12/2019 İtibarıyla)

Hizmet Süresi		
	Sayı	Yüzde
0-5 Yıllık	17.512	17,4
5-10 Yıllık	19.505	19,4
10-15 Yıllık	14.353	14,3
15-20 Yıllık	11.312	11,3
20-25 Yıllık	15.560	15,5
25 ve Üzeri	22.148	22,1
GENEL TOPLAM	100.390	100
Yaş Grupları		
	Sayı	Yüzde
0-20	203	0,2
20-30	13.265	13,2
30-40	29.438	29,3
40-50	33.739	33,6
50-60	19.488	19,4
60 ve Üzeri	4.257	4,2
GENEL TOPLAM	100.390	100
Eğitim Durumu		
	Sayı	Yüzde
Okur - Yazar	45	0,0
İlköğretim	11.681	11,6
Lise	13.349	13,3
Meslek Lisesi	22.325	22,2
Yüksekokul	16.510	16,4
Lisans	32.208	32,1
Yüksek Lisans	4.114	4,1
Doktora	158	0,2
GENEL TOPLAM	100.390	100

37 Ek 5 Tablo 2'de yer alan toplam personel sayısı 2019 yıl sonu itibarıyla kişi sayısını göstermekte olup geçici işçileri kapsamamaktadır. Ek 5 Tablo 1'de ise geçici işçiler dahil 2019 yılı ortalama kişi sayısı esas alınmıştır.

Cinsiyet		
	Sayı	Yüzde
Erkek	90.012	89,7
Kadın	10.378	10,3
GENEL TOPLAM	100.390	100
Yabancı Dil Bilgisi		
	Sayı	Yüzde
Tek Yabancı Dil Bilen	5.161	5,1
İki veya Daha Fazla Yabancı Dil Bilen	205	0,2
Yabancı Dil Bilmeyen	95.024	94,7
GENEL TOPLAM	100.390	100
Kurum Dışı Çalışan		
Çalıştığı Kurum	Sayı	Yüzde
TBMM	28	6,7
Cumhurbaşkanlığı	32	7,7
Bakanlıklar	216	51,9
Mahalli İdareler	18	4,3
Diğer Kamu	122	29,3
GENEL TOPLAM	416	100
Yasal Nedenlerle İstihdam		
Statüsü	Sayı	Yüzde
SHÇEK	837	17,6
Gazi - Şehit Yakını	688	14,5
Engelli	2288	48,2
Eski Hükümlü	895	18,9
Diğer	39	0,8
GENEL TOPLAM	4.747	100

EK 6

2019 KAMU
İŞLETMELERİ
RAPORU

**KİT'LER VE BAĞLI ORTAKLIKLARI VE
ÖİB PORTFÖYÜ DİĞER SEÇİLMİŞ
GÖSTERGELER**

Göstergeler/Büyükükler					
KATMA DEĞER (milyon TL)	2015	2016	2017	2018	2019^(*)
Dönem Kâr/Zararı	2.751,2	17.472,1	7.457,1	5.083,5	-42,7
Faiz Gideri	385,5	530,3	849,5	1.949,6	3.362,1
Karşılık Gid.+ Kur Farkları	1.697,8	514,2	2.826,4	3.369,6	2.900,3
Cari Yıl Amortisman Gideri	5.795,0	5.586,8	5.253,2	5.636,1	6.820,6
İstihdam Giderleri	8.715,5	9.458,9	10.285,6	11.685,0	13.789,2
Toplam	19.344,9	33.562,3	26.671,8	27.723,9	26.829,5
DİĞER GÖSTERGELER (milyon TL)					
Yatırım Harcaması	9.021,6	8.738,4	13.535,9	19.496,3	20.373,7
Faiz Dışı Fazla	968,1	8.027,4	547,0	-3.029,4	-8.361,5
Bütçeye Katkı (Vergi Harici)	1.989,9	2.671,4	3.068,2	4.570,7	4.051,7
Bütçeden Transferler ^(**)	10.939,1	10.272,1	11.684,5	14.866,6	18.904,5
KATMA DEĞER HESABI (GSYİH'ye Oran - %)					
Dönem Kâr/Zararı	0,118	0,670	0,240	0,136	-0,001
Faiz Gideri	0,016	0,020	0,027	0,052	0,079
Karşılıklar (Karşılık Gid. + Kur Farkları)	0,073	0,020	0,091	0,090	0,068
Cari Yıl Amortisman Gideri	0,248	0,214	0,169	0,151	0,159
İstihdam Giderleri	0,373	0,363	0,331	0,314	0,322
Toplam	0,827	1,287	0,857	0,744	0,627
DİĞER GÖSTERGELER (GSYİH'ye Oran - %)					
Yatırım Harcaması	0,386	0,335	0,435	0,523	0,476
Faiz Dışı Fazla	0,041	0,308	0,018	-0,081	-0,195
Bütçeye Katkı (Vergi Harici)	0,085	0,102	0,099	0,123	0,095
Bütçeden Transferler ^(**)	0,468	0,394	0,376	0,399	0,442

Kaynak: Hazine ve Maliye Bakanlığı

(*) Geçici

(**) Sermaye - Görevlendirme bedeli

EK 7

2019 KAMU İŞLETMELERİ RAPORU

VERGİ DIŞI GELİRLER

GELİRLER	2018	2019	% Değişim 2019-2018
(Cari Fiyatlar - milyon TL)			
TEMETTÜ GELİRLERİ (KİT'ler + PTT + Türk Telekom + Diğer İştirakler)	3.249,08	2.637,41	-18,8
DHMİ	1.553,9	1.219,1	-21,5
DMO	191,1	0,0	-100,0
ETİ MADEN	1.214,0	1.051,9	-13,3
KEGM	290,1	366,4	26,3
Diğer İştirakler	0,002	0,014	708,9
KİT'LERDEN ELDE EDİLEN HASILAT PAYI GELİRLERİ	1.321,7	1.414,2	7,0
DHMİ (%14)	649,9	578,4	-11,0
DMO (%10'a kadar)	150,3	140,0	-6,9
KEGM (%10)	145,3	180,9	24,5
TPAO (%10)	376,2	515,0	36,9
KAMU SERMAYELİ BANKALARDAN ELDE EDİLEN TEMETTÜ GELİRLERİ	12.361,7	78.288,3	533,3
Merkez Bankası (Bakiye Kâr Dahil)	12.356,5	78.288,3	533,6
T. Kalkınma Bankası	5,1	0,0	0,0

Kaynak: Hazine ve Maliye Bakanlığı

EK 8

2019 KAMU
İŞLETMELERİ
RAPORU

BAĞLI ORTAKLIKLAR VE İŞTİRAKLER

İştirak Tablosu

	KURULUŞ	KAMU PAYI %	İLGİLİ KURULUŞ	STATÜ	KURULUŞ PAYI %
I	233 SAYILI KHK KAPSAMINDAKİ KİT'LER				
A	İKTİSADİ DEVLET TEŞEKKÜLLERİ				
	İMALAT				
1	MKEK (Makina ve Kimya Endüstrisi Kurumu)	100			
			1. Mercedes- Benz Türk A.Ş.	YURT İÇİ İŞTİRAK	2,96
			2. Kırıkkale Üniversitesi Teknoloji Geliştirme Bölgesi Yönetimi A.Ş.	YURT İÇİ İŞTİRAK	17
			3. Roketsan - Roket Sanayii ve Ticaret A.Ş.	YURT İÇİ İŞTİRAK	15,17
2	DMO (Devlet Malzeme Ofisi)	100			
3	TEMSAN (Türkiye Elektromekanik Sanayii A.Ş.)	100			
	MADENCİLİK				
4	TTK (Türkiye Taşkömürü Kurumu)	100			
			1. Kozlu Taşkömürü İşletme Müessesesi	MÜESSESE	100
			2. Karadon Taşkömürü İşletme Müessesesi	MÜESSESE	100
			3. Üzülmaz Taşkömürü İşletme Müessesesi	MÜESSESE	100
			4. Armutçuk Taşkömürü İşletme Müessesesi	MÜESSESE	100
			5. Amasra Taşkömürü İşletme Müessesesi	MÜESSESE	100
5	TKİ (Türkiye Kömür İşletmeleri)	100			
			1. Garp Linyitleri İşletme Müessesesi	MÜESSESE	100
			2. Ege Linyitleri İşletme Müessesesi	MÜESSESE	100
			3. Kömür İşletmeleri A.Ş.	YURT İÇİ İŞTİRAK	48
			4. Yeni Çelttek Madencilik A.Ş.	YURT İÇİ İŞTİRAK	16

I 233 SAYILI KHK KAPSAMINDAKİ KİT'LER						
6	ETİ MADEN (Eti Maden İşletmeleri)	100		1. Eti Soda A.Ş. 2. T. Metek Metal A.Ş. 3. T.T. Krom A.Ş. 4. TRBOR Bor Teknolojileri A.Ş. 5. Etimine SA 6. AB. Etipoducts O.Y.	YURT İÇİ İŞTİRAK YURT İÇİ İŞTİRAK YURT İÇİ İŞTİRAK YURT İÇİ İŞTİRAK YURT DIŞI BAĞLI ORTAKLIK YURT DIŞI İŞTİRAK	26 20 5 33 75 50
ELEKTRİK						
7	EÜAŞ (Elektrik Üretim A.Ş.)	100		1. Aktaş Elektrik A.Ş. 2. NUR-TEK Elektrik Üretim A.Ş. 3. SOYTEK Elektrik Santrali Tesis İşletme ve Ticaret A.Ş. 4. TGT Elektrik Santrali Tesis İşletme ve Ticaret A.Ş. 5. SOMA Organize Sanayi Bölgesi 6. EUAS International ICC	YURT İÇİ İŞTİRAK YURT İÇİ İŞTİRAK YURT İÇİ İŞTİRAK YURT İÇİ İŞTİRAK YURT İÇİ İŞTİRAK YURT DIŞI BAĞLI ORTAKLIK	15 30 15 0,03158 20 100
8	TEİAŞ (Türkiye Elektrik İletim A.Ş.)	100				
9	TEDAŞ (Türkiye Elektrik Dağıtım A.Ş.)	100		1. ETİTAŞ - Elektrik Teçhizatı İmalatı Tesisatı A.Ş. 2. ELTEM-TEK Elektrik Tesisleri ve Müh. Hiz. A.Ş. 3. EPIAŞ-Enerji Piyasaları İşletme A. Ş.	YURT İÇİ İŞTİRAK YURT İÇİ İŞTİRAK YURT İÇİ İŞTİRAK	48,125 47 30
PETROL – DOĞALGAZ						
10	BOTAŞ (Boru Hatları ile Petrol Taşıma A.Ş.)	100		1. TürkAkım Gaz Taşıma A.Ş. 2. Turusgaz Taahhüt Pazarlama ve Ticaret A.Ş.	YURT İÇİ İŞTİRAK YURT İÇİ İŞTİRAK	50 35

I 233 SAYILI KHK KAPSAMINDAKİ KİT'LER						
			3. Botaş International Ltd. Şirketi (BIL)		YURT DIŞI BAĞLI ORTAKLIK	100
			4. Turkish Petroleum International Company Ltd. (TPIC)		YURT DIŞI BAĞLI ORTAKLIK	100
			5. TANAP Doğal Gaz İletim A. Ş.		YURT DIŞI İŞTİRAK	30
11	TPAO (Türkiye Petrolleri Anonim Ortaklığı)	100				
			1. TPOC (Turkish Petroleum Overseas Company)		YURT DIŞI BAĞLI ORTAKLIK	100
			2. TPBTC (Turkish Petroleum Bakü Tifis Ceyhan Ltd.)		YURT DIŞI BAĞLI ORTAKLIK	100
			3. TPSCP (Turkish Petroleum SCP Ltd.)		YURT DIŞI BAĞLI ORTAKLIK	100
TARIM						
10	TMO (Toprak Mahsulleri Ofisi)	100				
			1. TOBB Tarım Ürünleri Lisanslı Depoculuk San. ve Tic. A.Ş.		YURT İÇİ İŞTİRAK	50
11	ÇAYKUR (Çay İşletmeleri Genel Müdürlüğü)	100				
			1. Çay - San Doğu Karadeniz Çay Entegre Sanayi A.Ş.		YURT İÇİ İŞTİRAK	47,89
12	TİGEM (Tarım İşletmeleri Genel Müdürlüğü)	100				
			1. Türk Sudan Uluslararası Tarım ve Hayvancılık A.Ş.		YURT İÇİ BAĞLI ORTAKLIK	80
			2. Kazova Vasfı Diren Tarım İşletmesi Sanayi ve Ticaret A.Ş.		YURT İÇİ İŞTİRAK	25
			3. Bala - Can Tarım Hayvancılık İşletmesi Sanayi ve Ticaret A.Ş.		YURT İÇİ İŞTİRAK	20
13	ESK (Et ve Süt Kurumu Genel Müdürlüğü)	100				

I 233 SAYILI KHK KAPSAMINDAKİ KİT'LER					
ULAŞTIRMA					
16	TCDD (T.C. Devlet Demiryolları İşletmesi)	100			
	1. TÜVASAŞ (Türkiye Vagon Sanayii A.Ş.)			YURT İÇİ BAĞLI ORTAKLIK	100
	2. TÜLOMSAŞ (T. Lokomotif ve Motor San. A.Ş.)			YURT İÇİ BAĞLI ORTAKLIK	100
	3. TÜDEMSAŞ (T. Demiryolu Makinaları San. A.Ş.)			YURT İÇİ BAĞLI ORTAKLIK	100
	4. İZBAN İzmir Banliyö T.A.Ş.			YURT İÇİ İŞTİRAK	50
	5. EUROTEM Demiryolu Araçları Sanayii ve Ticaret A.Ş.			YURT İÇİ İŞTİRAK	15
	6. VADEMSAŞ Vostalpine Kardemir Demiryolu Sistemleri A.Ş.			YURT İÇİ İŞTİRAK	15
	7. SİTAŞ Sivas Travers İmalat Sanayi ve Ticaret A.Ş.			YURT İÇİ İŞTİRAK	15
	8. RAYSİMAŞ Raylı Sistemler Mühendislik Müşavirlik A.Ş.			YURT İÇİ İŞTİRAK	50
	9. EUROFİMA (CHF)			YURT DIŞI İŞTİRAK	0,04
	10. İCF (BEF) Intercontainer Enterfrigo			YURT DIŞI İŞTİRAK	1,15
	11. BCC Buresu Central de Compansation			YURT DIŞI İŞTİRAK	0,7
B KAMU İKTİSADİ KURULUŞLARI					
ULAŞTIRMA					
1	DHMI (Devlet Hava Meydanları İşletmesi)	100			
2	KEGM (Kıyı Emniyeti Genel Müdürlüğü)	100			
	1. Kıbrıs Türk Kıyı Emniyeti ve Gemi Kurtarma Ltd. Şti.			YURT İÇİ İŞTİRAK	49

II ÖİB PORTFÖYÜNDEKİ KURULUŞLAR					
1	Sümer Holding	100			
			1. Kıbrıs Türk Tütün Endüstrisi Ltd. Şti.	YURT DIŞI BAĞLI ORTAKLIK	51
			2. Güney Sanayi Tic. İşl. A.Ş.	YURT İÇİ İŞTİRAK	0,24
			3. ŞİHSAN Şıhbarak Halı İplik A.Ş.	YURT İÇİ İŞTİRAK	45
			4. YİFAŞ Yeşilyurt Tekstil San. A.Ş.	YURT İÇİ İŞTİRAK	4,19
			5 TÜMAŞ Türk Müh. Müt. A.Ş.	YURT İÇİ İŞTİRAK	49
			6. BEYTAŞ Beydağı Kireç San. Tic. A.Ş.	YURT İÇİ İŞTİRAK	12,12
			7. Türk-Suudi Yatırım Holding A.Ş.	YURT İÇİ İŞTİRAK	15
			8. YERTEKS Tekstil San. Tic. A.Ş.	YURT İÇİ İŞTİRAK	10
			9. METAŞ İzmir Metalurji Fab. T.A.Ş.	YURT İÇİ İŞTİRAK	2,86
			10.SUTİ Sümer Tekstil A.Ş.	YURT İÇİ İŞTİRAK	40
			11. Security Papers Ltd. (Pakistan)	YURT DIŞI İŞTİRAK	10
2	TDİ (Türkiye Denizcilik İşletmeleri A.Ş.)	100			
			1. Kıbrıs Türk Denizcilik Ltd. Şti.	YURT İÇİ BAĞLI ORTAKLIK	51
			2. MESBAŞ Mersin Serbest Bölge İşleticisi A.Ş.	YURT İÇİ İŞTİRAK	21,26
3	ADÜAŞ (Ankara Doğal Elektrik Üretim ve Ticaret A.Ş.)	100			
4	TŞFAŞ (Türkiye Şeker Fabrikaları A.Ş.)	100			
5	Doğusan Boru Sanayi ve Ticaret A.Ş.	56,09			
			1. Doğu Halk Holding A.Ş.	YURT İÇİ İŞTİRAK	40,08

III KAMU SERMAYELİ BANKALAR				
1	T. Halk Bankası A.Ş.	51,1		
	1. Halk Sigorta A.Ş.			YURT İÇİ BAĞLI ORTAKLIK 89,18
	2. Halk Hayat ve Emeklilik A.Ş.			YURT İÇİ BAĞLI ORTAKLIK 100,00
	3. Halk Yatırım Menkul Değerler A.Ş.			YURT İÇİ BAĞLI ORTAKLIK 99,96
	4. Halk Gayrimenkul Yatırım Ortaklığı A.Ş.			YURT İÇİ BAĞLI ORTAKLIK 79,33
	5. Halk Finansal Kiralama A.Ş.			YURT İÇİ BAĞLI ORTAKLIK 99,99
	6. Halk Varlık Kiralama A.Ş.			YURT İÇİ BAĞLI ORTAKLIK 100,00
	7. Halk Faktoring A.Ş.			YURT İÇİ BAĞLI ORTAKLIK 97,50
	8. Bileşim Alternatif Dağıtım Kanalları A.Ş.			YURT İÇİ BAĞLI ORTAKLIK 100,00
	9. KOBİ Girişim Sermayesi Yatırım Ortaklığı A.Ş.			YURT İÇİ İŞTİRAK 31,47
	10. Bankalararası Kart Merkezi A.Ş.			YURT İÇİ İŞTİRAK 18,95
	11. Kredi Kayıt Bürosu A.Ş.			YURT İÇİ İŞTİRAK 18,18
	12. Türk P&I Sigorta A.Ş.			YURT İÇİ İŞTİRAK 16,67
	13. KGF Kredi Garanti Fonu A.Ş.			YURT İÇİ İŞTİRAK 1,49
	14. İMKB Takas ve Saklama Bankası A.Ş.			YURT İÇİ İŞTİRAK 0,99
	15. Mesbaş Mersin Serbest Bölge İşleticisi A.Ş.			YURT İÇİ İŞTİRAK 1,37
	16. Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası			YURT İÇİ İŞTİRAK 1,11
	17. Alidaş Alanya Liman İşletmeleri Denizcilik Tur. Tic. ve San. A.Ş.			YURT İÇİ İŞTİRAK 0,50
	18. Borsa İstanbul A.Ş.			YURT İÇİ İŞTİRAK 0,00353
	19. Platform Ortak Kartlı Sistemler A.Ş.			YURT İÇİ İŞTİRAK 33,33

III KAMU SERMAYELİ BANKALAR							
			20. Ürün ihtisas Borsası A.Ş.			YURT İÇİ İŞTİRAK	3,00
			21. Halk Banka A.D., Skopje			YURT DIŞI BAĞLI ORTAKLIK	99,29
			22. Halk Bank A.D., Beograd			YURT DIŞI BAĞLI ORTAKLIK	100,00
			23. Demir-Halk Bank (Nederland) N.V			YURT DIŞI İŞTİRAK	30,00
			24. Macaristan Halk Bankası (Sberbank Magyarorszag Zrt.)			YURT DIŞI İŞTİRAK	1,07000
			25. VISA INC.			YURT DIŞI İŞTİRAK	0,00176
2	T.C. Ziraat Bankası A.Ş.	100					
			1. Ziraat Hayat ve Emeklilik A.Ş.			Yurt İçi Bağlı Ortaklık	100
			2. Ziraat Sigorta A.Ş.			Yurt İçi Bağlı Ortaklık	100
			3. Ziraat Yatırım Menkul Değerler A.Ş.			Yurt İçi Bağlı Ortaklık	99,6
			4. Ziraat Portföy Yönetimi A.Ş.			Yurt İçi Bağlı Ortaklık	99,8
			5. Ziraat Katılım Bankası A.Ş.			Yurt İçi Bağlı Ortaklık	100
			6. Ziraat Gayrimenkul Yatırım Ortaklığı A.Ş.			Yurt İçi Bağlı Ortaklık	100
			7. Ziraat Teknoloji A.Ş.			Yurt İçi Bağlı Ortaklık	100
			8. Onko İlaç Sanayi ve Ticaret A.Ş.			Yurt İçi Bağlı Ortaklık	71,4
			9. Ziraat Girişim Sermayesi Yatırım Ortaklığı A.Ş.			Yurt İçi Bağlı Ortaklık	100
			10. Ziraat Bank International AG			Yurt Dışı Bağlı Ortaklık	100
			11. Ziraat Bank BH d.d.			Yurt Dışı Bağlı Ortaklık	100
			12. Ziraat Bank (Moscow) JSC			Yurt Dışı Bağlı Ortaklık	100

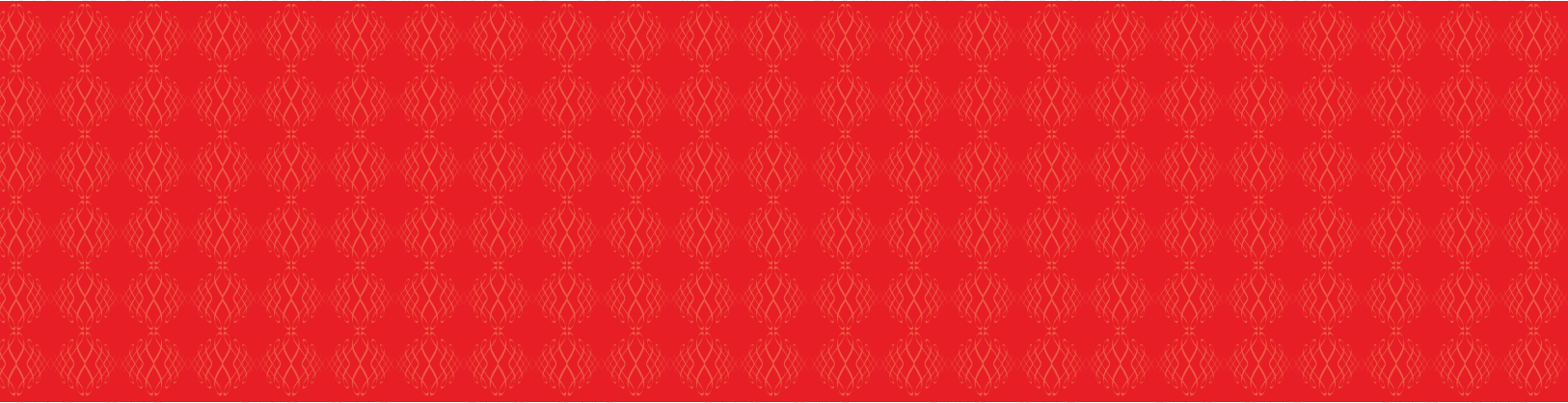
III KAMU SERMAYELİ BANKALAR						
		13. Kazakistan Ziraat Internatioanal Bank			Yurt Dışı Bağlı Ortaklık	99,58
		14. Ziraat Bank Azerbaycan ASC			Yurt Dışı Bağlı Ortaklık	100
		15. Ziraat Bank Montenegro AD			Yurt Dışı Bağlı Ortaklık	100
		16. JSC Ziraat Bank Georgia			Yurt Dışı Bağlı Ortaklık	100
		17. Ziraat Bank Uzbekistan JSC			Yurt Dışı Bağlı Ortaklık	100
		18. Arap Türk Bankası A.Ş.			İştirak	15,43
		19. Bankalararası Kart Merkezi A.Ş.			İştirak	17,98
		20. Kredi Kayıt Bürosu A.Ş.			İştirak	9,09
		21. Platform Ortak Kartlı Sistemler A.Ş.			İştirak	33,33
		22. Turkmen Turkish Joint Stock Commercial Bank			Birlikte Kontrol Edilen Ortaklık	50
3	Türkiye Vakıflar Bankası T.A.O.		58,51			
		1. Kıbrıs Vakıflar Bankası Ltd. Lefkoşa			YURT DIŞI İŞTİRAK	15,00
		2. Türkiye Sınai Kalkınma Bankası A.Ş.			YURT İÇİ İŞTİRAK	8,38
		3. Roketsan Roket Sanayi ve Ticaret A.Ş.			YURT İÇİ İŞTİRAK	9,93
		4. Bankalararası Kart Merkezi A.Ş.			YURT İÇİ İŞTİRAK	9,70
		5. KKB Kredi Kayıt Bürosu A.Ş.			YURT İÇİ İŞTİRAK	9,09
		6. Güçbirliği Holding A.Ş.			YURT İÇİ İŞTİRAK	0,07
		7. İzmir Enternasyonal Otelcilik A.Ş.			YURT İÇİ İŞTİRAK	5,00
		8. İstanbul Takas ve Saklama Bankası A.Ş.			YURT İÇİ İŞTİRAK	4,37
		9. Kredi Garanti Fonu A.Ş.			YURT İÇİ İŞTİRAK	1,49
		10. Türkiye Ürün İhtisas Borsası A.Ş.			YURT İÇİ İŞTİRAK	3,00
		11. Tasfiye Halinde World Vakıf UBB Ltd. Lefkoşa			YURT DIŞI BAĞLI ORTAKLIK	82,00
		12. Vakıf Faktoring A.Ş.			YURT İÇİ BAĞLI ORTAKLIK	78,39

III KAMU SERMAYELİ BANKALAR					
			13. Vakıf Finansal Kiralama A.Ş.	YURT İÇİ BAĞLI ORTAKLIK	58,71
			14. Vakıf Yatırım Menkul Değerler A.Ş.	YURT İÇİ BAĞLI ORTAKLIK	99,25
			15. Vakıfbank International A.G.	YURT DIŞI BAĞLI ORTAKLIK	90,00
			16. Vakıf Menkul Kıymet Yatırım Ortaklığı A.Ş.	YURT İÇİ İŞTİRAK	17,37
			17. Vakıf Gayrimenkul Yatırım Ortaklığı A.Ş.	YURT İÇİ İŞTİRAK	38,70
			18. Vakıf Enerji ve Madencilik A.Ş.	YURT İÇİ BAĞLI ORTAKLIK	65,50
			19. Taksim Otelcilik A.Ş.	YURT İÇİ BAĞLI ORTAKLIK	51,00
			20. Vakıf Pazarlama Sanayi ve Ticaret A.Ş.	YURT İÇİ BAĞLI ORTAKLIK	86,97
			21. Vakıf Gayrimenkul Değerleme A.Ş.	YURT İÇİ BAĞLI ORTAKLIK	94,29
			22. Güneş Sigorta A.Ş.	YURT İÇİ BAĞLI ORTAKLIK	51,10
			23. Vakıf Emeklilik ve Hayat A.Ş.	YURT İÇİ BAĞLI ORTAKLIK	53,90
			24. Platform Ortak Kartlı Sistemler A.Ş.	YURT İÇİ İŞTİRAK	3,33
4	T. Kalkınma ve Yatırım Bankası A.Ş.	99,08			
			1. Maksan A.Ş.	YURT İÇİ İŞTİRAK	31,14
			2. Türk Suudi Holding A.Ş.	YURT İÇİ İŞTİRAK	24,69
			3. Tasfiye Halinde Kalkınma Yatırım Menkul Değerler A.Ş.	YURT İÇİ BAĞLI ORTAKLIK	100,00
			4. Arıcak Turizm ve Ticaret A.Ş.	YURT İÇİ BAĞLI ORTAKLIK	99,71

III KAMU SERMAYELİ BANKALAR					
			5.Takasbank İstanbul Takas ve Saklama Bankası A.Ş.	YURT İÇİ İŞTİRAK	0,36
			6.iVci	YURT DIŞI İŞTİRAK (Alt Fon)	6,25
5	Türkiye Emlak ve Katılım Bankası A.Ş.	99,99			
			1. Emlak Varlık Kiralama A.Ş.	Yurt İçi Bağlı Ortaklık	100
IV DİĞER KURULUŞLAR					
1	PTT (T.C. Posta ve Telgraf Teşkilatı)	100			
			1. Kule Verici Tesisleri İşletim ve Teknolojileri A.Ş.	YURT İÇİ BAĞLI ORTAKLIK	100
			2. PTT Anadolom Lojistik A.Ş.	YURT İÇİ BAĞLI ORTAKLIK	100
			3. PTT Bilgi Teknolojileri A.Ş.	YURT İÇİ BAĞLI ORTAKLIK	100
			4. PTT Para Lojistik ve Özel Güvenlik Hizmetleri A.Ş.	YURT İÇİ BAĞLI ORTAKLIK	100
			5. PTTEm Teknoloji ve Elektronik Hizmetleri A.Ş.	YURT İÇİ İŞTİRAK	40
			6. Sofra Kurumsal ve Ödüllendirme Hizmetleri A.Ş.	YURT İÇİ İŞTİRAK	33,33
			7. Platform Ortak Kartlı Sistemler A.Ş.	YURT İÇİ İŞTİRAK	20
			8. PAL Express Limited	YURT DIŞI İŞTİRAK	15
2	TÜRKSAT Uydu Haberleşme Kablo TV ve İşletme A.Ş.	100			
			1. Eurasiasat	YURT DIŞI BAĞLI ORTAKLIK	100
			2. ICO - International Communication Organization	YURT DIŞI İŞTİRAK	0,47
			3. Eutelsat Communications S.A.- Hizmet Konsorsiyumu	YURT DIŞI İŞTİRAK	0,4

IV DİĞER KURULUŞLAR			
IV	DİĞER KURULUŞLAR		
3	TRT (Türkiye Radyo Televizyon Kurumu)	100	40
	4. RAYSİMAŞ Raylı Sistemler Mühendislik Müşavirlik A.Ş.		YURT İÇİ İŞTİRAK
	1. Anten Teknik Hizmetler ve Verici Tesis İşletme A.Ş.		YURT İÇİ İŞTİRAK
	2. TIAK Televizyon İzleme Araştırmaları A.Ş.		YURT İÇİ İŞTİRAK
4	AOÇ (Atatürk Orman Çiftliği)	100	
5	AA (Anadolu Ajansı)	47,75	
6	Türk Telekomünikasyon A.Ş.	31,68	
	1. TT Mobil İletişim Hizmetleri A.Ş.		YURT İÇİ BAĞLI ORTAKLIK
	2. TTNET A.Ş.		YURT İÇİ BAĞLI ORTAKLIK
	3. Argela Yazılım ve Bilişim Teknolojileri San. ve Tic. A.Ş.		YURT İÇİ BAĞLI ORTAKLIK
	4. Innova Bilişim Çözümleri A.Ş.		YURT İÇİ BAĞLI ORTAKLIK
	5. Assist Rehberlik ve Müşteri Hizmetleri A.Ş.		YURT İÇİ BAĞLI ORTAKLIK
	6. Sebit Eğitim ve Bilgi Teknolojileri A.Ş.		YURT İÇİ BAĞLI ORTAKLIK
	7. TT Ventures Proje Geliştirme A.Ş.		YURT İÇİ BAĞLI ORTAKLIK
	8. TT International ve Bağlı Ortaklıkları		YURTDIŞI BAĞLI ORTAKLIK
	9. TT Destek Hizmetleri A.Ş.		YURT İÇİ BAĞLI ORTAKLIK
	10. TTES Elektrik Tedarik Satış A.Ş.		YURT İÇİ BAĞLI ORTAKLIK

IV DİĞER KURULUŞLAR					
7	Borsa İstanbul A.Ş.	90,6	11. Cetel Telekom İletişim Sanayi ve Ticaret A.Ş.	YURT İÇİ İŞTİRAK	6,84
			1.İstanbul Takas ve Saklama Bankası A.Ş (Takasbank)	YURT İÇİ BAĞLI ORTAKLIK	64,15
			2. Merkezi Kayıt Kuruluşu A.Ş. (MKK)	YURT İÇİ BAĞLI ORTAKLIK	71,73
			3. Sermaye Piyasası Lisanslama Sicil ve Eğitim Kuruluşu A.Ş.	YURT İÇİ İŞTİRAK	34,27
			4. Enerji Piyasaları İşletme A.Ş.	YURT İÇİ İŞTİRAK	30,83
			5. Ege Tarım Ürünleri Lisanslı Depoculuk A.Ş.	YURT İÇİ İŞTİRAK	19,98
			6. Finans Teknopark A.Ş.	YURT İÇİ BAĞLI ORTAKLIK	51
			7. Türkiye Ürün İhtisas Borsası A.Ş.	YURT İÇİ İŞTİRAK	21,79
			8. Kırgız Menkul Kıymetler Borsası	YURT DIŞI İŞTİRAK	16,33
			9. Karadağ Borsası	YURT DIŞI İŞTİRAK	24,43
			10. Bakü Sermaye Borsası	YURT DIŞI İŞTİRAK	4,76
			11. Saraybosna Menkul Kıymetler Borsası	YURT DIŞI İŞTİRAK	16,69
8	USHAŞ	100			
9	Türk Reasürans A.Ş.	100	1. SADES	YURT İÇİ İŞTİRAK	100

EK 9

2019 KAMU İŞLETMELERİ RAPORU

**2019 YILINDA ISO 500'DE
YER ALAN KAMU İŞLETMELERİ**

TÜRKİYE'NİN 500 BÜYÜK SANAYİ KURULUŞU İÇİNDE YER ALAN KİT'LER ve BAĞLI ORTAKLIKLARI

Sıralama		Firma veya Müessese Adı	Üretimden Net Satışlar (2019 - milyon TL)
2019	2018		
19	33	EÜAŞ - Elektrik Üretim A.Ş. Genel Müdürlüğü	8.516
36	27	ETİ MADEN - Eti Maden İşletmeleri Genel Müdürlüğü	4.599
37	42	TPAO - Türkiye Petrolleri Anonim Ortaklığı	4.440
48	53	TKİ - Türkiye Kömür İşletmeleri Kurumu	3.652
59	38	TŞFAŞ - Türkiye Şeker Fabrikaları A.Ş.	3.152
78	91	ÇAYKUR - Çay İşletmeleri Genel Müdürlüğü	2.513
90	133	MKEK - Makina ve Kimya Endüstrisi Kurumu	2.220
130	63	ESK - Et ve Süt Kurumu	1.644

Kaynak: İstanbul Sanayi Odası (<http://www.iso500.org.tr/500-buyuk-sanayi-kurulusu/2019/>)

EK 10

2019 KAMU
İŞLETMELERİ
RAPORU

**KULLANILAN MALİ RASYOLARA
İLİŞKİN BİLGİLER**

Likidite Rasyoları

a. Cari Oran	Dönen Varlıklar / K.V. Yabancı Kaynaklar
b. Asit-Test Oran	(Dönen Varlık. - Stoklar) / K.V. Yabancı Kaynaklar
c. Nakit Oranı (Disponibilite Oranı)	Hazır Değerler (Kasa + Banka + Serb. Menk. Değer.) / K.V. Yabancı Kaynaklar

Devir Hızı Rasyoları

a. Stok Devir Hızı	Satılan Mal ve Hizmet Maliyeti / Ortalama Stok
b. Alacakların Tahsil Süresi	Alacaklar / Net Satışlar
c. Stok Devir Süresi	Stoklar / Satılan Mal ve Hizmet Maliyeti
ç. Borç Ödeme Süresi	Borçlar / Satılan Mal ve Hizmet Maliyeti
d. Nakit Çevirme Süresi	$(b + c - \text{ç}) * 365$

Kaldıraç Rasyoları

a. Finansal Kaldıraç Oranı	Yabancı Kaynaklar / Aktif Toplamı
b. Özkaynakların Aktif Toplamına Oranı	Özkaynaklar / Aktif Toplamı
c. U.V. Yabancı Kaynaklar / Özkaynaklar	U.V. Yabancı Kaynaklar / Özkaynaklar
d. Faizleri Karşılama Oranı	(Vergi Öncesi Kâr + Faiz Giderleri) / Faiz Giderleri

Kârlılık Rasyoları

a. Aktif Kârlılık Oranı	Vergi Sonrası Net Kâr + Finansman Giderleri * (1- Kurumlar Vergisi Oranı) / Net Aktif Toplamı
b. Özsermaye Kârlılık Oranı	Vergi Sonrası Net Kâr / Özkaynaklar Toplamı
c. Brüt Satış Kârı Oranı	Brüt Satış Kârı / Net Satışlar
ç. Faaliyet Kârı / Net Satışlar	Faaliyet Kârı / Net Satışlar
d. Vergi Öncesi Kâr / Net Satışlar	Vergi Öncesi Kâr / Net Satışlar
e. Dönem Net Kârı / Net Satışlar	Dönem Net Kârı / Net Satışlar

Aktif Kullanım Rasyoları

a. Net Satışlar / Hazır Kıymetler	Net Satışlar / Hazır Kıymetler
b. Net Satışlar / Alacaklar	Net Satışlar / Ticari Alacaklar
c. Net Satışlar / Aktifler	Net Satışlar / Aktif Toplamı

**T.C. HAZİNE VE
MALİYE BAKANLIĞI**

